

713
INFORMATION REPORT INFORMATION REPORT

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY

50X1-HUM

This material contains information affecting the National Defense of the United States within the meaning of the Espionage Laws, Title 18, U.S.C. Secs. 793 and 794, the transmission or revelation of which in any manner to an unauthorized person is prohibited by law.

CONFIDENTIAL
NO FOREIGN DISSEM

50X1-HUM

COUNTRY Czechoslovakia

REPORT

SUBJECT Catalogues of Electronic
Gear and Equipment for
Radioactive Substances

DATE DISTR 1/74

NO. PAGES 1

REFERENCES RD

DATE OF
INFO.

50X1-HUM

PLACE &
DATE ACQ.

THIS IS UNEVALUATED INFORMATION. SOURCE GRADINGS ARE DEFINITIVE. APPRAISAL OF CONTENT IS TENTATIVE.

catalogues
describing electronic equipment manufactured in Czechoslovakia, mostly
by Tesla and Omnia. Approximately half of these catalogues describe
equipment for handling radioactive substances, including uranium, such
as containers, probes, tongs, and a wide variety of measuring devices.
The rest of the brochures describe electronic gear, such as various types
of oscilloscopes, amplifiers, generators, and measuring devices. All the
catalogues are in English, and a few of them are duplicated in Czech,
German, and Russian.

50X1-HUM

Comment: These cover the entire range of electronic gear
manufactured in Czechoslovakia today.

50X1-HUM

50X1-HUM

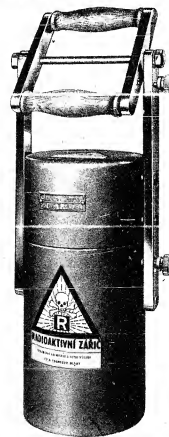
CONFIDENTIAL
NO FOREIGN DISSEM

GROUP 1
EXCLUDED FROM AUTOMATIC
DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

STATE	X	ARMY	X	NAVY	X	AIR	X	NSA	X	OCR	X	CIA	X	AID	N
ONE OF X															

(Note: Washington distribution indicated by "X"; Field distribution by "#")

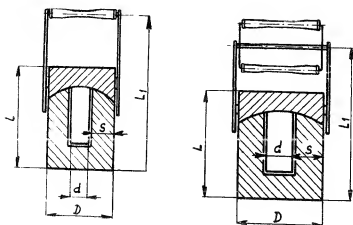
INFORMATION REPORT INFORMATION REPORT

**TYPE OK — 25 AND OK — 36
PORTABLE LEAD
CHAMBERS**

These vessels serve for the transport and storage of radioisotopes. They are manufactured in two sizes.

Type	D	d	L	L ₁	S _{cm}	G _{kg}
OK - 25	105	40	230	350	2.5	18
OK - 36	130	40	260	365	3.6	33

The total measuring time depends on the working technique chosen.
The preparatory time is decreased to 2 sec. when measuring without compensation.
The instrument operates as a signalling ratemeter:

Ranges: 300 counts/min
1,000 counts/min
3,000 counts/min
10,000 counts/min

Accuracy of measurement: $\pm 10\%$ under normal conditions

Stability of zero: $\pm 1\%$ for mains variations of $\pm 10\%$

Setting of level: Scale range covered

Warnings: optical and aural

Mains supply: 220 V $\pm 10\%$, 50 c/s

Power consumption: approx. 40 W

Dimensions of instrument: 630 x 480 x 230 mm

Weight: 23.5 kg

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION:

The instrument is designed for the detection and dose control of radiation contamination on the hands and clothings of persons handling exposed beta and gamma sources. It may be used as a radiation monitor placed near exits from laboratory buildings to provide the necessary control, as an instrument intended to ensure the protection of laboratory personnel, and for checking the level of decontamination of working surfaces and garments. Whenever the permissible level of radiation contamination is exceeded (or some fault appears during the process of measurement) the monitor operates optical and aural warnings. Provisions are made to connect a remote signalling system.

DESCRIPTION:

The instrument is designed as a laboratory, mains-operated instrument built into a metal case. A pointer-type meter reads the degree of contamination and shows the set high-voltage. Next to the meter, five coloured signals fitted with respective inscription, are located. The signals evaluate the radiation contamination and indicate whether the process of measurement has passed correctly.

By adjusting the instrument controls three main function are provided:

- Measurement of beta radiation contamination (including compensation of background).
  - Measurement of beta-gamma radiation contamination.
  - Function of a radioactivity level signalling ratemeter.
- The instrument is equipped with two probes:
- The large-area probe determines the contamination of surfaces (also caused by low-energy beta ray sources C^{14}).
  - The orientative probe is designed to search for radiation contamination caused by gamma emitting sources and beta ray sources of an energy $> 0,4$ MeV. The indication is aural.

Since the instrument is adjusted by the supervisor in charge, the user only manipulates the probes.

The signalling system of the monitor is set with the help of a control ray-source the radiation of which corresponds to the standard-permitted level of surface contamination caused by beta sources.

TECHNICAL DATA:

Radiation detectors:

Large-area probe:

GMT: 30/30 AB (6 pcs)
Dimensions: 110 x 180 x 125
Effective area of grille: 95 cm²
Effective area of detector: 42 cm²
Operating voltage: 1,350 V
Background: approx. 300 counts/min.

Orientative probe:

GMT: STS 6
Dimensions: 32 x 315 mm
Effective area of mantle: 40 cm² (plane projection of cylindrical mantle)
Operating voltage: 300 V
Time of background stabilization: 4—20 (when compensating the gamma background)
Measuring time: 4—26 sec.

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

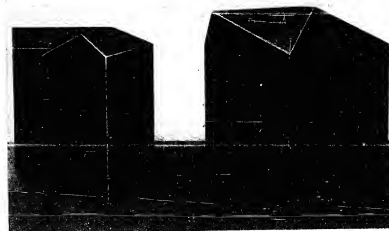
INTENSITY METER FOR 15 MEV BETATRON TYPE NNB 163

The instrument is designed for measuring the intensity of the 15 MeV Betatron primary beam. In this system a ionization chamber is applied as a detector and a dynamic electrometer as an electric evaluating instrument.
The ionization chamber is fixed on a stand, 120 cm above ground. (The height of the ionization chamber cannot be changed). The bottom part of the stand houses the dynamic electrometer which is interconnected by means of cable with the power supply and evaluating unit - located in the room of the personnel attending the Betatron.

TECHNICAL DATA

Range: 50 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$
100 $\mu\text{W}/\text{cm}^2$
Supply: 770 V 50 c/s
Input: approx. 20 W

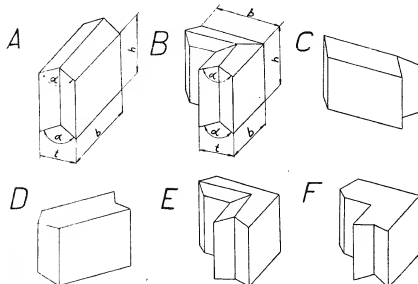

**LEAD ARROW
BRICKS**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Lead arrow bricks of a thickness of 5 or 10 cm are used for building up shields and walls when handling or storing radioisotopes. It is possible, therefore, to compose various walls of these bricks in order to shield off radioactive radiation. The walls made from the lead arrow bricks may be provided with built-in joints for manipulators and controllers designed for work with radioisotopes behind a protecting shield. They are intended to safeguard the operator against an exposure of radiation. Further, the lead arrow brick walls may be fitted with lead glass sight holes permitting viewing of the area behind the shield, illuminated by an electric light.

The lead arrow bricks are manufactured in the following types:

Type	Description	Thickness 5 cm Weight of 1 pc	Thickness 10 cm Weight of 1 pc
A	Standard	5.4 kg	10.8 kg
B	Corner standard brick	8.1 kg	10.8 kg
C	Foundation bottom brick	5.8 kg	12.35 kg
D	Foundation upper brick	5.1 kg	9.25 kg
E	Corner foundation bottom brick	8.35 kg	12.35 kg
F	Corner foundation upper brick	7.35 kg	9.25 kg

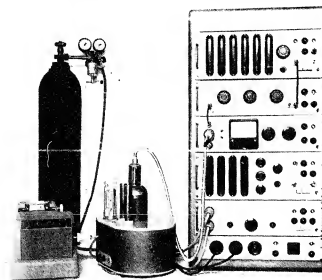
Type	Description	Thickness 5 cm					Thickness 10 cm				
		b	h	t	a°	G _{kg}	b	h	t	a°	G _{kg}
A	Standard brick	100	100	50	120	5.4	100	100	100	120	10.8
B	Corner standard brick	100	100	50	120	8.1	100	100	100	120	10.8
C	Found. bottom brick	100	100	50	120	5.8	100	100	100	120	12.35
D	Found. upper brick	100	100	50	120	5.1	100	100	100	120	9.25
E	Corner foundation bottom brick	100	100	50	120	8.35	100	100	100	120	12.35
F	Corner foundation upper brick	100	100	50	120	7.35	100	100	100	120	9.25

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

**TYPE NZQ 615 AUTOMATIC SET
FOR RADIOACTIVE SAMPLE
MEASUREMENT**

Application:

The set serves for the fast measurement of a large number of radioactive samples. All operations which have been hitherto performed by hand, are now automatic. The apparatus eliminates subjective errors and minimizes the danger of radiation exposure afflicting the attending personnel.

Description:

It is a set of a panel-type design comprising the following instruments:

Electronic system:

1. NVZ 615 Pulse Scaler 56
2. NAZ 615 Preamplifier 60
3. NBZ 311 H. V. Supply 31
4. NTZ 615 Electronic Stop Watch 41
5. NRZ 615 Operating Unit 11
6. NCZ 615 RA Sample Changer 11
7. NXZ 615 Printing Mechanism Control 11
8. ZETA Adding Machine
9. NAQ 202 Scintillation Probe
10. Probe for GM Tubes
11. NCB 615 Flow Counter

Technical data:

1. NVZ 615 Pulse Scaler 56
6 decades provided
Resolution time of 5 μ sec.
Scaling capacity 10^6
Count preset: 10, 102, 105, 104, 105, 10^6
The input connector accepts positive and negative pulses of approx. 5 V — non-overloading.
Provisions are made to scan the decade counts.
2. NAZ 615 Preamplifier 60:
The input sensitivity set may be regulated in coarse and fine steps from 10 mV up to 10 V.
The versatile input employs all common-type scintillation probes as well as GM tubes.
The input connector accepts pulses of positive and negative polarity.
3. NBZ 311 H. V. Supply 31
Coarse and fine regulation from 250 to 2,000 V
Stability: 0.1% for mains variations of $\pm 10\%$
Loading capacity: 2 mA
4. NTZ 615 Electronic Stop Watch 41
The instrument permits the pre-selection of time from 1 sec. up to 1,000 sec. in steps of 1 sec. — from 10 sec. up to 10,000 sec. in steps of 10 sec.
The accuracy of time intervals is given by the accuracy of the applied crystal in the oscillator (approx. 10 $^{-6}$)
5. NRZ 615 Operating Unit 11
The unit governs the operation of the whole set. It operates the starting, stopping and zeroing. It controls the scanning of decade counts and the registration of pulses and time. It permits the operator to employ the technique of preset time or preset count. Provision is made to repeat the

measurement of same sample once to ten times. The unit governs the exchange of samples.

6. NCZ 615 Sample Changer 11

It is a mechanical instrument serving for the exchange of samples placed on cylindrical pans. The pans are located in a vertical magazine. When the changer turns, the sample is transported into the light-tight lead chamber which is provided with a radiation detector from the upper side. After the measurement has been performed, the sample is shifted out of the chamber, turned somewhat and pushed into the other magazine. In the meantime another sample is taking its place.
Dimensions of pan: $\varnothing 30 \times 8$ mm
Capacity of sample magazine: approx. 30–50 pcs (dependent on the height)
Container shield
50 mm (on all sides)
It is possible to reinforce the shield for 100 mm by placing special lead bricks round the container. The container is adapted to hold either a GMT or a scintillation probe.

7. NXZ 615 Printing Mechanism Control 11

This is a mechanism designed to record the results of measurements on a tape of paper. It controls the keys of a ZETA adding machine. It prints counted pulses, accumulated time, and totals when repeating the measurement same radioactive sample.

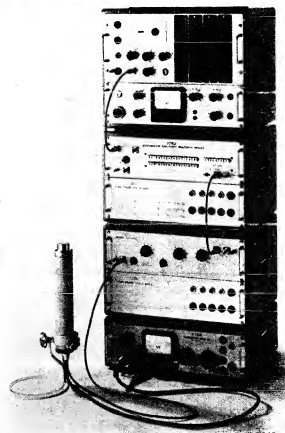
8. ZETA Adding Machine

This is a common-type adding machine of the original design delivered with the instrument.

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

**TYPE NZG 319
GAMMA SCINTILLATION
SPECTROMETER**

APPLICATION

The single-crystal gamma-ray scintillation spectrometer is intended for determining the energy of gamma radiation. By applying the apparatus it is possible to identify some unknown gamma-emitting ray-sources on the principle of spectrometric analysis. With regard to a mixture of radioisotopes, the spectrometer may also be used to specify, depending on the energy, the inter-relations of the individual components. High detection efficiency permitting gamma-emitting ray-sources of extremely low activities to be measured, represents the most important advantage of the scintillation spectrometer when compared with other instruments. By adjusting the individual parameters in such a way as to ensure that the discrimination level and channel width corresponds to the photopoint of the measured isotope, it is possible to determine the ray-source activity with great accuracy. This is also ensured by reducing background and scattered radiation when discriminating between gamma-rays of different energies. Owing to this feature, the instrument is above all suitable for the application in medicine and other fields.

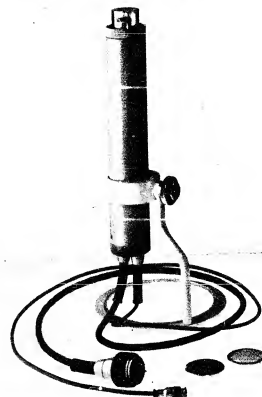
DESCRIPTION

Provisions are made to build the complete set in a common frame, if, however, the instruments are provided with individual cases, it is possible to place one on top of the other.

COMPONENTS OF THE SET

1. Type NKG 202 Gamma-Sensitive Spectrometric Scintillation Detector.
2. Type NBZ 411 High Voltage Stabilized Power Supply.
3. Type NAZ 417 Linear Pulse Amplifier.
4. Type NLZ 619 Single-Channel Pulse-Height Analyzer.
5. Type T4 Pulse Scaler.

Technical data are specified with the individual instruments.

TYPE NKG 202 GAMMA SPECTROMETRIC SCINTILLATION DETECTOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The detector serves for determining the energy spectra of gamma ray-sources.

DESCRIPTION

The design of the probe is identical with that of the NAQ 202 Scintillation Probe, however the photomultiplier, crystal and resistors of the voltage divider, are specially chosen.

TECHNICAL DATA

Radiation: Gamma
Scintillator: NaJ (Tl) (spectrometric)
Size of scintillator: $\varnothing 38 \times 25$
Detection capacity: 24.5 cm^2
Resolution power: 12.5% for Cs^{137} — 661 keV
Linearity: 3% for energy order of $0-2 \text{ MeV}$
Photomultiplier: $1 \times 61 \text{ PK 411}$
Cathode follower: $1 \times \text{ECC 85}$
Size of probe: $\varnothing 60 \times 320 \text{ mm}$
Weight of probe: 1.5 kg (without scintillator)
High voltage stability: 0.05% for mains variation $\pm 10\%$
Working voltage: $1,100-1,200 \text{ V}$
Fluttering: 0.1 V RMS
Output signal: of positive polarity
Cathode follower feeding: anode $200-240 \text{ V}$, $5-8 \text{ mA DC}$, filament $6.3 \text{ V } 0.6 \text{ A AC}$

TYPE NAZ 417
LINEAR AMPLIFIER 81

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for amplifying pulses which occur during the detection of radioactive radiation and is used specially in combination with a gamma-ray scintillation spectrometric set. However the instrument may also be used as a general purpose amplifier for various studies in nuclear physics as well as in other fields.

DESCRIPTION

This is a mains operated amplifier of panel design, intended for laboratory work. When used with a set, it is built in a common frame, or it may be housed in an individual metal case.

TECHNICAL DATA

Gain: variable in 2 dB steps from 40 dB to 80 dB
 Gain stability: 1 %, for mains variation ± 10 %
 Amplification linearity: better than 1 % with output amplitude from 1 V to 100 V
 Input signal: of positive and negative polarity
 Amplitude of linear-shaped input signal: max. 1 V
 The input circuits utilize pulses up to ± 25 V and ~ 50 V without overloading.
 Input impedance: 500 kohms
 Differential time constant: variable from 0.2 to 200 μ s
 Integral time constant: variable from 0.1 to 100 μ s
 Rise time: 0.2 : 0.3 μ s
 Output signals: positive, linear up to 100 V, max. 120 V
 Maximum output capacity: 200 pF
 Hum output: with maximum gain and maximum differential time constant 1 V RMS
 Mains supply: 50 c/s 220 V
 Power consumption: approx. 150 W
 Overall dimensions: 320 x 370 x 520 mm
 Weight: approx. 20 kg

TYPE NBZ 411 HIGH VOLTAGE STABILIZED POWER SUPPLY

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

This unit has been designed to supply stabilized high voltage for spectrometric scintillation detectors and scintillation probes of coincidence apparatus. It may also be used in combination with photomultipliers to guarantee stability of amplification. With regard to its low-level output impedance and capability of maintaining constant voltage even at load variations, the instrument will find application also in other fields.

DESCRIPTION

It is designed as a laboratory, mains-operated instrument housed in a metal case. Its front panel is provided with a sevenpole connector for scintillation probes.

TECHNICAL DATA

Regulation: coarse in 200 V steps, fine in 10 V steps within the range from 400 V to 2,000 V
 Short-term stability: 0.05 % (for mains variation of ± 10 %)
 Maximum current load: 1.5 mA
 Flucturing: approx. 0.1 V RMS
 Power supply for probes: 250 V, 25 mA DC
 150 V, 10 mA DC — stabilized
 2 x 6.3, 0.6 A AC
 Mains supply: 50 c/s, 220 V
 Power consumption: approx. 50 W
 Overall dimensions: 220 x 370 x 520 mm
 Weight: approx. 25 kg

TYPE NLZ 619 SINGLE CHANNEL PULSE HEIGHT ANALYSER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

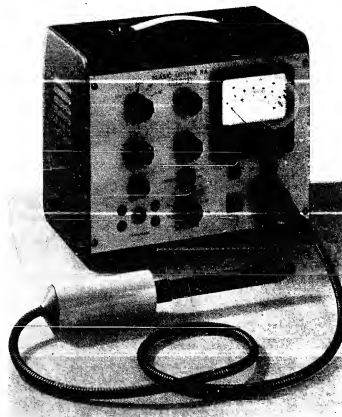
The instrument is designed to select pulses by their amplitude. It represents the most important component of a spectrometric apparatus set which serves for the determination of the energy spectra of radioactive radiation regardless of whether the actual detection is performed with the help of ionisation or scintillation detectors.

DESCRIPTION

This is a mains operated analyser of panel design, intended for laboratory work. It consists of two parts contained in a metal case in a pull-out fashion. The channel width and selection by amplitude is controlled by a system of push-buttons located on the panel.

TECHNICAL DATA

Input pulses: of any shape (without overshoot), positive polarity, amplitude max. 120 V, min. length 0.5 μ s, max. 30 μ s
 Lower discrimination level: adjustable from 1 V to 99 V in 1 V steps
 Lower level stability: 0.2 %
 Lower level adjustment accuracy: 1 %
 Channel width: adjustable from 1 V — 5 V at 1 V
 Channel width stability: 2 %
 Channel width accuracy: 2 %
 Dead time: 2 μ s
 Output: integral and differential
 Output pulse: 30 V, 1 μ s
 Output impedance: approx. 200 ohms
 Mains supply: 220 V, 50 c/s
 Power consumption: approx. 150 W
 Overall dimensions: 320 x 370 x 520 mm
 Weight: approx. 25 kg

**TYPE NUG 216
 RADIOACTIVITY LEVEL
 SIGNALLING RATEMETER**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed to protect persons exposed to radioactive radiation of excessive intensity. It serves for continuous control and registration of radiation intensity. A limit of the maximum permissible intensity can be preset and the instrument automatically gives optical and aural warning signals as soon as the predetermined level has been reached.

The ratemeter is particularly suitable for determining the amount of radiation received by laboratory workers when handling beta and gamma ray-sources.

After removing the probe and connecting the signal to the input connector, the instrument may be used as a simple pulse counting ratemeter, or if necessary even as an evaluating element for remote control of radioactivity at various places. It is convenient for quick measurements of the features of GM counters.

DESCRIPTION

It is a portable, mains-operated ratemeter contained in a standard service case. The pointer type meter serves both for the control of high voltage regulation and for the indication of radiation. The probe, permitting connection of a GM counter to the proper ratemeter, is provided with a built-in amplifier to increase the input sensitivity.

TECHNICAL DATA

Ranges: 0 — 300 — 1,000 — 3,000 — 10,000 — 30,000 counts/min

Accuracy: $\pm 10\%$ under normal conditions

Zero stability: $\pm 4\%$ for mains variation $\pm 10\%$

Interpretation: 1. DHR 8 — 100 μ A pointer type meter

2. DRGF-2 mA — Metra chart recorder

Input connector: Sensitivity approx. 1 V for positive pulses

Input impedance approx. 1,000 ohms

Radioactive radiation detector: GM counter

Regulation of HV supply: Continuous 0—2,000 V

Stability of HV supply: better than 1% for mains variation $\pm 10\%$

Maximum current of HV supply: 10 μ A

Range of signalling level setting: 20—100% of scale

Signalisation: 1. Internal — light signal (red light on the instrument panel)

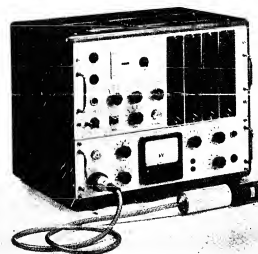
2. External — aural or optical signal (may be controlled from the panel socket).

Mains supply: 120—220 V, 50 c/s

Power consumption: approx. 45 W

Overall dimensions: 310 x 260 x 190 mm

Weight: approx. 10 kg

**TYPE NVQ 612
PULSE SCALER 24**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed to protect persons exposed to radioactive radiation of excessive intensity. It serves for continuous control and registration of radiation intensity. A limit of the maximum permissible intensity can be preset and the instrument automatically gives optical and aural warning signals as soon as the predetermined level has been reached.

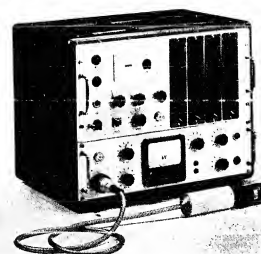
The ratemeter is particularly suitable for determining the amount of radiation received by laboratory workers when handling beta and gamma ray-sources. After removing the probe and connecting the signal to the input connector, the instrument may be used as a simple pulse counting ratemeter, or if necessary even as an evaluating element for remote control of radioactivity at various places. It is convenient for quick measurements of the features of GM counters.

DESCRIPTION

It is a portable, mains-operated ratemeter contained in a standard service case. The pointer type meter serves both for the control of high voltage regulation and for the indication of radiation. The probe, permitting connection of a GM counter to the proper ratemeter, is provided with a built-in amplifier to increase the input sensitivity.

TECHNICAL DATA

Ranges: 0 — 300 — 1,000 — 3,000 — 10,000 — 30,000 counts/min
Accuracy: $\pm 10\%$ under normal conditions
Zero stability: $\pm 4\%$ for mains variation $\pm 10\%$
Interpretation: 1. DHR 8 — 100 μ A pointer type meter
2. DRGF-2 mA — Metra chart recorder
Input connector: Sensitivity approx. 1 V for positive pulses
Input impedance approx. 1,000 ohms
Radioactive radiation detector: GM counter
Regulation of HV supply: Continuous 0—2,000 V
Stability of HV supply: better than 1% for mains variation $\pm 10\%$
Maximum current of HV supply: 10 μ A
Range of signalling level setting: 20—100% of scale
Signalisation: 1. Internal — light signal (red light on the instrument panel)
2. External — aural or optical signal (may be controlled from the panel socket).
Mains supply: 120—220 V, 50 c/s
Power consumption: approx. 45 W
Overall dimensions: 310 x 260 x 190 mm
Weight: approx. 10 kg

**TYPE NVQ 612
PULSE SCALER 24**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The set is designed for the quantitative measurement of alpha, beta and gamma radioactive radiation. Accessories available with the basic probe are chosen with a special regard to the detection of alpha radiation. By combining individual adapters the following probes may be assembled:

- a) Alpha radiation detection probe
- b) Beta radiation detection probe
- c) Gamma radiation detection probe
- d) Windowless alpha scintillation probe
- e) Windowless beta scintillation probe
- f) Large-area alpha scintillation probe

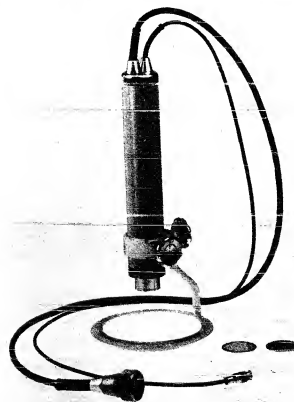
DESCRIPTION

Various adapters are provided to be used with the basic probe according to the requirement.

ASSEMBLY OF SET

1. Type NAQ 202 Scintillation Detector with Interchangeable Scintillators
2. Type NAR 319 Sample Changer for Windowless Alpha, Beta Scintillation Detector
3. Type NAA 302 Alpha Large-Area Scintillation Counter

Technical data are specified in the description of the respective components.

TYPE NAQ 202 SCINTILLATION DETECTOR WITH INTERCHANGEABLE SCINTILLATORS

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

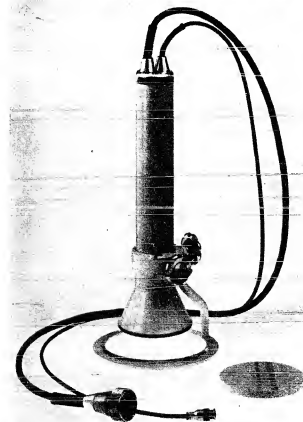
NAQ 202 scintillation probe in combination with the sample changer is intended for precise low-activity measurements of point-shape and flat samples of alpha and beta ray-sources. The windowless design makes possible the detection of low-energy beta radiation.

DESCRIPTION

The sample changer is of a light-tight design permitting changing samples even during operation. Thus accuracy is increased and rapid reproduction of results achieved.

TECHNICAL DATA

Radiation	Alpha	Beta
Kind of scintillator	ZnS (Ag)	plastic
Size of scintillator (mm)	45 × 3	45 × 3
Detection area (cm ²)	12.6	12.6
Length of plateau (V)	135—350	unspecified
Slope of plateau (%)	1.5—8	unspecified
Working voltage (V)	900—1,200	1,000—1,300
Background in work area counts/min cm ²		6.5—16.0
Overall dimensions:	250 × 120 × 170 mm	
Weight:	3 kg	

**TYPE NAA 302
LARGE-AREA
SCINTILLATION
DETECTOR**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for amplifying pulses which occur during the detection of radioactivity. It provides an essential component of various apparatus sets and is ideally suited for spectrometric, coincidence and similar studies. Its application is not reserved for the field of nuclear physics only since the amplifier has a wide range of use in other fields, too.

DESCRIPTION

It is a mains-operated instrument of panel design, built into a metal case, intended for laboratory work.

TECHNICAL DATA

Gain: variable from 20 dB to 60 dB in 2 dB steps
 Gain stability: 2%, for mains variations $\pm 10\%$
 Linearity of amplification: 1 %
 Input signal: of positive and negative polarity
 Amplitude of linear-shaped input signal: The input circuits utilize pulses up to ± 25 V and ± 50 V without overloading.
 Input impedance: 50 kohms
 Differential time constant: variable from 0.5 to 500 μ s
 Integral time constant: variable from 0.1 μ s to 100 μ s
 Rise time: 0.2 - 0.3 μ s
 Output signals: positive, linear to 10 V, max. 15 V
 Maximum output capacity: max. 200 pF
 Hum output: with maximum gain and maximum differential time constant ± 0.15 V RMS
 Mains supply: 220 V, 50 c/s
 Power consumption: approx. 60 W
 Overall dimensions: 180 x 370 x 520 mm
 Weight: approx. 15 kg

TYPE NHZ 319 ANTI-COINCIDENCE INSTRUMENT

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

This instrument is designed for low-energy beta radiation measurements. It may be also used in electroscopic apparatus sets permitting measurements with several photo-multipliers to guarantee the elimination of hum and for various other studies based on the principle of the determination of the time relations between groups of pulses.

DESCRIPTION

It is a laboratory, mains-operated instrument built into a metal case.

TECHNICAL DATA

Input signal: of positive polarity
 Input sensitivity: approx. 1 V
 Resolution time: variable (0.2; 0.5; 1; 2; 5; 10) $\cdot 10^{-4}$ sec.
 Input pulse rise time: max. $5 \cdot 10^{-4}$ μ s (speed of rise 0.2 V/ μ sec)
 Dead time: 2 μ s + length of pulse
 Non-overloading: up to 20 independent on length of pulse to 100 V for pulses of $2 \cdot 10^{-3}$ sec or pulses of $5 \cdot 10^{-4}$ of exponential decay
 Input impedance: 500 kohms
 Output pulses: amplitude + 20 V — length approx. $2 \cdot 10^{-4}$
 Mains supply: 220 V, 50 c/s
 Power consumption: approx. 60 W
 Overall dimensions: 130 x 370 x 520 mm
 Weight: approx. 15 kg

TYPE NAZ 119 WIDE-BAND AMPLIFIER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

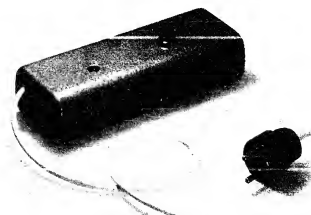
Instruments of the above type are intended for use in various fields of technics: nuclear physics for coincidence measurements, television, for the measurements of electric fields, etc.

DESCRIPTION

It is a mains-operated, laboratory instrument, built into a metal case. The instrument is designed on the principle of a distributed amplifier.

TECHNICAL DATA

Gain: 20 dB for load 150 ohms
Input impedance: 150 ohms
Output impedance: 150 ohms
Lower frequency limit: 50 kc/sec (-3 dB)
Upper frequency limit: 250 Mc/s (-3 dB)
Maximum output amplitude: 4 V
Rise time: 1.8 nsec
Gain regulation: approx. by 6 dB
Mains supply: 220 V, 50 c/s
Power consumption: approx. 70 W
Overall dimensions: 130 x 370 x 520 mm
Weight: approx. 14 kg

TYPE NIC 221 AURAL CONTAMINATION MONITOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

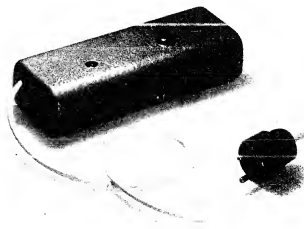
Instruments of the above type are intended for use in various fields of technics: nuclear physics for coincidence measurements, television, for the measurements of electric fields, etc.

DESCRIPTION

It is a mains-operated, laboratory instrument, built into a metal case. The instrument is designed on the principle of a distributed amplifier.

TECHNICAL DATA

Gain: 20 dB for load 150 ohms
Input impedance: 150 ohms
Output impedance: 150 ohms
Lower frequency limit: 50 kc/sec (-3 dB)
Upper frequency limit: 250 Mc/s (-3 dB)
Maximum output amplitude: 4 V
Rise time: 1.5 nsec
Gain regulation: approx. by 6 dB
Mains supply: 220 V, 50 c/s
Power consumption: approx. 70 W
Overall dimensions: 130 x 370 x 520 mm
Weight: approx. 14 kg

TYPE NIC 221 AURAL CONTAMINATION MONITOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is used in checking the radioactive beta — gamma contamination of the surfaces of laboratory tables, garments, hands and other objects. The monitor permits contaminated areas to be surveyed and after carrying out decontamination to determine whether the remaining activity surpasses the tolerated limit or not. It will meet a wide use in laboratories and workplaces where exposed ray-sources are handled, e. g. above all when processing radioactive paints. The instrument is well suited for monitoring high-activity backgrounds encountered near places of strong prevailing radioactivity.

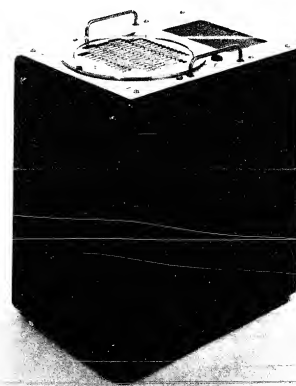
DESCRIPTION

This is a small-size, mains-operated instrument, easily controlled by one hand. A single switch turns the instrument on. The monitor starts operation immediately after the knob has been depressed.

The indication is either aural — earphone inserts provided, or optical (luminous) by a glow discharge tube. Individual pulses, originating in the GM tube, are signalled by cracking sounds. When detecting high intensities, the cracking is transformed into a continuous flow and the speed of the glow discharge tube flickering is proportional to the radioactivity.

TECHNICAL DATA

Background: approx. 100 pulses/min (aural pulses)
Tolerance activity: twice the background for areas contaminated by beta radioactive materials
Radiation detector: STS 6 GM tubes
Energy threshold: approx. 0.4 MeV
Mains supply: 220 V, 50 c/s
Power consumption: 5 W
Overall dimensions: approx. 200 x 80 x 45
Weight: approx. 1 kg

**TYPE NAD 332
ALPHA CONTAMINATION
SURVEY METER**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for determining the extent of the contamination of the hands and clothes of persons handling exposed alpha ray sources. It is specially suited for dosimetric control near exits from laboratory buildings; for laboratory personnel protection and for determining the degree of decontamination of garments after they have been washed.

As soon as the permissible limit of contamination is reached, the instrument gives aural and optical warnings. The monitor is provided with connectors for a remote signalling system.

DESCRIPTION

The detector is in fact a scintillator deposited on an Umaplex light-guide and provided with a large area Type 61 PK 42L photomultiplier. An aluminium foil, guaranteeing light-tightness, is protected against damage by a metal grate. Two decades are provided to interpret the contamination. The tolerated dose may be reset according to the period of measurement. The instrument permits contamination to be read in per cents relating to the tolerated dose. This value is indicated by a glow discharge tubes which read the decades.

Setting of the instrument is performed with the help of a checking ray source, the standard of which corresponds to the extent of the tolerated alpha-ray dose of the contaminated area.

The instrument is built into a metal case and may be applied in both working positions (to monitor vertical or horizontal detection areas).

TECHNICAL DATA

Detected radiation: alpha
Scintillator: ZnS(Ag) deposited on an Umaplex light-guide
Al foil mass: approx. 1.7 mg/cm²
Detection area: 380 cm²
Background: 13 counts/min (in work. area)
Time of evaluation: 4—20 sec. (continuously adjustable)
Signalisation: aural and optical (light)
Mains supply: 220 V, 50 c/s
Power consumption: approx. 65 W
Overall dimensions: 530 x 310 x 360
Weight: approx. 35 kg

TYPE NNC 223 T BETA-GAMMA SURVEY METER-TRANSISTORIZED

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for the rapid measurement of beta-gamma low and middle-intensity radiation in medical or chemical laboratories, in industry, in practical agriculture application, in the building industry, etc. It is particularly suitable for open field work and Civil Defence purposes. Its high sensitivity permits the survey meter to be used for the determination of beta and gamma radiation of very low intensities.

DESCRIPTION

It is a portable, transistorized instrument, contained in a metal case. The GM counter may either be located directly in the instrument case or mounted in the probe which is supplied as an accessory. A single range switch turns the unit on and off and selects the desired range. There is no zero and voltage setting control with the instrument.

TECHNICAL DATA

Ranges: 0 — 50 mr/hour
0 — 5 mr/hour
0 — 0.5 mr/hour
Calibration with radioisotope Co^{60}
Accuracy: 15 % under normal conditions
Permissible ambient temperature: $+5^{\circ}C$ — $+40^{\circ}C$
Radiative radiation detector: GM counter 16/50 BH
Energy threshold: For detection of beta radiation — approx. 0.4 MeV. Using a shield it is possible to filter off beta radiation up to an energy of 2 MeV. The shield is controlled by operating the side knob.
Power supply: 5 button-type mercury cells of 1.25 V — 2.5 Ah
Operation life: One set of feeding sources ensures continuous operation for 150 hours.
Overall dimensions: 140 x 85 x 77 mm
Weight: 1 kg

TYPE NIC 253 T BETA-GAMMA MONITOR-TRANSISTORIZED

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for orientative measurements of beta and gamma radiation. It can be used as an auxiliary survey meter where protected beta and gamma sources are handled.

DESCRIPTION

It is a portable, transistorized instrument. A GM tube serves as the radiation detector. The batteries are changed by a mains-operated charger supplied with the instrument.

TECHNICAL DATA

Range: from 2 mr/hour up to 200 mr/hour
Accuracy: 25 %
Power supply: 3 x NiCd 225 mAh tight battery
Operation life: 40 hours
Overall dimensions: approx. 25 x 60 x 100 mm
Weight: 0.4 kg

TYPE NUQ 223 ALPHA BETA GAMMA RADIATION SURVEY METER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for precise measurement of alpha, beta, gamma radiation. It is suitable for laboratory use where supplying the instrument from the mains is considered undesirable, e. g. in radiochemistry, medicine and industry. The unit representing a high sensitive survey meter may be applied to determine low intensity radiation.

DESCRIPTION

It is a portable, battery operated instrument contained in a metal case. A single knob serving as the on — off switch controls the plate and filament voltage, and selects the desired ranges. The integral circuit time constant changes simultaneously with the range variation.

ACCESSORIES

Alpha probe (including a two stage amplifier)

Beta-gamma probe

Stand for vertical attachment of probe (It is possible to adjust the distance between the detector and measured sample).

TECHNICAL DATA

Ranges: Instrument offers 4 ranges calibrated in counts/min.

0 — 30,000 counts/min
0 — 6,000 "
0 — 1,200 "
0 — 300 "

Accuracy: : 15% under normal conditions

Interpretation: DHR 8 — 40 μ A pointer type gauge
acoustically — by common type earphones

Radioactive radiation detector: 1. Alpha — 30/50 A proportional GM tube

Front window mass < 2 mg/cm²

2. Beta-gamma — 30/50 B GM tube

Front window mass < 5 mg/cm²

Energy threshold: 50 keV for detection of beta radiation

Power supply: 3 batteries — type 140 1.5 V

2 anode batteries — type 921090

Operation life: One set of batteries ensures continuous operation for 40 hours

Overall dimensions: 130 x 150 x 225 mm

Weight: 5.5 kg (set without case)

TYPE NAG 202

DIRECTION

SCINTILLATION DETECTOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

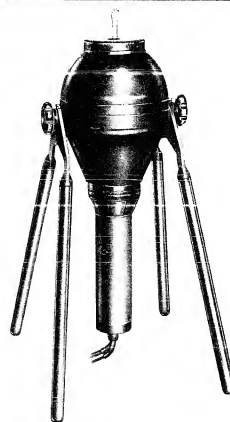
The probe is designed for the detection of gamma radioactive radiation. It meets wide requirements in medicine, being used e. g. for the location of brain tumors, cancer metastasis of the thyroid, tracing the blood circulation and for determining radioactivity distribution in the body organs with the help of radioisotopes ^{131}I , Au ^{198} , Fe ^{59} or other gamma-emitting isotopes. The probe is very suitable also for studies of radioactivity in dynamic situations.

DESCRIPTION

The detector comprises a common, standard photomultiplier of Czechoslovak make and a drop-shape lead head. The upper part of the head (the nose piece) is removable. Convertible collimator inserts enable of various focusing and directional characteristics to be obtained. The whole head is turnably seated on a four-leg stand which makes possible measurements in vertical and horizontal positions. The electronic outfit of basic design is used also with other types of scintillation detectors.

TECHNICAL DATA

Radiation: gamma
Scintillator: NaI (Tl)
Sizes of scintillators: 38×25 or 12×25
Placing an order also for the second scintillator is recommended, as it is more suitable for some applications, above all for measurements with a cylindrical collimator.
Detection area: 28.5 cm^2 (11.3 cm^2)
Length of plateau: min 60 V
Slope of plateau: max. 12 %
Dimensions: $165 \times 250 \text{ mm}$
Weight: 15 kg

TYPE NAG 222 WELL-TYPE SCINTILLATION DETECTOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

This well-type scintillation detector providing maximum sensitivity for gamma-emitting ray-sources in solid, powder or liquid form is designed for the efficient measurements of extremely low activities. It is very suitable for use in medicine, for studies of metabolism, excrement, stating of blood contents by labelled red cells or blood plasma. The detector may also be used for determining the radioactivity of sewerage and drinking water. The arrangement of a radioactive sample in the detection environment guarantees an excellent counting geometry of almost 4 π , and affords a high degree of overall detection efficiency. Well-type scintillation detectors are up till now the most sensitive instruments for measurements of small-size or weak ray-sources.

DESCRIPTION

The instrument comprises a basic, standard probe including a photomultiplier of Czechoslovak make and a drop-shape lead head provided with a cylindrical hole in the upper part. The detector includes a Na I/Tl well-type crystal which is provided with a well, bored in the direction of the longitudinal axis. The crystal is housed in a special case. Measured samples, inserted into the detection area, are contained in series-made ampullas, the dimensions of which correspond to the cylindrical hole ("well") of the scintillator.

The electronic outfit of basic design is used also with other types of scintillation detectors. (Pulse Scaler 24).

TECHNICAL DATA

Radiation: gamma
Scintillator: NaI (Tl)
Size of scintillator: 45 x 50 mm (dimensions of well hole 16 x 38)
Volume of measured liquid: 5 cm³
Background: approx. 600 pulses/min (Pb shielding approx. 5 cm)
Overall detection efficiency: 10^{-10} — 10^{-11} C/ccm according to type of radioisotope (corresponds to background of 100 pulses/min)
Dimensions: 165 x 250 mm
Weight: approx. 15 kg

**TYPE N 20
BETA GAMMA
SURVEY METER**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for the intensity measurement of radioactive radiation in laboratories, industry and in the open field.

DESCRIPTION

It is a portable, battery-operated instrument. The controls (range switch, time-constant switch and plate-voltage switch) are located on the upper side of the case. The probe, containing a GM tube, is provided with a screen permitting filtration of beta radiation. The light-weight instrument, equipped with a grip, may be held in one hand while the other hand applies the probe with the GM tube in places where radiation intensity measurement is performed.

PRINCIPLE OF OPERATION

If some beta or gamma rays enter the electron tubes area of the GM tube, they create ionization of the gas filling, and the generated current produces a pulse on the working resistor. The pulses are adapted in the monostable shaping circuit (i. e. cathode-connected univibrator) for the required shape and amplitude. The indication proper is performed by the integrating circuit fitted with a pointer-type meter, the deflection of which is directly proportional to the number of pulses, i. e. to the intensity of radiation. Measurements of a very low activity may be carried out with the help of earphones permitting acoustic indication — every pulse can be heard as a crack. The necessary high voltage for feeding the GM tube is ensured by a pulse oscillator.

TECHNICAL DATA

Ranges: 0 — 0.2 mr/hour
0 — 2 "
0 — 20 "
0 — 200 " Separate scale ranges provided.

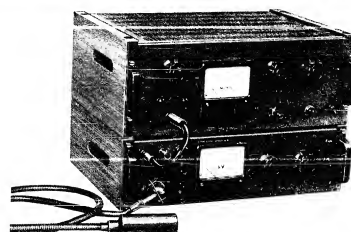
Time constants: 5 sec.
15 sec.
25 sec.

Indication: a) by a pointer-type meter
b) by radio earphones — 4,000 ohms

Capacity of supplies: 50 working hours
2 pcs Type 921045 anode batteries 45 V
2 pcs Type 140 batteries 1.5 V

Electronic equipment: 2 AF 33, 3 L 31 electron tubes
13 TA 9 gradient rectifier
STS 5 GM tube
10 TA 9 corona stabilizer

Dimensions: 133 x 173 x 265 mm (with grip and probe)
Lowest measurable beta radiation energy: 0.4 MeV
Accuracy: ± 15%

TYPE N 30 PULSE COUNTING RATEMETER WITH HIGH VOLTAGE SUPPLY AND DETECTOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The set is intended for the quick approximate measurement of radioactive radiation, particularly of samples of very short half-times. The pulse counting ratemeter proper may be used for the frequency measurement of periodical courses of a range of 5 — 16,700 c/s. Compared to other instruments with a reducer, the counting ratemeter presents the advantage of registration of measured values.

DESCRIPTION

The principle of the ratemeter consists in the measurement of the middle discharging current of the integrating condenser which has been charged by every preceding pulse with a constant charge. The instrument meter reads in fact an average number of pulses per minute. For every GM tube the whole apparatus must be calibrated by another instrument, which has already been calibrated, or by a radioactive sample of a known activity.

TECHNICAL DATA

Pulse Counting Ratemeter:
Range: 3×10^1 up to 10^4 pulse/min in eight ranges.
Sensitivity: 2 V for — pulse polarity (0.2 V using a probe)
Max. input pulse: 30 V for — pulse polarity at a ratio of the pulse width to the distance between pulses of max. 1 : 3
When changing for a sensitivity of 1 : 5, the input amplitude may be five times larger. The max. amplitude of sinus input pulses is 3 V.
Shape of input pulse: The instrument employs reliably rectangular pulses or signals, the envelope curve of which is of one maximum surpassing the input sensitivity. The minimum width of an input pulse is 0.5. The maximum rise time is 5 ms.
Accuracy of instrument: The static error due to the instrument resolution time is 4% for ranges 10^1 — $3 \cdot 10^1$ pulse per minute; and 1% for ranges 10^4 — $3 \cdot 10^4$ pulse per minute, providing an ideal detector is applied, i. e. without a dead time. The accuracy for periodical courses is 2%.
Time constant: It may be varied over five ranges — for ranges up to 10^1 pulse per minute is max. 75 sec., for ranges 3×10^1 up to 10^4 pulse per minute is max. 15 sec.
Supply: 220 V/120 V, 50 c/s. Max. permissible mains variation is $\pm 10\%$.
Power consumption: approx. 130 W
Recorder: METRA DRgF (DRgT) 0—2 mA
Dimensions: 490 x 185 x 370 mm
Weight: approx. 18 kg

HIGH VOLTAGE SUPPLY

The high voltage may be regulated over a range from 300 V — 1,800 V in steps of 150 V.
Max. current load: 3 mA
Stability: $\pm 0.5\%$ for mains variation of $\pm 10\%$
Internal resistance: approx. 500 ohms
Hum: max. 1 V RMS
Accuracy of voltmeter: 2%
Supply: 220 V/120 V, 50 c/s
Power consumption: approx. 60 W
Dimensions: 490 x 135 x 370 mm
Weight: approx. 15 kg

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

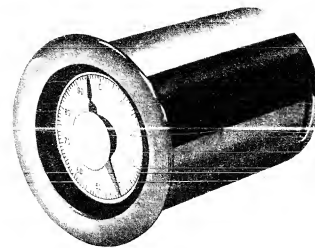
DETECTOR

Supply: 200 V D. C. and 6.3 V A. C.
Output pulses of positive polarity
Output impedance: 200 ohms
High voltage: max. 1,800 V (positive pole earthed).

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

MO 1 A
ELECTROMAGNETIC
PULSE-COMPUTER WITH
ELECTRICAL ZEROING

APPLICATION

The instrument is designed in the first place for the indication of periodical and non-periodical electrical pulses, occurring in nuclear physics. The computer can, however, be used even for processes in regulation technics, the automation of production procedures and in measuring technics both in the laboratory and in operation.

DESCRIPTION

The computer consists of two independent relay systems: The first one — computing, controls by its pawl the ratchet wheel on the shaft of which the indicator pointers are fixed. The other system — zeroing, controls by its pawl the same ratchet wheel and brings it to the zero position. A modern design protects the systems against impacts and guarantees an absolute dust-tightness of the whole equipment. Electrical zeroing after finishing the measuring is the main advantage of this computer. Remote zeroing is also possible.

TECHNICAL DATA

Max. number: 100 pulses/sec
Computer capacity: 10,000 pulses
Life-time of computing system: minimum 2×10^4 pulses (total)
Life-time of zeroing system: minimum 10^4 zeroing cycles (total)
Weight: max. 550 g including clamp
Ordering data: MO 1 A computer
Resistance of electric magnet winding: $2100 \Omega \pm 10\%$
Current of attraction at full load: 16 mA

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

IONIZATION CHAMBERS

DESCRIPTION

The ionization chambers may be used with any type of electromechanical charge reading instrument. The ionization current depends on the position and shape of the ray source in the ionization chamber, however, it does not depend on the energy of the measured radiation. When using a ray source of a definite energy spectrum, the chamber must be calibrated with a ray source of a similar spectrum.

TYPE AR

This is a two-liter ionization chamber with a plate-type electrode intended for the activity measurements of solid alpha-emitting ray-sources between the orders of 10^{-11} — 10^{-8} Curie. It is adapted in such a way that it may be used with any electrometer.

Dimensions of chamber: $\varnothing$ 180 mm, height 110 mm
Plate type electrode diameter 150 mm

TYPE AK

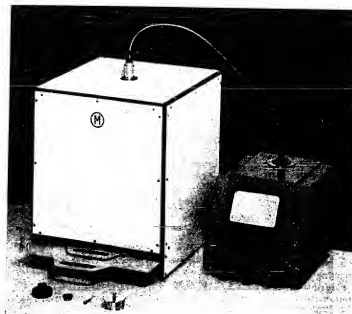
1

This is an airtight ionization chamber designed for the measurement of radioactive gases. In combination with a charge indicator the chamber permits the measurement of ionization currents by applying a method based upon a charge decrease or increase. The chamber mantle is insulated from the supporting mouth and can be connected to an auxiliary potential. Contents of chamber: 2 l

Measurement range with radon between orders 10^{-11} — 10^{-8} Curie/l
Dimensions of chamber: $\varnothing$ 120 mm
height 186 mm

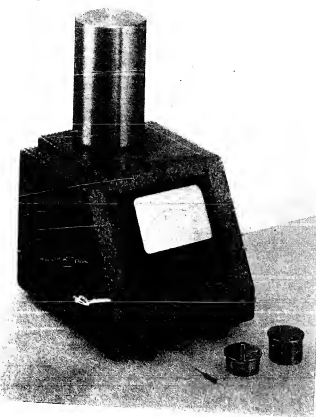
BETA IONIZATION CHAMBER

1

This is a 27-litre ionization chamber designed for measurements of beta rays, provided with a bar type electrode and two slide-feeders, one of which accepts the necessary filters and the other the measured sample. It is necessary to interconnect the chamber with a charge indicator by means of a reliable coaxial cable or by a connector filled with paraffin, ceresin, etc.
Dimensions of chamber: 300 x 300 x 300

GAMMA IONIZATION CHAMBER

This is an ionization chamber intended to measure and determine the intensity of gamma radiation. The chamber is perfectly suitable for measurements by applying a comparing method for controlling gamma-emitting ray sources (RA samples of orders of 1 mC and 1 Curie). To ensure the filtration of the radiation soft elements, the chamber walls are made of a 3 mm material.
Volume of chamber: 750 ml
Dimensions of chamber: ϕ 90 mm Height 135 mm

ELECTROMETER SINGLE FILAMENT WITH AUXILIARY ELECTRODES

APPLICATION

The electrometer is designed for the absolute and calibration measurement of electric charges and voltages.

DESCRIPTION

The single-filament system consists in the combination of a Pt-filament, stretched by a quartz spring. The microscope is equipped with an objective magnifying 10x and two exchangeable oculars permitting magnifying 8x and 25x.
The microscope is provided with a 100-line graduation scale (— 50 — 0 — + 50 scale grades).

ACCESSORIES

Exchangeable objective
Wooden case

TECHNICAL DATA

Voltage sensitivity: 10^{-6} V/scale grade
for auxiliary electrodes voltage 35 V
Capacity: 3 pF
Insulation resistance $> 10^{18}$ ohms
Weight: 2,70 kg
Dimensions: 240 x 190 x 220 mm

ELECTROMETER DOUBLE FILAMENT

DESCRIPTION

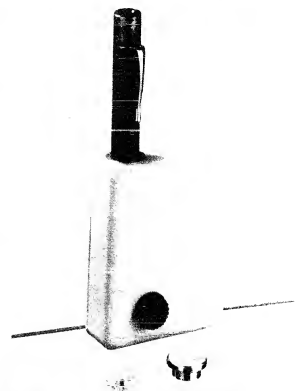
The instrument is of a simple design using no auxiliary electrodes which are necessary with the single-filament electrometer. This electrometer utilizes large voltage ranges (hundreds of volts) so that there is no need for the chamber to be provided with an extra power supply, when performing the measurement, and the chamber collecting electrode is charged simultaneously with the filament system. The microscope of the instrument is equipped with an objective magnifying 10x and two exchangeable oculars permitting magnifying 8x and 25x. The microscope is provided with a 100-line graduation scale ($-50 - 0 - +50$ scale grades).

ACCESSORIES

Exchangeable objective
Wooden case

TECHNICAL DATA

Voltage sensitivity: 5 V/scale grade
Capacity: 4 pF
Insulation resistance: $> 10^{11}$ ohms
Weight: 2.60 kg
Dimensions: 240 x 170 x 220 mm

TYPE TND CHARGING INSTRUMENT FOR SELF INDICATING POCKET DOSIMETERS

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

DESCRIPTION

The instrument, designed for charging pencil-type pocket dosimeters, is independent of the electric mains system. It is fitted with a transistor of Czechoslovak make of the type 104 NU 70.

TECHNICAL DATA

Rectified voltage continuously variable within a range of 100—200 V.

Charging power supply: 2 pcs pocket batteries (Bateria Type 200).

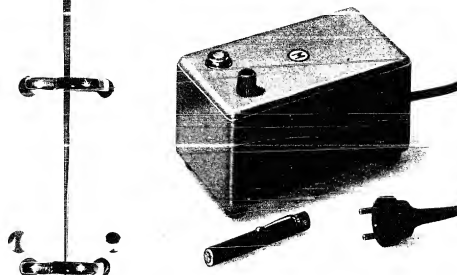
Total rated supply voltage: 0 V.

The instrument being dustproof is not, however, dampproof.

Loading: The instrument withstands permanent loading for 10 hours.

Weight: 0.05 kg (including batteries)

Dimensions: 105 x 75 x 25 mm

**TYPE SND
CHARGING INSTRUMENT
POCKET DOSIMETERS
FOR SELF INDICATING**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

DESCRIPTION

The charging instrument is, in fact, a small portable, mains-operated rectifier. As the dosimeter electrometer reproduces all of the alternating current components (even the smallest ones), it has been necessary to filter the supply with a RC filter. When charging the dosimeter, connect the instrument to the mains and by turning the potentiometer clockwise, cut in the mains switch which is signalled by a pilot. Approximately after 20 seconds, push the dosimeter, which is to be charged, into the hole till the stop and operate the potentiometer observing at the same time the movement of the filament along the scale. The full Charge of the dosimeter corresponds to a deflection marked out on the dosimeter scale by a zero.

TECHNICAL DATA

The charging rectified voltage may be varied continuously from 0—250 V.
Electron tube: type 6 Z31 — 1 pc
Connection to mains: 220 AC
Dustproof design of case
Dimensions: 195 110 85 mm
Weight: 2,70 kg

TYPE 7B
RA - X - METER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

DESCRIPTION

This is an instrument intended to evaluate charges of DI type dosimeters and ionization chambers. The RA-X-meter is provided with a high-stable input circuit with an electro-metric electron-tube permitting reproduction of measurements within an error of 2 %. The instruments are calibrated with type DI dosimeters (range of 200 mr) which are designed for the measurement of tolerance doses. The voltage sensitivity is of 50 V for the whole meter scale deflection. The RA-X-meter is also suitable for the charge evaluation of ionization chambers intended for the determination of the radioactivity of ray source samples, water, gas, etc. directly in open field. The complete instrument, including the normal accessories, is encased in a tasteful service bag.

TECHNICAL DATA

The instrument indicates charges of all chambers operating within a range of voltage from 100—150 V.
 Input resistance: 10^{11} ohms
 Input capacity: 10 pF
 Charge sensitivity: 10^{-10} Coulomb/scale grade
 Weight: 5,70 kg
 Dimensions: 230 180 x 200 mm

**TYPE DS
POCKET DOSIMETER**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

Instruments of these types are used for the dose measurement of scattered gamma and X radiation, and for indication of beta radiation. The dosimeters permit to perform mass measurements of tolerance doses.

DESCRIPTION

The dosimeter is, in fact, a cylindrical ionization chamber with rounded edges. The instrument is made of an air-equivalent material 1 mm thick, the square density of which is 170 mg/cm². The insulator is of polystyrene and the insulated electrode of material identical with the dosimeter mantle. The change to which this electrode was submitted resulted in a new arrangement of the ionization area and consequently in an increase of the sensitivity of the whole dosimeter. The dosimeters, including the charge indicator, are calibrated with a RA-X-meter (to which they are also supplied) and the reading of the measured dose can be performed either directly on the instrument meter scale or on another charge measuring appliance. The charging of the dosimeters is also carried out with the help of a RA-X-meter.

TECHNICAL DATA

Charging voltage: any, up to 500 V
Insulation resistance: $R = 10^{10}$ ohms
Free decay: 1 % in 24 hours
Ranges with a respective RA-X-meter:
DS 02 Type 200 mr
DS 005 Type 50 mr
Weight: 10 g
Dimensions: 18 mm
Length: 43 mm

SELF INDICATING POCKET DOSIMETER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

DESCRIPTION

The instruments are designed to provide a precise control of doses of scattered radiation in X-ray and isotope laboratories. Dosimeters of the type D 01 and D 02 are suitable for mass measurements of tolerance doses.

TECHNICAL DATA

Type	Range	Length	Diameter	Scale of microscope	Weight
D 01	100 mr	108 mm	14 mm	5 mr/l scale grade	35 g
D 02	200 mr	103 mm	14 mm	10 mr/l scale grade	35 g
D 25	25 r	114 mm	14 mm	1 r/l scale grade	35 g

Free decay: 2% per 24 hours

Thermal dependence: 0.3% for 1° C for temperature range of -35° — +50° C

Calibration: performed with a gamma ray-emitting Ra sample filtrated by platinum of a thickness of 0.5 mm; corrected for a temperature of 20° C and air pressure of 760 Torr.

Accuracy of calibration: ± 5%

Charging of dosimeter: by a mains-operated SND charger or battery-operated TND charger.

Protection against corrosion: by eloxal coating

Tightness: The instrument may be submerged in water of 20° C for a period of 30 minutes providing that the dosimeter closure has been properly tightened.

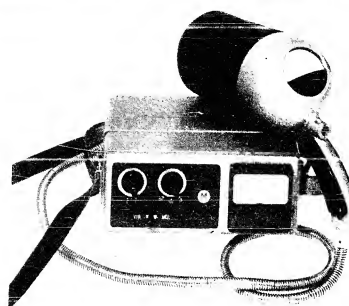
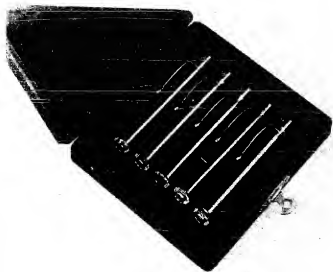
Mechanical resistance: The dosimeter withstands, without any damage, a free fall against a hard base from a height of 1 m.

Wave dependence of gamma radiation: between 0.5 — 3 MeV

Material of wall: The ionization chamber is made of an air-equivalent material of a wall thickness of 1.8 mm. The dosimeter mantle is 1 mm thick and made of aluminium alloy of a specific weight of 2.7 g/cm³.

Wall material effecting absorption:

306 mg/cm² for chamber, 270 mg/cm² for mantle, Total — 576 mg/cm²

D - I - METER

This is a battery-operated instrument designed for the intensity and dose measurements of scattered gamma radiation and for the indication of beta radiation.

APPLICATION

For measurement of the intensity of scattered radiation from 1 mr up to 250 mr per hour in X-ray and isotope laboratories.
For the measurement of radiation doses which is particularly necessary in order to provide control in X-ray rooms when taking X-ray pictures.
For measurement of radioactive samples emitting gamma rays and indication of beta radiation.

RANGES

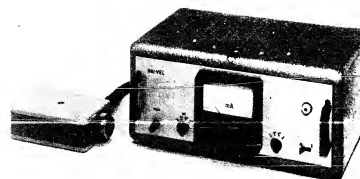
Dosimeter: 0.7 mr
Intensity meter: 25 mr/hour
100 mr/hour
250 mr/hour
Intensity meter time constant: ≤ 1 sec.

TECHNICAL DATA

Function - Dose and intensity meter of gamma, X and beta rays.
Portable, battery-operated instrument.
Contents of ionization chamber - 0.95 litre.

Power supply: Battery "Bateria 140" 1.5 V - 6 pcs
Flat battery "Bateria 310" 4.5 V - 2 pcs
Anode battery "Bateria 922067" 67.5 V - 3 pcs
Electron tubes: type 2 NE 9 - 1 pc
1 AF 33 - 1 pc
1 L 33 - 1 pc

Special accessories: Extension handle
Service bag
Dimensions: Amplifier case 215 x 198 x 90 mm
Chamber with handle 100 x 220 mm
Length of cable 1,500 mm
Weight: Amplifier including batteries 4.40 kg
Chamber with meter and cable 1.10 kg
Total weight 5.50 kg

UNIVEL IV UNIVERSAL-TYPE ELECTROMETER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The electrometer has been designed, in the first instance, for the industrial application of radioisotopes, for measurements and automation. It is particularly suitable for the following purposes:

1. Measurement and checking of the thickness of materials and coatings, of the concentration of solutions and mixtures, and of the level of liquids.
2. Radiometric gauging of the pressure and flow speed of gases.
3. Radiometric chromatography and absorption analysis of gases.
4. pH and other open circuit measurements.
5. Measurement of electric fields, potential gradients and surface charges. Research of atmospheric electricity.
6. Photometric measurement.

DESCRIPTION

The UNIVEL IV measuring instrument consists of a basic unit comprising an amplifier, meter and power supply. The second unit is formed by a probe with a pre-amplifier; a detector, suitable for the required kind of measurement, may be assembled with the probe. Thus, e. g. for the non-contacting thickness measurement by means of ionization chambers, for the measurement of electrostatic characteristics, exchangeable electrodes, are used.

TECHNICAL DATA

The "Univel IV" has been designed as a dynamic electrometer with a vibrating reed capacitor.

Voltage sensitivity and other characteristics of the instrument: 25, 100, 150, 1,000 mV in steps and continuously variable between these steps. The highest sensitivity (without the feedback) is of 5 mV for the full meter deflection.

Measuring input resistance: Adjustable by switching over from 10^{11} to 10^9 ohms.

Current sensitivity: According to the input resistance and chosen voltage sensitivity, — $2.5 \cdot 10^{-11}$ A for the full meter deflection.

Time constant with resistance of 10^9 : approx. 0.2 sec.

Charge sensitivity with measuring capacity of 100 pF: $2.5 \cdot 10^{-12}$ up to 10^{-10} Coulombs.

Zero stability for range of 1,000 mV: better than 1%/24 hours.

Voltage for the detector is stabilized and adjustable for both polarities (i. e. for the measurement with a pair of detectors of reversed polarities).

Power supply: A. C. mains of 220 V — power consumption — 100 W.

Consumption of recording meter: (e. g. METRA type DRgF 2 mA): 10 mA.

The meter can be connected to the instrument.

MODEL N 4101

VESSEL

VESSEL FOR SOLID

Radioactive waste in laboratories

APPLICATION

The vessel is designed to hold the solid radioactive waste of beta ray sources. When intended to hold gamma ray sources, it is provided with a lead insert. The container is provided with a rotary removable cover to prevent whirling of the radioactive waste and is furnished with an internal bag of plastics. The radioactive waste is disposed of including the bag.

TECHNICAL SPECIFICATION

Diameter of vessel	260 mm
Height of vessel	300 mm
Weight of vessel	10 kg
Material: jacket of vessel	— stainless steel
Other steel parts	— provided with anticorrosion coat

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The electrometer has been designed, in the first instance, for the industrial application of radioisotopes, for measurements and automation. It is particularly suitable for the following purposes:

1. Measurement and checking of the thickness of materials and coatings, of the concentration of solutions and mixtures, and of the level of liquids.
2. Radiometric gauging of the pressure and flow speed of gases.
3. Radiometric chromatography and absorption analysis of gases.
4. pH and other open circuit measurements.
5. Measurement of electric fields, potential gradients and surface charges. Research of atmospheric electricity.
6. Photometric measurement.

DESCRIPTION

The UNIVEL IV measuring instrument consists of a basic unit comprising an amplifier, meter and power supply. The second unit is formed by a probe with a pre-amplifier; a detector, suitable for the required kind of measurement, may be assembled with the probe. Thus, e. g. for the non-contacting thickness measurement by means of ionization chambers, for the measurement of electrostatic characteristics, exchangeable electrodes, are used.

TECHNICAL DATA

The "Univel IV" has been designed as a dynamic electrometer with a vibrating reed capacitor.
Voltage sensitivity and other characteristics of the instrument: 25, 100, 150, 1,000 mV in steps and continuously variable between these steps. The highest sensitivity (without feedback) is of 5 mV for the full meter deflection.
Measuring input resistance: Adjustable by switching over from 10^{11} to 10^8 ohms.
Current sensitivity: According to the input resistance and chosen voltage sensitivity, — $2.5 \cdot 10^{-13}$ A for the full meter deflection.
Time constant with resistance of $10^9 \Omega$: approx. 0.2 sec.
Charge sensitivity with measuring capacity of 100 pF: $2.5 \cdot 10^{-13}$ up to 10^{-10} Coulombs.
Zero stability for range of 1,000 mV: better than $1\% / 24$ hours.
Voltage for the detector is stabilized and adjustable for both polarities (i. e. for the measurement with a pair of detectors of reversed polarities).
Power supply: A. C. mains of 220 V — power consumption — 100 W.
Consumption of recording meter: (e. g. METRA type DRgF 2 mA): 10 mA.
The meter can be connected to the instrument.

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

MODEL N 4101 VESSEL VESSEL FOR SOLID

Radioactive waste in laboratories

APPLICATION

The vessel is designed to hold the solid radioactive waste of beta ray sources. When intended to hold gamma ray sources, it is provided with a lead insert. The container is provided with a rotary removable cover to prevent whirling of the radioactive waste and is furnished with an internal bag of plastics. The radioactive waste is disposed of including the bag.

TECHNICAL SPECIFICATION

Diameter of vessel	260 mm
Height of vessel	300 mm
Weight of vessel	10 kg
Material: jacket of vessel	stainless steel
Other steel parts	provided with anticorrosion coat

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

MODEL B 3102
FLAT SIDE LEAD BRICK

APPLICATION

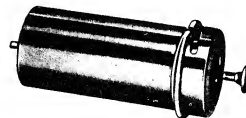
The flat side lead brick is a building element used for setting up a protection wall against radioactive radiation. Flat side lead bricks are suitable for provisional or temporary protection walls.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of brick: 50x50x100 mm

Material: Lead with 5% of antimony addition.

Surface finish: Hygienic coat

MODEL M 6101 GAMMA SYRINGE

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

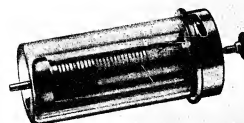

APPLICATION

The Gamma syringe is an injection syringe for application of liquid radioisotopes. It is housed in a lead coat decreasing intensity of Gamma rays. The instrument comprises a Record type injection syringe and a protecting cylindrical lead coat.

TECHNICAL SPECIFICATION

Protecting lead coat	5 mm
Volume of syringe	5 ml
Weight of syringe	0.2 kg
Material: Metal parts — stainless steel	

MODEL M 6201
BETA SYRINGE

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

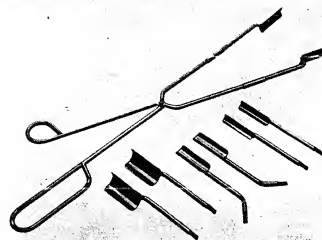

APPLICATION

The Beta syringe is an injection syringe for application of liquid radioisotopes, housed in an umaplex coat decreasing intensity of Beta rays. The instrument comprises a Record type injection syringe and a protecting, cylindrical umaplex coat.

TECHNICAL SPECIFICATION

Protecting coat	umaplex	1 mm
Volume of syringe		5 ccm
Weight of coat without syringe		0.1 kg
Weight of injection syringe		0.2 kg
Material: Umaplex coat, other parts — stainless steel,		
Syringe "Record-Prema" — 5 ml		

MODEL N 1201
TUBE TONGS

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The tube tongs are designed to grip and transport cylindrical objects containing radioactive material, or to take radioactive preparations off protecting and transport containers. The tongs are supplied with a set of exchangeable adapters for various sizes of handled objects.

TECHNICAL SPECIFICATION

Length of tongs	500 mm
Weight of tongs	0.350 kg
Dimensions of gripping adapters	∅ 40 x 50
Maximum height of handled objects	0.500 kg
Dimensions of handled objects	∅ 10—40
Material: Metal parts — stainless steel	
Accessories: Set of exchangeable adapters	

MODEL N 1302

CRANKED EXTENSION TONGS

APPLICATION

The extension tongs serve for gripping radioactive materials located behind a protecting wall or shield. The end of the tongs is fitted with an exchangeable adapter with a bayonet joint and secured against releasing by a lock. The handle, lever and gripper are provided with rubber sleeves which can be replaced when contaminated.

TECHNICAL SPECIFICATION

Length of gripper	700 mm
Length of cranked part	300 mm
Actual weight	0.5 kg
Maximum size of handled object	50 x 50 mm
Maximum weight of handled object	0.5 kg
Material: Metal parts coming into contact with radioactive matters — stainless steel	
Accessories: Set of exchangeable adapters according to customer's wish.	

PRAHA-CZECHOSLOVAKIA

PRAHA-CZECHOSLOVAKIA

MODEL N 1301
EXTENSION TONGS

APPLICATION

The extension tongs are designed for remote handling of radioactive material or matters placed behind a protecting wall. The end of the tongs is fitted with an exchangeable adapter with a bayonet joint and lock which should be removed when the manipulator is passed behind the protecting wall. The handle, lever and gripper are provided with rubber sleeves, exchangeable when contaminated.

TECHNICAL SPECIFICATION

Length of tongs . . . . . 600 mm
 Maximum size of handled object . . . . . $\varnothing$ 50 mm
 Maximum weight of handled object . . . . . 0.50 kg
 Weight of tongs . . . . . 0.40 kg
 Material: Metal parts coming into contact with radioactive matters — stainless steel
 Accessories: Set of exchangeable adapters according to customer's wish (beginning from 1958).

MODEL L 8101
NEEDLE STERILIZER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

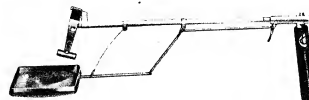

APPLICATION

The needle sterilizer is intended for sterilization of needles containing radioactive ray sources. It is designed to shield radioactive rays and protect operators from injurious effects of radiation during sterilization. A portable shield is supplied with the apparatus. It is a lead cylinder provided with a hole lined with a stainless sleeve which houses a needle magazine during transport to the operating table.

TECHNICAL SPECIFICATION

Height of apparatus	600 mm
Diameter of apparatus	200 mm
Maximum number of sterilized needles	16
Maximum size of needle	ø 4x50
Input of heating element	500 W
Weight of apparatus	15 kg
Temperature of water during sterilization	100°
Material: Stainless steel	

MODEL M 1103
PINCERS WITH NET

PRAHA-CZECHOSLOVAKIA

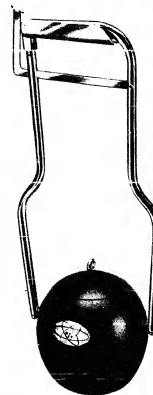
APPLICATION

The pincers with a net are designed for gripping small fragile objects containing radioactive material (ampoules etc.). The net prevents spilling of radioactive material when the handled object falls accidentally off the pincers' gripper or when it has been crushed down.

The gripper is controlled by a push button, the net by a lever.

TECHNICAL SPECIFICATION

Length of pincers	350 mm
Weight of pincers	0.30 kg
Dimensions of net	100 x 60 mm
Dimensions of gripper	10 x 25 mm
Maximum size of gripped object	15 x 80 mm
Maximum weight of object	0.1 kg
Material: Metal parts	— stainless steel
Net and gripper	— rubber

MODEL N 6701
BALL-SHAPE CONTAINER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The ball-shape container is designed for a safe, short-distance transport of radioisotopes. The container is fitted with a fork-type removable handle provided with pins for gripping the container. A stainless lining, which can be exchanged when contaminated is located inside the container.

TECHNICAL SPECIFICATION

Diameter of container	120 mm
Dimensions of chamber for preparations	40 x 40 x 40 mm
Thickness of wall	40 mm
Weight of container	12 kg
Material: Lead	
— holes for handle pins lined with stainless steel.	

MODEL N 6101
TRANSPORT CONTAINER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

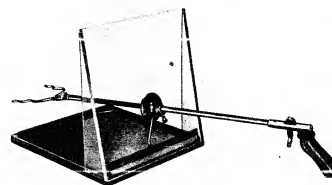
Container for Transport of Vessels with Radioisotopes

APPLICATION

The transport container is designed for transport or temporary storing of Gamma and Beta ray sources. It consists of 3 parts: a lead shield, a vessel for ray sources and a special manipulator for opening and taking out the vessel. When transporting ray sources by mail or by train, the container must be sealed.

TECHNICAL SPECIFICATION

Internal dimensions of container	50 x 100 mm
Total weight	approx. 30 kg
Dimensions of shield	140 x 300
Thickness of protecting lead wall	40 mm
Material: Lead, stainless steel	
Accessories: Special opener of vessel	

MODEL B 1102
UMAPLEX JOINT

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

This umaplex joint facilitates passing a manipulator through the protecting shield. It safeguards the operator against the effects of alpha and beta radiation, protection actually being ensured by a vertical transparent umaplex shield, permitting various manipulators required for handling radioisotopes to be passed in the working area. The shield safeguards the main parts of the operator's body against dangerous radiation.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of base plate . . . . . 300 x 300 mm
 Dimensions of protecting shield . . . . . 300 x 300 mm
 Cover of shield . . . . . 10 mm — umaplex
 Diameter of passage hole for manipulator . . . . . $\varnothing$ 13 mm
 Material: Umplex
 Metal parts — stainless steel

MODEL B 1101
LEAD JOINT

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

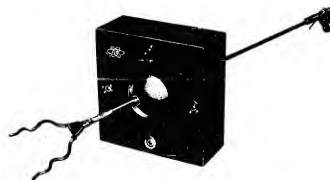

APPLICATION

This umaplex joint facilitates passing a manipulator through the protecting shield. It safeguards the operator against the effects of alpha and beta radiation, protection actually being ensured by a vertical transparent umaplex shield, permitting various manipulators required for handling radioisotopes to be passed in the working area. The shield safeguards the main parts of the operator's body against dangerous radiation.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of base plate	300 x 300 mm
Dimensions of protecting shield	300 x 300 mm
Cover of shield	10 mm — umaplex
Diameter of passage hole for manipulator	13 mm
Material: Umplex	
Metal parts — stainless steel	

MODEL B 1101
LEAD JOINT

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The lead joint is intended for use with Gamma ray sources behind a protecting lead wall. It consists of a stainless steel coated lead ball located in the middle of a lead shield. The ball is provided with a hole for passage of a manipulator. A pendulum bearing of the ball enables manipulation in a range of 100°.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of shield	250 x 250
	thickness 100 mm
Size of joint hole	ø 14 mm
Weight	80 kg
Material: Lead shield	
Joint coated with stainless material	

MODEL L 2201
TRANSPORT
CART-TYPE TABLE

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The transport table is intended for moving prepared radiophores from the preparatory room to the operation theatre for application. A lead shield protects the operators from radioactive radiation during transport and application.

TECHNICAL SPECIFICATION

Thickness of protecting lead layer	50 mm
Loading surface	300 x 200 mm
Height of shield	300 mm
Height of shield bottom over floor	700 mm
Total weight of cart-type table	150 kg
Material: Lead shield, stainless lining, other steel parts provided with anticorrosion coat.	

MODEL L 4101
CHAIR OF APPLICATOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

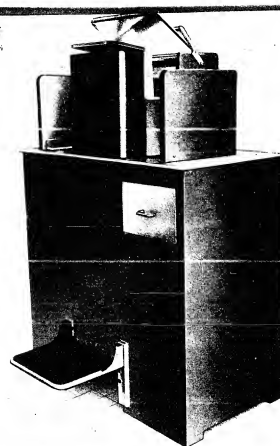

APPLICATION

The chair of applicator used for work with radioactive material protects the sitting physician from radiation during application of radioactive materials. The design of the chair enables an easy travel and guarantees necessary stability, lest the lead protecting shield could cause overturning of the chair when handled carelessly.

TECHNICAL SPECIFICATION

Thickness of lead shield	60 mm
Height of chair	500—700 mm
Maximum height	1250 mm
Ground plan	900 x 760 mm
Total weight	210 kg
Material: Shield — lead	

**MODEL L 2101
OPERATING TABLE**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

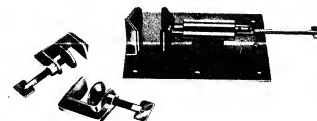
APPLICATION

The operating table is particularly designed for handling radiophores in therapeutic application.

The working surface of the table is coated with stainless sheet enabling easy decontamination. A lead shield with a reinforced front wall protects the operator against radioactive radiation. The inside of the shield is coated with stainless sheet. A light and observation mirrors are placed on the shield. Sides of the shield are provided with protecting plates screening neighbouring workplaces from radiation.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of working area inside shield	500 x 400
height	400 mm
Thickness of lead in front wall	110 mm
Thickness of side walls and bottom	50 mm
Height of working area over floor	1150 mm
Height of mirrors over floor	1650 mm
Ground plan of table	1400 x 1000 mm
Total height of table	1700 mm
Accessories: The inside of the shield is provided with a lighting fixture and the table with a drawer for instruments. The floor is of a lift-type.	

**MODEL M 1501
BOTTLE OPENER**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

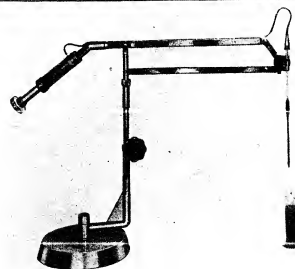
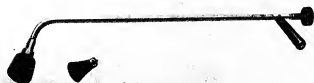

APPLICATION

The bottle opener serves for remote opening of screw closures of bottles containing radioactive matters. The end of the opener is provided with a bayonet fitted exchangeable adapter with a rubber hollow taper element to be put on the closure. The opener can also be used for work behind a protecting shield and for various sizes of ampoules. A bottle containing radioactive matter is gripped by a rubber lined jaw of the bottle holder attached to the table by a clamp or screws.

TECHNICAL SPECIFICATION

Distance between adapter and handle	500 mm
Size of bottle closures	Ø 20 x 40 mm
Weight of opener	0.5 kg
Material: Metal parts — stainless steel	
Closure-catch-taper — rubber	
Accessories: 3 adapters for various sizes of closures, bottle holder — Model No. N 1502, clamp — Model No. N 1503	

MODEL N 7101
PIPETTE

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

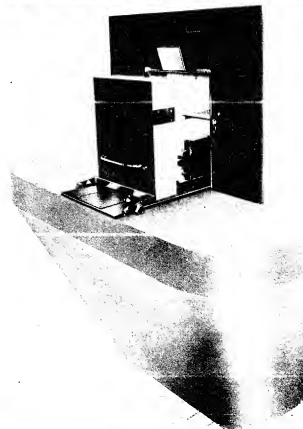
APPLICATION

The pipette serves for safe transport and dosing of radioactive liquids from one vessel to another in the working area.
A stand with a movably fitted pantograph arm, carrying the pipette on one end and a piston mechanism on the other, rotates round its axis securing thus a large effect range of the pipette.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of effect-area	300 x 400 mm
Stroke limits of pipette	0 - 500 mm
Quantity of sucked-in liquid	0 - 50 ccm
Weight	15 kg

Material: Metal parts which come into contact with radioactive liquid — stainless material.
Other parts — strong chromium plated.
Piston cylinder — transparent.

MODELS

T 1000: T 200: T 30: T 6

N 3301, N 3101, N 3102, N 3103

LEAD CHAMBER

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The lead chambers serve for housing radioisotopes up to a total radioactivity of 1000 mg EKV, to be built-in a concrete block.

CONSTRUCTION

The lead chamber is of a metal frame with a lead panel forming the front wall and sliding door leading to a storage room which is made of stainless material. The lead chamber is built-in a concrete block which guarantees a tolerated dose on its surface. The front wall, too, is designed to ensure a tolerated dose in a distance of 450 mm. For the lead chambers T 200, T 300 and T 6 the construction of the lead chamber T 1000 is used, adapted for a lower radioactivity by different lead and concrete shieldings.

TECHNICAL SPECIFICATION

Front metal construction	width 1080 mm height 810 mm weight 1650 kg
Sliding door	width 560 mm height 586 mm
Concrete block	width 1660 mm height 2250 mm depth 1200 mm

Note:
The concrete block and work table are considered as installation accessories. They are no components of the product.

MODEL N 3401 ACCESSORIES OF LEAD CHAMBER

APPLICATION

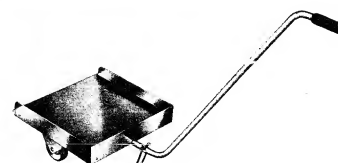
This supplementary equipment permits radioactive standards, radiophores, moulages, etc. to be inserted safely in the lead chamber. 11 pieces of magazines are considered sufficient for the job. Capacity of stored radiophores — 165 pcs.

Magazine it. 1.	Dimensions 60 × 40 × 240 mm Weight 4.5 kg Capacity 15 pcs of radiophores
Moupage carrier it. 2.	Dimensions 60 × 180 mm Weight 0.12 kg Height 40 mm
Cranked manipulator it. 3.	Length 860 mm Weight 0.32 kg

APPLICATION

To enable easy handling of carrier.

 PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

MODEL N 6201 TWO-WHEEL PUSH-CART

APPLICATION

This push-cart is designed for providing transport of lead chambers and vessels containing radioisotopes in laboratories. It is fitted with a long handling bar enabling the operator to be at a sufficient distance from the radioactive source during transport; such an arrangement affords protection, however, against radiation of low intensity. When transporting high-intensity ray sources it is possible to insert a lead wall between the ray source and the handling bar.

TECHNICAL SPECIFICATION

Dimensions of surface . . . . . 400 x 400 mm
Loading capacity . . . . . max. 100 kg
Weight . . . . . 10 kg

MODEL L 3101

SECTIONAL DIGESTER

APPLICATION

The digester is an essential facility in laboratories where radioactive materials are handled. It is provided with a transparent front wall of a slide-out type. Mirrors can be fitted inside the digester to enable manipulation with radioisotopes also behind a lead brick protective wall which can be set up on the working table of the digester, as required. A fluorescent lamp is provided in the ceiling. On the bottom of the digester there is a discharge with a filter. The front lower wall is equipped with a fitting for regulation of water, gas, vacuum or compressed air. Every digester must be connected to an independent exhaust system to prevent contamination of the laboratory.

TECHNICAL SPECIFICATION

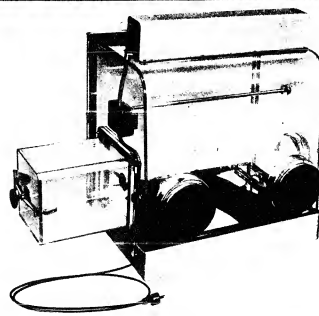
Dimensions . . . . . 1200 x 800 x 1980 mm
Material: Stainless steel — plastics

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

MODEL L 3401
DUST-PROOF CASE

APPLICATION

This case is an essential piece of equipment in laboratories where radioactive materials are handled. It is designed to house alpha and beta ray sources. Its dust-proof design prevents any contamination of the surroundings when handling radioisotopes. It is equipped with a water, gas and electric current supply, a fluorescent lamp, an exhausting and signalling system, rubber gloves and a transfer case for the locating of radioactive samples.

TECHNICAL SPECIFICATION

Weight	70 kg
Dimensions	700 x 600 x 500
Material: Umaplex — stainless steel	
Vacuum	25 mm of water column
Transfer case	250 x 250 x 300

Note: It is possible to assemble two cases in one block.

**TYPE L - 500, 700, 1400
MANIPULATOR**

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The instrument is designed for the work with radioactive materials behind a screening wall. It is used mainly in semi-hot chambers, it can, however, be also used for other laboratory operations. The manipulators enable various operations, e. g. preparation of active solutions, measuring, weighing, cutting of small size castings, etc., up to a value of radiation of several hundreds of roentgen without harmful influence on human health, to be performed.

DESCRIPTION

The manipulator comprises three main parts:

The performing part consists of the head with collets. The extensions with collets can be remote exchanged in the working room.

The connecting part is formed by a rod which connects both heads.

The control part is formed by the head with the handle.

The manipulator passes through a lead ball-joint, countersunk in the wall of the semi-hot chamber. The whole manipulator can be shifted in the ball joint, rotated round its own axis and inclined at an angle of 90°.

The complete manipulator is made of stainless steel enabling, if necessary, disactivation in acids. The manipulator is a Czechoslovak patent.

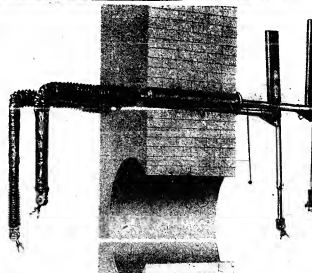
TECHNICAL DATA

Movement of collets — at an angle of 90°.

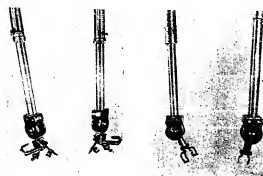
Length of manipulator: It can be delivered in three lengths
of the tube — 500 mm
or 700 mm
or 1,400 mm

Manipulator loading capacity: 3 kg with the possibility of a short-time overloading

Ball-joint: for various thickness of screening wall:
for 100 and 200 mm — diameter 212 mm
for 120 and 150 mm — diameter 185 mm

TYPE M 22 MANIPULATOR

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

APPLICATION

The apparatus is designed for the remote performance of various laboratory operations when handling radioactive matters in hot chambers.
The manipulator passes through a concrete wall 1.1 m thick, absorbing completely even a strong radioactive radiation of several hundreds of roentgen.

DESCRIPTION

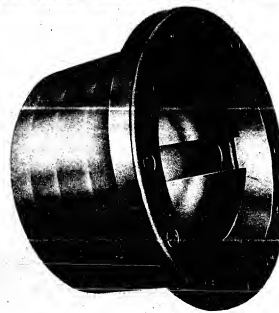
The manipulator consists of three main parts, i.e. controlling performing and connecting ones. It carries out 8 different motions by means of ropes. Each position of the manipulator can be secured by the respective fixators. The motions of the performing mechanism correspond to those of the control mechanism regarding their extent and direction. The manipulator is provided with a set of tools, which can be easily exchanged in the working room. The assembly and disassembly of the manipulator itself can be carried out directly in the laboratory. The whole manipulator is made of stainless material, enabling disinactivation, if required.

TECHNICAL DATA

Distance between axes: according to the order
Length of support: according to the order
Outer diameter of support: 145 mm
Horizontal travel: according to the order
Vertical travel: 550 mm
Extent of swinging to the left and to the right: 85°
Rotation of telescopes to the left and to the right: 135°
Motion of the performing and control mechanism away from the operator: 115° towards the operator: 60°
Expansion of vertical tube of the performing mechanism: 90°
Rotation of the apparatus round its axis to the right and to the left: 135°
Travel of tool clamp lifter: 18 mm
Weight: 70 kg per 1 pc
Loading capacity at vertical position of pipes and tongues: 15 kg
Loading capacity at the swinging of vertical pipes to the right — to the left to 45° in orbital position of tongues: 8 kg
Loading capacity at the expansion of vertical pipe and extended telescopes: 3 kg
Torque transferred to the performing mechanism: 120 kgcm

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

TYPE B 100, B 120, B 150, B 200
BALL JOINT

APPLICATION

The ball joint is intended to ensure screening of the working site and to enable the axial movement of the manipulator at an angle of 90° C.

DESCRIPTION

The ball joint is designed on the principle of a Cardan joint. The screening wall is provided with a steel casing housing a lead insert, which ensures the screening and free movement of the ball joint. A lead ball with a disc is seated in bearings inside the steel casing. The manipulator is slidably fitted in the disc, rotating freely in the ball. The manipulator screening is equal to the thickness of the cast iron wall up to 200 mm.

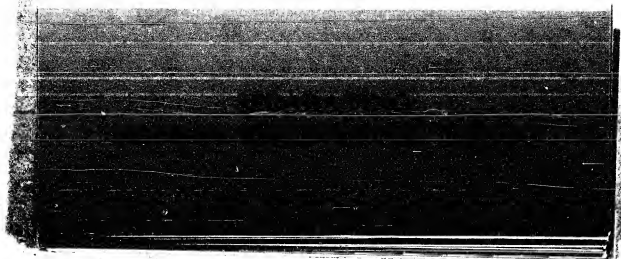
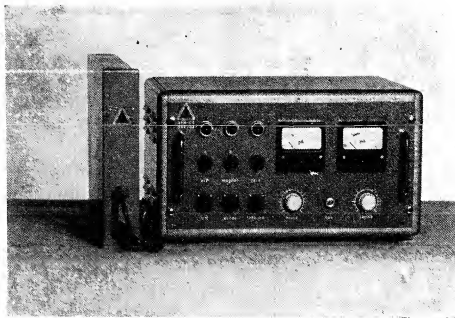
TECHNICAL DATA

The ball joint is delivered for all kinds of screening wall thicknesses and diameters:
 Diameter D — 212 mm for B — 100 mm and B — 200 mm
 D — 185 mm for B — 120 mm and B — 150 mm
 Penetration of radioactive dust is hindered by an apron of plastics (PVC) fastened to the manipulator and casing of the screening joint.

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R001400280001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R001400280001-7

Application:

The apparatus is used for the radiometric separation of active materials on a conveyor where the belt is batch-fed with ore. It may also be used for automation and defectoscopy purposes.

Description:

It is designed as a mains-fed apparatus. The device consists of a sound, a photo-relay and a box in which the electronical elements are situated. As sound the type FPA - 02 with a photomultiplier and a suitable scintillator, or type TPA - 02 with Geiger-Müller counting tubes may be used. The sound is situated under the conveyor belt and connected to the box by means of a cable.

Technical data:

Sensitivity:	7 mikro-r/hour the belt speed being 0,5 m/sec.
Metering range:	7 mikro-r/hour till 130 mikro-r/hour 60 mikro-r/hour till 1300 mikro-r/hour
Radiation detectors:	2 pcs NaI (TL) with photomultipliers FEU - 19
Feeding:	220 V at fluctuation 150 to 250 V
Input:	100 W
Weight:	box: 10 kg sound: 28,5 kg
Dimensions:	box: - 400X260X210 mm sound - FPA - 02 - 300X190X190 mm

BLOCK DIAGRAM

Scintillation detector
or GM-counting tubes 8 X

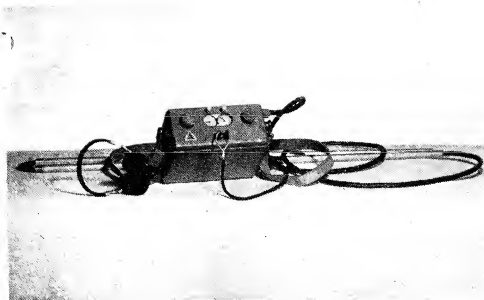

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Separating gamma-radiometer	RSR - 04	400	260	210	10. -	24. - 4.5

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 306 Kovářská 1960)

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00030R000400000001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00030R000400000001-7

Application:

The apparatus is designed as a portable, battery-fed, fully transistorized drill holes with minimal diameter 20 mm and depth 2 meters. The cable length may be chosen arbitrarily in order to facilitate practical application of the apparatus in various branches e. g. in agronomy, building construction, etc.

Description:

The apparatus is designed as portable, battery-fed, fully transistorized device. It consists of the apparatus proper metal-box containing power sources, the electromechanical counter of impulses and other control elements. The sound in form of a duralumin pipe dia. 18 mm is fitted with a counting tube VS - 8. For horizontal measuring 2 sections of duralumin pipes are delivered, each 1 meter long. Both sections may be coupled together. In this manner reliable introduction of the sound is secured.

Technical data:

Metering range:	0 - 500 micro-r/hour (can be expanded by changing counting tube)
Sensitivity:	6 micro-r/hour, the background counts being 10 micro-r/hour
Exposure time:	60 sec.
Evaluation:	electromechanical counter
Radiation detector:	GM - counting tube VS - 8
Working period:	150 hours without interruption
Feeding:	4 cells 2 SL - 9 per 1,5 V, 9 A/hour
Weight:	4 kg, inclusive 20 m cable and the sound
Dimensions:	220x175x100 mm

BLOCK DIAGRAM

Gamma-radiation detector
GM-counting tube

Electromechanical
meter

Amplifier

Blocking
oscillator

Switch circuit

Transistor
converter

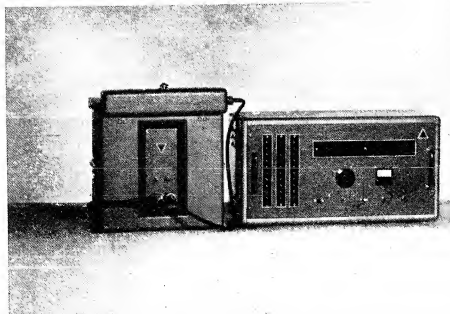
Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Core-drilling radiometer	KPR - 04	250	195	110	3, -	1, -

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

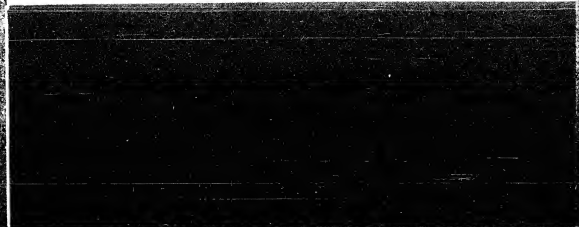
Printed in Czechoslovakia (Stráž 306 Kovářská 1960)

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP82-00039R000400000001-7

6

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP82-00039R000400000001-7

Application:

The apparatus serves for determining of the degree of hands and suits contamination which may be caused through manipulation with unprotected radiators of alpha-particles. It is being used for dosimetric inspection of personnel, leaving the working site. It may be used for personal inspection in laboratories and for checking of the degree of working suits contamination after they have been washed.

Description:

The apparatus is designed as a net-fed device, with detached sound. The apparatus is completed with following accessories: stand with the sound, switch box and hood which also serves simultaneously as an etalon holder.

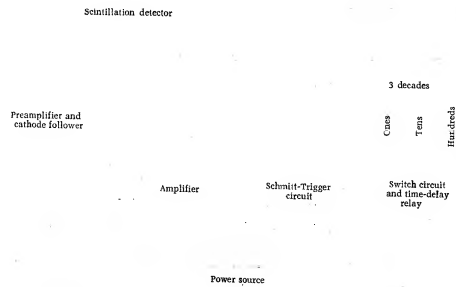
The instrument is equipped with a operating device for starting and for the adjustment of the time relay, with a optical signalling for measuring and for the end of measuring and with a checking position for duplicate measuring.

The sound consists of two photomultipliers FEU - 19M and two ZnS crystals with large surface, equipped with aluminium foils guarding them against illumination and with metal grid. The following up the contamination is performed by means of three luminous decades with adjustable measuring period.

Technical data:

p>Distinctive power: 40 microsec,
Recording capacity: 1000 impulses
Time preselection: 3, 5, 10, 15, 20, 30, 40, 45, 60, 120 sec.
Measuring efficiency: 8 — 25%
Luminophore: 2X150 cm² ZnS/Ag
Feeding: from net 220 V ± 5 %
Power consumption: 170 Wat 220 V
Admissible ambient temperature: — 10 + 35 degrees Centigrade
Weights: apparatus SMZ-01 - 14,8 kg, sound FDO-01 - 10,2 kg
Dimensions of the instrument: apparatus: 530 X 270 X 240 mm
sound: 310 X 310 X 210 mm

BLOCK DIAGRAM

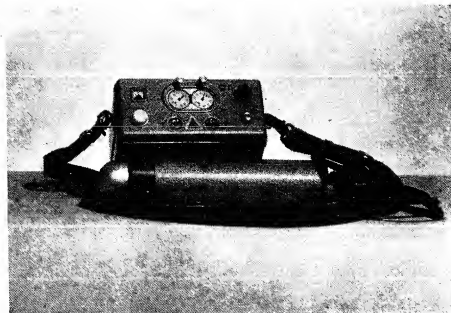

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Alpha contamination meter	SMZ - 01	530	270	240	14.8	10.3

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 30; Kovářská 1953)

Serialized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00020R000400000001-7

Metering range:	10-11 c/l-10-7 c/l
Metering period:	2'
Evaluation:	by means of the electromechanical counter SBIM/50
Alpha-radiation detector:	Zn SAg/ in the scintillation chamber, photomultiplier FEU - 19
Admissible ambient temperature:	- 10 to + 40 degrees Centigrade
Feeding:	4 cells 2 SL9, 1 battery GB-48
Working period:	70 hours without interruption
Metering precision:	$\pm 10\%$
Effectivity:	27 - 60 %
Weight:	total 5,4 kg
Dimensions:	260x195x110 mm

BLOCK DIAGRAM

Scintillation detector

Elektromechanical
meter

Amplifier

Blocking
oscillator

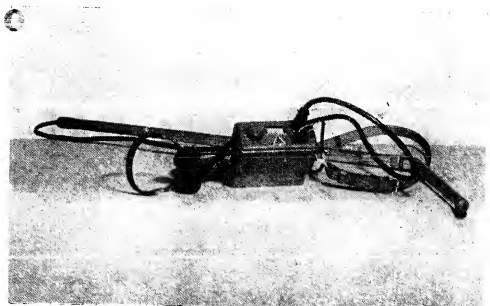
Switch circuit

Transformer
converter

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Radon - meter	PMR - 01	260	195	110	3,5	1,9

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Sirdž 300 Kovárská 1960)

0

Application:

The apparatus is intended for quick metering of beta and gamma radiation in mines and terrain. It facilitates the evaluation of radioactive materials during the measuring of test drill holes for blasting. It is suitable for determining of sections with raised activity and for checking of ore working places. Being a general purpose apparatus with high sensitivity, it is suitable for application wherever the necessity of metering low- and medium intensities of beta and gamma radiation arises.

Description:

The apparatus is designed as a portable, fully transistorized, battery-fed device. It is enclosed in a watertight sheet box. The sound, having the form of a tubular case is detached and made of duralumin. It is interconnected with the apparatus by means of a three-cored, rubber coated cable through a connector. Various sounds, according to the purpose and kind of metering, may be used with the apparatus.

Technical data:

p>

Metering range:	1. 0-200 micro-r/hour 2. 0-2,000 micro-r/hour 3. 0-20,000 micro-r/hour
Precision of metering:	± 5 to $+50$ degrees Centigrade
Exposure period:	less than 15 sec.
Admissible ambient temperature:	+ 10 % under normal conditions
Radiation detector:	for beta and gamma STS - 6 for gamma STS - 8
Feeding:	from 4 mercury cells MR - 19 per 1.25 V, 2 Ah
Working period:	120-150 hours with one set of cells
Weight (the sound included):	2.80 kg
Dimensions:	175X160X80 mm

BLOCK DIAGRAM

Detector
GM counting tube

Amplifier

Normalizer
and integrator

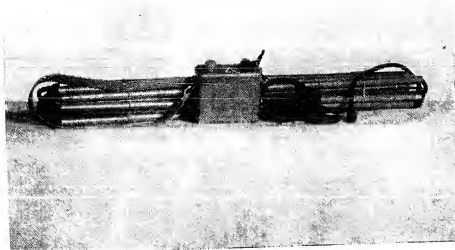
Transistor
converter

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Beta and gamma radiation - meter	PPR - 01	175	160	80	1.5	1.5

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (size) 300 Kovársky 1963

I

O

Application:

The instrument is designed for measuring bore holes at selective method of mining uranium ores. Further on it serves for measuring side bore holes to the depth of 10 m. The instrument can be also used for geological exploration.

Description:

It is designed as a battery type, portable and with transistors fully equipped instrument. The instrument is built in a steel sheet water-proof box. The sound has the shape of a cylindrical, duraluminium bush. It is interconnected with the instrument itself by means of 10 m long logging cable. The cable can be provided with duraluminium tubes 1 m long which can be mutually coupled for the length needed; this enables an easy introduction of the sound in horizontal or vertical direction. The cable is equipped with a connector enabling to use also different types of sounds to this instrument with respect to the required kind of measurement.

Technical data:

Range of measuring: 1. 0— 200 micro-r/hr
2. 0— 2000 micro-r/hr
3. 0—20000 micro-r/hr

Measuring accuracy $\pm 10\%$ under normal conditions

Exposure time less than 15 sec.

Admissible ambient temperature $+5 \text{ } ^\circ\text{C} \text{ } \text{---} \text{ } +50 \text{ } ^\circ\text{C}$

Detector of radiation: counting tube: for beta - gama STS-6
for gama STS-8

Feeding: 4 Mercury cells MR 19 2 Ah

Working period: 120—150 hrs with 1 set of cells

Weight measuring instrument: 1,52 kg
sound with 10 m cable: 5,30 kg

Dimensions of the instrument 175×160×80 mm

BLOCK DIAGRAM

Gamma-radiation detector
GM counting tube

Amplifier

Normalizer and
integrator

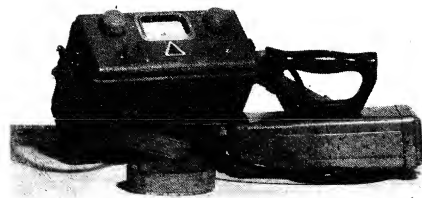
Transistor
converter

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Logging radiometer	KPR - 03	170	160	80	1.5	5.3

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 3% Kovárská 1960)

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00036R000140020001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00036R000140020001-7

Application:

This apparatus is intended for the metering of U- contents in fillings, for the evaluation of the ore quality in complexes of blocks and ore lenticles on the walls of mine works and for primary ore separation in the wall face of mine works. It is possible to use it in all cases where the influence of the surrounding gamma-radiation must be eliminated and where the gamma radiation coming from a certain direction must be metered.

Description:

The apparatus is a portable, fully transistorized device with detached sound. In the control desk is situated the feeding source with amplifiers, blocking oscillators and integrating differential circuit. Connection to the sound is effected by means of a five-cored cable. The sound consists of a lead screening hood made of three parts. It is equipped with 4+1 counting tubes STS - 5. The group of 4 tubes forms the metering channel, one tube, partially screened, forms the compensation channel.

Technical data:

p>

Metering range: 1. 0 - 150 micro-r/hour
2. 0 - 800 micro-r/hour
3. 0 - 5000 micro-r/hour

Compensation of the background counts up to: 5,000 micro-r/hour

Fluctuation: $\pm 10\%$

Admissible ambient temperature: - 30 to + 40 degrees Centigrade

Feeding: 4 dry cells 2 SL - 9

Radiation detector: STS - 5 - low voltage counting tube

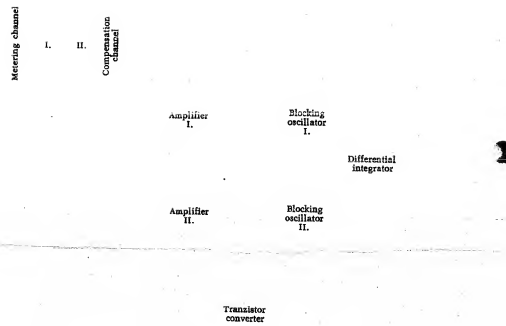
Working period: 150 - 200 hours

Weight of the apparatus with sound: 8,4 kg

Dimensions: 260X195X110 mm

BLOCK DIAGRAM

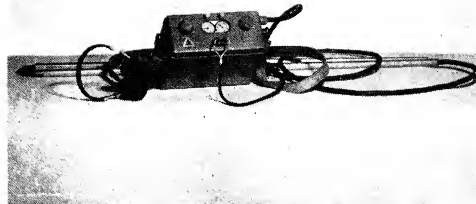

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Directional gamma-ray counter	RSP-02	260	190	110	3.4	5.4

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 306 Kovářská 1960)

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R000140020001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R000140020001-7

Application:

The apparatus is designed as a portable, battery-fed, fully transistorized drill holes with minimal diameter 20 mm and depth 2 meters. The cable length may be chosen arbitrarily in order to facilitate practical application of the apparatus in various branches e. g. in agronomy, building construction, etc.

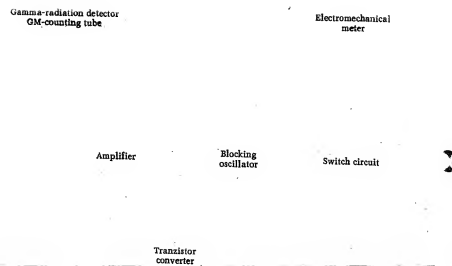
Description:

The apparatus is designed as portable, battery-fed, fully transistorized device. It consists of the apparatus proper metal-box containing power sources, the electromechanical counter of impulses and other control elements. The sound in form of a duralumin pipe dia. 18 mm is fitted with a counting tube VS - 8. For horizontal measuring 2 sections of duralumin pipes are delivered, each 1 meter long. Both sections may be coupled together. In this manner reliable introduction of the sound is secured.

Technical data:

Metering range:	0-500 micro-r/hour (can be expanded by changing counting tube)
Sensitivity:	6 micro-r/hour, the background counts being 10 micro-r/hour
Exposure time:	60 sec.
Evaluation:	electromechanical counter
Radiation detector:	GM - counting tube VS - 8
Working period:	150 hours without interruption
Feeding:	4 cells 2 SL - 9 per 1,5 V, 9 A/hour
Weight:	4 kg, inclusive 20 m cable and the sound
Dimensions:	220X175X100 mm

BLOCK DIAGRAM

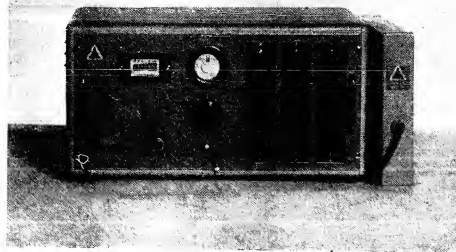

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (g)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Core-drilling radiometer	KPR - 04	250	195	110	3,-	1,-

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 305 Kovářská 1963)

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R000400020001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R000400020001-7

Application:

The apparatus is intended for continuous quantity metering of radioactive materials transported by means of belt conveyors. It facilitates the establishing of material conditions in the ore preparation plants. The device may also be applied in the sphere of automation and in various branches in which radioisotopes are used.

Description:

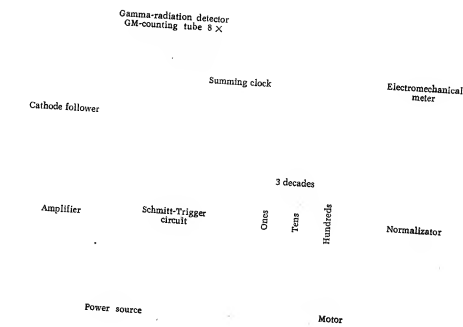
The apparatus is designed as a mains-fed device with panel lay-out and detached sound for gamma-radiation. The sound is fitted with Geiger-Müller counting tubes. Both parts are interconnected by means of a cable whose maximal length is 50 meters.

The metering panel proper is equipped with an iron-sheet box, spray painted with baked enamel. The sound is also enclosed in an iron sheet box.

Technical data:

Resolving power:	100 micro.r/hour
Recording of impulses:	3 decade stages and an electromechanical counting device with electric neutralization
Recording capacity:	1.10^7 impulses
Feeding:	from mains 220 V $\pm$ 5 % $\pm$ 50 %
Input:	130 W at 220 V
Stabilization:	ferroresonance- and glow discharge tube
Weight:	apparatus - 15,5 kg sound - 4,2 kg
Dimensions:	apparatus RAR - 04 - 520 X 270 X 350 mm sound TPA - 04 - 350 X 230 X 55 mm

BLOCK DIAGRAM

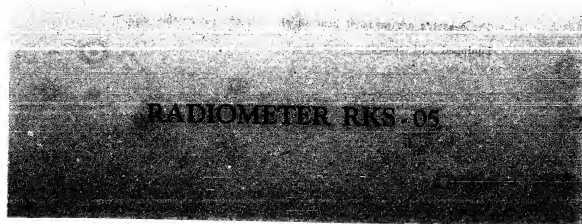
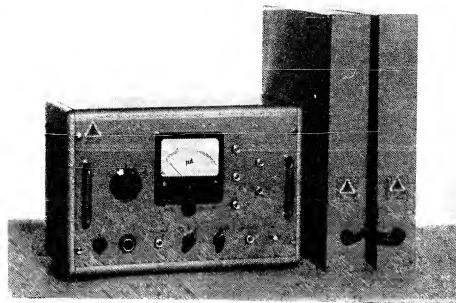

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Continuous gamma-radiometer	RAR - 04	520	270	330	15,5	4,2

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 306 Kovářská 1960)

Application:

This radiometer is a general purpose apparatus designed for the metering of extracted ore bearing materials directly in trucks (with cassettes TVO-1M), for metering of ore in cases, (cassettes TBE - 01 and for metering directly in the mine-pit (cassettes RKS - 1D) It may also be used for metering of weak active materials in samples (with cylindrical sound TKB - 02), or as scintillation radiometer with a FEU - 19M photomultiplier. In this set-up its resolving power may be augmented up to 2 micro-r/hour at background counts 8 - 10 micro r/hour. This apparatus with a scintillation sound will be developed as the RKS-08 type. The apparatus may be applied, with a suitable sound, also to meet the requirements of other branches.

Description:

The radiometer is designed as a net-fed apparatus with panel lay-out. The individual sound types are interconnected with the apparatus by means of a multicored cable. The apparatus proper is enclosed in an iron-sheet box, spray painted with baked enamel.

The cassettes are made of bent sheet, with one retractable wall. Equipped with counting tubes MS-9.

Technical data:

Feeding:	220 V - 20% + 10%,
Sensitivity:	max. 22 micro-r/h per 100 divisions of the scale, min. 100 micro-r/h per 100 divisions of the scale.
Range:	up to 2,800 micro-r/h
Resolving power:	Max. 3 micro-r/h
Exposure period:	not longer than 30 sec.
Admissible ambient temperature:	- 20 to + 40 degrees Centigrade
Input:	135 W
Fluctuation:	± 2 divisions of the first scale.
Weight:	10 kg
Dimensions:	400 X 210 X 260 mm

BLOCK DIAGRAM

- I.
- II. Gamma-radiation detector
GM-counting tube
2 x 1 1/2

Monostable
multivibrator

Integrator

Electronical
voltmeter

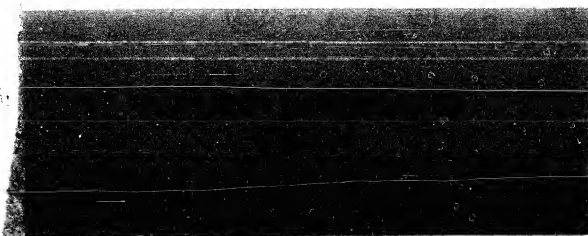
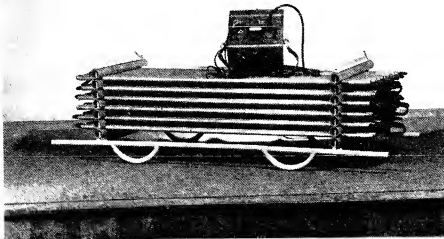
Power source

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Radiometer	RKS-05	400	210	260	10,-	51,-

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Stráž 306 Kovářská 1960)

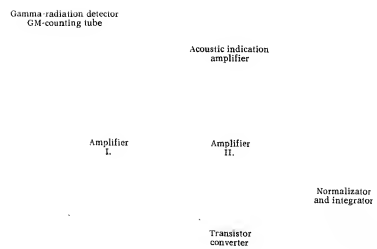
Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R001400280001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R001400280001-7

BLOCK DIAGRAM

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Logging radiometer	KPR - 02	270	200	165	5, -	65, -

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (stráž 3/5 Kovářská 1980)

Application:

The apparatus is intended for lump-sorting of gamma radioactive ore transported by means of conveyors. It offers especially good services when used for sorting of weak-active ore in the last stage of the screening plant. The apparatus may also be applied, however, in preceding stages, as it allows adjustment to the minimal sensitivity of 1000 micro r/hour. It may also be applied for tasks connected with the automation of the production process where radiolotopes are used, e. g. for toleration and sorting of products or materials.

Technical data:

Resolving power: 7 micro-r/hour by the belt speed being 0,5 m/sec.

Background counts compensation: up to micro-r/hour effectivity 100 %. Above 30 micro-r/hour effectivity better than 80 %.

Stabilization: ferromagnetic and glow discharge tube.

Weight: apparatus - 11 kg
sound - 24 kg

Dimensions: apparatus RSR - 06 - 400X220X300 mm,
sound FPA - 03 - 190X300X190 mm

Description:

The apparatus is designed as a mains-fed, panel lay-out device. It consists of two parts, these being the apparatus proper and the gamma-scintillation sound, equipped with two photomultipliers FEU-19, installed in a lead hood. The sound is interconnected with the apparatus by means of two cables, each 1,5 m long. The working magnet is controlled by means of the relay MKU. All control elements are situated on the panel of the apparatus and the sound.

BLOCK DIAGRAM

Scintillation detector

Amplifier

Normalizer

Integrator

Correction
and
limiting circuit

Switch circuit

Power source

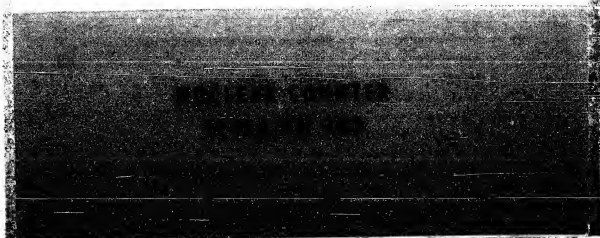
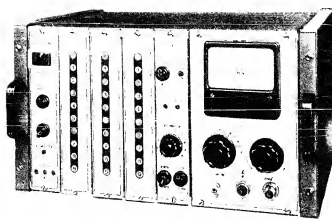
Magnet

Description	Type	Dimensions (mm)			Weight (kg)	
		Breadth	Height	Depth	Apparatus	Probe
Screening Radiometer	RSR - 05	400	220	300	11, —	24, —

PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Printed in Czechoslovakia (Strai 326 Kovárská 1950)

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R000400020001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R000400020001-7

APPLICATION

The nuclear counter TESLA BM 353 measures, in connection with a Geiger-Müller tube, the intensity of cosmic rays or radioactive radiation. It is designed for laboratory use in nuclear physics, but finds a wide field of application also in medical science and in industry in work connected with the utilization of radio-isotopes.

DESCRIPTION

The apparatus contains: a controllable H.T. source for supplying the G. M. tube; a gate unit fitted with an amplifier, an impulse amplitude discriminator, an impulse shaping network and with a start/stop device; further it contains the tube operated counter decodes and a 4 digit electromagnetic counter.

The H. T. source operates with coarse and fine control from 0 to 2,000 V, so that it may be set within this range to deliver operating voltage to any type of G. M. tube. The start/stop device may be operated either manually with a push-button or remotely with pulses. The result of counting is indicated in the decimal system by neon lamps and by the figures of the electromagnetic counter. A relay connected in parallel to the counter closes at every thousandth pulse; its contacts are connected to sockets on the panel of the apparatus and may be utilized for actuating external circuits (e. g. an electronic stopwatch which indicates the time during which 1,000 discharges occurred in the G. M. tube, or of an instrument which signalizes every thousandth discharge, etc.).

ADVANTAGES

1. High counting speed of the electronic decodes.
2. Decadic indication.
3. Comfortable reading of the illuminated figures of the electromagnetic counter magnified by a lens.
4. Manual gate operation (start/stop) with push-button.
5. Remote control of the gate.
6. Continuously controllable stabilized H. T.
7. Actuating of external circuits by every thousandth pulse.

TECHNICAL DATA

Resolution of the electronic decodes (i. e. time interval between two adjacent pulses, registered by the apparatus):

10 μ sec.

Input sensitivity: 0.5 V.

Total count capacity: 3 electronic and 4 mechanical decodes (9,999,999 pulses).

Registration: decimal.

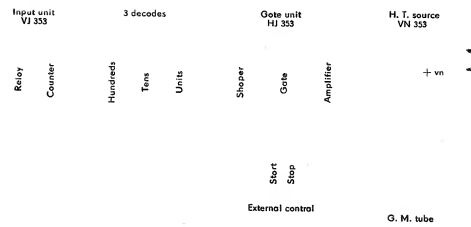
Gate control: manual with push-button, remote with negative pulses (min. 60 V, starting time max. 3 μ sec.).

High voltage: 0-2,000 V continuously controllable.

H. T. stability: $\pm 1.5\%$ at mains voltage fluctuations of $\pm 10\%$

Power supply: A. C. mains 120 or 220 V, $\pm 10\%$, 50 c/s.

BLOCK SCHEMATIC DIAGRAM

Description	Type	Dimensions in mm			Weight kg
		Width	Height	Depth	
Nuclear counter	BM 353	490	275	340	29,5

KOVO
PRAHA • CZECHOSLOVAKIA

LABELED COMPOUNDS

OMNIA

FOREIGN TRADE CORPORATION

PRAGA CZECHOSLOVAKIA

INTRODUCTION

The method of the radioactive indicators, utilizing high sensitivity and accuracy of ionization radiation detection radiated by radioactive substances, enables to follow up the motion, decomposition and conversions of the labeled compounds in the system under study and to solve so the problems which cannot be mastered by means of other methods. For hundreds of chemical, biological, medical and technical working places the labeled compounds have become an indispensable helper at solving serious problems e.g. the mechanism of effect of medicaments, metabolism of substances in live organisms, the study of anticancerous substances, stimulators of grow of plants, study of structure of live matter etc.

The difficulty and special conditions of preparation of the labeled compounds force to establish specialized plants meeting allstate requirements and producing for export. The Czechoslovak plant of the labeled compounds in the Institute for Research, Production and Application of Radioisotopes, Prague brings to the market 50 kinds of organic compounds labeled by C14, S35 and H3, mostly for biochemical application which are exported by OMNIA, Foreign Trade Corporation.

The compounds are produced in the synthetic, biosynthetic ways and by means of exchangeable reactions. The chromatographically pure substances of a high specific activity are melted in vacuum into glass vials.

CARBON - 14 - COMPOUNDS

Code	Compound	Specific activity mc/mM	Price/package size (mc)			
			0.1	0.2	0.5	1.0
CB 1	1-Alanine-C14 (U) *	5-10	US dol.	US dol.	US dol.	US dol.
CB 5	Algal protein hydrolysate (Chlorella Vulgaris)-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 2	D-Arabinose-C14 (U)	5-10	33	61	152	304
CB 3	L-Arginine-C14 (U)	5-10	63	122	315	630
CB 4	L-Aspartic acid-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CS 1	6-Azathymine-4-C14	1-5	190	360	850	1500
CS 2	6-Azauracil-4,5-C14	1-5	100	185	500	800
CS 3	6-Azauracilriboside-4,5-C14	1-5	250	450	1000	1750
CS 4	5-Bromouracil-2-C14	1-5	70	130	300	500
CS 5	L-Cycloserine-C14 (U)	1-5	1500	—	5000	—
CB 7	D-Fructose-C14 (U)	5-10	30	60	126	252
CB 8	D-Galactose-C14 (U)	5-10	350	—	—	—
CB 9	D-Glucose-C14 (U)	5-10	30	60	126	252

* (U) = universally labeled

CARBON - 14 - COMPOUNDS (cont'd)

Code	Compound	Specific activity mc/mM	Price, package size (mc)			
			0.1	0.2	0.5	1.0
			US dol.	US dol.	US dol.	US dol.
CB 10	L-Glutamic acid-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 11	Glycine-C14 (U)	5-10	27,50	55	95	190
CB 12	L-Histidine-C14 (U)	5-10	63	126	315	630
CB 26	L-Isoleucine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 13	D-Lactose-C14 (U)	5-10	on request			
CB 14	L-Leucine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 15	L-Lysine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 16	Maltose-C14 (U)	5-10	33	66	152	304
CB 17	D-Mannose-C14 (U)	5-10	50	100	253	504
CB 22	Mixture of fats from Chlorella Vulgaris-C14 (U)	5-10	70	130	300	500
CB 18	Oleic acid-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 6	L-Phenylalanine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 19	L-Proline-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 21	L-Serine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882

CARBON - 14 - COMPOUNDS (cont'd)

Code	Compound	Specific activity mc/mM	Price/package size (mc)			
			0.1	0.2	0.5	1.0
			US dol.	US dol.	US dol.	US dol.
CB 20	L-Sucrose-C14 (U)	5-10	33	66	152	304
CB 23	L-Threonine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 27	L-Thyrosine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 24	L-Valine-C14 (U)	5-10	88	176	441	882
CB 25	Xylose-C14 (U)	5-10	70	140	317	635
	Besides the items listed following compounds are available on special request:					
	Benzylaminopurine-9-C14					
	6-Chloropurine-9-C14					
	Diaminopimelic acid-C14 (U)					
	Ethyoinine (ethyl)-C14 (U)					
	Glucose-1-C14					
	Glucose-6-C14					
	Hypoxanthine-9-C14					
	Phenylserine-3-C14					
	6-Furfurylaminopurine-9-C14 (Kinetine)					

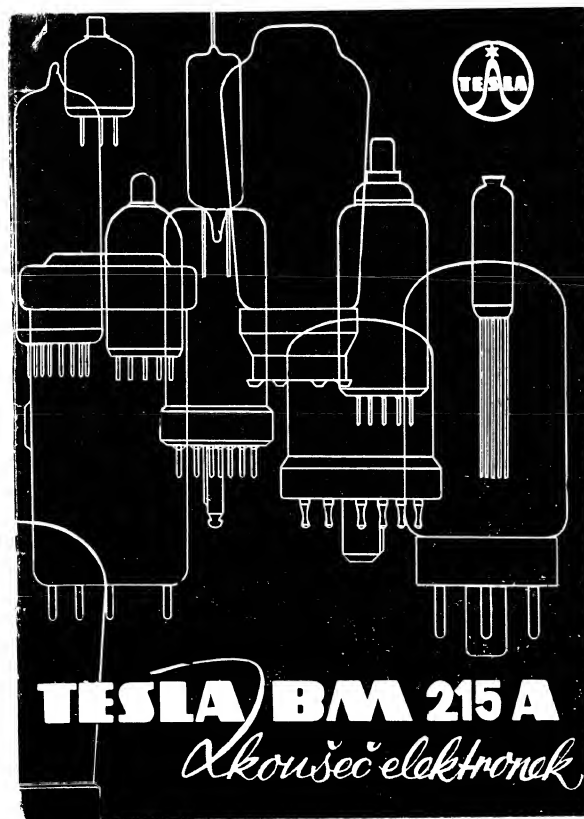

SULPHUR - 35 - COMPOUNDS

Code	Compound	Specific activity mc/mM	Price/package size (mc)		Remark
			Initial charge	Charge per (add) mc	
			US dol.	US dol.	
SV 1	Dithiooxamide - S 35 (and its substitutes)	10	115	2,60	
SV 2	6-Mercaptopurine - S 35	10	115	2,60	
SV 3	6-Mercaptopurineriboside - S 35	10	250	12,—	
SV 4	Thioguanine - S 35	10	115	2,60	
SV 5	Thioguanosine - S 35	10	250	12,—	
SV 6	2-Thiouracil - S 35 (and its substitutes)	10	on request		

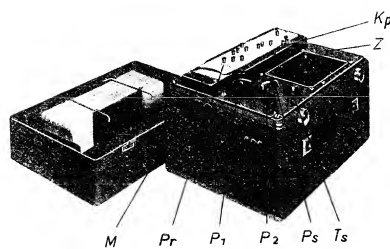
TRITIUM - H3 - COMPOUNDS

Code	Compound	Specific activity mc/mM	Price/package size (mc)		Remark
			1.0	5.0	
			US dol.	US dol.	
TV 1	Adenosine - H 3	100	—	70	
TV 8	Alanine - H 3	100	115	—	
TS 1	5-Bromuracil - 6 - H 3	100	115	—	
TV 2	Cytidine - H 3	100	—	70	
TV 3	Guanosine - H 3	100	—	70	
TV 4	Chloramphenicol - H 3	10	40	—	
TV 5	Raney - Nickel - H 3	on appli- cation	—	11	available also in 10,25 mc package size
TV 6	Uridine - H 3	100	—	70	
TV 7	Thymidine - H 3	100	—	180	
Note:	The prices given in this list are ex works, Prague and subject to change without notice. Discounts are available on large orders.				

ZKOUŠEČ ELEKTRONEK TESLA BM 215A

NÁVOD K OBSLUZE

Obr. 1

Zkoušeč elektronek, typ BM 215A, slouží ke zkoušení všech známých druhů běžně používaných elektronek. Je zvláště vhodný pro rychlé zjišťování kvality elektronek, na příklad v prodejních, opravářských dílnách, ve výrobních závodech apod. Kvalitu elektronek určujeme zjišťováním emisní schopnosti katody elektrony, celistvosti žhavicího vlákna, průměrné strmosti, vakua a zkratů mezi elektrodami. Zkoušeč je konstruován v běžném service provedení, je přenosný a lze jej použít i pro zkoušení elektronek zvláštních typů (neobvyklého zapojení patice). Účelná konstrukce tohoto přístroje umožňuje jeho další použití v různých samostatných funkcích, na příklad jako zkoušeč zkratů, celistvosti obvodů a pod.

FUNKCE

Přístroj tvoří eliminátor se dvěma transformátory pro všechna potřebná napětí, propojovací přepínač Pr, dva přepínače funkcí P1, P2, přepínač Ps a miliampérmetr M se šesti rozsahy: 1,5; 5; 15; 50; 150; 500 mA (obr. 1). Metoda zkoušení je přímá a poloautomatická pro všechny běžné druhy elektronek. Zkoušení provádíme pomocí karet, které nám udávají elektrické hodnoty při zkoušení elektronek a současně jsou

pomůckou pro nastavení těchto hodnot pomocí přepínače Pr. Zdišty Z (obr. 1) se používají k připojování elektroněk, jejichž objímka není v přístroji zabudována, nebo u běžných typů k připojování elektrod, které jsou vyvedeny mimo patici (na báňce) a pro jiné speciální propojení.

PŘIPOJENÍ ZKOUŠEČE NA SÍŤ

Před připojením přístroje na síť nutno nejdříve zkontrolovat správné nastavení voliče napětí (obr. 2). Volič musí být nastaven tak, aby číslo odpovídající napětí sítě bylo postaveno proti trojúhelníkové značce. Z továrny je přístroj nastaven na 220 V. Při přepojování na síť 120 V uvolníme zajišťovací pásek, vytáhneme přepínač kotoučků a opět jej zasuneme v zakové poloze, aby údaj 120 V byl nastaven na uvedenou značku. Zajišťovací pásek opět připevníme.

Zkoušet je jistič svými pojistkami. Při přepínání přístroje na napětí 120 V je nutno vyměnit síťovou pojistku. Nyní zkontrolujeme, zda všechny propojovací kolíky Kp jsou zasunuty v pravém svislém sloupci přepínače Pr a oba funkční přepínače v krajních polohách „Vyp.“ a „Vláčno“. Potom teprve připojíme zkoušeč na síť. Síťová šňůra je uložena pod odklápacím krytem ve víku přístroje; kryt uvolníme stlačením zajišťovacího pera. Stlačením tlačítka Ts se kontroluje velikost síťového napětí. Při správném síťovém napětí se vychýlí ručka měřidla na rysku označenou „~“. Není-li tomu tak, dostavíme napětí řadičem Ps. Rozsah regulace je:

— 12%, — 8%, — 4%, 0%, +4%, +8%, +12%.

Obr. 2

VYHLEDÁNÍ ZKOUŠECÍ KARTY

Použít přístroje velmi usnadňují tzv. zkoušecí karty, které jednoznačně určují pro příslušnou elektronku:

1. druh a propojení patice, zkoušený systém,
2. napětí elektrod,
3. jmenovitou hodnotu anodového proudu,
4. průměrnou strmost v nastaveném pracovním bodě,
5. rozsah ručkového přístroje.

Zkoušecí karty jsou odlišovány a srovnány v kartotéku, umístěnou ve víku přístroje. Příslušnou kartu hledáme podle rejstříku v sadě karet.

POSTUP PŘI ZKOUŠENÍ

Vyhledanou kartu přiložíme na propojovací přepínač Pr (obr. 1) a do otvorů v kartě zasuneme propojovací kolíky podle pokynů uvedených na kartě. Není-li na kartě vedle sebe řada přepínačů Pr (včetně rezervních otvorů) byl vždy jen jeden kolík. Tato podmínka musí být dodržena. Pokud k zakolíkovaní karty nestačí kolíky z rezervní svislé řady, vyjímáme další kolík z držáku ve víku přístroje. Při zasouvání kolíků se řídíme příkazem na kartě.

Nyní zasuneme elektronku do příslušné objímky a přepnutím P1 do polohy „zkratky“ zapneme přístroj. Chod síťové části indikuje signální žárovka, umístěná pod štítkem přístroje.

FUNKČNÍ PŘEPÍNAČE

Další postup běžných zkoušek je dán polohami obou funkčních přepínačů P1 a P2. Přepínače pracují na sobě nezávisle a mají tyto polohy:

PŘEPÍNAČ P1

VYP.	— přístroj vypnut
ZKRATY	— poloha při zkoušení zkratů
NAŽHAV.	— elektronka žhavana
VAKUUM	— poloha při zkoušení vakua
la	— poloha zkoušeného anodového proudu
S	— poloha při zkoušení strmosti

PŘEPÍNAČ P2

VLÁKNO	— poloha při určení celistvosti vlákna
FK	— zkrat vlákno - katoda
FG1	— zkrat vlákno - první mřížka
FG2	— zkrat vlákno - druhá mřížka
FA	— zkrat vlákno - anoda
KG1	— zkrat katoda - první mřížka
KG2	— zkrat katoda - druhá mřížka
KA	— zkrat katoda - anoda
G1G2	— zkrat první a druhá mřížka
G1A	— zkrat první mřížka - anoda
G2A	— zkrat druhá mřížka - anoda

ZKOUŠENÍ ZKRATŮ A CELISTVOSTI VLÁKNA

Je-li přepínač P1 v poloze zkratů a přístroj nažhaven, zkoušíme vlákno a zkrat. Přepínáme zvolna přepínačem P2 a pozorujeme měřič, zda se ručka nevychýlí v některé poloze do červeného kruhového pole. Ručka měřidla má ve všech polohách zůstat na nule.

Výchylka do červeného pole určí v poloze přepínače P2 „VLÁKNO“ přerušené vlákno. V ostatních polohách určuje ručka zkrat mezi elektrodami podle příslušného označení poloh přepínače P2.

Při zkratě a přerušení vlákna se nesmí a nemá význam ve zkoušení. Elektronka je vadná. Kdy může elektronka ukázat zkrat, stanoví karta.

MĚŘENÍ ANODOVÉHO PROUDU

Po zkoušení zkratů vrátíme P2 zpět do polohy „VLÁKNO“. P1 přepneme do polohy „la“ a pozorujeme ručku měřidla. Asi za jednu minutu se vychýlí ručka měřidla a určí hodnotu anodového proudu.

Jmenovitá hodnota je na kartě označena černým obdélníkovým polem. Vychýlí-li se ručka měřidla až na konec stupnice, musíme přepnout přepínač ihned zpět do polohy „NAŽHAV.“. Elektronka má deformované elektrody nebo odpojenou řídící mřížku.

ZJIŠTĚNÍ PRŮMĚRNÉ STRMOSTI

Přepínač P1 přepneme do polohy „S“. Od výchylky měřidla v poloze „la“ odečteme výchylku v poloze „S“. Odečítáme na té stupnici měřidla, která je určena rozsahem u šipky v pravém dolním rohu karty. Rozdíl obou hodnot je průměrná strmost v mA/V. Porovnáme ji se správnou hodnotou strmosti, udanou na kartě v levém rohu dole (S = ...).

ZKOUŠKA VAKUA

Správné vakuum je určeno neměnění se výchylkou při prepnutí z polohy „la“ do polohy „VAKUUM“. Je-li vada vakuum, je výchylka v poloze „VAKUUM“ větší asi o 10% než v poloze „la“.

ZKOUŠENÍ INDIKÁTORŮ LADĚNÍ

Zkoušení indikátorů se provádí pomocí dvou karet. Nejdříve zkoušíme řídicí triodu normálním výše popsaným způsobem. Pak zkoušíme systém stíníka; máme anodový proud, přitom ovládejeme jas stíníka a rovnoměrné osvětlení. U vadných indikátorů se sníží značně jas asi do tří minut a projeví se nerovnoměrné osvětlení.

ZKOUŠENÍ KOMBINOVANÝCH SYSTÉMŮ

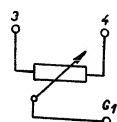
Provádí se obvykle pomocí dvou karet nebo přesouváním kolíků v kartě. V pravém rohu dole na přední straně karty je určen zkoušený systém. Bližší údaje jsou popsány na jednotlivých kartách.

VADY ELEKTRONEK

Zkratky a přerušené vlákno jsou jasné a zřejmé vady elektronky. Pokles anodového proudu může znamenat nejčastěji vyčerpanou katodu, nebo odpojenou stínici mřížku, nulový anodový proud prozrazuje případné přerušení přívodu ke katodě nebo k anodě. Překročení jmenovité výchylky prozrazuje odpojenou mřížku G1 (poloha ručky nevykazuje změnu z polohy la do S) nebo deformovaný systém. Elektronka pro rozhlasový přijímač je obvykle použitelná, když výchylka ručky neklesne pod 50%, jmenovité hodnoty anodového proudu. Zcela vyhovující je ještě elektronka s 60% la. Přesné rozmezí správnosti nelze stanovit, záleží na tom, v jaké funkci elektronka v přístroji pracuje, proto je na kartě vyznačena pouze jmenovitá vada. Značné odchylky jsou zvláště u vř. diod, kde i 30% dioda pracuje uspokojivě. Obvykle však je tato závada zřejmá i z odchylky la. Velké zhoršení vakua přístroj při měření vakua neukáže, protože obvykle zapnutí elektronky se vzduchem vede ke spálení vlákna resp. k výboji. Vzduch v elektronce lze poznat podle oxidovaného žetru, tj. bílého závoje na baňce elektronky. Přerušené příklady k elektrodám lze určit i prohlídkou u elektronky s čirou baňkou.

DALŠÍ POUŽITÍ ZKOUŠEČE

Plynulá regulace mřížkového předpětí při měření charakteristik elektronky se může provést potenciometrem o hodnotě 10 kΩ - 1 MΩ připojeným na zdíčky „3“, „4“ a „G1“ (obr. 3).

Obr. 3

Oblast regulace podle užitého potenciometru je do 30 až 48 V. Nastavení lze konerovat trvale vnějším měřidlem (připojeným na zdíčky „G1“ a „4“).
Tim lze na příklad určit přibližně průběh charakteristik, bod zániku anodového proudu aj. Zjištění průběhu charakteristik lze provést stupňovitě pomocí hodnot na klíči a využitím poloh S a la.

Tim získáváme řadu napětí:

v poloze la 0; —1,5; —3; —6; ...
v poloze S —1; —2,5; —4; —7; ...

ZKOUŠKA ZKRATŮ A CELISTVOSTI OBVODŮ

Připojením žhůr do zdírek „1“ a „2“, přepínač P1 v poloze zkrat, přepínač P2 bud: pro určování celistvosti obvodu v poloze „vlákně“, pro zkrat v poloze zkrat (např. „KF“, „KA“ ...).

Vada je indikována zpětnou výchylkou měřidla. Využitím kombinačních možností přepínače P2 lze určovat vzájemné propojení max. 5 bodů, které se připojí do zdírek „K“, „F“, „G1“, „G2“, „A“. Měřidlo indikuje již spojení řádu 1 M2 výchylkou 1,5 mm doleva, řádu 100 kΩ výchylkou do středu červeného pole. Toho lze užít k rychlé kontrole součástek a obvodů přístrojů. Zkušební napětí je 24 V stejnosměrných, proud při výchylce max. 100 μA.

URČENÍ ZKRATU ELEKTRONKY O VÍCE ELEKTRODÁCH

Jak je zřejmé z křížového přepínače Pr i z přepínače P2, jsou elektronky zkoušeny na zkrat mezi těmito elektrodami: „K“, „F“, „G1“, „G2“, „A“. U elektronky s více elektrodami jsou zbývající elektrody připojeny na některé z uvedených. Jakákoliv elektronka o libovolném počtu elektrod (max. 9), která při zkoušení ukáže zkrat, je vadná a pro normální použití nevhodná (mimo výjimky uvedené na kartách). Kombinační možnosti křížového přepínače dávají však možnost zkoušet vzájemné propojení všech devíti elektrod. Počet možných kombinací je 36. Zkouška se provede pomocí tří karet: 21, 22, 23, v poloze „zkrat“ přepínače P1. Každá karta se zaklikuje a provede se zkouška zkratů přepínačem P2. Zjištěný zkrat ukáže měřidlo zpětnou výchylkou. Údaj přepínače P2 při tomto zkoušení neplatí. Zkratované elektrody je možno identifikovat tímto způsobem:

1. Elektronku zkoušíme postupně pomocí karet 21, 22, 23.
2. Ukáže-li přístroj v některé poloze přepínače P2 zkrat, poznamenejme si označení polohy přepínače („K“, „F“, „G1“, „G2“, „A“).
3. Na křížovém přepínači Pr zjistíme, které svíslé sloupce odpovídají dané poloze přepínače P2. (Svíslé řady jsou označeny na horním okraji křížového přepínače Pr symboly: „K“, „F“, „G1“, „G2“, „A“).
4. Zjistíme, ve kterých vodorovných řadách jsou zasunuty kolíky odpovídající zkratovaným svíslým sloupcům. (Vodorovné řady jsou označeny čísly 1—9).
5. Podle karty 33 a katalogu elektronek zjistíme, které elektrody jsou zkratovány.

Příklad

Elektronka EF93 při použití karty 23 ukazuje zkrat v poloze přepínače P2 označené „KA“. Ve svíslých sloupcích je „K“ první a „A“ předposlední sloupec zleva. Kolíky v těchto sloupcích jsou zasunuty ve vodorovných řadách 6 a 9. Podle karty 33 a katalogu elektronek zjistíme, že zkrat je mezi G2 a G3.

POROVNÁVÁNÍ ELEKTRONEK POMOCÍ OSCILOGRAFU

Napětí úměrné anodovému proudu je mezi zdičkami „+“ a „A1“ („A2“) na odporu asi 100Ω (z toho potřebná citlivost oscilografu). Napětí anodové je mezi zdičkami „A1“ („A2“) a „K“. Tato napětí se připojí na vstupy stejnosměrného oscilografu buď přímo, nebo anodové napětí přes dělič (záleží na vstupním odporu). Paprsek kreslí křivku, která není anodovou charakteristikou, stačí však k rychlému porovnávání elektronek, protože je závislá na tvaru anodové charakteristiky.

ZKOUŠENÍ CITLIVOSTI INDIKÁTORU LADĚNÍ

Zkoušku indikátoru, kterou provádíme pomocí karty, můžeme doplnit ověřením rozmezí a schopnosti regulace výše.

Propojení provedeme podle karty „INDIKÁTOR“. Nezasuneme však kolík v řadě „Eg2“. Zdičky „A1“ a „G2“ spojíme přes odpor $1 M\Omega - 2 M\Omega$. Nyní změna napětí na mřížce řídící triody působí na změnu výše stínítka. Napětí měníme o 1 V přepínáním přepínače v polohy „la“ do „5“ nebo přemístěním kolíku v řadě „Vg1“.

NÁVOD KE ZHOTOVENÍ KARTY

Ke zhotovení karty použijeme předtisk, který je v sadě karet; k děrování děrováku z vika.

Postup

Podle daného propojení v ceníku a žísel kontaktů objímky na kartě 33 provedeme naklízování patice. Funkce jsou ve sloupcích a kontakty v řadách podle popisu na přepínači Pr. Na příklad zasunutím kolíku v řadě 3 a sloupci „a“ jsme stanovili kontaktu č. 3 příslušné objímky, funkci anody.

V dalších šest řadách zvolíme pracovní napětí co nejbližší ceníkových hodnot.

Napětí anodové určíme v řadě „Ea“,

napětí druhé mřížky v řadě „Eg2“,

žhavicí napětí v řadě „Vf“ součtem zakolíkovaných hodnot — v každé řadě jeden kolík.

Rozsah měřidla v řadě „I“.

Provedeme zkoušku zkrát a můžeme měřit; správnou výchylku určíme podle dobré elektrony. U usměrňovačích elektronek volíme napětí anody značně nižší než je ceníková hodnota. Elektronka pracuje do malého odporu. Výjimku v klíčování tvoří diody vf, kde katodu zapojíme do sloupce „g1“ a propojíme zdičky „+“ a „K“, způsobem. Očištění je patrné z příkladů hotových karet. Před zhotovením karet doporučujeme přečíst celý návod.

POPIS A ČTENÍ KARET

Přední strana — v levém rohu nahoře je uvedeno číslo objímky elektrony. V pravém rohu nahoře — číslo karty a druh elektronek, pro které karta vyhovuje. Na kartě jsou dále poznámky, které určují výjimky a zvláštní postup při zkoušení.

„Zkrat FK není závada dalším měření“. Tato poznámka je obvyklá při zkoušení přímohybných elektronek a vf diod. Přístroj ukazuje v poloze „FK“ zkrat, který není na závadu dalšímu měření.

„Kolík zasouvat postupně“. Tato poznámka je obvyklá při zkoušení dvoutříbových systémů na jedné kartě. Nejprve se určuje anodový proud prvního a potom druhého systému přesunutím kolíku. Výchylky jmenovité jsou shodné.

ČTENÍ SYMBOLŮ

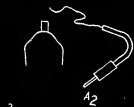
Zdičky „+“ a „K“ propojit káblíkem. Tento symbol je obvyklý při zkoušení vf diod.

1.

Káblíkem zapojit elektrodu na baňce elektrony do zdičky „G1“.

2.

Káblíkem zapojit elektrodu na baňce do zdičky „A2“.

3.

Symbol 2 a 3 je obvyklý u elektronek s elektrodami vyvedenými na baňce.

Na kartě jsou udány hodnoty nastavených napětí, a to:

Vg1 — stejnosměrné napětí první mřížky

Ea — střídavé napětí anody, a to jeho maximální hodnota

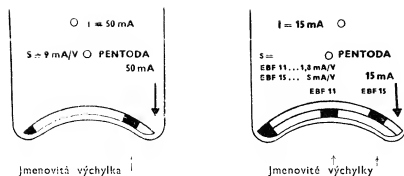
Eg2 — střídavé napětí druhé mřížky, a to jeho maximální hodnota

Vf — jmenovité žhavicí napětí

I — rozsah měřícího přístroje pro maximální hodnotu anodového proudu

Na kartě je vyznačena jmenovitá výchylka pro zkoušenou elektronku, určená velikostí strmosti, zkoušený systém elektrony a rozsah měřidla. Některé elektrony mají karty sdružené, a proto jmenovitá výchylka je na jedné kartě pro oba druhy a rozlišena popisem.

Druhá strana karty — vlevo nahoře je systém celé elektrony, respektive její užší; průměrné ceníkové hodnoty jsou v tabulce.

SYMBOLY A JEDNOTKY

- k — katoda
 g1 — první, nejčastěji řídící mřížka
 g2 — druhá, nejčastěji stínící mřížka
 g3 — třetí mřížka, na příklad brzdící nebo hradící mřížka (suppressor) u pentod, směšovací mřížka u hexod a heptod
 gx — elektroda s indexem odpovídající jejímu pořadí ve směru od katody k anodě
 l — stínítko elektronového ukazatele vyláčení
 a — anoda
 d — anoda diody (v kombinovaných elektronkách)
 f — žhavicí vlákno
 s — stínění vnitřní
 m — stínění vnější, metalisace
 Vi — žhavicí napětí střídavé, jednotka V
 V_i — žhavicí napětí stejnosměrné, jednotka V
 If — žhavicí proud, jednotka A
 Va — napětí stejnosměrné anody vůči katodě, jednotka V
 Vgx — napětí elektrody s indexem x, jednotka V
 Ia — proud anodový, jednotka mA
 Ig2 — proud druhé mřížky, jednotka mA
 S — strmost, jednotka mA/V
 Sc — strmost směšovací, jednotka mA/V
 D — průnik v procentech
 Ri — vnitřní odpor, jednotka kΩ
 Rk — katodový odpor, jednotka kΩ
 Ra — anodový odpor, jednotka kΩ
 Rg2 — odpor v druhé mřížce, jednotka kΩ
 Eg1 — maximální budící napětí na g1, jednotka V
 Ze — napěťové zesílení
 Pa — střídavý výkon, jednotka W
 Vam — maximální anodové napětí, jednotka V
 Vg2m — maximální napětí druhé mřížky, jednotka V
 P_{am} — maximální anodová ztráta, jednotka W
 P_{g2m} — maximální ztráta druhé mřížky, jednotka W
 Cxy — kapacity mezi elektrodami v indexu xy, jednotka pF
 Rg1m — maximální dovolený svod, jednotka MΩ

TECHNICKÉ ÚDAJE

Druhy objímek

Objímka	Příklad typu elektronky	Objímka číslo
Americká čtyřnožičková	5X3	1
Pětílamelová evropská	AB2	2
Miniaturní	6F31 (EF93)	3
Noval	6CC41 (ECC83)	4
Rimlock	EF41	5
Oktal evropský	EF22	6
Oktal americký	UYYN	7
Desítková řada	AZ11	8
Pětinožičková	REN924	9
Speciální EF50	EF50	10
Speciální 6L50	6Y50	11
Jedničková řada	AL4	12
Sedmínožičková evropská	ACH1	13
Americká sedmínožičková	6F7	14
Miniaturní pro bat. el.	1F33 (DF96)	15

- Anodové napětí: 0 až 300 V v šesti stupních
 Stupňování anodového napětí
 Ea max. a napětí stínící mřížky
 Eg2 max.: 0; 20; 50; 100; 150; 250; 300 V ± 5% při síťovém napětí 220 V (120 V) a zatížení do 0,1 A
 Stupňování předpětí první mřížky Vg1: 0; 1,5; 3; 6; 12; 24; 48 V
 přesnost napětí: ± 3% při síťovém napětí 220 V (120 V) bez odběru
 Stupňování rozsahů měřičů přístroje i max.: 1,5; 5; 15; 50; 150; 500 mA
 Žhavicí napětí: z napětí na zdílkách „V“ propoj. přepínače 0; 0,5; 1; 9,3; 20; 40; 60 V
 0,7; 1,45; 3; 5,2; 7; 15; 50 V lze sestavit žhavicí napětí pro většinu světových elektroněk s přesností ± 5%
 Maximální dovolené zatížení pro napětí do 25 V je 2 A, nad 25 V — 0,3 A
 Napájení: 220 nebo 120 V, 50 c/s ± 15%
 Spotřeba: asi 15 W + spotřeba zkoušené elektronky
 Jistění: tavnými pojistkami: pro 220 V-0,6 A pro 120 V-1 A anodová 0,1 A
 Osazení: 6Z31
 Rozměry: 230 × 240 × 340 mm
 Váha: asi 16 kg

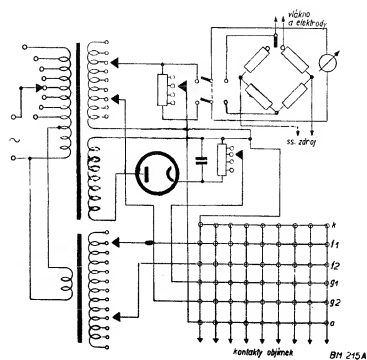

PŘÍSLUŠENSTVÍ

Příslušenství přístroje je uloženo ve vku skříně:

- 1 přívodní síťová šňůra
- 3 kabely pro připojení elektrod na baňce elektronky
- 3 šňůry pro propojování zdílek
- 1 sada karet
- 5 rezervních kolíků
- 1 děrovák v pouzdře pro zhotovení karet
- 1 sáček s tavivými pojistkami
- 1 návod

FUNKČNÍ ZAPOJENÍ

ELECTRONIC TUBE TESTER TESLA BM 215 A

INSTRUCTIONS FOR USE

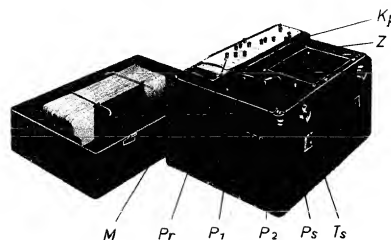

Fig. 1

The electronic tube tester TESLA BM 215 A is designed for the routine testing of all commonly used tubes. It is especially suitable for speedy quality tests e. g. in shops, servicing workshops, factories etc.

The quality of each tube is tested by ascertaining the emission of the cathode, the continuity of the filament, the average mutual conductance, the quality of vacuum, and by searching for inter-electrode short circuit.

The tube tester is designed as a servicing appliance, is portable, and can be used also for the testing of special tubes (of uncommon base connections). The tester is applicable also for several further tests and measurements, e. g. as a continuity tester, circuit conductivity tester, etc.

DESCRIPTION

A basic part of the tube tester is a power unit with two mains transformers, which delivers all voltages required for tests and measurements. Further parts of the tester

are: the connecting board Pr, two switches P1 and P2 for performance selection, switch Ps and a milliammeter M which has 6 ranges: 1.5; 5; 15; 50; 150 and 500 mA (see Fig. 1). The testing method is direct and semiautomatic for all commonly used electronic tubes. It is carried out with the aid of measuring cards which list the test characteristics of each tube and which serve as guides for setting these values by means of the connecting board Pr. The sockets Z (Fig. 1) are used for connecting such tubes the sockets of which are not fitted on the panel of the tube tester, or for the connection of electrodes which are attached to caps on the glass bulbs of some tubes, and for some other special connections.

MAINS CONNECTION

Before the tube tester is connected to the mains it is essential to ascertain that its power unit is switched to the available mains voltage. The voltage selector (Fig. 2) must be set so that the triangular mark above it points to the correct mains voltage. Each newly delivered tube tester is set by the makers to 220 V. If it is necessary to change over the tester to 120 V, first the securing strip must be removed temporarily, then the disc of the selector pulled out, turned and replaced so that the triangle points to 120 V. Then the securing strip must be replaced.

Next to the voltage selector are the mains receptacle and two fuses (mains and HT). When the tester is switched over from one mains voltage to another, the mains fuse must be exchanged. The correct values of fuses are listed above in "TECHNICAL DATA". It is essential to make sure that all the plugs Kp are inserted into the row of sockets on the right-hand side of the connecting board Pr, and that both performance selector switches are in their extreme positions marked "OFF" and "HEATER" respectively. Connect the tester to the mains with the supplied cable which is stored under the hinged cover of the tester. This cover can be opened after the spring has been depressed.

The switch Ps is designed for setting off the tolerance of the power voltage. The power voltage is tested by pressing the pushbutton "Ts" — the instrument must show the index "—". If it is not so, the power voltage is to be adjusted by means of the switch Ps. The steps of the regulation are: —12%, —8%, —4%, 0%, +4%, +8%, +12%.

Fig. 2

SELECTION OF THE MEASURING CARD

Tube testing is greatly facilitated by the application of measuring cards which determine for each tested tube:

1. the tube base, its connection and the main character of the tube,
2. voltages of all electrodes,
3. the rated intensity of the anode current,
4. the average mutual conductance under the selected working conditions,
5. the range of the measuring instrument.

All measuring cards are numbered and are stacked in a container attached to the cover of the tube tester. The appropriate card can be found by using the lists of valves which are in the card's set.

TESTING PROCEDURE

The selected card is placed on the connecting board Pr (Fig. 1) and plugs are inserted into all holes of the card, according to the instructions printed on the card. If nothing else is indicated on the card it is sufficient to ascertain that in each horizontal row of the board (including the spare holes) there is always only one plug. This is most important! If the number of plugs taken from the spares row (vertical) does not suffice for filling all holes of the card, further plugs can be found in a storage holder in the cover of the tube tester. When inserting the plugs, the instructions printed on the card must be followed. After the tube which has to be tested has been placed into the appropriate socket of the tube tester, the performance selector P1 is switched to the "SHORT CIRCUITS" position, and the power is switched on. Glowing of the pilot lamp (underneath the label) indicates that the tube tester is energized.

PERFORMANCE SELECTOR SWITCHES

The test procedure is given by changing the positions of both switches P1 and P2. These switches operate independently of each other and their positions are:

SELECTOR P1

OFF. — the tester is switched off.
SHORT CIRCUITS — short circuits are tested.
PRE-HEAT. CONTROL — the tested tube is heated.
VACUUM — the quality of vacuum is tested.
Ia — the anode current is measured.
S — the mutual conductance is measured.

SELECTOR P2

HEATER — filament continuity is tested.
FK — short circuit: filament - cathode.
FG1 — short circuit: filament - control grid.
FG2 — short circuit: filament - screen grid.
FA — short circuit: filament - anode.
KG1 — short circuit: cathode - control grid.
KG2 — short circuit: cathode - screen grid.
KA — short circuit: cathode - anode.
G1G2 — short circuit: control grid - screen grid.
G1A — short circuit: control grid - anode.
G2A — short circuit: screen grid - anode.

FILAMENT CONTINUITY AND SHORT CIRCUIT TESTS

With the selector P1 in the second position "SHORT CIRCUIT" and with the tube tester energized, the filament can be checked for continuity, and all electrodes for inter-electrode short circuits. The switch P2 is changed successively and the instrument is observed. The pointer should not move over to the red circular field but should always remain at zero.

Should the pointer swing to the red field when P2 is set to "HEATER", this indicates a broken filament. In all other positions of this selector, inter-electrode short circuits can be detected.

When a broken filament or an inter-electrode short circuit is shown by the tested tube, the procedure should be terminated as the tube is faulty. Certain tubes have interconnected electrodes which are indicated by the instrument as short circuits. The respective cards give the necessary information.

ANODE CURRENT MEASUREMENT

When the circuit test has been completed successfully, the switch P2 is returned to the position "HEATER" and the switch P1 is set to "Ia". After approximately one minute has elapsed, the measuring instrument will indicate the anode current of the tested tube.

The rated anode current is marked on the card with a black rectangle. Should the pointer swing to the end of the scale, it will be necessary to switch back at once to "PRE-HEAT, CONTROL" because the tested tube has either deformed electrodes or the control grid is disconnected.

AVERAGE MUTUAL CONDUCTANCE MEASUREMENTS

Subtract from the instrument's indication when the selector P1 is in the "Ia" position the reading indicated when this selector is in the "S" position. The appropriate scale of the instrument is indicated with an arrow in the right-hand bottom corner of the card. The difference between the two indications is the average mutual conductance in mA/V. This value has to be compared with the rated value printed on the card in the left-hand bottom corner (S = ...).

VACUUM TEST

The vacuum is good if the deflection of the instrument remains constant when the position of the selector P1 is changed from "Ia" to "VACUUM". If the vacuum of the tested tube is imperfect, the deflection in the "VACUUM" position grows by approximately 10%.

TUNING INDICATOR

Two cards have to be utilized for the testing of a tuning indicator. First of all the control triode is tested by applying the above described routine method. Then the optical part is tested by measuring the anode current and simultaneously checking the phosphor. The indicating screen should be homogeneously bright. If the tuning indicator is faulty the brightness will fade within approximately 3 minutes and the screen will become spotted.

TESTING OF MULTIPLE TUBES

As a rule two cards have to be utilized or the positions of the plugs have to be changed. In the right-hand bottom corner of the appropriate card is printed which of the tube's sections is being tested. All details are given on the cards.

FAULTS IN ELECTRONIC TUBES

Inter-electrode short circuits are easily discovered and are quite obvious faults in tubes. The drop in anode current indicates either an exhausted cathode or a broken connection to the screen grid. If no anode current flows, the cathode or anode connection is faulty.

nection may be interrupted. If the anode current exceeds the rated value, then either the control grid G1 is disconnected (the pointer does not change its position when the switch P1 is changed from "Ia" to "S"), or the electrodes are deformed. Tubes utilized in radio receivers are usually applicable as long as the anode current does not drop below 50% of the rated value. A tube with 60% Ia may be classified as satisfactory.

A precise range cannot be given because much depends on the stage in which the tube operates. Therefore, the cards bear only data of the rated values. It would be useless to set up some rule and to print it on the cards. Some H. F. diodes show great differences, the anode current of some is as low as only 30% of the rated value, but they operate quite satisfactorily.

A great change in the mutual conductance is a rule the result of mechanical damage (distorted structure), this fault also being indicated by a change in Ia.

A very bad vacuum is not indicated by the tube tester. If the bulb of the tube is full of air the filament burns usually as soon as it is heated, sometimes discharges inside the tube can be observed. Air inside the tube can be detected from the greyish colour of the getter mirror or from a white deposit on the glass.

Interrupter electrode connections of tubes with transparent bulbs can be usually detected also merely by careful observation.

FURTHER APPLICATIONS OF THE TUBE TESTER

The grid bias of the tested tube can be altered continuously and the characteristic can be measured when a potentiometer of 10 kΩ to 1 MΩ is connected to the sockets "3", "4" and "G1" (see Fig. 3).

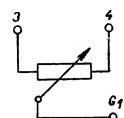

Fig. 3

The max. voltage is depending on the applied potentiometer and has a value from 30—48 volts. The actual voltage is measured by an external voltmeter connected between the sockets "G1" and "4".

In this manner the characteristic of the tested tube can be plotted, its cut-off point can be ascertained, etc. For gaining an almost continuous set of voltage values, the positions "S" and "Ia" of the selector P1 can be utilized:

in the position "Ia" 0; —1.5; —3; —6; etc.
in the position "S" —1; —2.5; —4; —7; etc.

SHORT CIRCUIT AND CONTINUITY TESTS

The test cables must be connected to the sockets "1" and "2". The selector P1 must be in the position "SHORT CIRCUITS". The selector P2 is either in the position

"HEATER" — if continuity has to be tested, or in any short circuit position (e. g., "KF", "KA" etc.) — if short circuit tests have to be carried out.

The fault is indicated by a backwards swing of the indicator's pointer. By utilizing the combination possibilities offered by the selector P2, the continuity between up to 5 points of a tested circuit can be ascertained. These points must be connected to the sockets "K", "F1", "G1", "G2" and "A". The instrument indicates by deflections of 1.5 mm to the left connections which have resistances of the rate of 1 MΩ. A resistance of 100 kΩ is indicated by a deflection to the center of the red field. This property of the tube tester can be utilized for speedy checking of resistors and other components and circuits. The test voltage is 20V. The maximum current at full scale deflection is 100 μA D. C.

SHORT CIRCUIT TEST ON A MULTI-ELECTRODE TUBE

As is obvious from the connecting board Pr and the performance switch P2, inter-electrode short circuits can be tested between the electrodes: "K", "F", "G1", "G2" and "A". If the tube under test has more electrodes (maximum 9), then the remaining electrodes are connected to some of the above listed five. A tube which indicates an inter-electrode short circuit is faulty and is not suitable for routine applications; exceptions are listed on the appropriate test cards.

Combinations which can be set on the connecting board Pr make it possible also to test the interconnections of all the nine electrodes. The number of possible combinations is 36. The test is carried out by utilizing three cards: 21, 22 and 23, whilst the performance switch P1 is in the position marked "SHORT CIRCUITS". Each card is plugged and the measurement is carried out by changing the position of the selector P2. Interconnections are indicated by a backwards swing of the pointer of the measuring instrument. The engraved markings of the positions of the selector P2 are not valid for this test. Electrodes which are interconnected can be identified as follows:

1. The tube is tested by the successive utilization of the cards 21, 22 and 23.
2. Should the instrument register a short circuit in one of the positions of the selector P2, then this position must be noted ("FK", "FG1", "FG2", etc.).
3. Vertical columns of the connecting board Pr which correspond to the noted position of the selector P2 are found. (The vertical columns are marked at the upper edge of the connecting board Pr with the symbols: "k", "f1", "f2", "g1", "g2" and "a".)
4. It is necessary to ascertain in which horizontal lines are inserted the plugs which correspond with the short-circuited vertical columns. (The horizontal lines are marked with the figures 1 to 9.)
5. According to the card 33 and the data supplied by the tube makers, it can be ascertained which electrodes are interconnected.

Example

A tube of the type EF93 shows a short circuit when the card 23 is utilized and when the selector P2 is in the position marked "KA". The first of the vertical columns is marked "k" and the penultimate one is marked "a" — counting from the left. The plugs in these columns are inserted in the 6th and 9th horizontal lines. According to the card 33 and the data given by the tube makers, it can be found that a short circuit is present between the grids G2 and G3.

TUBE COMPARISONS WITH THE AID OF A C. R. OSCILLOSCOPE

A voltage proportional to the anode current is between the sockets "+" and "A1" ("A2") across a resistor of approximately 100Ω (this determines the sensitivity of the oscilloscope). The anode voltage is between the sockets "A1" ("A2") and "K". These voltages are connected also, if necessary, via a divider (according to the input impedance of the C. R. O.). The image on the screen is not the usual anode characteristic of the tube, nevertheless it is useful as a means of speedy comparative measure, because it is dependent on the shape of the actual characteristic.

SENSITIVITY TESTS OF TUNING INDICATORS

The routine test of a tuning indicator can be complemented with a sensitivity test which ascertains the range within which the tuning indicator operates.

The connecting board is "plugged" according to the card "INDICATOR" of the tested tube. The plug "Eg2" is withdrawn and the sockets "A1" and "G2" are interconnected via a resistor of 1 to 2 MΩ. Each voltage change on the grid of the tube will cause a change in indication. The voltage is changed by switching P1 from "1a" to "5" or by changing the plug of the "Vg1" row.

INSTRUCTIONS FOR MAKING A CARD

When it is necessary to make a card, the supplied sample contained in the stack and the punch stored in the lid of the tube tester can be used.

Procedure

The connections of the tube are found according to the tube data supplied by its makers, and by following the base drawings on the card No. 33. The functions of the electrodes are in the columns and the contacts are in the lines corresponding to the connecting board Pr. Example: by placing the plug in the third line into the column "1a" the third contact of the appropriate tube base has been given the function of an anode. All voltages for the tube must be set as closely as possible to the rated values listed by the makers.

The anode voltage is set in the line "Ea", the screen grid voltage is set in the line "Eg2", the filament voltage is set in the lines "Vf" and is given by the sum of the "plugged" values — in each line is one plug only!

Measuring range is set in the line 1.

After the short circuit test has been completed, the tube tests proper can be carried out. The correct deflection is set according to a good tube. For rectifier tubes the anode voltage should be set to a much lower value than the one given by the makers, as the tubes in the tester are loaded with a small resistor. H. F. diodes are an exception to this, because their cathodes must be connected in the column "g1" and the sockets "+" and "K" must be interconnected. The required voltage is set in the line "Vg1" (usually the smallest value) and the instrument range is found in the usual manner. The supplied cards may serve as samples and give sufficient information. Before a new card is made it is recommended to study carefully the whole contents of this booklet.

INSCRIPTIONS ON THE CARDS

Front side on the card. In the upper left-hand corner is printed the number of the socket. In the upper right-hand corner are the number of the card and the designations (type numbers) of the tubes for which the card is applicable. Further, exceptions and special procedures (if any) are listed.

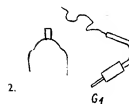
"Short FK not considered as default". This remark is common with directly heated tubes and H. F. diodes. The tube tester indicates in the "FK" position of the selector P2 an inter-electrode short circuit which is actually no fault at all.

"Plug in successively". This remark refers to twin tubes which are tested with one single card only. First of all the anode current of one tube unit is found, then by changing the plug the anode current of the second unit is found. The rated deflections are equal.

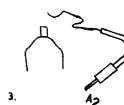
Explanation of symbols.

The sockets "+" and "K" must be interconnected with a cable. This symbol is common when H. F. diodes have to be tested.

The electrode cap on the bulb of the tube must be connected to the socket marked "G1".

The electrode cap on the bulb must be connected to the socket marked "A2".

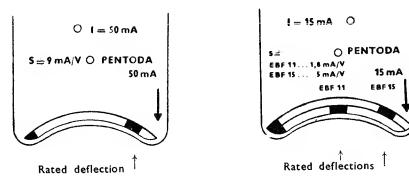
The symbols 2 and 3 are common when tubes with connections on the bulb have to be tested.

The following data are printed on each card:

- Vg1 — D. C. voltage (bias) of the first (control) grid.
- Ea — A. C. max. anode voltage.
- Eg2 — A. C. max. voltage of the second (screen) grid.
- Vf — rated filament voltage.
- I — range of the measuring instrument for max. anode current measurements.

On each card are further listed: the deflection which corresponds to the rated anode current, the mutual conductance, and the tested unit of the tube. Also the range of the instrument is listed.

Some tubes have common cards. Such cards bear informations about the deflection for two types of tubes clearly distinguished as follows:

Reverse side of the card.

In the upper left-hand corner is printed the type of the tube or its application. Further, the average values supplied by the makers are listed.

SYMBOLS AND UNITS

- k — cathode
- g1 — first grid, usually control grid
- g2 — second grid, usually screen grid
- g3 — third grid, usually suppressor grid of pentodes, also mixer grid of hexodes or heptodes
- gx — further electrode, the index giving its order as counted from the cathode
- 1 — screen of the tuning indicator
- a — anode
- d — anode of a diode (in multiple tubes)
- f — filament (heater)
- s — internal screening
- m — external screening
- Vf~ — A. C. filament voltage in V
- Vf= — D. C. filament voltage in V

If — filament current in A
 Va — voltage of the anode against the cathode, in V
 Vgx — voltage of the x electrode in V
 Ia — anode current in mA
 Ig2 — screen grid current in mA
 S — mutual conductance in mA/V
 Sc — conversion transconductance in mA/V
 D — penetration coefficient in %
 Ri — internal resistance in k Ω
 Rk — cathode resistor in k Ω
 Ra — anode resistor in k Ω
 Rg2 — screen grid resistor in k Ω
 Eg1 — max. exciting voltage on g1 in V
 Ze — voltage amplification
 Pa — A. C. output in V
 Vam — max. anode voltage in V
 Vg2m — max. screen grid voltage in V
 Pam — max. anode dissipation in W
 Pg2m — max. screen grid dissipation in W
 Cxy — inter-electrode capacitance between x and y in pF
 Rg1m — max. permissible leakage in M Ω

TECHNICAL DATA

Tube sockets

Socket	Example of tube	Socket No.
American 4-pin	5X3	1
European side contact, small	A82	2
Miniature	6F31 (EF93)	3
Noval	6CC41 (ECC83)	4
Rimlock	EF41	5
European octal	EF22	6
American octal	UY1N	7
European 8-pin	AZ11	8
European 5-pin	REN924	9
Special for EF50	EF50	10
Special for 6LS0	6Y50	11
European side contact	AL4	12
European 7-pin	ACH1	13
American 7-pin	6F7	14
Miniature for battery tubes	1F33 (DF96)	15

Anode voltage: 0 to 300 V in six steps.
 Steps of the anode voltage Ea
 max. and screen grid voltage
 Eg2 max.: 0; 20; 50; 100; 150; 250; 300 V
 Accuracy of the voltages: $\pm 5\%$ at 220 V (120 V) mains voltage, and up to 0.1 A load.
 Steps of the grid bias Vg1: 0; 1.5; 3; 6; 12; 24; 48 V
 Accuracy of the voltages: $\pm 3\%$ at 220 V (120 V) mains voltage, and without load
 Ranges of the measuring instrument for I max.: 1.5; 5; 15; 50; 150; 500 mA
 Filament voltages: On the sockets marked Vf according to the established connections:
 0; 0.5; 1; 9.3; 20; 40; 60 V
 0.7; 1.45; 3; 5.2; 7; 15; 50 V
 for all voltage combinations necessary for tube testings
 Accuracy of filament voltages: $\pm 5\%$
 Max. permissible loads: 2 A up to 25 V,
 0.3 A above 25 V
 Mains connection: 220 V or 120 V A. C., 50 c/s $\pm 15\%$
 Consumption: 15 W approx. plus the tested tube's consumption
 Fuses: thermal fuses — for 220 V—0.4 A, for 120 V—1 A and fuse in anode circuit 0.1 A.
 Tube complement: 6Z31
 Dimensions: 230 $\times$ 240 $\times$ 340 mm
 Weight: 16 kg approx

ACCESSORIES

All accessories supplied with the tube tester are stored inside the cover of the apparatus. They are:

- 1 mains connecting cable
- 3 cables for the electrodes connected to caps on the tube's bulb
- 3 cables for sockets connections
- 1 set of cards
- 5 spare plugs
- 1 punch (in the card container)
- 1 bag with spare fuses
- 1 instructions booklet

RÖHREN-PRÜFGERÄT TESLA BM 215A

BEDIENUNGSANWEISUNG

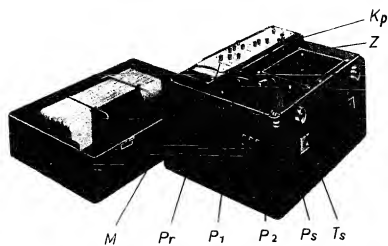

Bild 1

Das Röhrenprüfgerät der Type BM 215A dient zur Prüfung aller bekannten und laufend verwendeten Röhrentypen. Es ist besonders für schnelle Qualitätsprüfungen der Röhren, z. B. in Verkaufsstellen, Reparaturwerkstätten und für Röhrenherzeuger selbst besonders geeignet. Die Röhrenqualität stellt man durch Bestimmung der Emissionsfähigkeit der Röhrenkathode, der Unversehrtheit des Heizfadens, der durchschnittlichen Steilheit, des Vakuums und des Kurz-Schlusses zwischen den Elektroden fest.

Das Prüfgerät ist in der üblichen Service-Ausführung gebaut, ist übertragbar und lässt sich auch zur Prüfung von Röhren in Sonderausführung (mit abnormalem Sockelanschluss) verwenden. Die praktische konstruktive Ausführung des Gerätes ermöglicht seine Verwendung für weitere vielseitige Zwecke, z. B. als Kurzschlussprüfer, Stromkreisprüfer u. a.

WIRKUNGSWEISE

Das Gerät besitzt einen Netzteil, 2 Transformatoren für alle erforderlichen Spannungen, einen Verbindungs-Schalter Pr, 2 Funktions-Schalter P1, P2, Schalter Ps und ein

Milliampere-Meter mit 6 Messbereichen: 1,5; 5; 15; 50; 150; 500 mA (Bild 1). Das Messverfahren ist für alle laufend verwendeten Röhren direkt und halbautomatisch. Die Prüfung wird mit Hilfe von Karten durchgeführt, welche die elektrischen Werte für die Prüfung der Röhren enthalten und sind gleichzeitig ein Hilfsmittel zur Einstellung dieser Werte mit Hilfe des Umschalters Pr. Die Kontaktschrauben Z (Bild 1) werden zum Anschluss jener Röhren, deren Sockel im Gerät nicht eingebaut sind, oder bei geläufigen Röhrentypen zum Anschluss jener Elektroden, die ausserhalb des Sockels (am Kolben) herausgeführt sind, oder für andere spezielle Verbindungen, verwendet.

ANSCHLUSS DES GERÄTES AN DAS NETZ

Bevor das Gerät an das Netz angeschlossen wird, muss die richtige Einstellung des Spannungswählers (Bild 2) überprüft werden. Der Spannungswähler muss derart eingestellt werden, dass jene der Spannung entsprechende Zahl gegenüber der Dreiecksmarke steht. Vom Lieferwerk wird das Gerät für 220 V eingestellt.

Zum Zwecke der Umschaltung auf 120 V wird der Sicherungsstreifen gelöst, die Umschalttscheibe abgehoben und wieder in jene Lage eingesetzt, die der Spannung 120 V an der Dreiecksmarke entspricht, und der Sicherungsstreifen wird wieder befestigt.

Das Gerät ist durch Netzsicherung sowie durch eine Sicherung im Anodenkreis geschützt. Beim Anschluss des Gerätes an die 120 V Netzspannung muss die Sicherungseinlage ausgetauscht werden. Vor dem Netzanschluss ist noch zu kontrollieren, ob alle Kontakt-Stöpsel Kp in der rechten lotrechten Klemmensäule und die beiden Funktionsschalter in der Ausgangsposition (OFF; HEATER) sind. Erst dann wird das Prüfgerät an das Netz angeschlossen. Das Netzkabel ist unter dem abgehobenen Schutzdeckel im Schilde des Gerätes untergebracht; den Schutzdeckel hebt man nach Lösen der Arretierungsfeder ab.

Durch Eindrücken der Taste Ts wird der Netzspannungswert kontrollierbar. Bei der richtigen Netzspannung schwenkt der Messinstrumentenzeiger auf die Strichmarke (mit „~“) ein. Falls der Ausschlag kleiner oder grösser ist, gibt es eine Möglichkeit die Nennspannung mit Hilfe des Schalters Ps einzustellen. Der Regulationsbereich ist: -12%, -8%, -4%, 0%, +4%, +8%, +12%.

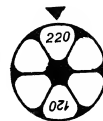

Bild 2

DAS WÄHLEN DER PRÜFKARTEN

Die Verwendung des Gerätes wird wesentlich durch die sogenannten Prüfkarten vereinfacht, die für die entsprechende Röhre folgende Daten eindeutig bestimmen:

1. Art der Sockelschaltung, Prüfsystem
2. Elektroden-Spannung
3. Nennwert des Anodenstromes
4. Durchschnittliche Steilheit im eingestellten Arbeitspunkt
5. Zeigerbereich des Gerätes

Die Prüfkarten sind in der Kartothek nummeriert und im Deckel des Gerätes untergebracht. Die erforderliche Karte sucht man nach dem Register im Kartensatz.

VERLAUF DER PRÜFUNG

Die herausgesuchte Karte legt man an den Verbindungsumschalter Pr (Bild 1) und in die Öffnungen in der Karte fügt man die Verbindungsstüpsel entsprechend den auf der Karte angeführten Weisungen ein. Ist auf der Karte keine Weisung für den Prüfungsvorgang oder keine bestimmte Ausnahme festgelegt, dann ist grundsätzlich darauf zu achten, dass in keiner waagerechten Reihe des Umschalters Pr (einschliesslich der Reserve-Büchsen) mehr als nur ein Stüpsel eingesetzt ist. Diese Bedingung muss stets eingehalten werden. Sofern zum Anschluss der Karten die Reservestüpsel der senkrechten Reihe nicht ausreichen, müssen weitere Stüpsel aus dem Behälter des Geräteschildes entnommen werden. Beim Einlegen der Verbindungsstüpsel ist nach den auf der Karte enthaltenen Weisungen vorzugehen!

Hierauf wird die Röhre in den entsprechenden Sockel eingesteckt und durch die Umstellung des Schalters P1 in die Lage „SHORT CIRCUITS“ wird das Gerät eingeschaltet. Die Netz-Seite wird durch die unter dem Geräteschild angeordnete Signallampe angezeigt.

BETRIEBS-SCHALTER

Der weitere Verlauf der üblichen Prüfung ist durch die Stellung beider Betriebs-Schalter P1 und P2 gegeben. Diese Schalter arbeiten voneinander unabhängig und haben folgende Stellungen:

SCHALTER P1

OFF	— Gerät ausgeschaltet
SHORT CIRCUITS	— Stellung bei Kurzschluss-Prüfung
PRE-HEAT. CONTROL	— die Röhre wird geheizt
VACUUM	— Stellung für Vakuumprüfung
Ia	— Stellung für Anodenstrom-Prüfung
S	— Stellung zur Prüfung der Steilheit

SCHALTER P2

HEATER	— Stellung zur Prüfung der Unversehrtheit des Heizfadens
FK	— Kurzschluss - Heizfaden - Kathode
FG1	— Kurzschluss - Heizfaden - erstes Gitter
FG2	— Kurzschluss - Heizfaden - zweites Gitter
FA	— Kurzschluss - Heizfaden - Anode
KG1	— Kurzschluss - Kathode - erstes Gitter
KG2	— Kurzschluss - Kathode - zweites Gitter
KA	— Kurzschluss - Kathode - Anode
G1G2	— Kurzschluss - erstes und zweites Gitter
G1A	— Kurzschluss - erstes Gitter - Anode
G2A	— Kurzschluss - zweites Gitter - Anode

KURZSCHLUSS-PRÜFUNG UND UNVERSEHRTHEIT DES HEIZFADENS

Ist der Umschalter P1 in der Stellung „SHORT CIRCUITS“, dann wird der Heizfaden der Röhre und die Röhre selbst auf Kurzschluss geprüft. Man legt den Schalter P2 langsam um und beobachtet den Zeigerausschlag des Messgerätes, ob er nicht in das runde rote Feld ausschlägt. Der Zeiger soll bei allen Schalterstellungen in der Null-Lage verbleiben.

Der Ausschlag ins rote Feld zeigt bei Schalterstellung „HEATER“ einen unterbrochenen Heizfaden an. In der anderen entsprechend den bezeichneten Stellungen des Schalters P2 gibt der Zeiger einen Kurzschluss zwischen den Elektroden an. Bei Kurzschluss und unterbrochenem Heizfaden darf und soll man in der Röhrenprüfung nicht fortfahren, denn die Röhre ist schadhafte. In welchen Fällen die Röhre Kurzschluss haben kann, geben die Prüfkarten an!

MESSUNG DES ANODENSTROMES

Nach der Kurzschlussprüfung schaltet man P2 in die Stellung „HEATER“ zurück. Der Schalter P1 wird in die Stellung „Ia“ geschaltet und man beobachtet hierbei den Zeiger des Messgerätes. Ungefähr nach 1 Minute schlägt der Zeiger des Messgerätes aus und gibt den Anodenstrom an. Der Nennstrom ist auf der Karte durch ein längliches schwarzes Feld gekennzeichnet. Schlägt der Zeiger bis an das Ende der Skala, so muss der Schalter sofort in die Stellung „PRE-HEAT. CONTROL“ zurückgeschaltet werden. Die Röhre hat in diesem Falle deformierte Elektroden oder ein abgelöstes Steuergitter.

MESSUNG DER DURCHSCHNITTlichen STEILHEIT

Der Schalter wird in die Stellung „S“ umgelegt. Vom Ausschlag des Messgerätes „Ia“ rechnet man den Ausschlag in Stellung „S“ ab. Die Ablesung wird auf jener Skalenteilung vorgenommen, welche durch den Pfeilbereich im rechten unteren Karteneck angegeben ist. Der Unterschied beider Werte ist die durchschnittliche Steilheit in mA/V. Man vergleicht diesen mit dem richtigen auf der Karte im linken Felde angegebenen Werte der Steilheit (S - ...).

VAKUUM-PRÜFUNG

Das richtige Vakuum ist durch den sich nicht verändernden Ausschlag bei der Umschaltung aus der Stellung „Ia“ nach der Stellung „VACUUM“ geprüft. Ist das Vakuum fehlerhaft, so ist der Ausschlag in der Stellung „VACUUM“ etwa um 10% grösser als in der Stellung „Ia“.

PRÜFUNG DER ABSTIMMUNGSANZEIGER

Die Prüfung der Abstimmungsanzeiger wird mit Hilfe zweier Karten durchgeführt. Zuerst wird die Steuer-Triode nach oben angeführten Art geprüft, hierauf prüft man das Schirmgitter-System durch Messung des Anodenstromes, wobei die Helligkeit des Schirmes und das gleichmässige Leuchten begutachtet wird. Bei schadhafem Indikator nimmt die Helligkeit innerhalb von 3 Minuten beträchtlich ab und macht sich in einem ungleichmässigen Leuchten bemerkbar.

DIE PRÜFUNG KOMBINIERTER SYSTEME

Diese wird üblicherweise mit Hilfe zweier Karten oder durch Umstecken zweier Kontaktsüpsel in der Karte durchgeführt. Das rechte untere Eck auf der Kartenvorderseite ist für die Prüfung kombinierter Systeme bestimmt. Nähere Angaben sind auf den einzelnen Karten angeführt.

RÖHRENSCHÄDEN

Kurzschlüsse und beschädigte Heizfaden sind klare und deutliche Röhrenfehler. Das Absinken des Anodenstromes deutet oft auf eine erschöpfte Kathode hin oder auf

ein abgelöstes Schutzgitter, ein Nullwert des Anodenstromes deutet gegebenenfalls auf eine Unterbrechung der Zuleitung zur Kathode oder Anode hin. Das Überschreiten des Nennauschlags bedeutet ein abgelöstes Gitter G1 (die Zeigerstellung zeigt keine Änderung bei dem Wechsel aus der Stellung Ia nach Stellung 5 an), oder ein deformiertes Röhrensystem.

Eine Empfänger-Röhre ist im allgemeinen verwendbar, wenn der Zeigerausschlag nicht unter 50% des Nennwertes des Anodenstromes sinkt.

Gut verwendbar ist eine Röhre noch mit 60% von Ia. Genaue Grenzen über noch zulässige Verwendbarkeit lassen sich nicht aufstellen, es liegt sehr daran, in welcher Funktion die Röhre im Apparat arbeitet, daher ist in der Karte nur der Nennauschlag angeführt. Es ist bedeutungslos auf der Karte genau zu verzeichnen, wann eine Röhre gut und wann sie schlecht ist. Besonders grosse Abweichungen treten bei hf. Röhren auf, bei welchen noch 30% ige Dioden zufriedenstellend arbeiten. Eine wesentliche Abweichung der Steilheit wird durch eine Veränderung des Systems, z. B. eine Lagenveränderung der Elektroden, angezeigt, allgemein ist dieser Mangel bereits aus den Abweichungen in der Stellung Ia erkennbar.

Eine wesentliche Verschlechterung des Vakuums zeigt das Gerät bei der Vakuumprüfung nicht an, da eine Verbindung der Röhren mit freier Luft zur Verbrennung bzw. Entladung führt. Luft in der Röhre kann am oxydierten Gitter, einem weissen Schleier am Röhrenkolben, erkennen.

Unverbrochene Zuleitungen zu den Elektroden erkennt man beim Durchblicken einer Röhre mit Klarglas-Kolben.

WEITERE VERWENDUNGSMÖGLICHKEITEN DES GERÄTES

Eine stetige Regelung der Gitter-Vorspannung und eine Messung der Charakteristik kann mit einem Potentiometer von 10 kΩ—1 MΩ bei Anschliessung an die Kontaktbüchsen „3“, „4“, „G1“, vorgenommen werden (Bild 3).

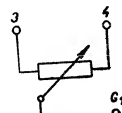

Bild 3

Der Regelbereich ist entsprechend dem verwendeten Potentiometer 30—48 V. Die Einstellung kann dauernd durch ein Messinstrument ausserhalb des Gerätes (es wird an die Schaltbüchsen „G1“ und „4“ angeschlossen) kontrolliert werden. Dadurch kann man zum B. näherungsweise den Verlauf der Charakteristik, den Punkt des Verschwindens des Anodenstromes und ähnliches bestimmen. Die Feststellung des Verlaufes der Charakteristik kann man stufenweise nach den Anweisungen und durch Benützung der Stellung „5“ und „Ia“ vornehmen.

Dadurch gewinnt man eine Spannungsreihe:

In der Stellung „Ia“ 0; —1,5; —3; —6; ...
In der Stellung „5“ —1; —2,5; —4; —7; ...

PRÜFUNG AUF KURZSCHLUSS UND AUF UNVERSEHRTHEIT DES STROMKREISES

Man schaltet das Leitungskabel an die Kontaktbüchsen „1“ und „2“, den Schalter P1 legt man in die Stellung für Kurzschlüsse „SHORT CIRCUITS“, den Schalter P2 legt man entweder:

für die Prüfung auf Stromunterbrechung in die Lage „HEATER“, oder für Kurzschlussprüfung in die Stellung „SHORT CIRCUITS“ (z. B. „K1“, „KA“). Der Fehler wird durch einen entgegengesetzten Zeigerausschlag angegeben. Durch die Ausnützung der Kombinationsmöglichkeiten des Schalters P2 kann man durch gegenseitige Schaltungen max. 5 Punkte gewinnen, in dem man an die Kontaktbüchsen „K1“, „F1“, „G1“, „G2“, „A“ anschliesst. Schon die Verbindung in der Grössenordnung 1 MΩ zeigt an Instrument eine Abweichung von 1,5 mm nach links und bei 100 kΩ eine Abweichung bis zur Mitte des roten Feldes an. Dies kann man zur Kontrolle von Bestandteilen und von Stromkreisen der Apparate benützen. Die Prüfspannung beträgt 24 V Gleichstrom, der Strom beträgt bei max. Ausschlag 100 μA.

KURZSCHLUSSBESTIMMUNG BEI MEHRGITTERRÖHREN

Wie aus dem Verbindungsschalter Pr und dem Funktionsschalter P2 hervorgeht, werden die Röhren auf Kurzschluss zwischen folgenden Elektroden geprüft: „K1“, „F1“, „G1“, „G2“, „A“. Bei Röhren mit mehreren Elektroden werden die restlichen an eine oder mehrere der genannten Elektroden angeschlossen. Sobald eine Röhre mit beliebiger Elektrodenzahl (max. 9) bei der Prüfung einen Kurzschluss aufweist, ist sie fehlerhaft und für normale Verwendung unbrauchbar bzw. nur für die auf den Karten angegebenen Ausnahmen verwendbar. Die Kombinationsmöglichkeiten des Verbindungsschalters Pr ermöglichen jedoch die Prüfung der gegenseitigen Durchverbindungen sämtlicher neun Elektroden. Die Prüfung erfolgt mit Hilfe der drei Karten 21, 22 bzw. 23 in der Kurzschlussstellung „SHORT CIRCUITS“ des Umschalters P1. Jede Karte wird gestopelt, und die Kurzschlussprüfung erfolgt mit Hilfe des Funktionsschalters P2. Die festgestellten Kurzschlüsse zeigt der Messinstrument P2 gelten für diese Prüfung nicht. Die von Kurzschluss betroffenen Elektroden können auf folgende Art identifiziert werden:

1. Man prüft die Röhre der Reihe nach mit den Karten 21, 22 und 23.
2. Macht sich in irgendeiner Stellung des Funktionsschalters P2 ein Kurzschluss bemerkbar, so vermerkt man die betreffende Schalterlage („FK“, „FG1“, „FG2“ usw.).
3. Am Verbindungsschalter Pr stellt man fest, welche senkrechten Kolonnen der betreffenden Schalterlage an P2 entsprechen. (Die senkrechten Reihen sind am oberen Rande mit den Kennzeichen „k“, „f1“, „f2“, „g1“, „g2“, „a“ bezeichnet.)
4. Man stellt fest, in welchen waagrechten Reihen die den kurzgeschlossenen senkrechten Kolonnen entsprechenden Kontaktstopel eingesteckt sind. (Die waagrechten Reihen sind mit den Ziffern 1—9 nummeriert.)
5. Anhand der Karte 33 und des Röhrenkatalogs bestimmt man nun, welche Elektroden den Kurzschluss aufweisen.

Beispiel

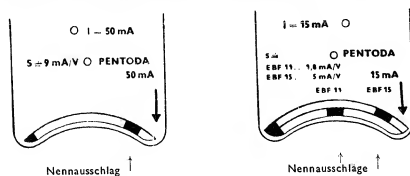
Die Röhre EF93 zeigt Kurzschluss bei der Prüfung mit Karte 23 in der Stellung „KA“ des Funktionsschalters P2. In den senkrechten Kolonnen ist „k“ die erste und „a“ die vorletzte Kolonne von links. Die Kontaktstopel sind in diesen Kolonnen in den

Die Symbole 2 und 3 dienen allgemein für Röhren mit auf den Kolben ausgeführten Elektroden.

Auf der Karte sind die Werte der eingestellten Spannungen angegeben, und zwar:

- Vg1 — Gleichstrom-Spannung des ersten Gitters
- Ea — Anoden-Wechselstromspannung, und zwar der max. Wert
- Eg2 — Wechselspannung des zweiten Gitters, und zwar der max. Wert
- Vf — Nenn-Heizspannung
- I — Messbereich für den max. Wert des Anodenstromes

Auf der Karte sind verzeichnet: der Nennauschlag für die geprüfte Röhre, die bestimmte Grösse der Steilheit, das geprüfte System der Röhre und der Bereich des Messgitters. Einige Röhren haben gemeinsame Karten, daher ist der Nennauschlag für beide Röhren auf einer Karte und unterschiedlich in der Beschreibung.

Die zweite Kartenseite enthält: links oben das System der Röhre bzw. Verwendung; in der Tabelle sind die Durchschnittswerte angeführt.

SYMBOLS UND EINHEITEN

- k — Kathode
- g1 — erstes, meist Steuergitter
- g2 — zweites, meist Schirmgitter
- g3 — drittes Gitter, z. B. Brems- oder Schutz-Gitter (Suppressor) bei Pentoden, Misch-Gitter bei Hexoden und Heptoden
- gx — Elektrode mit Index entsprechend ihrer Reihenfolge in Richtung von der Kathode zur Anode
- l — Schirm des elektronischen Abstimmungs-Anzeigers
- a — Anode
- d — Anode der Diode (in kombinierten Röhren)
- f — Heizfaden
- s — innerer Schirm
- m — äußerer Schirm (Metallisierung)
- Vf~ — Heiz-Wechselspannung in V
- Vf= — Heiz-Gleichspannung in V

- If — Heiz-Strom in A
- Va — Anoden-Gleichspannung gegenüber der Kathode in V
- Vgx — Spannung der Gitter mit Index x in V
- Ia — Anodenstrom in mA
- Ig2 — Strom des zweiten Gitters in mA
- S — Steilheit in mA/V
- Sc — Misch-Steilheit in mA/V
- D — Durchgriff in %
- Ri — innerer Widerstand in kΩ
- Rk — Kathoden-Widerstand in kΩ
- Ra — Anoden-Widerstand in kΩ
- Rg2 — Widerstand des zweiten Gitters in kΩ
- Eg1 — Max. Erregerspannung an g1 in V
- Ze — Spannungs-Verstärkung
- Pa — Wechselstrom-Leistung in W
- Vam — Max. Anodenspannung in V
- Vg2m — Max. Spannung des zweiten Gitters in V
- Pam — Max. Anoden-Verlust in W
- Pg2m — Max. Verlust am zweiten Gitter in W
- Cxy — Kapazität zwischen den Elektroden mit Index xy, in pF
- Rg1m — Max. zulässige Ableitung in MΩ

TECHNISCHE DATEN

Sockelarten

Sockel	Röhren-Beispiel	Sockel Nr.
Amerikan. Vierstift-Sockel	5X3	1
Europ. Fünfzähl-Sockel	AB2	2
Miniatur-Sockel	6F31 (EF93)	3
Novol-Sockel	6CC41 (ECC83)	4
Rimlock-Sockel	EF41	5
Oktal europ.	EF22	5
Oktal amerik.	UY1N	7
Zehner-Reihe	AZ11	8
Fünfstift-Sockel	REN924	9
Spezial-Sockel EF50	EF50	10
Spezial-Sockel 6L50	6Y50	11
Einheits-Reihe	AL4	12
Siebenstift-Sockel europ.	ACH1	13
Siebenstift-Sockel amerik.	6F7	14
Miniatur-S. für Batterie-Röhren	1F33 (DF96)	15

Anoden-Spannungen: 0 bis 300 V in 6 Stufen

Abstufung der Anodenspannung E_a max. und die Schirmgitter-Spannung E_g2 max.: 0; 20; 50; 100; 150; 250; 300 V

Spannungs-Genauigkeit: $\pm 5\%$ bei einer Netzspannung von 220 V (120 V) und einer Belastung bis 0,1 A

Abstufung der Vorspannung des ersten Gitters V_{g1} : 0; 1,5; 3; 6; 12; 24; 48 V

Spannungs-Genauigkeit: $\pm 3\%$ bei einer Netzspannung 220 V (120 V) ohne Entnahme

Abstufung des Bereiches des Messinstrumentes I max.: 1,5; 5; 15; 50; 150; 500 mA

Heizspannung: Spannungen an den Kontakten „VF“ des durchgeschalt. Umschalters
0; 0,5; 1; 9,3; 20; 42; 60 V
0,7; 1,45; 3; 5,2; 7; 15; 50 V
mit welchen man für die Mehrzahl aller Röhren die Heizspannung mit einer Genauigkeit von $\pm 5\%$ einstellen kann
Die max. zulässige Belastung bei Spannungen bis 25 V ist 2 A, über 25 V — 0,3 A

Netz-Spannung: 220 oder 120 V, 50 c/s $\pm 15\%$

Verbrauch: cca 15 W + Verbrauch der geprüften Röhre

Sicherung: durch Schmelzsicherungen: für 220 V ... 0,6 A
für 120 V ... 1 A
Anodenkreis ... 0,1 A

Bestückung: 6Z31

Ausmasse: 230 x 240 x 340 mm

Gewicht: cca 16 kg

ZUBEHÖR

Das Zubehör ist im Deckel des Gerätes untergebracht:

- 1 Netz-Anschluss-Kabel
- 3 Kabeln für den Anschluss der Elektroden am Kolben der Röhre
- 3 Kabeln zum Verbinden der Kontakt-Buchsen
- 1 Kartensatz
- 5 Reserve-Stöpsel
- 1 Locher im Futteral für die Anfertigung der Karten
- 1 Säckchen mit Ersatzsicherungen
- 1 Anweisung

ИСПЫТАТЕЛЬ РАДИОЛАМП TESLA BM 215A

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБСЛУЖИВАНИЮ

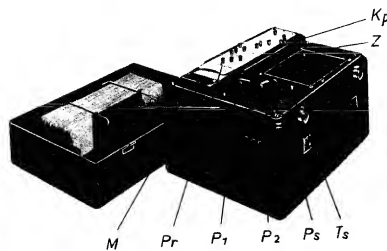

Рис. 1

Испытатель ламп тип BM 215A предназначен для испытания всех применяемых типов ламп. Испытатель в особенности пригоден для быстрого определения годности ламп в торгующей сети, ремонтных мастерских, на заводах-изготовителях, итд.

Годность ламп определяется путем проверки эмиссионной способности катода лампы, обрыва нити накала, средней крутизны характеристики вакуума и короткого замыкания между электродом.

Конструктивное оформление испытателя (тестера) ламп соответствует нормативной справочной нормативной аппаратуре. Испытатель можно также применить для проверки специальных типов ламп (с специальным цоколем). Исполнение прибора позволяет применять его также для различных самостоятельных функций, напр. для определения короткого замыкания, выявления обрывов в электрических цепях.

ФУНКЦИЯ

Прибор состоит из силовой части с двумя трансформаторами для всех требуемых напряжений, коммутационного переключателя P, двух переключа-

тестов функции Р1 и Р2, переключатели Р5 и измерительная М с помощью диапазонов: 1,5; 5; 15; 50; 150; 500 мА (рис. 1). Питание всех типов ламп производится непосредственным подводящимся способом. Для испытания предусмотрен комплект карточек с данными ламп. Эти карточки являются также вспомогательным приспособлением для установок требуемых величин при помощи переключателя Р2. Указан (рис. 1) применяется для присоединения ламп, для которых не предусмотрено нанесены в испытательной или для присоединения электрод нормальных типов ламп с выводами на коббе а также для иных специальных схем.

ПРИСОЕДИНЕНИЕ ПРИБОРА К СЕТИ

Перед присоединением прибора к сети надо проверить положение переключателя напряжения (рис. 2). Этот переключатель должен быть установлен в таком положении, при котором число, соответствующее напряжению сети, будет против треугольника. Перед отпавкой на завод-изготовитель этот переключатель подготавливается для сети 220 в. Если прибор присоединяется к сети 120 в, то перед подключением к сети надо устранить фиксирующую полосу переключателя, вынуть переключатель, диск, установить его опять в прибор так, чтобы над треугольником было число 120 и опять зафиксировать в этом положении.

Для защиты прибора предусмотрены плавающие предохранители, которые надо заменить в случае неисправности прибора для другого напряжения сети. После проверки положения переключателя напряжения, которое должно соответствовать напряжению сети, надо проверить, вставлены ли все коммутационные штыфты Кр в явном столбце переключателя Р5 и находится ли оба переключателя функции прибора в крайних положениях „OFF“ и „HEATER“. После этого прибор можно подключить на сеть. Шнур для присоединения к сети помещен под козырек в крышке прибора, который открывается пожатием фиксирующей пружины.

При помощи кнопки Т2 можно проверить напряжение сети. Когда напряжение правильное, то измерительный прибор показывает на отметку „~“. Когда нет, надо установить напряжение при помощи переключателя Р5. Диапазон регулировки: -12% , -8% , -4% , 0% , $+4\%$, $+8\%$, $+12\%$.

ПОДБОР ПРОВЕРОЧНОЙ КАРТОЧКИ

Эксплуатация прибора облегчена путем применения т. наз. проверочных карточек с данными соответствующей лампы:

1. Тип лампы
2. Напряжение электрод
3. Номинальный анодный ток
4. Средний крутизна характеристики в рабочей точке
5. Диапазон измерительного прибора.

Проверочные карточки нумерованы и составляют комплект, помещенный в крышке прибора. Отделение соответствующей карточки производится при помощи регуляров ламп, которые находятся в составе карточек.

ИСПЫТАНИЕ ЛАМП

Соответствующая карточка присоединяется к коммутационному переключателю Р2 (рис. 1) и в отверстие устанавливается переключающий штыфты с указанными, приведенными на карточке. Если на карточке нет соответствующих указаний, то надо обратить внимание на то, чтобы в каждом горизонтальном ряду переключателя (исключая резервные отверстия) был всегда только один штыфты. Это условие должно быть соблюдено. После этого штыфты вставляются в соответствии с штыфтами на карточке и переключатель Р1 переключается в положение „SHORT CIRCUITS“. Включенное состояние прибора сигнализируется лампочкой.

ПЕРЕКЛЮЧАТЕЛЬ ФУНКЦИИ

Дальнейший процесс испытании протекает в соответствии с положением обоих переключателей функции прибора Р1 и Р2. Эти переключатели работают независимо один от другого и имеют следующие положения:

ПЕРЕКЛЮЧАТЕЛЬ Р1

OFF	— прибор отключен
SHORT CIRCUITS	— положение для проверки короткого замыкания
PRE-HEAT.	— лампа разогревается
CONTROL	— лампа разогревается
VACUUM	— положение при проверке вакуума
1a	— положение при проверке анодного тока
S	— положение при проверке крутизна характеристики

ПЕРЕКЛЮЧАТЕЛЬ Р2

HEATER	— проверка нити накала
PK	— кор. замык нить - катод
FG1	— кор. замык нить - вторая сетка
FG2	— кор. замык нить - третья сетка
FA	— анод
KG1	— кор. замык катод - первая сетка
KG2	— кор. замык катод - вторая сетка
KA	— анод
G1G2	— кор. замык первая и вторая сетки
G1A	— кор. замык первая сетка - анод
G2A	— кор. замык вторая сетка - анод

ПРОВЕРКА КОРОТКОГО ЗАМЫКАНИЯ И ОБРЫВА НИТИ

Если переключатель Р1 находится в положении „SHORT CIRCUITS“ и прибор разогрет, то можно проверить отсутствие обрыва нити накала и проверить короткое замыкание. Переключатель Р2 постепенно переключается в различные положения и наблюдая измерительный прибор, стрелка которого при всех положениях переключателя должна остаться на нуле.

Если стрелка прибора при переключении Р2 в положение „HEATER“ отклонится в красную часть циферблата, то это означает обрыв нити накала. В остальных положениях переключателя Р2 отклонение стрелки прибора сигнализирует короткое замыкание между электродами в соответствии с обозначением положения переключателя Р2. В случае обнаружения короткого замыкания или обрыва нити накала не имеет смысла продолжать проверку, т. к. лампа не пригодна для дальнейшего применения. Случай, в котором короткое замыкание не является дефектом, приведен на карточке.

ИЗМЕРЕНИЕ АНОДНОГО ТОКА

После испытания на короткое замыкание переключатель Р2 снова переключается в положение „HEATER“. Переключатель Р1 переключается в положение „Ia“ и смотрят на стрелку прибора. Примерно через одну минуту стрелка отклоняется и показывает величину анодного тока. Номинальная величина обозначена на карточке черным прямоугольником. Если стрелка отклонилась в крайнее положение, то надо сейчас переключить переключатель обратно в положение „FREE-HEAT. CONTROL“, т. к. это свидетельствует о том, что в лампе деформированы электроды или отсоединена регулировка сетки.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ СРЕДНЕЙ КРИВИЗНЫ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Переключатель Р1 переключается в положение „S“. От показания стрелки в положении переключателя „Ia“ вычитается показание в положении „S“. Отсчет производится на той шкале прибора, который соответствует диапазону стрелки в правом нижнем углу карточки. Разность обоих показаний является средней величиной кривизны характеристики (ма). Эту величину сравнивают с правильной величиной кривизны характеристики приведенной на карточке в правом углу внизу ($S = \dots$).

ПРОВЕРКА ВАКУУМА

Если при переключении на положение „Ia“ в положение „VACUUM“ положение стрелки не меняется, то это свидетельствует о правильности вакуума. При неправильном вакууме положение стрелки в положении „VACUUM“ будет примерно на 10 % больше чем в положении „Ia“.

ПРОВЕРКА ИНДИКАТОРА НАСТРОЙКИ

Проверка индикатора настройки производится при помощи двух карточек. Сначала испытывается триод индикатора способом, как было уже описано. После этого испытывается экран путем измерения анодного тока и при этом проверяется светится ли экран достаточно сильно и равномерно. У алох индикаторов экран индикатора по истечении трех минут светится значительно меньше и неравномерно.

ИСПЫТАНИЕ КОМБИНИРОВАННЫХ ЛАМП

Испытание производится обыкновенно при помощи двух карточек или перемещением штифта в карточке. В правом углу нижней на передней стороне карточек приведены данные испытательной системы. Подробные данные приведены на всех карточках.

ДЕФЕКТЫ ЛАМП

Короткие замыкания и обрыв накала являются всегда дефектами. Причинами уменьшения анодного тока являются в большинстве случаев плохой вакуум, или отсоединение экранирующей сетки. Если анодный ток равен нулю, то причиной может быть обрыв присоединения к катоду или к аноду. Если показание стрелки превышает номинальную величину, то причиной является отсоединение первой сетки (положение стрелки при переключении в „Ia“ не меняется). Иной причиной может быть деформация электродов на „S“ не меняется).

Лампа для радиоприемника обыкновенно пригодна для применения, если стрелка показывает не менее 50 % номинальной величины анодного тока. При 60 % номинального анодного тока лампа считается удовлетворительной. Точные пределы определить невозможно, т. к. это зависит от назначения лампы в аппарате. По этому на карточке обозначено только показание стрелки соответствующее номинальному току. Точное обозначение границы между хорошей и плохой лампой не имело бы значения. Значительные отклонения бывают в особенности у высокочастотных диодов, которые удовлетворительно работают и при 30 %.

Существенное изменение кривизны характеристики лампы свидетельствует об изменении в расположении электродов. Это однако можно установить только на основании измерения тока „Ia“. Сильное ухудшение вакуума, обыкновенно прибор не покажет, т. к. в такой случае при втягивании лампы, внутри которой воздух, перегорит накал или происходит разряд. О наличии воздуха в лампе свидетельствует белый слой на колбе лампы. Обрывы и смещения у ламп с прозрачной колбой можно выявить осмотром через стекло колбы.

ДАЛЬНЕЙШЕЕ ПРИМЕНЕНИЕ ИСПЫТАТЕЛЯ ЛАМП

Главную регулировку смещения сетки для снятия характеристики можно произвести при помощи потенциометра от 10 килоом до 1 мгом, присоединяемого к гнездам 3, 4, G1. (Рис. 3.) Максимальное значение регулируемого напряжения зависит от применяемого потенциометра и лежит в пределах от 30—45 в. Отрегулированное значение можно постоянно контролировать посторонним измерительным прибором можно приблизительно определить по ступеням при помощи переключателя Р2, используя при этом положение „S“ и „Ia“.

Таким образом получим следующие величины напряжения:

в положении Ia 0; -1,5; -3; -6; ...
в положении S -1; -2,5; -4; -7; ...

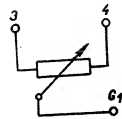

Рис. 3

ПРОВЕРКА КОРОТКОГО ЗАМЫКАНИЯ И ОБРЫВА В ЦЕПЯХ

Присоединительные провода присоединяются к гнездам „1“ и „2“. Переключатель Р1 переключается в положение „SHORT CIRCUITS“. Переключатель Р2 переключается в положение „HEATER“ для короткого замыкания напр. „КР“, „КА“, ...). Неправильность сигнала фиксируется отклонением стрелки прибора назад. Используя возможность комбинации переключателя Р2 можно проверить взаимное соединение нормально замкнутой пары точек, которое соединяется с гнездами „К“, „Р“, „G1“, „G2“, „А“. Измерительный инструмент сигнализирует соединении порядка 1 чом отклонения 1,5 мм назад. При соединении порядка 100 кОм стрелка отклоняется в сторону красной части шкалы. Этот способ пригоден для контроля деталей и цепей аппаратов. Испытательное напряжение 25 в пост. тока, ток при отклонении макс. 100 мА.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ КОРОТКОГО ЗАМЫКАНИЯ ЛАМПЫ С БОЛЬШИМ КОЛИЧЕСТВОМ ЭЛЕКТРОДОВ

Как следует из обозначений коммутационного переключателя Рг в переключателе Р2, испытываются лампы на короткое замыкание только между электродами „К“, „Р“, „G1“, „G2“ и „А“. У сложных электронных ламп с большим количеством электродов подключаются остальные электроды к которому-нибудь из выше указанных электродов. Электронная лампа, которая является дефектной и для нормальной эксплуатации неудобной. Все комбинационные возможности коммутационного переключателя дают возможность определения короткого замыкания между любой парой электродов в лампе с макс. 9 электродами. Число всех возможных комбинаций переключателя Р1 „SHORT CIRCUITS“. Исталим штифты в отверстиях карточек и проверим лампу при помощи переключателя Р2. Обозначения переключателя Р2 при этом испытании не совпадают с обозначениями электродов. Наружные замкнутые электроды определяются следующим образом:

1. Электронную лампу испытываем последовательно по карточкам 21, 22 и 23.
2. Покажет ли прибор короткое замыкание в каком-нибудь положении переключателя Р2, отметим обозначение этого положения („РК“, „РG1“, „РG2“ итп.).
3. На коммутационном переключателе определим колонны, соответствующие обозначениям отмеченного положения переключателя Р2. (Колонны обозначены на верхнем крае коммутационного переключателя Рг символами „К“, „G1“, „G2“, „G2“, „G1“, „А“).
4. Определим ряды по горизонтали, в которых вставлены штифты, соответствующие короткому замыканию колонным переключателем. (Ряды по горизонтали обозначены цифрами 1—9).
5. По карточке 33 в таблице электронных ламп определим пару электродов, между которыми происходит короткое замыкание.

Пример.

Электронная лампа 6ЕХ3 при применении карточки 23 дает короткое замыкание в положении „КА“ переключателя Р2. На коммутаторе Рг исталим „К“ первой и „А“ предпоследней колонной с левой стороны. В этих колонках находится штифты в 8-ом и 9-ом ряду по горизонтали. По карточке 33 в таблице электронных ламп определим, что коротко замкнутыми электродами являются G2 и G3.

СРАВНЕНИЕ ЛАМП С ПОМОЩЬЮ ОСЦИЛЛОГРАФА

Напряжение, пропорциональное анодному току, получается на гнездах „1“ и „А1“ („А2“) на сопротивлении примерно 100 Ом (это определяется требуемой чувствительностью осциллографа). Анодное напряжение на гнездах „А1“ („А2“) и „К“. На эти напряжения подключается вход осциллографа. Если анодное напряжение или анодное напряжение через делитель (в зависимости от величины входного сопротивления). Кривая на экране осциллографа не является анодной характеристикой лампы, но зависит от ее формы и поэтому на основании кривой на осциллографе можно проверять лампы.

ИСПЫТАНИЕ ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ ИНДИКАТОРА НАСТРОЙКИ

Проверку индикатора при помощи карточки можно дополнить контролем работы светящегося экрана индикатора. Присоединение производится по карточке „INDICATOR“. При этом одно из штифтов в ряду „Еg2“ (гнезда „А1“ и „G2“) соединяется через сопротивление в пределах от 1 до 2 мОм. Изменение напряжения на сетке управляющего прибора вызывает изменение тени на экране.

Напряжение на сетке на 1 в переключением переключателя из положения „А“ в положение „S“ или переключением штифта в ряду „Vg1“.

ИЗГОТОВЛЕНИЕ КАРТОЧЕК

Для изготовления карточек применяются напечатанные резервные карточки и пробойки.

На основании данных в прекураторе и номеров гнезд шкалы, приведенных на карточке 33, производится присоединение колоды. Функции (назначения) приведены в вертикальных столбцах а контакты в горизонтальных рядах (отм. обознач на переключателе Рг. Напр. если вставлен штифт в ряду 3 в столбце а, то этим самым контакту 3 соот. колоды дается функция анода. В остальных шести рядах подбирается величина рабочего напряжения самая близкая к величине данных прекуратора. Анодное напр. определяется в ряду „Еa“. Напряжение вспомогат. сетки в ряду „Еg2“. Напряжение накала в рядах „U“ является суммой величин, соответствующих вставленным штифтам. — В каждом ряду один штифт. Диапазон измерительного прибора определяется в ряду 1.

По проверке короткого замыкания можно начать измерение. Правильное отклонение стрелки определяется на основании годной лампы. У неисправной подбирается напряжение значительно меньше данных в прекураторе. (Лампа нагружается малым сопротивлением). Исключительный случай представляют высокочастотные диоды, у которых катод включается в ряды „G1“ и соединяется гнезда „+“ и „К“. Напряжение задается в ряду „Vg“

(обыкновенно самый малый из перечисленных). Остальное легко понять на примере готовых карточек. Перед изготовлением карточек рекомендуется прочитать всю инструкцию.

ОБОЗНАЧЕНИЯ НА КАРТОЧКАХ

На передней стороне паянорку приведен номер модели лампы. В первом углу паянорку номер карточки, и тип соотв. лампы. Кроме того на карточке приведены примечания, касающиеся исключительных случаев и специального способа испытания.

Короткое замыкание „ЕК“ не является исключением к дальнейшему испытанию. Это примечание обыкновенно касается испытания лампы с последовательными пилотом и так же высокочастотных диодов. Прибор показывает в положении „ЕК“ короткое замыкание, которое однако не является дефектом лампы.

Штифт вставить неосторожно. Это примечание обыкновенно бывает при вставлении лампы с двумя системами электродов при помощи одной карточки. Сначала определяется анодный ток одной системы а потом ток другой системы электродов путем перестановки штифта. Номинальные отклонения стрелки одинаковы.

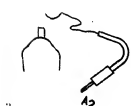
ПОЯСНЕНИЕ ОБОЗНАЧЕНИЙ

Соединить гибким проводом гнездо „+“ и „K“. Это обозначение обыкновенно касается высокочастотных диодов.

Соединить электрод, выведенный на колбе, с гнездом „G1“.

Соединить электрод, выведенный на колбе, с гнездом „A2“.

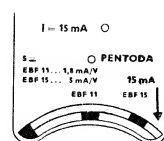
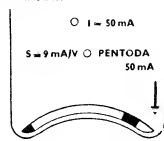
Обозначения 2 и 3 обыкновенно касаются лампы с конструкцией, выходящими на колбе.

На карточке приведены значения соотв. напряжений:

- Vg1 — напряжение пер. тока первой сетки
- Ea — напряжение пер. тока анода (макс. знач.)
- Eg2 — напряжение пер. тока второй сетки (макс. знач.)
- Vt — номинальное напряжение накала
- I — диапазон измерительного прибора для макс. значения анодного тока

На карточке приведено номинальное отклонение стрелки для проверяемой лампы, величина крутизны характеристики, тип лампы и диапазон измерительного прибора.

Некоторые лампы имеют общие карточки и поэтому номинальные отклонения стрелки, приведенные на одной и той же карточке, имеют соответствующее обозначение.

На другой стороне карточки наверху приведен тип лампы (назначение). В таблице приведены данные преобразования.

ОБОЗНАЧЕНИЯ И ЕДИНИЦЫ

- k — катод
- g1 — первая сетка (обыкновенно управл.)
- g2 — вторая сетка (обыкновенно экранир.)
- g3 — третья сетка (напр. тормозная)
- supрессор у пентодов, сменывающая сетка у гексодов и гектродов
- gx — электрод с обозначением последовательности в направлении от катода к аноду
- l — экран лампового индикатора настройки
- a — анод
- d — анод диода (у комбинированных ламп)
- f — нить накала
- s — экранировка внутри

U_a	напряжение анодирования (металлизация)
U_{a1}	напряжение пер. тока накала (в)
U_{a2}	напряжение пост. тока накала (в)
I_a	ток накала (а)
U_{a1}	анодное напряжение пост. тока по отношению к катоду (в)
U_{a2}	напряжение электродов, обозначенной X (в)
I_a	анодный ток (мА)
I_{a2}	ток второй сетки (мА)
S	крутизна характеристики (мА/в)
S_c	крутизна смесив. (мА/в)
D	проницаемость (%)
R_i	внутреннее сопротивление (килоом)
R_k	катодное сопротивление (килоом)
R_a	анодное сопротивление (килоом)
R_{a2}	сопротивление во второй сетке (килоом)
R_{a1}	макс. вход. напряжение на $g1$ (в)
Z_c	усиление по напряжению
P_a	мощность пер. тока (вт)
U_{a1m}	макс. анодное напряжение (в)
U_{a2m}	макс. напряжение второй сетки (в)
P_{a1m}	макс. мощность анода (вт)
P_{a2m}	макс. мощность второй сетки (вт)
C_{xy}	емкость между электродами xy (пикофард)
R_{a1m}	макс. допустимый учетка (мг/сек)
R_{a1m}	минимальное сопротивление плазменции

ТЕХНИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ

Виды ламп

Почка	Пример типа лампы	Почка №
Четырехэлектродная американская	5X3	1
Европейский с 5-тью контакт пластинами	AB2	2
Резонансный	6F21 (6K111)	3
Повол.	60C41 (6H211)	4
Резонанс	EF41	5
Восмилит. с ключом	EF22	6
Восмилит. америк.	UY1X	7
Восмилит. европ.	AZ11	8
Сигнальный	REN924	9
Сигнальный EF50	EF50	10
Сигнальный EF50	EF50	11
С 8 конт. пласт.	AL4	12
Семитириарк. европ.	ACH1	13
Семитириарк. америк.	6P7	14
Пальчиковый для батарей- ных ламп	1F33 (1K211)	15

Анодное напряжение от 0 до 500 в в зависимости от сетки

Ступени анод. напряжения
Ед. макс. и напр. анод.
сетки R_{a2} макс. 0; 20; 50; 100; 150; 250; 300 в

точность напряжения: $\pm 5\%$ при напр. сетки 220 в (120 в) и нагрузке до 9,1 а

Ступени напряжения
первой сетки V_{g1} 0; 1,5; 3; 6; 12; 24; 48 в

точность напряжения: $\pm 3\%$ при напряжении сетки 220 в (120 в) без нагрузки

Диапазоны измерит.
прибора — Базис: 1,5; 3; 15; 50; 150; 500 мА

Напряжение накала: 0; 0,5; 1; 9,3; 20; 40; 60 в
0,7; 1,45; 3; 5,2; 7; 15; 50 в

точность напряжения: $\pm 5\%$
Макс. допустимая нагрузка при напряжении до 25 в—2 а, свыше 25 в—0,3 а

Напряжение сети: 220 или 120 в, 50 гц $\pm 15\%$

Потребляемая мощность: прибл. 15 вт + питание испытательной лампы

Защита: плавкие предохранители для 220 в—0,6 а
для 120 в—1 а

предохранитель в цепи анода 0,1 а

Лампы: 6Z31

Размеры: 230×240×340 мм

Вес: приблизит. 16 кг

ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

Принадлежности испытателя ламп находятся в крышке ящика:

1 шнур для присоединения к сети

3 гибких провода для присоединения электродов на колоде

3 шнура для соединения гнезд

1 комплект карточек

5 запасных штифтов

1 пробойник в футляре (для изготовления карточек)

1 мешочек с запасными предохранителями

1 инструкция

ПЕРЕВОД НА РУССКИЙ ЯЗЫК НАДПИСЕЙ НА ИСПЫТАТЕЛЬНЫХ КАРТОЧКАХ

Карточки 21, 22

Короткие замыкания в лампе с несколькими электродами.

Для выявления замыканий между электродами необходимо применить карточки № 21, 22, 23.

Левый переключатель в положении „горючее замыкание“.

Правый переключатель в положении от второго до одиннадцатого.

Соединение показывается отклонением стрелки прибора назад в красную часть шкалы.

Подробное описание приведено в инструкции.

Карточка 23

Горючее замыкание в линии с несколькими электродами. Штифт вставить поочередно в при каждом вставлении переключить правым переключителем. Для выключения замыканий между электродами надо поочередно применить карточки № 21, 22 и 23.

Левый переключатель в положении „горючее замыкание“.

Правый переключатель в положении от второго до пятого.

Соединение показывается отклонением стрелки прибора назад в красную часть шкалы.

Подробное описание приведено в инструкции.

COMPONENT LIST BM 215A

RESISTORS				
No.	Art	Value	Max. load	Notice
R 1	carbon resistor	1.25 kΩ	0.5 W	*)
R 2	carbon resistor	1.6 kΩ	0.5 W	*)
R 3	carbon resistor	32 kΩ	0.1 W	± 1%
R 4	carbon resistor	16 kΩ	0.1 W	± 1%
R 5	carbon resistor	8 kΩ	0.1 W	± 1%
R 6	carbon resistor	4 kΩ	0.1 W	± 1%
R 7	carbon resistor	2 kΩ	0.1 W	± 1%
R 8	carbon resistor	1.33 kΩ	0.1 W	± 1%
R 9	carbon resistor	200 kΩ	0.25 W	± 1%
R 10	carbon resistor	160 kΩ	0.1 W	± 1%
R 13	carbon resistor	160 kΩ	0.1 W	± 1%
R 14	carbon resistor	160 kΩ	0.1 W	± 1%
R 15	carbon resistor	160 kΩ	0.1 W	± 1%
R 16	carbon resistor	8.57 Ω		1AK 669 09
R 20	wire-wound resistor	20.0 Ω		1AK 669 10
R 21	wire-wound resistor	57.2 Ω		1AK 669 11
R 23	wire-wound resistor	200 Ω		1AK 669 12
R 24	wire-wound resistor	257 Ω		1AK 669 13
R 25	wire-wound resistor	2 Ω		1AK 669 14
R 26	carbon resistor	38.7 kΩ	0.1 W	± 1%
R 27	carbon resistor	227 kΩ	0.1 W	± 1%
R 28	carbon resistor	533 kΩ	0.1 W	± 1%
R 34	carbon resistor	160 Ω	1 W	± 10%
R 38	carbon resistor	20 kΩ	1 W	± 1%
R 40	carbon resistor	1 kΩ	0.5 W	*)
R 41	carbon resistor	1 kΩ	0.5 W	*)
R 43	carbon resistor	10 kΩ	0.5 W	± 10%
R 44	carbon resistor	320 kΩ	0.1 W	± 1%
R 45	carbon resistor	2.8 kΩ	0.1 W	± 1%
R 46	potentiometer	25 kΩ	0.5 W	lin.
R 47	carbon resistor	20 kΩ	0.5 W	± 10%
R 51	carbon resistor	50 Ω	1 W	± 5%
R 52	wire-wound resistor	160 Ω	1 W	± 5%
R 53	carbon resistor	50 Ω	1 W	± 5%
R 54	wire-wound resistor	50 Ω	1 W	± 5%
R 55	wire-wound resistor	50 Ω	1 W	± 5%
R 56	carbon resistor	160 Ω	1 W	± 5%
R 57	carbon resistor	160 Ω	1 W	± 5%
R 58	carbon resistor	160 Ω	1 W	± 5%

*) Ra = R41 + R40 (or R41 + R1 or R2) in series.

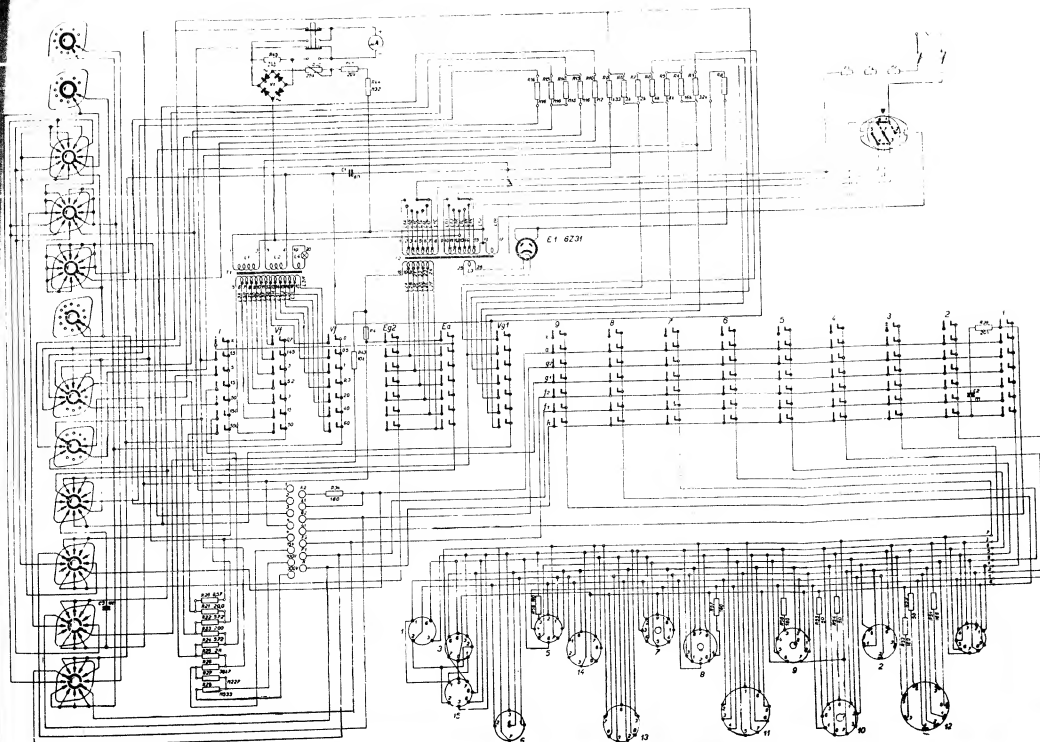
CAPACITORS

No.	Art	Value	Max. DC voltage	Notice
C 1	Box-type capacitor	8 μ F	160 V	
C 2	Paper capacitor	0.1 μ F	160 V	
C 3	Paper capacitor	1 μ F	160 V	

Tube E1 (6Z31)	1AN 110 41
Pilot lamp 0.3/7	1AN 109 00
Measuring instrument	1AP 780 22
Fuses cartridge ČSN 35 4731	0.1/250
Fuses cartridge ČSN 35 4731	0.6/250
Fuses cartridge ČSN 35 4731	1/250

Technological changes are reserved.

Nápisy na kartách	Instrukce on the cards	Подписи на карточках	Kartenanschriften
Výjimka	Exception	Исключение	Ausnahme
Kolik zasunut	Plug pushed in	Штифт вставлен	Kontaktschloß eingesteckt
Neměřit v poloze „S“ a „Vacuum“	Not to be measured in the position „S“ and „Vacuum“	Не измерять в положении „S“ и „VACUUM“	In der Stellung „S“ und „Vacuum“ nicht prüfen
Zkrat FK není závada	Short FK not considered as default	Короткое замыкание FK не является дефектом	Kurzschluss FK bestimmt kein Defekt
Kolik zasouvat postupně	Plug to be pushed in successively	Штифт вставлять постепенно	Kontaktschloß nacheinander einstecken
Na čepičce je napětí	Voltage on the cap	На колпачке присоединено напряжение	Vorsicht — Spannung auf der Röhrenkappe
Zkrat FK a FG1 není závada	Short FK and FG1 not considered as default	Короткое замыкание FK и FG1 не является дефектом	Kurzschluss FK und FG1 bestimmt kein Defekt

Konstrukční změny
vzhledové a technologické vyhrazeny

Další příklady
a publikace pouze se souhlasem
dokumentační skupiny výrobního závodu

TESLA BRNO NÁRODNÍ PODNIK

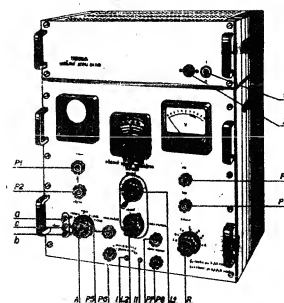

PŘESNÝ TONOVÝ GENERÁTOR
TERRA HM 269

PŘESNÝ TÓNOVÝ GENERÁTOR TESLA BM 269

Návod k obsluze pro přístroje výrobní číslo 101501 - 101900

obr. 1

P1 posuv bodu v horizontálním směru	a výstupní svorka 1. výstupu
P2 posuv bodu ve vertikálním směru	b výstupní svorka 2. výstupu
P3 nastavení jasů bodu	c svorka o nulovém potenciálu
P4 zaostření bodu	L1 hrubé nastavení kmitočtu
P5 regulace šíře časové základny	L2 jemné nastavení kmitočtu
P6 připojení el.voltmetru na výstup	R přepínač kmitočtových rozsahů
	I regulace výšky obrazu
P7 nastavení nuly el. voltmetru	II regulace výstupního napětí
P8 jemná regulace výstupního napětí	Z kontrolní žárovka
A hrubá regulace výstupního napětí	V vypínač

TECHNICKÉ ÚDAJE

Kmitočtový rozsah: 11 Hz - 22 kHz v sedmi pásech

- A 11 Hz - 35 Hz
- B 30 Hz - 90 Hz
- C 75 Hz - 230 Hz
- D 200 Hz - 670 Hz
- E 655 Hz - 2300 Hz
- F 2000 Hz - 7000 Hz
- G 6500 Hz - 22000 Hz

Přesnost odečítání kmitočtu:

- a) $\pm 5 \cdot 10^{-4}$ pomocí vestavěného normálu a obrezovky
- b) přímé čtení na stupnici $\pm 0,5 \% \pm 0,2$ Hz

Amplitudové zesílení: pro $f > 30$ Hz a $f < 100$ Hz menší než 1 %
pro $f > 100$ Hz menší než 0,5 %
při výstupním napětí 5 V naprázdno

Tepelná stálost: změny teploty okolí $20^{\circ}\text{C} \pm 10^{\circ}\text{C}$
nemění vlastnosti přístroje

Výstupní napětí: základní napětí 0 až 10 V plynule nastavitelné. Na výstupní svorky je připojeno přes dekadický stenuátor 0 dB, -20 dB, -40 dB, -60 dB, -80 dB.
Na rozsazích A, B se nedosáhne výstupního napětí 10 V.

Kmitočtové charakteristiky výstupního napětí: pro rozsahy C, D, E, F, G je pokles kmitočtové charakteristiky -3 dB (porovnáno s výstupním napětím 10 V na počátku uvedených rozsahů).

Pro rozsahy A, B je pokles kmitočtové charakteristiky větší než 3 dB (porovnáno s výstupním napětím 10 V na konci uvedených rozsahů).

Stabilita výst. napětí: se změnou sítě $\pm 10 \%$ je $\pm 2 \%$

Symetrie výstupu: pro $f > 100$ Hz max. 1 %
pro $f < 100$ Hz $> 1 \%$

Přesnost děliče: přesnost nastavení jednotlivých stupňů děliče je $\pm 0,5 \%$

Výstupní impedance: cca 500 Ω na rozsahu -20 až -80 dB

Přesnost voltmetru: $\pm 3 \%$

Stabilita voltmetru: se změnou sítě $\pm 10 \%$ se mění údaj o $\pm 4 \%$ z plné výchylky měřidla

Interference výstupního napětí se síťovým kmitočtem: 2 %

Osazení: generátor: 2 x 6F31, 2 x 6F36, 3 x 6L31, 1 x 6F32
(1 x 6F32V), 1 x 60C31, 2 x 68C32,
1 x 7QR20, křemenný krystal
10 kHz, 2 x žárovky 220 V/15 W
Mignon.

nápadecí zdroj: 1 x AZ11, 1 x AZ4, 1 x 1X32,
2 x 11TA31, 1 x 11VF25,
1 x BGW 210 - 230 V

Napájení: 220 V nebo 120 V, 50 Hz

Příkon: cca 140 W

příslušné stupnici proti rysece ukazatele. Knoflíkem L2 otáčíme jemně v obou směrech, až se obrez na stínítku obrazovky zastaví. Pro interpolaci způsob měření a cejchování slouží stupnice na obvodu stupnicového kotouče, která je rozdělena na 200 stejných dílků. Odečítání hodnot se provádí s přesností $\pm 0,1$ dílku pomocí nonia. Pod krycí zátkou I je potenciometr R25, kterým je možno dostavit výšku obrazu. Pod krycí zátkou II je potenciometr R26, který umožňuje korekci maximální hodnoty výstupního napětí.

PŘEJÍMÉ STANOVENÍ KMITOČTU

Přesný kmitočet stanovíme metodou Lissajousových obrazců. Objeví-li se na stínítku obrazovky stojící obraz, platí pro neznámý kmitočet f_x vztah:

$$\frac{f_x}{f_z} = \frac{m}{n} \Rightarrow f_x = f_z \frac{m}{n}$$

kde f_z je kmitočet subnormálu, který se nastaví automaticky přepnutím přepínače R na příslušný kmitočtový rozsah, n a m jsou celá čísla. Ze stojícího obrazce na stínítku lze určit vzájemný poměr kmitočtů f_x a f_z nejjednodušší přetnutím obrazce v okolí středu vodorovnou a svislou přímkou tak, aby neprocházely žádným průsečíkem stop. Vodorovná příčka protne stopu na stínítku n -krát, svislá protne stopu m -krát, jak patrně z obrázku 5c. Tímto způsobem přesně nastavíme dva okružové kmitočty v rozsahu, kde pracujeme. Interpolací mezi takto určenými kmitočty určíme pak jakýkoliv kmitočet odečtením ze stupnic.

Příklad stanovení kmitočtu pomocí obrazovky:

1) $f_z = 200$ Hz (pro rozsah A - C)

obr.	m	n	f_z (Hz)	f_x (Hz)
5a	2	10	200	40
5b	2	8	200	50
5c	2	4	200	100
5d	6	8	200	150

Tímto způsobem stanovíme neznámý kmitočet f_x s přesností $\pm 5 \cdot 10^{-4}$. Viz obr. 5a, b, c, d.

$$f_x = f_z \frac{m}{n} = 200 \frac{2}{10} = 40 \text{ Hz}$$

obr. 5a

$$f_x = 200 \frac{2}{8} = 50 \text{ Hz}$$

obr. 5b

$$f_x = 200 \frac{2}{4} = 100 \text{ Hz}$$

obr. 5c

$$f_x = 200 \frac{6}{8} = 150 \text{ Hz}$$

obr. 5d

2) $f_z = 1000$ Hz (pro rozsah D - G)

obr.	m	n	f_z (Hz)	f_x (Hz)
6a	2	10	1000	200
6b	4	10	1000	400
6c	6	10	1000	600
6d	14	4	1000	3500

$$f_x = 1000 \frac{2}{10} = 200 \text{ Hz}$$

obr. 6a

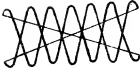
$$f_x = 1000 \frac{4}{10} = 400 \text{ Hz}$$

obr. 6b

$$f_x = 1000 \frac{6}{10} = 600 \text{ Hz}$$

obr. 6c

$$f_x = 1000 \frac{14}{4} = 3500 \text{ Hz}$$

obr. 6d

Elektrická rozpiska.

Odpory:

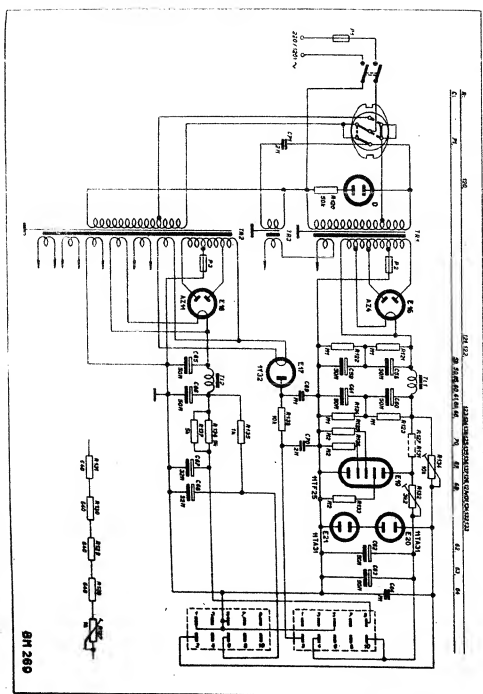
Číslo	Druh	Norma
R1	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R2	odpor vrstvý	TR 103 M25/A
R3	odpor vrstvý	TR 103 2k
R4	potenciometr vrstvý	WN 694 01/1k/N
R5	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R6	odpor vrstvý	WK 681 01 42k19/D
R7	odpor vrstvý	WK 681 01 M136/D
R8	odpor vrstvý	WK 681 01 M402/D
R9	odpor vrstvý	WK 681 01 M443/D
R10	odpor vrstvý	WK 681 02 4M11/D
R11	odpor vrstvý	WK 681 04 11M/B
R12	odpor vrstvý	WK 681 04 34M/B
R13	odpor vrstvý	TR 103 1k/A
R14	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R15	odpor drátový	TR 501 300/C
R16	odpor vrstvý	TR 504 3k2/A
R17	odpor vrstvý	TR 103 800/A
R18	odpor vrstvý	WK 681 01 8k67/L
R19	odpor vrstvý	WK 681 01 27k21/D
R20	odpor vrstvý	WK 681 01 81k3/D
R21	odpor vrstvý	WK 681 01 M2734/D
R22	odpor vrstvý	WK 681 01 M749/D
R23	odpor vrstvý	WK 681 01 1M77/D
R24	odpor vrstvý	WK 681 01 4M2/D
R25	potenciometr vrstvý	WN 694 01 1M/N (5M)
R26	potenciometr vrstvý	WN 694 01 M1/N
R27	potenciometr vrstvý	WN 694 00 50k/N
R28	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R29	odpor vrstvý	TR 103 320/A
R30	odpor vrstvý	TR 103 16k/A
R31	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R32	odpor vrstvý	TR 103 40k/A
R33	potenciometr vrstvý	WN 694 01/10k/N
R34	odpor vrstvý	TR 103 80/A
R35	odpor vrstvý	TR 103 M5/A
R36	odpor drátový	TR 501 300/C
R37	odpor vrstvý	TR 504 3.2k/A
R38	odpor vrstvý	TR 103 M5/A
R39	odpor vrstvý	TR 103 80/A
R40	odpor drátový	TR 501 300/C
R41	odpor vrstvý	TR 504 3.2 k/A
R42	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R43	odpor vrstvý	TR 103 500/A
R44	odpor vrstvý	TR 103 500/A
R45	odpor vrstvý	TR 103 500/A
R46	odpor vrstvý	TR 103 500/A

Odpory:

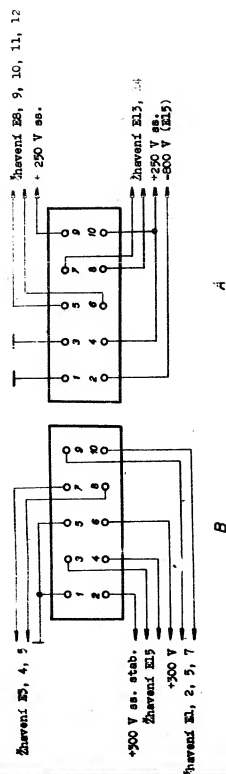
Číslo	Druh	Norma
R47	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R48	potenciometr vrstvý	WN 694 00 5M/N
R49	potenciometr vrstvý	WN 694 01/10k/N
R51	odpor vrstvý	WK 681 01 4k25/D
R52	odpor vrstvý	WK 681 01 611/D
R53	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R54	odpor vrstvý	WK 681 01 611/D
R55	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R56	odpor vrstvý	WK 681 01 611/D
R57	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R58	odpor vrstvý	WK 681 01 550/D
R60	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R61	odpor vrstvý	WK 681 01 611/D
R62	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R63	odpor vrstvý	WK 681 01 611/D
R64	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R65	odpor vrstvý	WK 681 01 611/D
R66	odpor vrstvý	WK 681 01 4k95/D
R67	odpor vrstvý	WK 681 01 550/D
R68	odpor vrstvý	TR 103 50k/A
R69	odpor vrstvý	TR 103 20k/A
R70	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R71	odpor vrstvý	TR 103 M1/B
R79	odpor vrstvý	TR 103 M2/B
R80	odpor vrstvý	TR 103 M2/B
R81	odpor vrstvý	TR 103 M2/B
R82	odpor vrstvý	TR 103 M2/B
R83	odpor vrstvý	TR 103 1k/A
R84	odpor vrstvý	TR 103 M2/A
R85	odpor vrstvý	TR 103 M8/A
R86	odpor vrstvý	TR 103 1M/A
R87	odpor vrstvý	TR 103 M5/A
R88	odpor vrstvý	TR 103 M2/B
R89	odpor vrstvý	TR 103 20k/A
R101	odpor vrstvý	TR 103 2M/A
R102	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R103	potenciometr vrstvý	WN 694 00 M1/N
R104	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R105	odpor vrstvý	TR 103 20k/A
R106	odpor vrstvý	TR 103 M25/A
R107	odpor vrstvý	TR 104 200/A
R108	odpor vrstvý	TR 103 20k/A
R109	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R110	odpor vrstvý	TR 103 M2/A
R111	potenciometr vrstvý	TR 103 M2/A
R112	potenciometr vrstvý	WN 694 05 1M/N
R113	odpor vrstvý	WN 694 05 1M/N
R114	odpor vrstvý	TR 103 M2/A
R115	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R116	potenciometr vrstvý	WN 694 05 M25
R117	odpor drátový	TR 504 50k/B

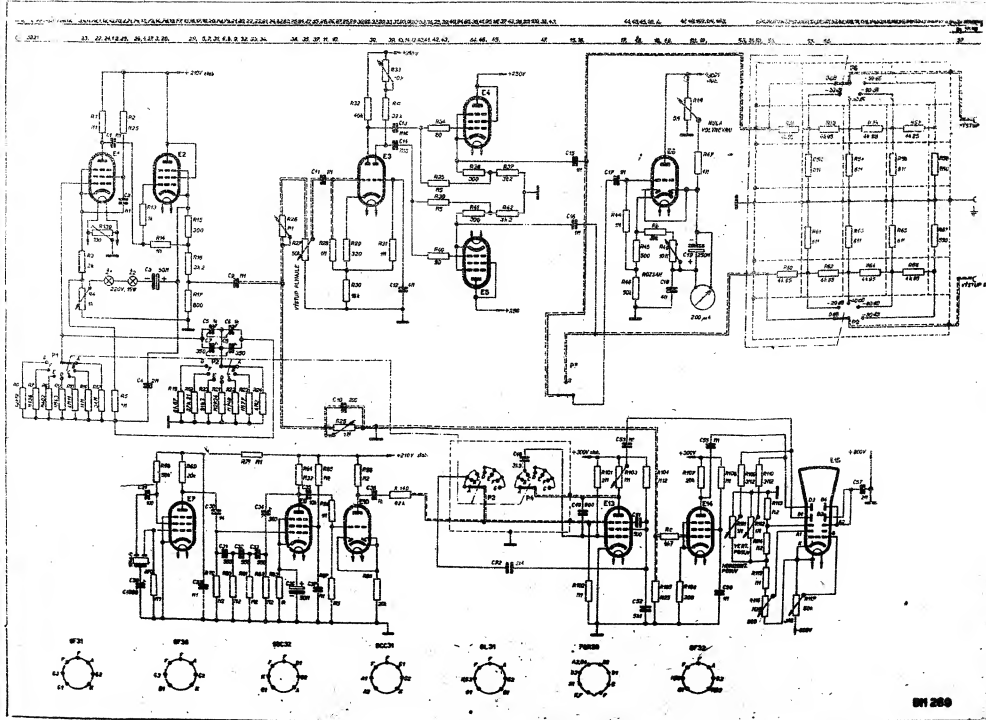
Odpory:

Číslo	Druh	Norma
R120	odpor vrstvý	TR 103 50k/A
R121	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R122	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R123	odpor vrstvý	TR 103 M1/A
R124	odpor vrstvý	TR 103 M2/A
R125	odpor vrstvý	TR 103 M2/A
R126	odpor vrstvý	TR 612 1k/A
R127	odpor drátový	TR 504 640k
R128	odpor drátový	TR 504 640k
R129	odpor drátový	TR 504 640k
R130	odpor drátový	TR 504 640k
R131	odpor drátový	TR 611 3k2
R132	odpor drátový	TR 103 M2
R133	odpor vrstvý	TR 612 10k/A
R134	odpor vrstvý	TR 103 1k/B
R135	odpor vrstvý	TR 504 5k/B
R136	odpor drátový	TR 504 5k/B
R137	odpor drátový	TR 103 10k/B
R138	odpor vrstvý	WN 690 01/100
R139	potenciometr drátový	TR 103 82k
R140	odpor vrstvý	TR 103 39k
Ra	odpor vrstvý	TR 103 39k
Rb	odpor vrstvý	TR 103 39k
Rc	odpor vrstvý	TR 101 4k7

PROPOJENÍ KONKTORŮ

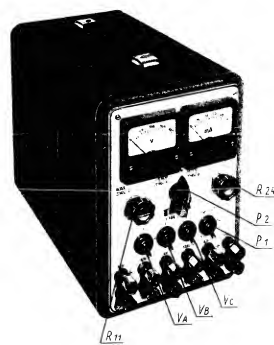

NAPÁJECÍ ZDROJ

TESLA BS 275

N Á V O D K O B S L U Ž E

NAPÁJECÍ ZDROJ TESLA BS 275

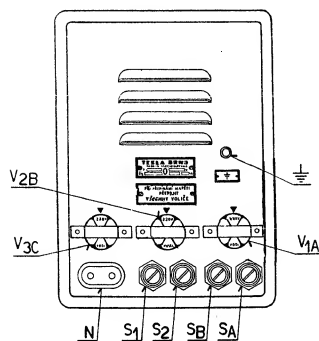
Obr. 1.

Napájecí zdroj Tesla BS 275 má široké použití ve všech oborech elektrotechnického průmyslu. Používá se s výhodou pro napájení různých slaboproudých zařízení, na př. v opravářské praxi nebo v laboratořích k napájení některých pokusných montážních dílů při výzkumných a vývojových pracích atd.

Napájecí zdroj Tesla BS 275 je jedním ze základních přístrojů a představuje nejnepotřebnější vybavení každého pracoviště v slaboproudém oboru elektrotechniky.

VŠEOBECNÝ POPIS.

Přístroj je zabudován do celokovové skříně opatřené vkusným koženým držadlem pro snadné přenášení. Výstupní svorky, kontrolní měřicí přístroje a všechny ovládací prvky jsou soustředěny na čelní stěně, která je kryta štítkem s nápisy. Pohled na přístroj zepředu je na obr. 1. Na zadní stěně je umístěna zásuvka síťové šňůry, volič síťového napětí, pouzdra s pojistkami a zemnicí svorka. Zadní stěna je znázorněna na obr. 2.

Obr. 2.

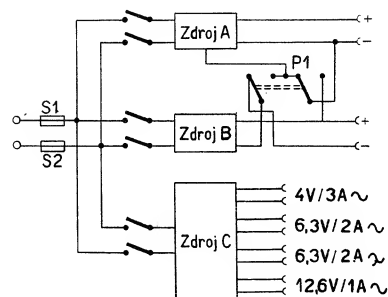
FUNKČNÍ POPIS.

Napájecí zdroj BS 275 sestává ze dvou samostatně regulovatelných stejnosměrných zdrojů A a B a samostatného zdroje střídavých žhavicích napětí C (obr. 3).

Výstupní napětí obou stejnosměrných zdrojů se reguluje změnou předpětí řídících mřížek strných pentod, které svým anodovým proudem ovládají vnitřní odpor výkonových elektronek.

Zdroje lze propojovat paralelně, seriově nebo proti sobě, takže můžeme odebírat výstupní napětí prakticky od 0 až do 700 V. Oba zdroje jsou stabilizovány. Stabilizace je nejtěsnější v oblastech středních napětí. Stejnoseměrné napětí a odebraný proud se kontroluje ručkovými měřicími přístroji na čelním panelu, které se přepínačem P2 (obr. 1) připojují buď k jednomu nebo k druhému zdroji. Přesnost těchto kontrolních měřidel je 2,5 %.

PRINCIPIÁLNÍ SCHEMA.

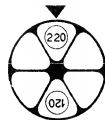

Obr. 3.

NAVOD K OBSLUZE A POUŽITÍ NAPÁJECÍHO ZDROJE typ BS 275.

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Zdroj BS 275 se připojuje na síť 220 V nebo 120 V, 50 c/s přivodní síťovou šňůrou, která se dodává jako příslušenství přístroje. Před připojením síťové šňůry nutno překontrolovat, zda všechny voliče síťového napětí V_{1A} , V_{2B} , V_{3C} jsou správně přepojeny. Přepojení zjistíme podle údaje napětí pod trojúhelníkovou značkou (obr. 4). Je-li nutno přístroj přepojit na síťové napětí 120 V, odšroubujeme nejprve zajišťovací pásky, potom všechny přepojovací koňáčky vytáhneme a

Obr. 4.

opět zasuneme v takové poloze, aby pod trojúhelníkovou značkou byl údaj "120". Po přepojení zajišťovací pásky opět upevníme. Přístroj je z výrobního závodu přepojen na 220 V.

Vpravo od síťové násovky N (obr. 2) jsou umístěny pojistky v bakelitových pouzdrech:

S_1	1,6 A pro 220 V síť (2,5 A pro 120 V síť)
S_2	1,6 A pro 220 V síť (2,5 A pro 120 V síť)
S_B	0,12 A
S_A	0,12 A

POZOR!

Při přepojování voličů síťového napětí neopomíňte vyměnit pojistky S_1 a S_2 ! Náhradní pojistky pro 220 i 120 V jsou v papírovém sáčku zavěšeném na koženém držadle.

OVLÁDACÍ PRVKY.

Všechny ovládací prvky jsou umístěny na čelní stěně přístroje. Přepojování kontrolních měřicích přístrojů na zdroj A nebo B (obr. 3) umožňuje přepínač P2 (obr. 1) se dvěma polohami vyznačenými na štítku. Potenciometry R11, R24 slouží k regulaci napětí stejnosměrných zdrojů. Vypínači V_A , V_B , V_C se zapínají jednotlivé zdroje A, B, C; P1 zapojuje zdroj A a B v poloze „0–200 V“ proti sobě. V poloze „200–350 V“ nejsou výstupy propojeny.

Ovládací prvky a všechny výstupní svorky jsou označeny nápisy na štítku, takže orientace je velmi snadná. Zemnicí svorka je umístěna na zadní stěně a je označena štítkem $\perp$.

POUŽITÍ PŘÍSTROJE.

Během provozu přístroje je nutno kontrolovat odebíraný proud. Odebíraný proud nesmí překročit hodnoty uvedené v technických údajích, jinak jsou ohroženy elektronky přístroje.

ZDROJ „A“ SAMOSTATNĚ.

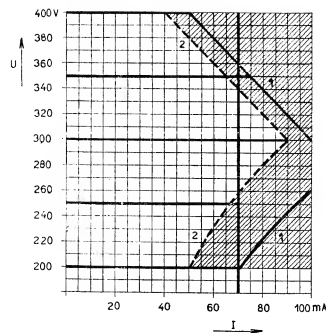
Zdroj A se zapíná vypínačem V_A (obr. 1) a dovoluje odběr ss stabilizovaného napětí, které je regulovatelné potenciometrem R11 v rozsahu 200 až 350 V. Přepínač P1 je přitom v poloze „200–350 V“. P2 přepnut do polohy „MĚŘENÍ ZDROJ A“, ve které kontrolní přístroje měří napětí a odebíraný proud zdroje A (levá poloha).

Výstupní napětí se odebírá ze svorek označených „A“. Proud nesmí překročit hodnotu 70 mA.

INFORMATIVNÍ KRIVKY

ZDROJ A a B SAMOSTATNĚ

Obr. 5.

Šrafovaná oblast udává přetížení zdroje.

Zatěžovací křivky jsou informativní a jsou měřeny při síť. napětí 220 V. Křivka 1 ohraničuje oblast přetížení zdroje při síť. napětí 220 V. Křivka 2 ohraničuje oblast přetížení zdroje při síť. napětí 220 V + 10%.

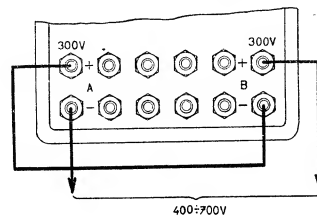
ZDROJ „B“ SAMOSTATNĚ

Manipulace při využití druhého zabudovaného zdroje (B) je obdobná jako v předchozím případě. Do chodu se uvede vypínačem BV, regulace výstupního napětí se provádí potenciometrem R24. Přepínač P1 je v poloze „200–350 V“, výstupní svorky jsou na šítku označeny „B“. Výstupní napětí 200 až 350 V a odebraný proud kontrolují měřící

přístroje v pravé poloze přepínače P2 (MĚŘENÍ, ZDROJ B). Proud nesmí překročit hodnotu 70 mA. Při činnosti obou zdrojů současně je možno přepínač P2 přepnout během provozu do kterékoli z obou poloh.

SPOJENÍ ZDROJŮ A a B ZA SEBOU

Spojení obou stejnosměrných zdrojů za sebou dává možnost odběru ss. napětí v rozsahu 400 až 700 V. Zatěžovací proud nesmí překročit hodnotu 60 mA. Při větším zatížení (cca 60 mA) je důležité, aby napětí zdrojů A a B byla stejná. Jinak může být zdroj s nižším napětím přetížen. Propojení obou zdrojů je vyznačeno v obr. 6.

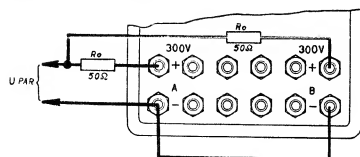
Obr. 6.

Velikost výstupního stejnosměrného napětí se řídí potenciometry R11 a R24. Výstupní napětí se měří voltmetrem tak, že přepínač P2 přepínáme střídavě z jedné polohy do druhé za současného regulování obou zdrojů potenciometry R11 a R24. Naměřené hodnoty se sečítají. Velikost odebraného proudu se odečítá na stupnici miliampérmetru přímo.

PARALELNÍ SPOJENÍ — ZDROJ A + B

Při tomto spojení lze výstupní napětí regulovat v rozsahu 200 až 350 V. Výstupní svorky A a B se propojí izolovanými kabely a od-

pory 50 Ω podle obr. 7. Vřazením ochranných odporů ovšem účinně stoupne vnitřní odpor zdroje.

Obr. 7.

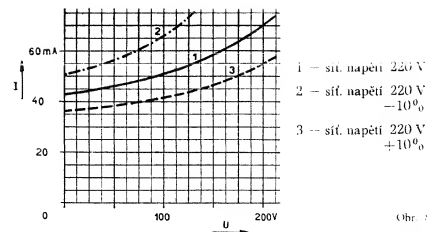
Žadané výstupní napětí se nastaví oběma potenciometry R11 a R24 tak, aby neprotékal vyrovnávací proud — miliampérmetr musí ukazovat v obou polohách přepínače P2 stejnou výchylku při zatížení, nebo bez zátěže nulu.

Při delším provozu se doporučuje provádět častější kontrolu správného nastavení potenciometrů R11, R24, poněvadž vyrovnávací proud může vzniknout i při obvyklých změnách síťového napětí.

Celkový odebraný proud při napětí sítě = 220 V + 10% nsmí překročit hodnotu 120 mA při U = 200–240 V
140 mA při U = 240–350 V.

VÝSTUPNÍ NAPĚTÍ 0–200 V

Napětí v rozsahu 0–200 V se získá při spojení zdroje A a B proti sobě. Oba zdroje zapneme příslušnými vypínači (VA a VB), přepínač P2 přepneme do polohy „MĚŘENÍ ZDROJ A“. Potenciometry R11 a R24 vytočíme úplně doleva, přepínač P1 přepneme do polohy „0–200 V“. Otáčením doprava nastavíme R24 tak, aby voltmetr ukazoval nulovou výchylku a pak pomocí R11 nastavíme žadané výstupní napětí. Nestáčí-li rozsah napětí regulací R11, zvětšíme jej pomocí R24 otáčením doleva. Takto lze nastavit až cca 200 V, které odebíráme ze svorek „A“. Svorky „B“ jsou přitom bez napětí. Odebíraný proud nesmí překročit hodnoty určené omezovací křivkou zakreslenou v obr. 8.

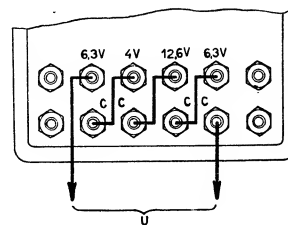

Obr. 8.

NAPĚTÍ PRO ŽHAVENÍ ELEKTRONEK

Napájecí zdroj BS 275 má rovněž 4 páry svorek na sobě nezávislých, na nichž jsou vyvedena běžná napětí pro žhavení elektronek: 4 V/3 A, 2× 6,3 V/2 A, 12,6 V/1 A. Tato napětí jsou získávána ze samostatného zdroje C. Začátky vinutí tohoto zdroje jsou připojeny vždy na horní svorky, konce na spodní. Svorky nejsou uzemněny, takže je možno kteroukoliv z nich připojit na kostru, nebo jednotlivé páry libovolně mezi sebou propojovat.

Příklad propojení svorek v sérii je na obr. 9.

Obr. 9.

ZÁRUKA A OPRAVY

Výrobni závod poskytuje na každý přístroj 6 měsíční záruku podle všeobecných záručních podmínek platných pro výrobky n. p. Tesla Brno.

Vady, které se na výrobku vyskytnou během poskytování záruční lhůty a budou způsobeny chybami při výrobě, nebo špatnými technologickými vlastnostmi použitých materiálů, budou bezplatně opraveny. Garanci povinnost výrobního závodu zaniká při porušení plomby nebo při provedení jakýchkoliv cizích zásahů do elektrické funkce či mechanické konstrukce přístroje.

Opravy přístrojů v záruce i mimo záruční dobu provádí výrobní závod odborně vedenou service opravou.

Bude-li někdy třeba zaslat přístroj k opravě nebo k přezkoušení, zašle jej pokud možno v původním balení s připojeným záručním listem a popisem závady na adresu:

TESLA

n. p., Brno, Čechyňská 16.

ROZPISKA EL. SOUČASTÍ

Odpor

Označení	Druh	Norma
R1	odpor vrstvý	TR 103 M32 B
R2	odpor vrstvý	TR 103 M4 B
R3	odpor vrstvý	TR 103 M32 B
R4	odpor vrstvý	TR 103 M4 B
R5	odpor vrstvý	TR 103 M1
R6	odpor vrstvý	TR 103 M125
R9	odpor vrstvý	TR 103 M2 B
R10	odpor vrstvý	TR 103 M1/B
R11	potenciometr	WN 686 04/50k/N
R12	odpor vrstvý	TR 103 32k B
R14	odpor vrstvý	TR 103 M32/B
R15	odpor vrstvý	TR 103 M4/B
R16	odpor vrstvý	TR 103 M32/B
R17	odpor vrstvý	TR 103 M4/B
R18	odpor vrstvý	TR 103 M1
R19	odpor vrstvý	TR 103 M125
R20	odpor vrstvý	TR 103 M32 B
R22	odpor vrstvý	TR 103 M2/B
R23	odpor vrstvý	TR 103 M1/B
R24	potenciometr	WN 686 04/50k N
R25	odpor vrstvý	TR 103 32k B
R27	odpor drátový	TR 611 12k5
R28	odpor drátový	TR 611 12k5
R29	odpor vrstvý	TR 103 M32/B

Kondensátory

C1	kondensátor elektrolytický	TC 519 50M
C2	+ C3, C12 + C13 kondensátor elektrolytický	TC 521 32/32M
C4	kondensátor elektrolytický	TC 519 50M
C5	kondensátor svitkový	TC 124 1k
C6	kondensátor MP krabicový	TC 485 2M
C7	kondensátor svitkový	TC 124 64k/A
C8	kondensátor MP krabicový	TC 485 M1
C9	kondensátor MP krabicový	TC 485 2M
C10	kondensátor svitkový	TC 124 64k/B
C11	kondensátor elektrolytický	TC 519 50M
C14	kondensátor elektrolytický	TC 519 50M
C15	kondensátor svitkový	TC 124 1k
C16	kondensátor MP krabicový	TC 485 2M
C17	kondensátor svitkový	TC 124 64k/A

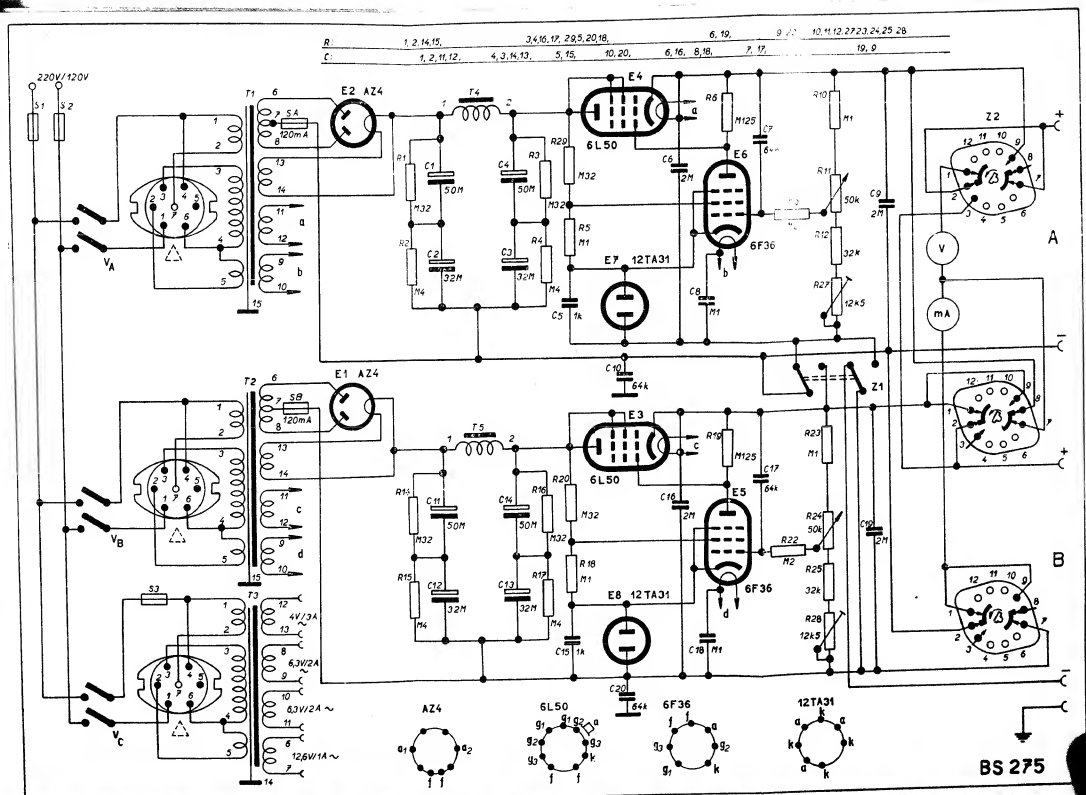
C18	kondensátor MP krabicový	TC 485 M1
C19	kondensátor MP krabicový	TC 485 M2
C20	kondensátor svítkový	TC 124 64k/B

OSTATNÍ EL. SOUČÁSTI

Součást	Typ	Norma — výkres
Měřidlo		1AP 780 15
Měřadlo		1AP 780 16
Elektronka E1, E2	AZ4	
Elektronka E3, E4	6L50	
Elektronka E5, E6	6F36	
Stabilizátor E7, E8	12TA31	
Vložka 1,6 A/250 V		ČSN 35 4732
Vložka 0,12A/250 V		ČSN 35 4731

NÁHRADNÍ DÍLY

Název dílu	Norma — výkres
Kostra zdroje	IAF 136 29
Objímka lamelová	PK 0004
Objímka elektronky	PK 497 03
Objímka elektronky s krytem	IAK 497 04
Objímka elektronky s krytem	P1A 0024
Přepínač	WK 497 01
Vypínač dvojpólový	WK 497 02
Přepínač dvojpólový	IAK 533 28
Svorka izolační	IAN 569 05
Držák pojistky kompletní	PK 0033
Držák pojistky kompletní	IAK 484 01
Zásuvka voliče	P1A 0018
Zásuvka voliče	IAK 489 02
Svorka	P1A 0018
Tismivka	IAF 465 00
Tismivka	IAF 462 00
Děka svazení	IAK 483 00
Transformátor síťový	IAN 650 00
Transformátor síťový	IAN 650 06
Místek	IAF 836 04
Knoflík	IAN 661 28
Knoflík malý se šipkou	IAN 661 29
Kryt sestavený	IAN 661 30
Šňůra síťová	P1A 0028
Čelo přední	IAF 243 10
Čelo zadní	IAF 243 22
Držadlo kožené	IAF 694 14
Hlavice pojistková kompl.	P1A 0027
Držák elektronek	IAK 641 06
Místek	IAA 169 19
Místek	IAF 178 01
Místek	IAF 488 04
Místek	IAF 631 00
Místek	IAF 526 01
Místek	IAF 526 04

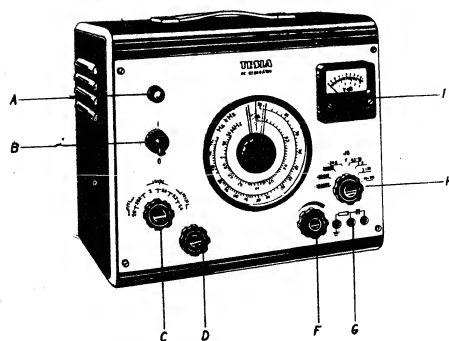

RC GENERATOR TESLA 6N 344

RO GENERÁTOR TESLA EM 344

Návod k obsluze.

obr. 1

- A - signální žárovka
- B - vypínač sítě
- C - přepínač rozsahů kmitočtu
- D - jemné nastavení kmitočtu
- F - jemná regulace výstupního napětí
- G - výstupní zářky
- H - dělitel výstupního napětí
- I - měřidlo výstupního napětí

POUŽITÍ

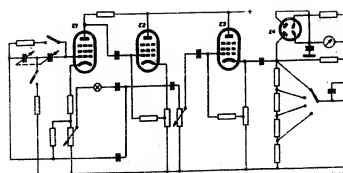
RC generátor EM 344 má rozsáhlé možnosti použití v měřicí technice při zjišťování citlivosti, skreslení, kmitočtových charakteristik různých přístrojů v rozsahu od 20 Hz do 1,4 MHz, ve spojení s voltmetrem Teala EM 384, oscilografem TM 694 a měřicím skreslení EM 224. RC generátor lze rovněž použít jako zdroje střídavého napětí o proměnném kmitočtu pro napájení různých zařízení.

Výhodou přístroje je malé skreslení, kmitočtová stabilita, velké a stále výstupní napětí v celém kmitočtovém rozsahu, kontrola výstupního napětí vestavěným voltmetrem, plynulá a stupňovitá regulace výstupního napětí a malý výstupní odpor.

POPIS

Oscilátor tvoří elektronka E1 a E2. E1 jako zesilovač, E2 jako katodový sledovač; s její katodou se vede dvojí vazba: kladná, kmitočtově nezávislá se stabilizací oscilačního napětí pomocí žárovek. Záporná, kmitočtově závislá vlivem RC filtru tvaru přemostěného T, přes který se přivádí napětí na mřížku první elektronky. Nastavení prvků R a C ve filtru určuje kmitočet, pro který je záporná zpětná vazba nejmenší a na níž tedy kmitá oscilátor. Kmitočtové rozsahy jsou určeny přepínáním odporů ve filtru a plynulá změna kmitočtu se provádí dvojnásobným otočným kondensátorem. Oscilátor je oddělen od výstupu katodovým sledovačem (E2), který současně umožňuje plynulou regulaci výstupního napětí pomocí potenciometru F od 0 do 10 V. Regulace výstupního napětí ve skocích se provádí po 10 dB od 10 V do 0,005 V. Vestavěným výstupním voltmetrem zapojeným před stupňovitou dělicí se kontroluje výstupní napětí. Měřidlo má stupnici pro 10 V, 3 V a stupnici v dB pro snadnější zjišťování kmitočtových charakteristik.

FUNKČNÍ ZAPOJENÍ

obr. 2

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením přístroje k síti se přesvědčíme, zda je přístroj připojen na správné síťové napětí. Připojení se provádí kotoučkem voliče napětí na zadní stěně přístroje. Vyšroubujeme šroub uprostřed voliče napětí, kotoušek voliče povytáhneme a natočíme tak, aby číslo udávající správné síťové napětí bylo pod trojúhelníkovou značkou. Šroub potom opět zašroubujeme.

Je-li kotouček v poloze naznačené na obrázku, je přístroj připojen na síťové napětí 220 V. Při změně síťového napětí je třeba rovněž zkontrolovat hodnotu pojistky. Pro napětí 220 V

obr. 3

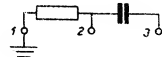

Je předepsána pojistka 0,5 A, pro napětí 120 V je správná hodnota pojistky 1 A. Přístroj zapneme vypínačem V a necháme asi 30 minut v chodu, aby se ustálila teplota. Chod síťové části přístroje indikuje žárovka A.

OBSLUHA

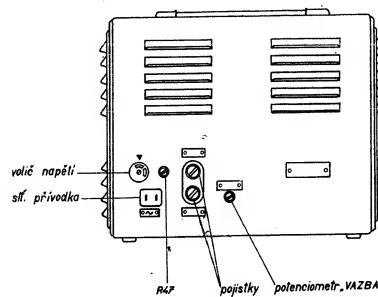
Při provozu není nutno přístroj uzemňovat, neboť jeho kryt je spojen přívodní síťovou šňůrou na ochranný vodič. Celý kmitočtový rozsah je rozdělen do 5 dílčích rozsahů: pro rozsahy I až IV, tj. od 20 Hz do 200 kHz, platí společná stupnice (vnější). Pro rozsah V (0,2 MHz až 1,4 MHz) je samostatná stupnice (vnitřní). Žádání kmitočtový rozsah nastavíme přepínačem C. Kmitočtový generátor nastavíme knoflíkem D. Výstupní zdítky G (obr. 1) jsou rozmístěny podle obrázku (obr. 4). Zdíčka 1 je spojena s kóstrou. Mezi zdíčkou 1 a 2 je výstup přímo z výstupního děliče. Mezi zdíčkou 1 a 3 je výstup

přes kapacitu 0,1 μ F pro připojení napětí z generátoru do místa se stejnosměrným napětím nebo předpětím o max. hodnotě do 400 V. Výstupní napětí lze plynule měnit potenciometrem F a skokem po 10 dB přepínačem H. Kontrola nastaveného výstupního napětí se provádí vestavěným voltmetrem I, jenž má 2 stupnice pro 10 a 5 V a stupnici v dB. Přepínání výstupního napětí po 10 dB a decibellová stupnice na měřidle umožňují snímání kmitočtových charakteristik různých čtyřpólů bez přepočítávání, odečítáme-li potřebné vstupní napětí (v dB), přiváděné z RC generátoru při zachování stáleho napětí na výstupu čtyřpólu. Tento způsob je výhodný v těch případech, kdy výstupní voltmetr nemá stupnici ojechovanou v dB. Označení v dB vztahujeme k výstupnímu napětí RC generátoru. Přitom hodnota 0 dB odpovídá napětí 0,775 V, t. j. 1 mW na 600 Ω podle mezinárodní normy. Při záznamu kmitočtové charakteristiky popsaným způsobem nutno ovšem zaznamenat odečtené odchylky v dB a opačným směrem.

obr. 4

Na zadní straně přístroje (obr. 5) je potenciometr označen "VAZBA", jímž je možno nastavit výstupní napětí až na hodnotu 15 V. Současně se ovšem zvětší skreslení a zhorší přesnost čtení kmitočtu. Dále je na zadní stěně umístěn odručovač označený R47, který byl při výrobě nastaven na minimální interferenční kolidání při kmitočtu 50 Hz.

obr. 5

PŘÍSLUŠENSTVÍ

Příslušenství přístroje tvoří síťová šňůra s vidlicí a nástřikou a sáček s náhradními pojistkami pro síť 220 i 120 V a náhradní snodovou pojistkou.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Kmitočtový rozsah: 20 Hz - 1,4 MHz v 5 překryvajících se rozsazích.

Rozsahy: I 20 - 200 Hz
II 200 - 2000 Hz
III 2 - 20 kHz
IV 20 - 200 kHz
V 0,2 - 1,4 MHz

Přesnost kmitočtu: po půlhodině od zapnutí na prvním až čtvrtém rozsahu $\pm 2\%$ ± 1 Hz

Skreslení: od 20 Hz do 200 kHz $\leq 0,5\%$

Výstupní napětí: plynule nastavitelné potenciometrem od 0 do 10 V. (Potenciometrem kladné vazby lze v případě potřeby nastavit asi 15 V se sníženou skreslení a kmitočtu na 5. rozsahu.)

Stupňovitě ovládaní
výstupního napětí
dělitelem:

10	5	1	0,5	0,1	0,05	0,01	0,005	V
± 20	± 10	0	-10	-20	-30	-40	-50	dB

Výstupní impedence: a) 200 200 200 20 20 20 20 20 Ω

a) Na rozsahu 10 V je napětí odebráno z katodového sledovače.

Přesnost výstupního
dělitele: $\pm 2\%$

Přesnost výstupního
voltmetru: $\pm 3\%$

Kmitočtové charak-
teristiky: v celém rozsahu ± 1 dB

Ocezení přístroje: 1x E801, 3x G45, 1x G52

Napájení: střídavé síť 220 nebo 120 V $\pm 10\%$, 50 Hz

Jištění: síťová pojistka 0,5 A pro 220 V,
síťová pojistka 1 A pro 120 V,
anodová pojistka 0,16 A

Příkon: asi 60 W

Váha: 10 kg

Rozměry: 270 x 330 x 240 mm

PŘÍKLADY MĚŘENÍ

Široký kmitočtový rozsah RC generátoru Tesla EM 344 umožňuje jeho používání při nejrozmanitějších elektronických měřeních v oboru akustických i v kmitočtů. Různými možnostmi použití se stal RC generátor EM 344 jedním ze základních elektronických měřicích přístrojů, které jsou nutné pro vybavení každé laboratoře. Elektronické měřicí přístroje a metody se používají nejen ve všech odvětvích elektrotechniky, ale i ve strojírenství, chemii, biologii a jinde.

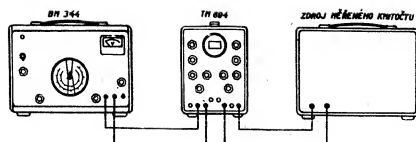
Pojednání o oscilografických měřicích metodách a o problematice elektronických měření, měřicích přístrojů a nejrozmanitější oscilografická měření a použití RC generátoru nalezne zájemce v odkazu na podrobnou literaturu str. 17.

Základní elektronická měření při použití RC generátoru Tesla EM 344 jsou zde popsána pro názor jen v několika nejběžnějších případech.

1. Měření kmitočtu

Metoda Lissajousových obrazců.

Přístroje: 1. RC generátor Tesla EM 344
2. Service oscilograf Tesla TM 694
3. Zdroj neznámého kmitočtu

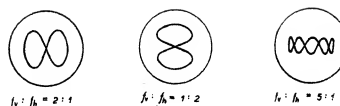
obr. 6

Generátoru EM 344 použijeme v tomto případě jako vnější časové základny. Jestliže souhlasí kmitočet generátoru přesně s kmitočtem měřeným, objeví se na stínítku obrazovky stojící obrazec. Má-li měřené napětí sinusový průběh, je obraz kružnice, elipsy nebo přímky. Při průběhu jiném (obdélníkový, pilový atd.) je obraz na stínítku skreslen. Je-li jeden ze srovnávacích kmitočtů celistvým násobkem druhého, dostaneme jednoduché obrazce, jejichž tvar se mění vlivem fázového posunu. Na obr. 7 jsou Lissajousovy obrazce pro poměr kmitočtů 2 : 1, 1 : 2 a 5 : 1. Nemí-li jeden z kmitočtů celistvým násobkem druhého, ale je-li poměr vyjádřen poměrem celých čísel, dostaneme složitější tvar, jehož příklad je na obr. 8 pro poměr 5 : 4, 3 : 2 a 2 : 3. Poměr je dán poměrem počtu vrcholů obrazce na jedné straně k počtu vrcholů na druhé straně vzniklého obdélníku.

Platí jednoduchý vztah:

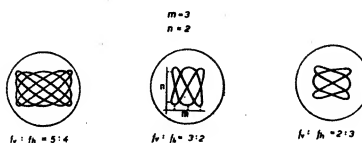
$$f_v = \frac{m}{n} \cdot f_h$$

kde f_v je kmitočet napětí přivedeného na vertikální zesilovač (nebo na vertikální vychylovací destičky) a f_h je kmitočet napětí přivedeného na horizontální zesilovač (nebo destičky). Počet vrcholů v rovině vodorovné je pak označen m a v rovině svislé n (obr. 8).

obr. 7

Přesnost měření je dána přesností použitého seřizovaného generátoru, v tomto případě EC generátoru TESLA EM 344.

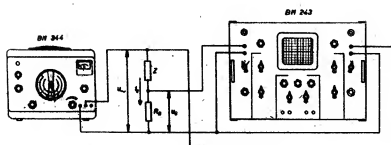

obr. 8

Další metody měření kmitočtu jsou popsány v publikaci [1], [2], [3], [4], [6]. (Viz seznam literatury str. 17.)

2. Měření fázového rozdílu mezi proudem a napětím metodou elipsy.

- Přístroje: 1. RC generátor TESLA EM 344
2. Stejnosměrný oscilograf TESLA EM 243
3. Regulační odpor $R_g = 100 \Omega$
4. Impedance Z

obr. 9

RC generátoru EM 344 použijeme jako zdroje střídavého napětí, na který připojíme přes sériový odpor R_g impedanci Z . Proud i_g protékající obvodem bude fázově posunut vůči napětí u_g a vytvoří na odporu R_g úbytek napětí u_g :

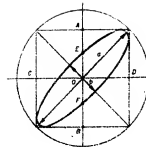
$$u_g = R_g \cdot i_g$$

Na horizontální zesilovač oscilografu EM 243 přivádíme napětí zdroje u_g , na vertikální zesilovač přivádíme napětí u_z .

Na obou zesilovačích musí být nastaveny stejné výchylky pro horizon-

tální i vertikální složky.

Na stínítku obrazovky se objeví v obecném případě elipsa, jako geometrické místo koncového bodu vektoru výsledného napětí, vzniklého vektorovým součtem napětí zdroje u_g a napětí na odporu u_z , které je posunuto vůči napětí u_g o úhel φ .

obr. 10

Fázový rozdíl mezi napětím u_g a proudem i_g určíme ze vzorce:

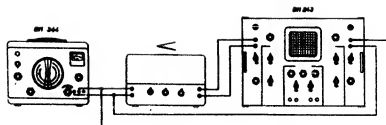
$$\sin \varphi = \frac{a \cdot b}{AB \cdot OD} = \frac{OE}{OA} = \frac{EF}{AB}$$

Fázový rozdíl lze měřit rovněž metodou sinusovek, nebo přesně metodou půlkružnice (viz publikaci [5] v seznamu literatury str. 17). Obdobnými způsoby lze měřit také fázovou charakteristiku zesilovače. Blokové zapojení a seznam použitých měřicích přístrojů uvádíme:

- Přístroje: 1. RC generátor TESLA EM 344
2. Se oscilograf TESLA EM 243
3. Měřený zesilovač

Měření se provádí v podstatě metodou měření fázového rozdílu mezi vstupním a výstupním napětím zesilovače metodou elipsy.

Zapojení přístrojů provedeme podle obr. 11.

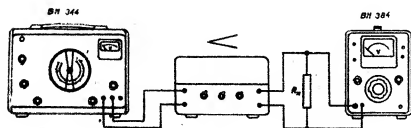

obr. 11

3. Měření kmitočtové charakteristiky nf zesilovače

- Přístroje:
1. RC generátor EM 344
  2. Nf milivoltmetr EM 384
  3. Měřený zesilovač

Trasovacíšče propojíme podle obr. 12.

obr. 12

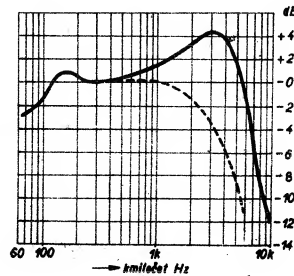
Pletí:

$$R_x \neq R_z$$

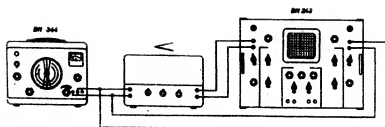
R_z - zatěžovací odpor zesilovače.

R_x - paralelní kombinace vstupního odporu milivoltmetru a zatěžovacího odporu zesilovače.

Připojení elektronického milivoltmetru vlivem jeho vysokého vstupního odporu prakticky neovlivňuje napěťové poměry na výstupu zesilovače. Na výstupu zesilovače udržujeme konstantní napětí, které kontrolujeme elektronickým milivoltmetrem a na měřidlo RC generátoru odečítáme přímo pokles nebo převýšení kmitočtové charakteristiky přímo v dB (s opačným znaménkem). Takto získané hodnoty vynásobíme do grafu, obvykle s použitím logaritmické stupnice. Viz obr. 13.

obr. 13

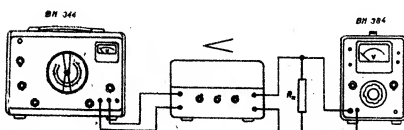

obr. 11

3. Měření kmitočtové charakteristiky nf zesilovače

- Přístroje:
1. RC generátor BM 344
  2. NF millivoltmetr BM 384
  3. Měřený zesilovač

Pracoviště propojíme podle obr. 12.

obr. 12

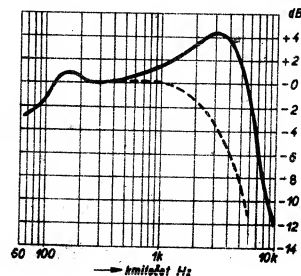
Platí:

$$R_x \approx R_z$$

R_z - zatěžovací odpor zesilovače.

R_x - paralelní kombinace vstupního odporu millivoltmetru a zatěžovacího odporu zesilovače.

Připojení elektronického millivoltmetru vlivem jeho vysokého vstupního odporu prakticky neovlivňuje napětové poměry na výstupu zesilovače. Na výstupu zesilovače udržujeme konstantní napětí, které kontrolujeme elektronickým millivoltmetrem a na měřidle RC generátoru odečítáme přímo pokles nebo převýšení kmitočtové charakteristiky přímo v dB (s opačným znaménkem). Takto získané hodnoty vynášíme do grafu, obvykle s použitím logaritmické stupnice. Viz obr. 13.

obr. 13

4. Měření citlivosti nf zesilovače.

Přístroje a zapojení pracoviště zůstávají stejné jako v předešlém případě. Citlivost zesilovače je definována jako nf napětí, které je nutno přivést na vstup zesilovače, aby tento byl vybuzen na jmenovitý výkon. Pro dosažení jmenovitého výkonu je třeba, aby vstupní napětí bylo

$$E_{vyst.} = \sqrt{R_z \cdot N},$$

kde R_z je zatěžovací odpor zesilovače a N je jmenovitý výkon.

Zesílení zesilovače je pak dáno poměrem

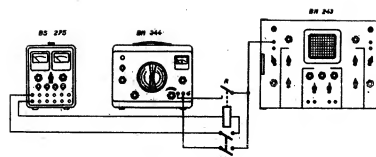
$$A = \frac{E_{vyst.}}{E_g},$$

kde E_g je napětí přiváděné na vstup zesilovače z nf generátoru. Pro správné měření je třeba, aby vstupní impedance měřeného zesilovače byla větší než výstupní impedance RC generátoru. Jen v tom případě je údaj vestavěného voltmetru správný. Nemí-li výše uvedená podmínka splněna, je třeba vstupní napětí nf zesilovače kontrolovat vnějším milivoltmetrem, trvale po dobu měření připojeným.

5. Měření časových konstant relé.

- Přístroje:
1. RC generátor TESLA BM 344
  2. Se oscilograf TESLA BM 243
  3. Napájecí zdroj TESLA BS 275
  4. Měřené relé R
  5. Dvoupolový měřicí spínač S

Zapojení přístrojů provedeme podle obr. 14.

obr. 14

Na zdroj BS 275 nastavíme potřebnou velikost stejnosměrného napětí nutného pro vybavení relé. Kmitočet RC generátoru nastavíme řádově stovky Hz, na oscilografu nastavíme vhodně děliče vstupního napětí přiváděného na vertikální zesilovač a časovou základnu nastavíme na nízký opakovací kmitočet. V klidovém stavu je na obrazovce vodorovná přímka časové základny.

Sepnutím měřicího spínače S přivedeme pomocí jednoho kontaktního páru stejnosměrné napětí na vnitřní relé, kterým začne protékat proud a kotva relé sepně a určitým časovým zpožděním kontakty.

Současně při sepnutí spínače S přivedeme okamžitě střídavé napětí z RC generátoru přes druhý pár kontaktů na vstup horizontálního zesilovače oscilografu a na obrazovce se objeví několik sinusovek. Sepnutím relé je výstup RC generátoru zkratován, na obrazovce se objeví vodorovná přímka, přerušená kmitky jen při zavibrování kontaktů relé. Rozepnutím a sepnutím spínače S několikrát opakujeme a nastavujeme vhodný kmitočet RC generátoru a časové základny, až zjistíme počet celých sinusovek, objevujících se na obrazovce po dobu přitahování nebo vibrace kotvy relé. Známe-li kmitočet RC generátoru a odečteme-li počet kmitů na stínítku, zjistíme jednoduchým způsobem dobu přitahování a vibrace kotvy.

Při měření reálné RF100 Křižík Trutnov (100 mA, 200 Vss) byla doba přitahování kotvy asi 1/35 vt; na obrazovce se při kmitočtu $f = 35$ Hz objevoval během přitahování kotvy 1 kmit. Vibrace kotvy nebyly pozorovány. Pomocí této metody můžeme také měřit dobu přepnutí mezi kovy spinací (viz publikaci [5] v seznamu literatury str. 17).

ODKAZY NA PODROBNOU LITERATURU

Podrobný přehled měřicích metod, které používají RC generátoru a oscilografu spolu s teoretickým rozborům vlivu na přesnost měření a praktickými závěry nalezne čtenář v publikaci [4], kde je také v závěru uveden podrobný seznam domácí literatury, pojednávající o oscilografických měřeních od roku 1953 do konce roku 1958.

Seznam cizojazyčné literatury, pojednávající o oscilografických měřeních do roku 1953, tvoří přílohu publikace [3].

Pojednání o převaděcích změn fyzikálních veličin na změny elektrického napětí, což je hlavní problematika při používání elektronických měřicích přístrojů v průmyslu a při hledání nových měřicích metod, spolu s popisem některých těchto metod je obsaženo v publikaci [5], odkud byly použity některé příklady měření pro tento návod.

Základní zapojení a funkce elektronických měřicích přístrojů společně s měřeními v radiotechnice jsou popsány v publikaci [7].

SEZNAM LITERATURY

- [1] Kamil Donát: "Elektronický osciloskop" Naše Vojsko Praha 1956.
- [2] Morton Nadler: "Elektronkový oscilograf" SNTL, Praha 1955
- [3] J. Czech: "Der Elektronenstrahl-Oscillograf" Verlag für Radio, Foto, Kinettechnik, GmbH Berlin.
- [4] Morton Nadler: "Oscilografická měření" SNTL, Praha 1958.
- [5] Svoboda, Ripper, Schwarz: "Měření" (šídla, elektronické měřicí přístroje, měření oscilografy) - učební text, Studijní a informační datav odborného školství, Praha II, Mezibrenská 21, 1958.
- [6] Bohumír Klešek: "Měření v radiotechnice" SVTL, Bratislava 1957.
- [7] A.M. Turčin: "Elektrické měření neelektrických veličin" SNTL, Praha 1958.

POKYNY PRO OPRAVY A ÚDRŽBU PŘÍSTROJE

Po delší době provozu přístroje může dojít ke zhoršení některých vlastností přístroje, případně k vysazení z funkce. Tyto závady bývají většinou způsobeny stárnutím elektroněk. V dalším textu jsou popsány závady, které se mohou nejčastěji vyskytnout, jejich předpokládané příčiny a způsob odstranění.

1) Pokles amplitudy výstupního napětí.

Může být způsoben jednoduchými příčinami, jako špatně nastaveným potenciometrem "VAZBA" na zadní straně přístroje, nedostatečným anodovým napětím, vlivem vyčerpané EZ81, nebo ztrátou emise některé z elektroněk E1 až E3. O tom je možno se nejlépe přesvědčit měřením napětí katoda-zem a předpětí pro řídicí mřížku jednotlivých elektroněk. Správné hodnoty jsou předepsány na schématu. Při výměně elektroněk E1 je nutné provést některé kontroly a nastavení, jak je to uvedeno v následujícím odstavci.

2) Vznik skreslení výstupního signálu.

Vznosť-li skreslení a není to způsobeno poklesem emise některé z elektroněk, nebo dokonce u elektroněk E1 je možno pozorovat zvýšení anodového proudu, projevující se zvýšením napětí katoda-zem této elektroněk, pak bývá příčina ve špatném vakuu E1 nebo v tom, že u ní nasazuje sekundární mřížková emise. Tato vada může nastat také až po zahřátí elektroněk. I když jen výjimečně, může se přece projevit i u nové elektroněk buď hned, nebo po krátké době provozu. Nejcitelněji ovlivní 1. kmitočtový rozsah.

Po výměně elektroněk se nejdříve nastaví potenciometrem "VAZBA" - při potenciometru F na maximum - výstupní napětí větší než 10 V na tom kmitočtu, který dává nejvyšší výstupní napětí. Je to proto, aby při libovolném kmitočtu celého rozsahu bylo zaručeno nastavení

výstupního napětí 10 V.

Kmitočtový souhlas 1. až 4. rozsahu není třeba při výměně kontrolovat, na 5. rozsahu dostaví se souhlas kmitočtu se stupnicí na 1,4 MHz triarem C1.

Tatáž vada u elektroněk E1 může vést i k tomu, že na 1. kmitočtovém rozsahu výstupní napětí není stálé, ale křve ve velmi nízkých kmitech. Vada se zřetelně projeví na měřidle výstupního napětí.

3) Kolísání výstupního napětí kolem kmitočtu 50 Hz.

Jako u všech RC generátorů i u tohoto se projevuje, ale poměrně v malé míře, interferenční kolísání kolem kmitočtu 50 Hz. Minimum kolísání se dostaví odbručovacím potenciometrem R47 na zadní straně přístroje.

4) Nedostatečná filtrace anodového napětí.

Může způsobit zvýšení škrlesání zejména při nastavení nízkého napětí potenciometrem F. Aby bylo možné zjistit, který z elektrolytických kondenzátorů nvyhovuje, jsou uvedeny hodnoty dovoleného zvlnění, je-li nastaven kmitočet 1 kHz.

C29	- 4 V	Zvlnění je možné měřit elektronkovým milivolt-
C19	- 60 mV	metrem.
C16	- 12 mV	

5) Nesouhlas mlavé polohy na voltmetru.

Neukazuje-li měřidlo na nulu, když je nastaveno mlavé napětí na výstupu, je třeba ji dostavit potenciometrem R36, který je umístěn uvnitř přístroje. Tím se dostavuje hodnota kompenzačního proudu zřizovaného z druhého diodového systému.

6) Výměna elektronky E4.

Je-li nutné vyměnit E4, nastaví se nejdříve nula na měřidlo (viz bod 5) a kontrolujeme voltmetrem s vnitřním odporem pokud možno větší než 5 kΩ výstupní napětí 10 V. Výchylka měřidla se dostaví na dílek 10 V potenciometrem R36, který je uvnitř přístroje. Pak se opětovně skontroluje a případně opraví nastavení nuly a 10 V. Pro výměnu vyhoví taková elektronka, u které se nastavená nula nepatrně mění i při kolísání síťového napětí o ± 10 %.

Upozornění.

Uvedené pokyny pro opravy generátoru EM 344 jsou uváděny pouze pro zvláštní případ, kdy není možno přístroj odeslat ke kontrole nebo opravě do výrobního závodu. Ve všech ostatních případech doporučujeme odběratelům, aby použili služeb naší odborné opravy, které provádí všechny záruční i mimozáruční opravy odborně, svědomitě a v nejkratších lhůtách.

Upozorňujeme, že záruční (bezplatné) opravy provádíme pouze u přístrojů s neporaženou plombou.

ROZPIS ELEKTRICKÝCH SOUČÁSTÍ

O d p o r y :

R1	odpor vrstvý	WK 681 01 5k/D
R2	odpor vrstvý	WK 681 01 32k/D
R3	odpor vrstvý	WK 681 01 M32/D
R4	odpor vrstvý	WK 681 01 32k/D
R5	odpor vrstvý	WK 681 01 10k/C
R6	odpor vrstvý	WK 681 01 10M/C
R7	odpor vrstvý	WK 681 04 12k/B
R8	odpor vrstvý	WK 681 01 660/D
R9	odpor vrstvý	WK 681 01 7k4/D
R10	odpor vrstvý	WK 681 01 7k4/D
R11	odpor vrstvý	WK 681 01 M74/D
R12	odpor vrstvý	WK 681 01 7M4/C
R13	odpor vrstvý	TR 101 400
R14	odpor vrstvý	TR 101 1M/A
R15	odpor vrstvý	TR 102 320/A
R16	odpor vrstvý	TR 102 40/A
R17	potenciometr lin.	WN 694 01 250/N
R18	odpor vrstvý	TR 102 320/A
R19	odpor vrstvý	TR 103 6k4/A
R20	odpor vrstvý	TR 101 160/A
R21	odpor vrstvý	TR 102 16k/A
R23	odpor drátový	TR 636 1k/A
R24	odpor vrstvý	TR 101 1M/A
R25	odpor vrstvý	TR 101 400/A
R26	odpor vrstvý	TR 102 40/B
R27	odpor vrstvý	TR 104 6k4/A
R28	odpor vrstvý	TR 104 6k4/A
R29	potenciometr lin.	WN 694 00 5k/N
R30	odpor vrstvý	TR 101 400/A
R31	odpor vrstvý	TR 101 1M/A

R32 odpor vrstvý
R33 odpor vrstvý
R34 odpor vrstvý
R35 odpor vrstvý
R36 odpor drátový
R37 odpor vrstvý
R38 potenciometr lin.
R39 odpor vrstvý
R40 odpor vrstvý
R41 odpor vrstvý
R42 odpor vrstvý
R43 odpor vrstvý
R44 odpor vrstvý
R45 odpor vrstvý
R46 odpor vrstvý
R47 potenciometr
R48 odpor vrstvý

TR 102 40/B
TR 104 6k4/A
TR 104 6k4/A
TR 102 M/A
TR 612 25k/A
TR 102 64k/A
WN 694 01 M16/N
WK 681 01 1k520/D
WK 681 01 22j2/D
WK 681 01 200/D
WK 681 01 24j7/D
WK 681 01 200/D
WK 681 01 2k/D
WK 681 01 100/D
WK 681 01 1k025/D
WN 690 01 50
TR 101 20

Kondensátory:

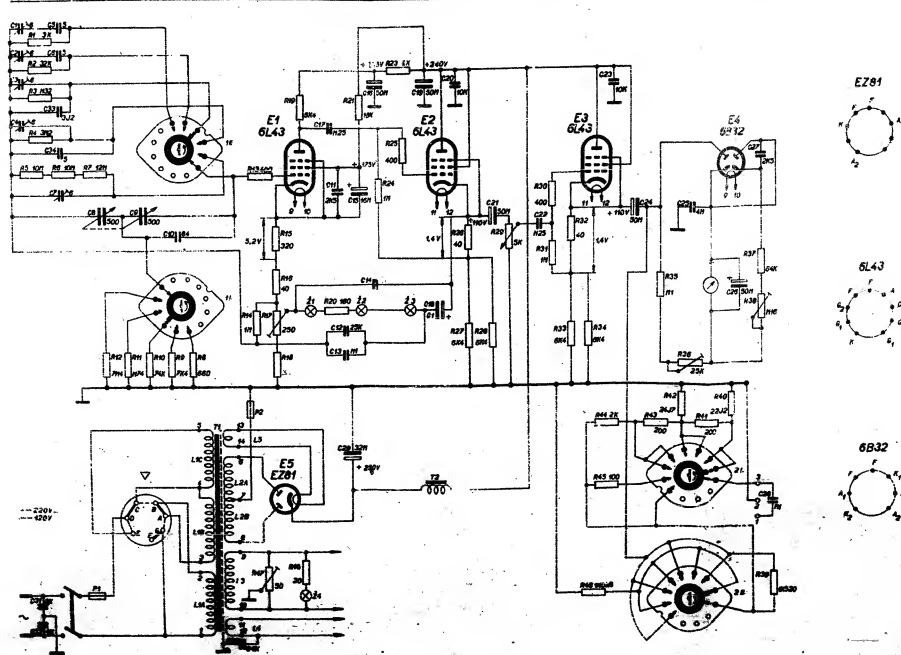
C1	kondensátor dolaďovací	LAK 701 02
C2	kondensátor dolaďovací	LAK 701 02
C3	kondensátor dolaďovací	LAK 701 02
C4	kondensátor dolaďovací	TC 200 5/A
C5	kondensátor sliďový	TC 200 5/A
C6	kondensátor sliďový	PN 703 01
C7	kondensátor dolaďovací	LAN 705 06
C8,9	kondensátor otočný	TC 211 64/A
C10	kondensátor sliďový	TC 122 2k5/A
C11	kondensátor svitkový	TC 122 25k
C12	kondensátor svitkový	TC 122 M
C13	kondensátor svitkový	TC 200 51/B
C14	kondensátor sliďový	

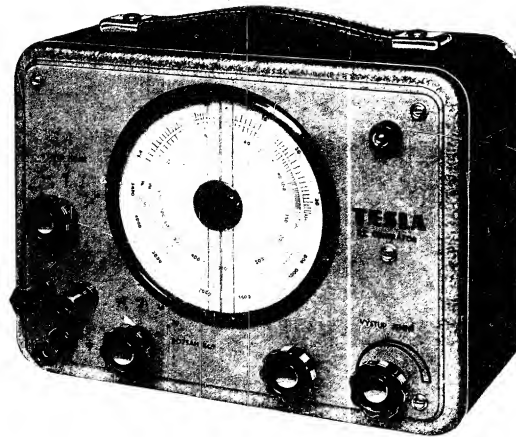
C15	kondensátor elektrolytický	TC 596 16M
C16,19	kondensátor elektrolytický	TC 519 50/50M
C17	kondensátor svitkový	TC 122 M25
C18	kondensátor elektrolytický	TC 595 G1
C20	kondensátor svitkový	TC 122 10k
C21	kondensátor elektrolytický	TC 595 50M
C22	kondensátor svitkový	TC 122 M25
C23	kondensátor svitkový	TC 122 10k
C24	kondensátor elektrolytický	TC 595 50M
C25	kondensátor MF křehicový	TC 455 4M
C26	kondensátor elektrolytický	TC 581 50M
C27	kondensátor svitkový	TC 153 2k5/A
C28	kondensátor svitkový	TC 167 M1
C29	kondensátor elektrolytický	TC 519 32M
C30	kondensátor svitkový	TC 122 64k/A
C31	kondensátor svitkový	TC 124 4k
C32	kondensátor svitkový	TC 124 4k
C33	kondensátor keramický	TC 700 3j2
C34	kondensátor keramický	TC 700 5

Ostatní el. součásti:

Elektronka E1, E2, E3	6L43	LAN 110 27
Elektronka E4	6BX2	LAN 110 80
Elektronka E5	E281	
Žárovka Ž1, Ž2, Ž3	60 V/0,05 A	LAN 109 07
Žárovka Ž4	6 V/0,05 A	LAN 109 12
Měřidlo	100 μ A DHR5	LAF 780 44
Vložka F1	0,5A/250V	ČSN 35 4731
Vložka F1	1 A/250 V	ČSN 35 4731
Vložka F2	0,16 A/500 V	ČSN 35 4731

Elektronka označená LAN 110 ... je vybírána podle zvláštních předpisů.

TESLA BM 365

SIGNAL GENERATOR

DPR 1 4000 - 0159

Grafia 03 Vyskov - 113 59 Q 165916

SIGNAL GENERATOR TESLA BM 365

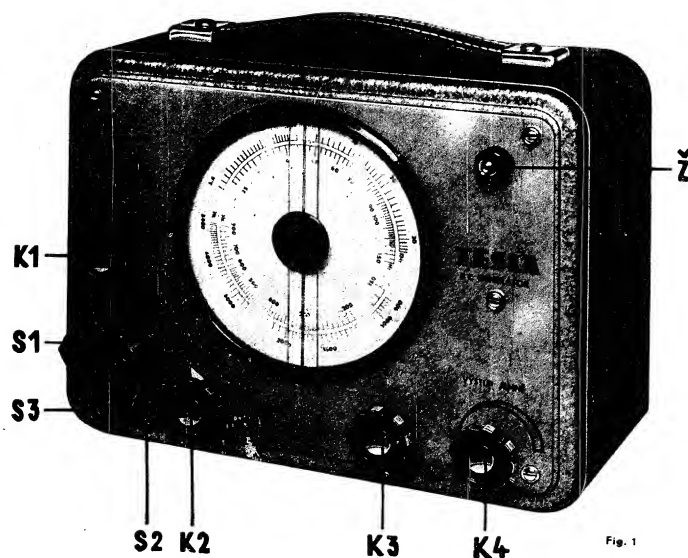

Fig. 1

The RC generator TESLA BM 365 is an A. F. source of wide frequency range and it supplies a voltage of sinusoidal waveform of low distortion. Because of its small dimensions and light weight, this generator is well suited for servicing work, particularly where it is necessary to carry out repair work directly in the home of the customer (for repairing radiograms, television receivers, sound amplifying plants, etc.). The generator is equally well applicable for routine laboratory work, e. g. as a source of a modulation signal, etc.

DESCRIPTION

The operation of the RC generator TESLA BM 365 is based on positive feedback by a Wien element. The oscillator tube is fitted with an incandescent lamp stabilizer for automatically controlling the oscillatory voltage. Range changing is carried out by switching the resistors in the Wien element, and a ganged tuning capacitor is applied for continuous frequency control. To prevent the external load from influencing the frequency of the oscillator, a cathode follower is applied in the output stage. The total output voltage of 10 V can be reduced with a decade divider 1:1, 1:10, 1:100, 1:1000, 1:10,000. For continuous output control a potentiometer is connected in front of the divider.

The RC generator TESLA BM 365 is an A. F. source of wide frequency range and it supplies a voltage of sinusoidal waveform of low distortion. Because of its small dimensions and light weight, this generator is well suited for servicing work, particularly where it is necessary to carry out repair work directly in the home of the customer (for repairing radiograms, television receivers, sound amplifying plants, etc.). The generator is equally well applicable for routine laboratory work, e. g. as a source of a modulation signal, etc.

DESCRIPTION

The operation of the RC generator TESLA BM 365 is based on positive feedback by a Wien element. The oscillator tube is fitted with an incandescent lamp stabilizer for automatically controlling the oscillatory voltage. Range changing is carried out by switching the resistors in the Wien element, and a ganged tuning capacitor is applied for continuous frequency control. To prevent the external load from influencing the frequency of the oscillator, a cathode follower is applied in the output stage. The total output voltage of 10 V can be reduced with a decade divider 1:1, 1:10, 1:100, 1:1000, 1:10,000. For continuous output control a potentiometer is connected in front of the divider.

CONNECTION TO THE MAINS

Before the instrument is connected to the mains it is necessary to make sure that it is switched to the correct mains voltage. A changeover disc is mounted on the back wall of the instrument. To change its position, the screw in its centre must be first loosened, then the disc can be withdrawn partially and rotated so that the available mains voltage is indicated below the triangular mark. Then the screw must be tightened again in order to secure the disc. When the disc is in the position as indicated in Fig. 2, the instrument is switched to 220 V.

Fig. 2

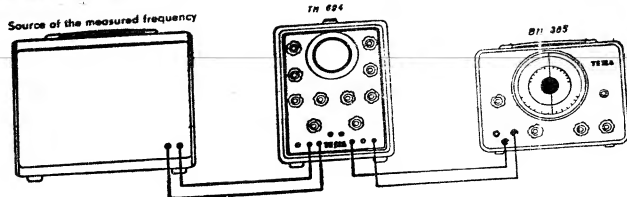

Fig. 3

A number of generators are fitted with a mains changeover switch of a different design. To change the position of this other type of switch, first the retaining metal strip must be loosened, then the disc must be withdrawn and, after turning it to the required position, it has to be pushed back so that the marking of the available mains voltage appears under the triangular mark; then the retaining strip must be tightened again.

Next to the changeover switch is a mains fuse which must be exchanged whenever the mains voltage of the instrument is altered. The correct values of the fuses for 120 V and 220 V are given in the section "TECHNICAL DATA".

OPERATION

The RC generator TESLA BM 365 is switched on with the knob K4. The pilot lamp Z indicates that the instrument is in operation. After switching on, approximately 15 minutes must elapse to attain thermal stabilization of the instrument.

The required frequency can be selected with the knobs K2 and K3. With the knob K2 (marked as D1, D2 on the wiring diagram), the required range is chosen and then the required frequency is adjusted exactly with the knob K3 (fine drive of the ganged capacitor C5 and C6).

The output voltage can be utilized either as a fixed voltage of 10 V taken from the terminals S1-S3, or as a controllable voltage taken from the terminals S2-S3. For controlling the output voltage in steps, the switch K1 (decade divider D3) is provided and for continuous control, the potentiometer K4 (R25). The output voltage control ranges are 0 to 1 mV, 0 to 10 mV, 0 to 100 mV, 0 to 1 V and 0 to 10 V approximately.

a

b

EXAMPLES OF APPLICATION

RC generators are used in many branches of science and industry for a great variety of electronic measurements and tests. It is obvious that within the framework of a brief instructions booklet it is not possible to exhaust all the actual application possibilities of this instrument. However, below are given some examples of its use in connection with an oscilloscope, to offer some guidance to less versed users for their own work.

1. FREQUENCY MEASUREMENT

For frequency measurements, direct indicating frequency meters, absorption or heterodyne wavemeters, measuring receivers, etc. are utilized usually. If none of these instruments is available, the fre-

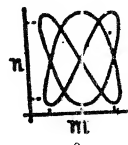
Fig. 4 - a, b, c, d, e

c

d

e

quency of a tested source can be measured also by the application of the RC generator in connection with an oscilloscope. As in all measurements in which an oscilloscope is used, this method is very instructive and gives easily interpretable results. These features are particularly suitable for tuition purposes in schools and specialized courses. The best known method of frequency measurement is the utilization of Lissajous figures. The instruments, i. e. the RC generator, the oscilloscope and the source of the frequency which has to be measured, are connected so that the signal delivered by the RC generator is fed to the vertical amplifier of the oscilloscope and the signal of the generator under test is fed to the horizontal amplifier. In Fig. 3 is given the measuring setup which applies the RC generator TESLA BM 365 and the workshop oscilloscope TESLA TM 694; obviously other suitable instruments can be applied also.

With the instruments interconnected and switched on, it is essential to wait for the thermal conditions of the instruments to become stabilized (approximately 10 to 15 minutes). Then the RC generator is set to deliver such a frequency at which a stationary figure is displayed on the screen of the C. R. oscilloscope. If the compared frequencies are equal, then the figure will be a circle, an ellipse or a straight line, provided that the measured frequency is of pure sinusoidal waveform. If this is not the case, the figure will be distorted without affecting the accuracy of measurement. If one of the frequencies is a whole multiple of the other, a more involved figure is obtained which can serve for evaluating the ratio between the two frequencies in the following manner: A horizontal tangent and a vertical tangent are drawn to the figure on the screen. The number of peaks touching the vertical tangent is designated as n and the number of peaks touching the horizontal tangent is designated as m .

Then the following relation applies:

Several Lissajous figures pertaining to different frequency ratios are given in Fig. 4, 4a, the method of peak counting being indicated for the ratio 3:2.

Another method of frequency measurement is applicable if the applied oscilloscope is equipped with a socket for beam modulation.

$$\rightarrow \frac{m}{n} = \frac{f_v}{f_h}$$

and thus the unknown frequency is

$$f_h = f_v \frac{n}{m}$$

This method is advantageous provided that

Modulation is carried out so that the control grid of the C. R. tube is supplied with an A. C. voltage. If the grid bias, i. e. the brightness control of the C. R. oscilloscope, is adjusted correctly, the brightness of the trace on the screen is increased at every positive half-wave of the connected voltage, whereas at the negative half-waves of it the trace on the screen is suppressed. The second of the two compared frequencies is connected to the vertical amplifier, and with a phase difference of 90° also to the horizontal amplifier.

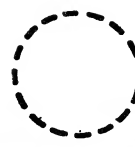
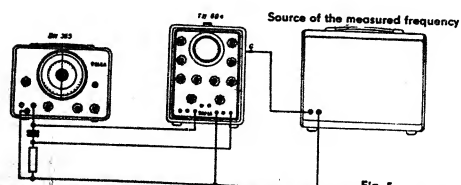
To achieve the required phase shift of 90° a suitable RC element is applied (Fig. 5).

The components R and C are selected according to the frequency which is being measured. As long as the ellipse displayed on the C. R. tube screen is sufficiently wide, it is of no significance that the figure is not a circle.

The figure in Fig. 6 is obtained when the frequency which is being measured is a whole multiple of the reference frequency delivered by the standard source. The unknown frequency is given by the relation where f_n is the frequency of the standard and k is the number of dark or light spots along the figure on the screen.

$$\rightarrow \frac{f_x}{f_n} > \frac{1}{5}$$

$$f_x = k \cdot f_n$$

The accuracy of both methods is determined by the accuracy of the generator which is applied as standard.

2. REVOLUTIONS MEASUREMENT

This measurement is quite similar to the frequency measurement. Revolutions measurements are carried out usually by the application of electromagnetic revolutions meters which are subject to wear and which cannot be attached permanently to the measured object. The accuracy of such measurements is relatively low and is approximately $\pm 10\%$.

Supposing that a suitable transducer is available, then revolutions can be measured with the RC generator with the relatively high accuracy of approximately $\pm 3\%$. Continuous measurement can be applied with remote indication at a fairly large distance from the measured rotary object. If no other pick-up is available, one earpiece of a head telephone set can be applied with the iron membrane removed. The pick-up is fixed opposite to some protrusions of the rotating object (e.g. a tooth wheel, blades of a turbine, etc.) at a distance of 1 to 3 mm. The only condition is that one protrusions must be of a magnetic material. Whenever a protrusion passes along the pick-up, an electric pulse is created in the pick-up. For the actual measurement, the transducer is connected as one of the frequency sources, whilst the RC generator is the second one. The measurement is carried out by the application of a Lissajous figure. The revolutions of the rotary object can be calculated from the formula:

$$n = \frac{f \cdot 60}{k}$$

where n is the number of revolutions per minute, f the measured frequency and k the number of protrusions.

TECHNICAL DATA

Frequency range:	25 c/s - 32 kc/s, divided into 4 bands: 25 c/s - 150 c/s - 900 c/s - 5.4 kc/s - 32 kc/s approximately
Accuracy of the selected frequency:	$\pm 1.5\%$ or ± 3 c/s
Stability of the frequency (related to the time):	$\pm 1.5\%$
Distortion:	< 2% within the first band, < 1% in all other bands
Output voltage:	0 - 10 V ± 1.5 dB
Ranges of the divider:	10 V, 1 V, 100 mV, 10 mV, 1 mV
Accuracy of the divider:	$\pm 10\%$
Frequency stability:	$\pm 1\%$ at mains voltage fluctuations of $\pm 10\%$ and under other influences
Power supply:	220 V or 120 V, 50 c/s
Power consumption:	25 W approx.
Protective devices:	fuse in the mains supply circuit: 0.4 A/250 V for 120 V, or 0.2 A/250 V for 220 V
Tube complement:	2×6F32, 6L31, 6Z31 (the tubes marked 1 AN 110... are selected specially for use in the generator).
Dimensions:	260×190×145 mm
Weight:	5.6 kg

ACCESSORIES

The following are supplied with the instrument as accessories: a rubber-insulated mains cord, a bag with spare fuses for 120 V and 220 V, an instructions booklet and a guarantee.

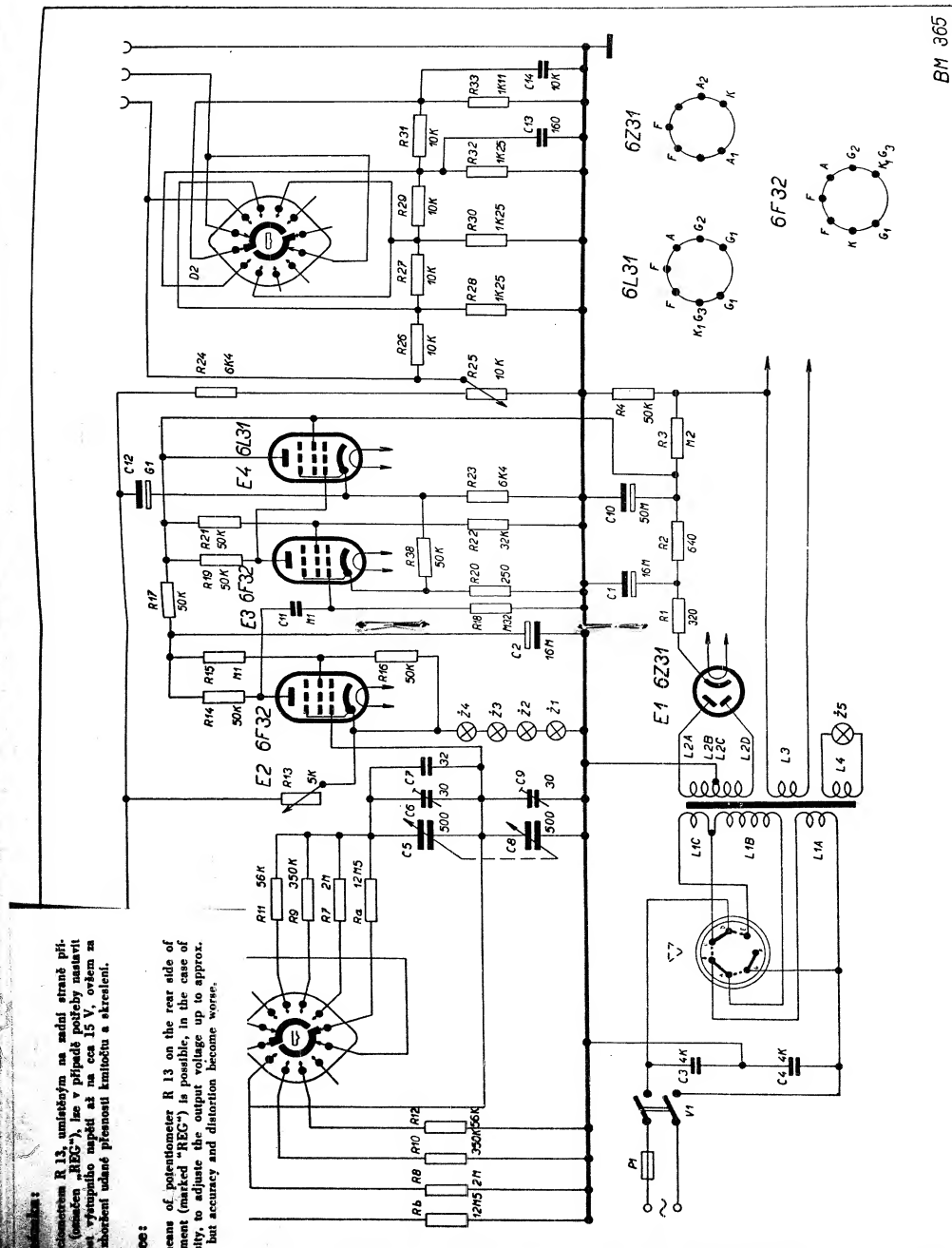
LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors:

No.	Art	Value	Tolerance	W	Standard CSR
R 1	carbon layer	320 Ω		0.5	TR 102 320
R 2	carbon layer	640		2	TR 104 640
R 3	carbon layer	0.2 MΩ	±5%	0.5	TR 102 M2/B
R 4	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B
R 5	carbon layer	5 MΩ	±2%	0.1	WK 681 01 5M/C
R 6	carbon layer	5 MΩ	±2%	0.1	WK 681 01 5M/C
R 7	carbon layer	2 MΩ	±1%	0.1	WK 681 01 2M/D
R 8	carbon layer	2 MΩ	±1%	0.1	WK 681 01 2M/D
R 9	carbon layer	350 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 350K/D
R 10	carbon layer	350 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 350K/D
R 11	carbon layer	56 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 56K/D
R 12	carbon layer	56 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 56K/D
R 13	potentiometer	5 kΩ		0.5	WN 694 01 5K/N
R 14	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B
R 15	carbon layer	0.1 MΩ	±5%	0.5	TR 102 M1/B
R 16	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B
R 17	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B
R 18	carbon layer	0.32 MΩ	±5%	0.5	TR 102 M32/B
R 19	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B
R 20	carbon layer	250 Ω	±5%	0.5	TR 102 250/B
R 21	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B
R 22	carbon layer	32 kΩ	±5%	0.5	TR 102 32K/B
R 23	carbon layer	6.4 kΩ	±5%	0.5	TR 104 64K/B
R 24	carbon layer	6.4 kΩ	±5%	0.5	TR 104 64K/B
R 25	potentiometer	10 kΩ		0.5	WN 695 00 10K/N
R 26	carbon layer	10 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 10K/D
R 27	carbon layer	10 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 10K/D
R 28	carbon layer	1.25 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 1K25/D
R 29	carbon layer	10 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 10K/D
R 30	carbon layer	1.25 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 1K25/D
R 31	carbon layer	10 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 10K/D
R 32	carbon layer	1.25 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 1K25/D
R 33	carbon layer	1.11 kΩ	±1%	0.1	WK 681 01 1K11/D
R 34	carbon layer	5 MΩ	±2%	0.1	WK 681 01 5M/C
R 35	carbon layer	2.5 MΩ	±2%	0.1	WK 681 01 2M5/D
R 36	carbon layer	5 MΩ	±2%	0.1	WK 681 01 5M/C
R 37	carbon layer	2.5 MΩ	±2%	0.1	WK 681 01 2M5/D
R 38	carbon layer	50 kΩ	±5%	0.5	TR 102 50K/B

Ra = R5 + R34 + R35 in series

Rb = R6 + R36 + R37 in series

By means of potentiometer R 13 on the rear side of instrument (marked "REG"), it is possible, in the case of necessary, to adjust the output voltage up to approx. 15 V, but accuracy and distortion become worse.

Notes:

By means of potentiometer R 13 on the rear side of instrument (marked "REC") it is possible, in the case of necessity, to adjust the output voltage up to approx. 15 V, but accuracy and distortion become worse.

Notice:

By means of potentiometer R 13 on the rear side of instrument (marked "REC") it is possible, in the case of necessity, to adjust the output voltage up to approx. 15 V, but accuracy and distortion become worse.

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

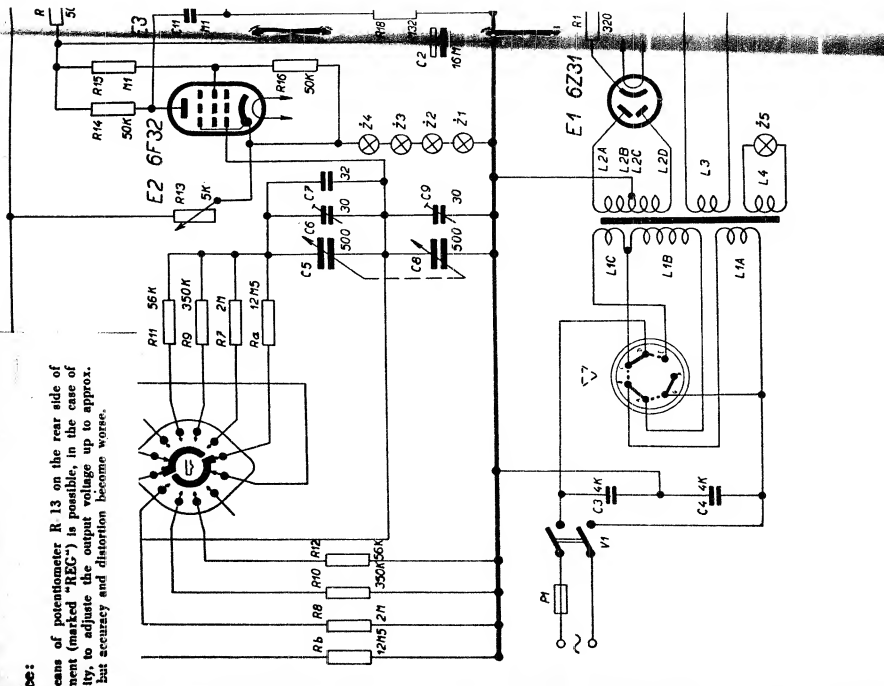
Capacitors:

No.	Art	Value	V	Standard CSR
C1	electrolytic	16/16 μ F	350/350	TC 519 16/16M
C2				
C3	paper	4,000 pF	1,000	TC 124 4k
C4	paper	4,000 pF	1,000	TC 124 4k
C5,8	variable			1AN 705 06
C6	trimmer	3-30 pF		PN 703 01
C7	ceramic	32 pF	500	TC 700 32
C9	trimmer	3-30 pF		PN 703 01
C10	electrolytic	50 μ F	450	TC 529 50M
C11	paper	0.1 μ F	400	TC 122 M1
C12	electrolytic	100 μ F	250	TC 528 01
C13	ceramic	160 pF	250	TC 740 160
C14	paper	10,000 pF	160	TC 120 10K

Further electrical components:

Tube	E1 (6Z31)	1AN 110 41
Tube	E2, E3 (6F32)	1AN 110 43
Tube	E4 (6L31)	1AN 110 42
Pilot lamp	Z1, Z2, Z3, Z4	1AN 109 07
Pilot lamp	Z5	1AN 109 12
Fuse cartridge	CSN 35 4731	0.2 A/250 V
Fuse cartridge	CSN 35 4731	0.4 A/250 V

Note:
The tubes marked 1AN 110... are selected specially for use in the generator.

trvale. Přesnost těchto obrátkoměrů je při vyšších obrátkách poměrně nízká a pohybuje se asi kolem $\pm 10\%$.

Máme-li vhodný snímač, můžeme měřit obrátky s vyšší přesností (ca $\pm 3\%$). Můžeme je měřit trvale a měření provádět ve větší vzdálenosti od rotující části. Nemáme-li po ruce vhodný snímač, můžeme použít nouzově i elektromagnetické sluchátko se sejmoutou membránou. Tento snímač upevníme proti vhodným výstupkům na rotující části (např. ozubené kolo, lopatky oběžného kola turbíny atd.) do vzdálenosti ca 1 až 3 mm. Podmínkou je, aby výstupky byly z magneticky vodivého materiálu. Při každém průchodu výstupku kolem snímače vzniká ve snímači elektrický impuls. Při měření zapojíme snímač jako jeden zdroj kmitočtu, generátor jako druhý a měříme pomocí Lissajousových obrazců. Vlastní obrátky vyčísíme podle vztahu

$$n = \frac{f \cdot 60}{k}$$

kde n je počet obrátek za minutu, f je změřený kmitočet a k je počet výstupků.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Kmitočtový rozsah:

25 c/s – 32 kc/s, rozdělen do 4 rozsahů:
25 ÷ 150 c/s ÷ 900 c/s ÷ 5,4 kc/s ÷ 32 kc/s

Přesnost odečítání kmitočtu:

$\pm 1,5\%$ nebo ± 3 c/s

Stálost kmitočtu s časem:

$\pm 1,5\%$

Skreslení:

na rozsahu I < 2 %

na ostatních rozsazích < 1 %

Výstupní napětí:

0 – 10 V $\pm 1,5$ dB

Rozsahy děliče:

10 V; 1 V; 100 mV; 10 mV; 1 mV

Přesnost děliče:

$\pm 10\%$

Stálost kmitočtu:

při změně síf. napětí o $\pm 10\%$ a ostatních vlivech $\pm 1\%$

Napájení:

síf. napětím 220 nebo 120 V, 50 c/s

Spotřeba:

ca 25 W

Jištění:

tavnou pojistkou v síf. obvodu pro 120 V pojistka

0,4 A/250 V, pro 220 V pojistka 0,2 A/250 V

Osazení:

2 × 6F32, 6L31, 6Z31

(elektronky označené 1AN 110 ... jsou vybírány podle zvláštních předpisů)

Rozměry:

260 × 190 × 145 mm

Váha:

5,6 kg

PŘÍSLUŠENSTVÍ

Jako příslušenství se dodává s přístrojem přírodní síťová šňůra, sáček s náhradními pojistkami pro 120 a 220 V, návod k obsluze a záruční list.

pomocí RC generátoru ve spojení s osciloskopem. Jako všechna osciloskopická měření je i toto velmi názorné a dává dobré výsledky. Názornost měření se zvláště uplatní ve školách a odborných kurzech. Nejznámější metoda je měření kmitočtu pomocí Lissajousových obrazců. Přístroje, tj. RC generátor, osciloskop a zdroj neznámého kmitočtu zapojíme tak, že signál z RC generátoru přivedeme na vertikální zesilovač osciloskopu a signál z měřeného generátoru na horizontální zesilovač. Na obr. 3 je propojení pracoviště při použití RC generátoru Tesla BM 365 a dílenského osciloskopu Tesla TM 694, lze však použít i jiných vhodných přístrojů.

Po propojení pracoviště zapneme přístroje a vyčkáme, až se ustálí vnitřní teploty (ca 10 až 15 min.). Potom nastavíme na RC generátoru takový kmitočet, při kterém dostaneme na stínítku osciloskopu stojící obrazec. Jestliže jsou oba kmitočty stejné, obdržíme kružnici, elipsu nebo úsečku, ovšem za předpokladu, že se jedná o napětí čistě sinusového průběhu. Není-li napětí, jehož kmitočet měříme, sinusové, jsou obrazce skresleny, což ovšem při měření kmitočtu není na závadu. Jestliže jeden z kmitočtů je celistvým násobkem druhého, dostaneme složitější obrazec, z něhož poměr kmitočtů můžeme vyčíst. Vyhodnocení provedeme tak, že vedeme v rovině horizontální i vertikální tečnu k obrazci. Počet vrcholů na tečně vertikální označíme např. n a počet vrcholů na tečně horizontální m . Potom platí následující vztah:

$$\begin{aligned} \frac{m}{n} &= \frac{f_v}{f_h} \\ \text{a z toho neznámý} \\ \text{kmitočet} \\ f_h &= f_v \frac{n}{m} \end{aligned}$$

Pro názornost uvádíme ještě několik Lissajousových obrazců pro různé poměry kmitočtů. Na poměru 3 : 2 (obr. 4e) je ukázán způsob počítání vrcholů.

Druhý způsob měření kmitočtů je možný jen tehdy, má-li osciloskop vyvedenu zdířku pro modulaci jasu paprsku.

Tento způsob je vhodný za předpokladu, že

$$\frac{f_x}{f_m} > \frac{1}{5}$$

Modulace jasu se provádí tak, že na mřížku obrazovky se přivádí střídavé napětí. Je-li pak předpětí, tj. jas, správně nastaveno, nastává při kladných půlvlnách přiváděného napětí zvýšení jasu a při záporných půlvlnách snížení jasu, tj. zatmívání stopy. Druhé ze srovnávaných napětí přivádíme na vertikální zesilovač a s fázovým posuvem 90° i na horizontální zesilovač.

Fázový posuv 90° dosáhneme zařazením vhodného RC členu (viz např. obr. 5).

Hodnoty R a C volíme podle měřeného kmitočtu. Pokud se na stínítku nevytvoří přesný kruh, ale elipsa dostatečně široká, není to na závadu.

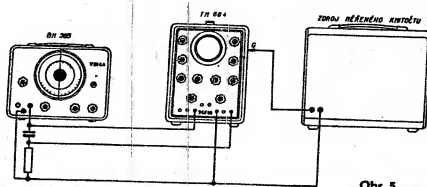
Na obr. 6 je znázorněn obrazec, který obdržíme, je-li měřený kmitočet celistvým násobkem kmitočtu normálu.

Neznámý kmitočet je dán vztahem kde f_n je kmitočet normálu a k je počet tmavých nebo světlých bodů. Přesnost obou metod jest dána přesností nastavení stojícího obrazce a přesností generátoru, který používáme jako normál.

$$f_x = k \cdot f_n$$

2. MĚŘENÍ OBRÁTEK

Měření obrátek se velmi podobá měření kmitočtu. Běžně se provádí měření obrátek elektromechanickými obrátkoměry, které trpí opotřebením a které obvykle není možno na měřený objekt připojit

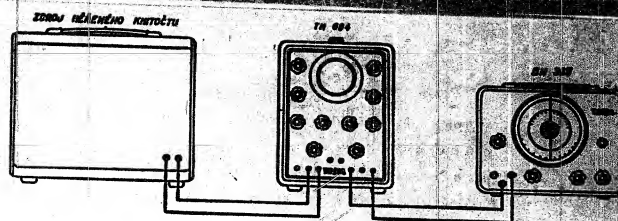

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 3

V náběhu serie byl u přístrojů použit jiný typ voliče napětí. Přepínání se u tohoto typu voliče provádí po uvolnění zajišťovacího kovového pásku vytážením přepínacího kotoučku a zasunutím tak, aby číslo udávající napětí sítě bylo pod trojúhelníkovou značkou. Po přepojení je třeba opět připevnit zajišťovací pásek.

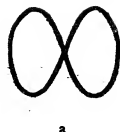
Vedle voliče síťového napětí je síťová pojistka, kterou při přepojení přístroje na jiné síťové napětí je třeba vyměnit. Hodnoty pojistek pro napětí 120 V a 220 V jsou uvedeny v odstavci „Technické údaje“.

UVEDENÍ DO CHODU

RC generátor zapínáme a vypínáme otočením knoflíku K4. Zapnutí přístroje signalizuje žárovka Z. Po zapnutí necháme přístroj tepelně ustálit asi 15 minut.

Nastavení požadovaného kmitočtu provádíme knoflíky K2 a K3. Knoflíkem K2 (ve schematu přepínač D1, D2) nastavíme rozsah a přesně dostavíme kmitočtem knoflíkem K3 (jemný převod na kondenzátor C5 a C8).

Výstupní napětí můžeme odebírat buď neregulované, tj. 10 V, ze svorek S1 – S3, nebo regulované

a

b

ze svorek S2 – S3. Regulaci výstupního napětí provádíme stupňovitě knoflíkem K1 (přepínač dekadického děliče D3) a jemně knoflíkem K4 (R25). Rozsahy regulace výstupního napětí jsou 0–1 mV, 0–10 mV, 0–100 mV, 0–1 V, 0–10 V.

PŘÍKLADY POUŽITÍ

RC generátory se používají v různých technických oborech pro nejrůznější elektronická měření a zkoušky. Je samozřejmé, že není možno v krátkém přehledu vyčerpat všechny možnosti využití tohoto přístroje, které přicházejí v praxi v úvahu. Přesto uvádíme několik příkladů praktického použití RC generátoru ve spojení s oscilografem, které poslouží méně zkušeným pracovníkům jako vodítko pro další aplikace a praxi.

1. MĚŘENÍ KMITOČTU

Pro měření neznámých kmitočtů se používají přímo ukazující měřiče kmitočtu, absorpční a záznějové vlnoměry, měrné přijímače atd. Pokud není podobný přístroj po ruce, je možno měřit kmitočty rovněž

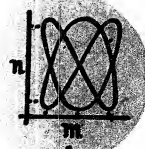
Obr. 4 – a, b, c, d, e

c

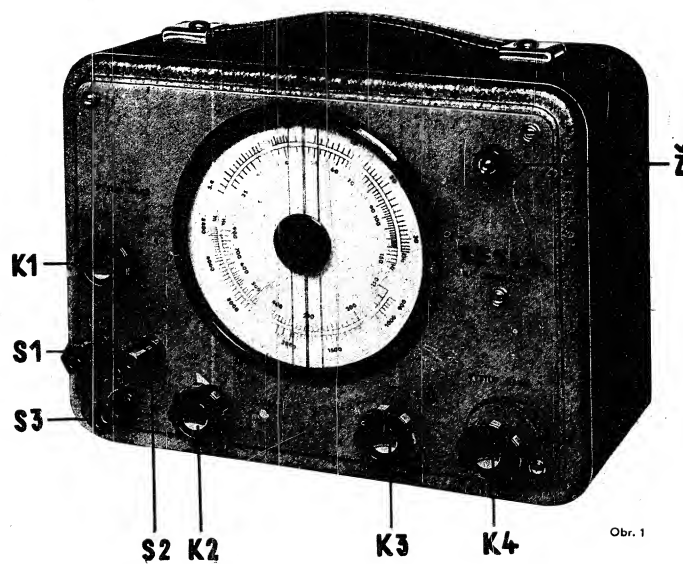

d

e

TÓNOVÝ GENERÁTOR TESLA BM 365

Obr. 1

RC generátor TESLA BM 365 je zdroj ní sinusového napětí s malým skreslením a širokým rozsahem kmitočtů. Jeho malé rozměry a malá váha jej předurčují pro opravářskou praxi, zvláště v těch případech, kdy je nutné provádět rychlé opravy přímo u zákazníka (hudební skříně, televizory, rozhlasové ústředny). Generátor lze rovněž použít i pro běžná laboratorní měření, např. jako zdroj modulačního signálu apod.

FUNKČNÍ POPIS

RC generátor TESLA BM 365 pracuje na principu pozitivní zpětné vazby Wienovým členem. Oscilační elektronika má automatické vyrovnávání oscilačního napětí pomocí žárovkové stabilisace. Změna rozsahu se provádí přepínáním odporů ve Wienově členu a plynulá změna kmitočtu dvojitým otočným kondensátorem. Aby zatížení výstupu neovlivňovalo kmitočet oscilátoru, je na výstupu zařazen katodový sledovač. Výstupní napětí 10 V je možno snižovat dekadickým děličem 1:1, 1:10, 1:100, 1:1000, 1:10.000. Plynulá změna výstupního napětí se provádí potenciometrem zařazeným před děličem.

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením na síť se přesvědčíme, zda je přístroj připojen na správné síťové napětí. Připojení se provádí kotoučkem přepínače na zadní stěně přístroje. Vyšroubujeme šroub uprostřed voliče napětí. Kotouč voliče povytáhneme a natočíme tak, aby číslo udávající správné síťové napětí bylo pod trojúhelníkovou značkou. Šroub potom opět zašroubujeme, a tím kotouček zajistíme. Je-li kotouček v poloze naznačené na obr. 2, je přístroj připojen na síťové napětí 220 V.

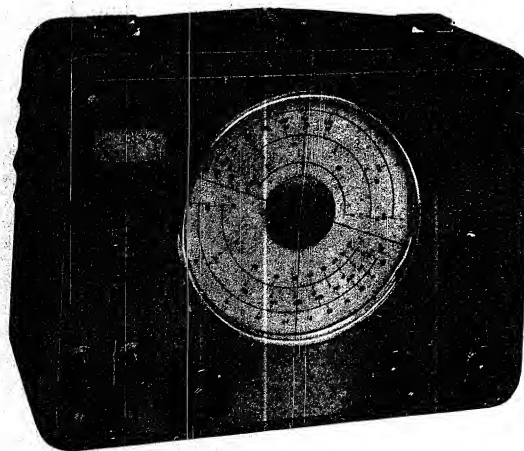
Obr. 2

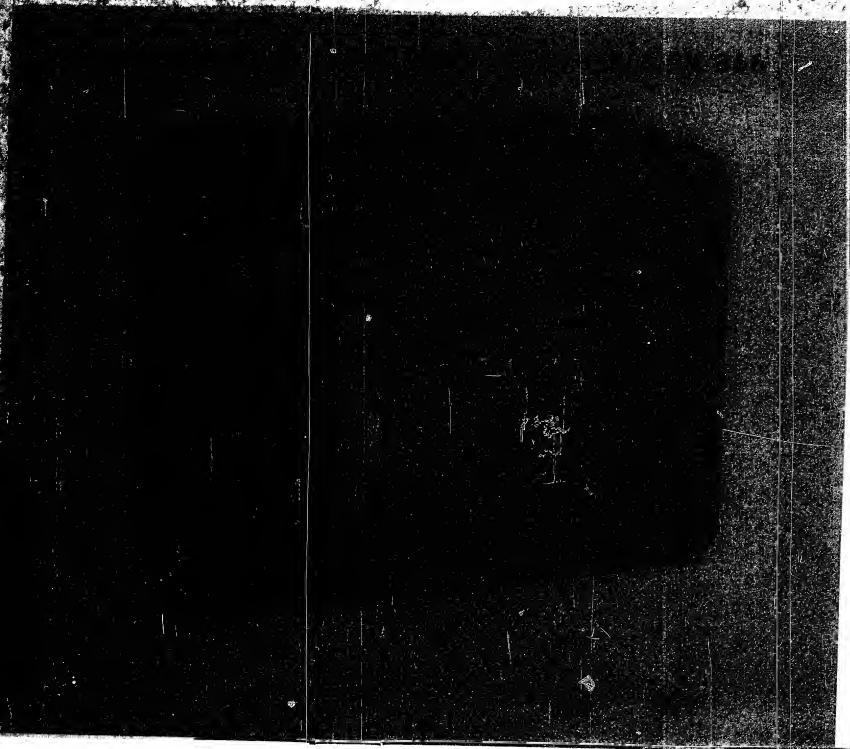
TESLA BM 366

INDUCTANCE AND CAPACITANCE METER

DPR - 4000 - 0159

Printed in Czechoslovakia (Grafia 03 Vyškov - 114 59)

The inductance and capacitance measuring instrument TESLA BM 366 is an electronic instrument for measuring capacitances and inductances. Its small dimensions and light weight make it particularly suitable for applications in repair work and servicing; however, it is suitable also for routine laboratory measurements.

DESCRIPTION

The operation of the instrument is based on the resonance principle. The inductance or the capacitance which has to be measured forms, together with the built-in capacitance or inductance, an oscillatory measuring circuit into which an R. F. voltage of variable frequency is injected. When the oscillator is tuned to the frequency which is equal to the resonant frequency of the oscillatory circuit, the meter of the built-in V. T. voltmeter indicates maximum deflection. The tuning capacitor of the oscillator is fitted with a dial calibrated in terms of capacitance and inductance. Consequently the results of measurements are indicated directly by the graticule on the dial of the instrument.

CONNECTION TO THE MAINS

Before the instrument is connected to the mains, it must be ascertained that it is switched to the available mains voltage. For changing the mains voltage, a selector switch is provided on the back wall of the instrument. The disc of this switch can be rotated after its centre screw has been released. The number corresponding to the available mains voltage must be set against the triangular mark. After changing the voltage, the centre screw must be tightened again in order to secure the chosen position of the switch. When the disc is in the position indicated in Fig. 2, the instrument is switched to the mains voltage of 220 V.

A certain number of instruments have been fitted with a mains changeover switch of a different type. To adjust the mains voltage of these instruments, the retaining metal strip of the changeover disc must be removed, then the disc is withdrawn and replaced in such a position that the number on it which corresponds to the available mains voltage is under the triangular mark. After completing the mains voltage selection, the retaining strip must be replaced.

Fig. 2

the pilot lamp mounted on the panel glows. Before beginning the actual measurement, it is recommended to allow approximately 15 minutes to elapse to ensure thermal stabilization of the instrument. Then the switch P (Fig. 1) is placed in the position Cx or Lx according to the component which has to be measured. An inductor has to be connected between the binding post marked Lx and the binding post marked earth ($\perp$); a capacitor has to be connected to the binding post Cx and $\perp$ either directly or by the application of connecting wires which, may affect the accuracy of the measurement owing to their inductance (capacitance). Therefore, very small inductances and capacitances must be connected either directly to the binding posts, or, if the use of connecting wires is unavoidable, the self-inductance of the latter must be deducted from the result of the measurement. The capacitance of the connecting wires can be compensated for with the trimmer Co which is on the left side wall of the instrument near to the binding posts. To set this trimmer, the connecting wires are attached to the binding posts, resonance is established and then the shaft of Co is rotated to set the dial back to zero.

The control K2 (Fig. 1) is set to the range which is expected to cover the value of the measured component. The sensitivity of the V. T. voltmeter is then adjusted with the control K1. When the oscillator is tuned to resonance, it is necessary for the zero of the indicator to lie in the middle of the scale near the red dot marked "max.". The black field to the lefthand side of this position indicates an enlarged zero position and deflections within its range are useless for the measurement. The other black field on the right-hand side near the full scale deflection, is similarly unsuitable for the measurement. In some instances a grid current flows in the V. T. voltmeter and the oscillatory measuring circuit is damped, so that the accuracy of maximum setting is reduced.

With the knob K3 and when resonance has been established, i. e. at maximum deflection of the indicator, the reading is taken under the graduation on the dial of the instrument. The scale is graduated in ohms, kilohms, megohms, and microhms. The scale is divided into two parts, one for inductance and one for capacitance. The scale is graduated in two parts, one for inductance and one for capacitance. The scale is graduated in two parts, one for inductance and one for capacitance. The scale is graduated in two parts, one for inductance and one for capacitance.

THE MEASUREMENTS

The instrument TESLA BM 366 is designed primarily for the measurement of inductance and capacitance. It is also suitable for the measurement of resistance, in general it can be used for the measurement of any values which can be transformed to some standard value.

MEASUREMENT OF INDUCTANCE

The measurement of inductance of a cable is made by the application of the instrument TESLA BM 366. Usually the specific capacitance of the cable, i. e. the capacitance per metre of length, is known; therefore it is sufficient to measure the capacitance of one end of the broken cable and to divide the result by the specific capacitance. The result is the distance (in metres) of the fault from the end where the measuring instrument has been applied. If the specific capacitance of the cable is not known, both ends of the cable must be measured and the location of the break ascertained as follows:

by a simple method by the application of the instrument TESLA BM 366. Usually the specific capacitance of the cable, i. e. the capacitance per metre of length, is known; therefore it is sufficient to measure the capacitance of one end of the broken cable and to divide the result by the specific capacitance. The result is the distance (in metres) of the fault from the end where the measuring instrument has been applied. If the specific capacitance of the cable is not known, both ends of the cable must be measured and the location of the break ascertained as follows:

The following values are known:

l – total length of the cable

C_1 – capacitance measured at one end

C_2 – capacitance measured at the other end.

The distance of the fault from the first end is given by the relation:
where the distance is in metres and the capacitances in any units which must be identical.

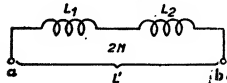
The distance of the fault from the other end is given similarly as follows:
The accuracy of location is determined by the accuracy of the instrument and the production accuracy of the cable, i. e. it depends a great deal on the evenness of the specific capacitance along the cable.

$$\rightarrow l_1 = l \frac{C_2}{C_1 + C_2}$$

$$\rightarrow l_2 = l \frac{C_1}{C_1 + C_2}$$

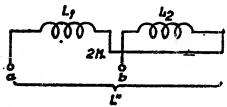
MUTUAL INDUCTANCE AND COUPLING FACTOR MEASUREMENTS

Two coils L_1 and L_2 placed at a distance x from each other are mutually coupled. It is often necessary to know the coupling factor k or the mutual inductance M . To set a pre-determined mutual inductance M , the procedure is as follows:

1. The coils are connected in series and the inductance $L'_{ab} = L_1 + L_2 + 2M$ is measured.

The coils must be connected so that the directions of the windings are the same.

2. The connections to one of the coils are changed and the inductance $L'_{ab} = L_1 + L_2 - 2M$ is measured.

The mutual inductance M is one quarter of the difference between the results obtained as described above.

$$\rightarrow M = \frac{L'_{ab} - L'_{ab}}{4}$$

If the coupling factor k has to be found, the following relation must be used:
(L_1 and L_2 are the individually measured inductances of the coils.)
(M , L'_{ab} , L'_{ab} , L_1 , L_2 must all be in identical terms μH or mH .)

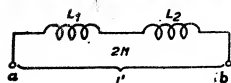
$$\rightarrow k = \frac{M}{\sqrt{L_1 \cdot L_2}}$$

TECHNICAL DATA

Inductance ranges:	0.02 μH – 2.5 μH 2.5 μH – 12.5 μH 12.5 μH – 100 μH 100 μH – 1 mH 1 mH – 10 mH
Accuracy of measurement:	$\pm 2.5\%$ $\pm 0.02 \mu H$ at an ambient temperature of 18 °C to 25 °C
Capacitance ranges:	0 pF – 100 pF 100 pF – 1000 pF 1,000 pF – 10,000 pF 10,000 pF – 0.1 μF
Accuracy of measurement:	$\pm 1.5\%$ $\pm 0.5 pF$ at an ambient temperature of 18 °C to 25 °C and for $C > 25 pF$.
Reading accuracy:	$\pm 0.5\%$ in all ranges
Tube complement:	6CC31, 6F32, 6Z31
Powering:	120 V or 220 V, 50 c/s
Safety devices:	Mains fuse for 120 V, 0.4 A, or mains fuse for 220 V, 0.2 A
Power consumption:	15 W
Dimensions:	260×190×145 mm
Weight:	5.2 kg

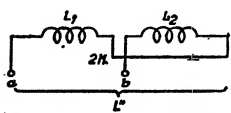
Caution: Do not touch the instrument with rubber-insulated mains
cables, 220 V, and on instructions.

1. The coils are connected in series and the inductance $L_{1b} = L_1 + L_2 + 2M$ is measured.

The coils must be connected so that the directions of the windings are the same.

2. The connections to one of the coils are changed and the inductance $L_{1b} = L_1 + L_2 - 2M$ is measured.

The mutual inductance M is one quarter of the difference between the results obtained as described above.

If the coupling factor k has to be found, the following relation must be used:
(L_1 and L_2 are the individually measured inductances of the coils.)
(M , L_{1b} , L_{2b} , L_1 , L_2 must all be in identical terms μH or mH .)

TECHNICAL DATA

Inductance ranges:	0.02 μH - 2.5 μH 2.5 μH - 12.5 μH 12.5 μH - 100 μH 100 μH - 1 mH 1 mH - 10 mH
Accuracy of measurement:	$\pm 2.5\% \pm 0.02 \mu H$ at an ambient temperature of 18 °C to 25 °C
Capacitance ranges:	0 pF 100 pF 100 pF 1000 pF 1,000 pF 10,000 pF 10,000 pF 0.1 μF
Accuracy of measurement:	$\pm 1.5\% \pm 0.5 pF$ at an ambient temperature of 18 °C to 25 °C and for $C > 25 pF$ $\pm 0.5\%$ in all ranges
Reading accuracy:	$\pm 0.5\%$ in all ranges
Tube complement:	6CC31, 6F32, 6Z31
Powering:	120 V or 220 V, 50 c/s
Safety devices:	Mains fuse for 120 V, 0.4 A, or mains fuse for 220 V, 0.2 A
Power consumption:	15 W
Dimensions:	260×190×145 mm
Weight:	5.2 kg

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Capacitors

No	Art	Value	Max. D. C. voltage	Standard CSR
C 22	trimmer	30 pF	400 V	TC 334 30
C 23	trimmer	30 pF	400 V	TC 334 30
C 24	mica	5,000 pF	250 V	WK 714 31 5K/D
C 25	mica	5,000 pF	250 V	WK 714 31 5K/D
C 26	paper	0.25 μF	400 V	TC 122 M25
C 27	ceramic	10 pF (20 pF)	600 V	TC 305 10/B
C 28	mica	100 pF	500 V	WK 714 07 100/B
C 29	mica	600 pF	500 V	WK 714 08 600/B
C 30	mica	320 pF	500 V	WK 714 08 320/B
C 31	mica	100 pF	500 V	WK 714 07 100/B
C 32	paper	25,000 pF	160 V	TC 120 25k

$C_a = C_b + C_c$ in parallel
 $C_b = C_{18} + C_{19}$ in parallel
 $C_d = C_{24} + C_{25}$ in parallel

Further electrical components

Meter	1AP 780 24
Tube E1 (6Z31)	1AP 110 41
Tube E2 (6CC31)	1AN 110 97 (1AN 110 83)
Tube E3 (6F32)	1AN 110 43
Pilot lamp	1AN 109 12
Fuse cartridge	CSN 35 4731
Fuse cartridge	0.2 A/250 V
Fuse cartridge	CSN 35 4731
Fuse cartridge	0.4 A/250 V

NOTE

The electronic tubes marked 1AN 110.. are specially selected for application in the instrument.

DPR - 4000 - 0159

Printed in Czechoslovakia (Grafia 03 Vyškov - 114 59)

No	Art	Value	Max. D. C. voltage	Standard CSR
C 1	electrolytic	16j 10μF	350/385V	TC 519 16/16M
C 2				
C 3	paper	4,000 pF	1,000 V	TC 124 4k
C 4	paper	4,000 pF	1,000 V	TC 124 4k
C 5,8	tuning	2' 5,000 pF	250 V	1AN 705 06
C 6	mica	5,000 pF	250 V	WK 714 31 5k/D
C 7	trimmer	100 pF	400 V	TC 340 100
C 9	block			
C 10		2X0.1 μF	250 V	TC 461 2XM1
C 12	trimmer	30 pF	400 V	TC 334 30
C 13	ceramic	20 pF	600 V	TC 305 20 B
C 14	ceramic	20 pF	600 V	TC 305 20 B
C 15	trimmer	45 pF	400 V	TC 334 45
C 16	mica	32 pF	500 V	WK 714 07 32/B
C 17	trimmer	45 pF	400 V	TC 334 45
C 18	mica	80 pF	500 V	WK 714 07 80/B
C 19	mica	64 pF	500 V	WK 714 07 64/B
C 20	trimmer	45 pF	400 V	TC 334 45
C 21	mica	24 pF	500 V	WK 714 07 24/B

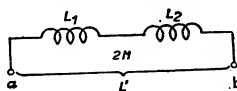

Vzdálenost místa přerušení od prvního konce je dána vztahem
kde vzdálenosti jsou v metrech a kapacity v libovolných ale stejných jednotkách.

Pro vzdálenost místa přerušení od druhého konce platí analogicky
Přesnost měření je dána přesností přístroje a přesností, s jakou je vyráběn měřený kabel, tj. s jakou je dodržena jeho měrná kapacita.

MĚŘENÍ VZÁJEMNÉ INDUKČNOSTI A Činitele VZBY

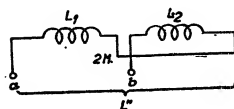
Dvě cívky L_1 a L_2 ve vzdálenosti x jsou vázány mezi sebou vazbou. Často je třeba činitele vazby k nastavit, nebo znát vzájemnou indukčnost M . Při nastavování vzájemné indukčnosti M se postupuje takto:

1. Cívky se zapojí do série a změř se indukčnost

$$L'_{ab} = L_1 + L_2 + 2M$$

Cívky musí být zapojeny tak, aby smysl vinutí byl stejný.

2. Zamění se přívody jedné cívky a změř se znovu

$$L''_{ab} = L_1 + L_2 - 2M$$

Vzájemná indukčnost M je čtvrtina z rozdílu změřených indukčností L'_{ab} a L''_{ab}

Máme-li zjistit k (činitel vazby), dosadíme do známé rovnice.

(L_1 a L_2 jsou změřené indukčnosti každé cívky zvlášť)

(M , L'_{ab} , L''_{ab} , L_1 , L_2 ve stejných jednotkách μH , mH)

TECHNICKÉ ÚDAJE

Rozsah indukčností:

0,02 μH – 2,5 μH
2,5 μH – 12,5 μH
12,5 μH – 100 μH
100 μH – 1 mH
1 mH – 10 mH

Přesnost měření:

$\pm 2,5 \%$, $\pm 0,02 \mu H$ při teplotě okolí 18–25 °C

Rozsah kapacit:

0 – 100 pF
100 pF – 1.000 pF
1.000 pF – 10.000 pF
10.000 pF – 0,1 μF

Přesnost měření:

$\pm 1,5 \%$ $\pm 0,5$ pF při teplotě okolí 18–25 °C a $C > 25$ pF

Přesnost odečítání:

$\pm 0,5 \%$ na všech stupnicích

Osazení:

6CC31, 6F32, 6Z31

Napájení:

120 nebo 220 V, 50 c/s

Jištění:

tavnou pojistkou v síť. obvodu
pro 220 V 0,2 A; pro 120 V 0,4 A

Příkon:

cca 15 W

Rozměry:

260×190×145 mm

Váha:

5,2 kg

ření a proto velmi malé indukčnosti a kapacity nutno připojovat buď přímo na svorky, nebo vlastní indukčnost samotných přívodů od naměřené hodnoty odečíst.

Kapacitu přívodů je možno rovněž vykompenzovat trimrem Co, umístěným v levé boční stěně vedle svorek: připojíme samotné přívody a po dosažení resonance dostavíme pootočením osky Co nulu stupnice.

Přepínač K2 (obr. 1) přepneme na rozsah, který odpovídá předpokládané hodnotě měřené součásti. Knoflíkem K1 se nastavuje citlivost el. voltmetru. Při konečném doladění oscilátoru do resonance je třeba, aby nula indikátoru byla uprostřed stupnice v okolí červené tečky s nápisem „max.“ Černé políčko vlevo je prodloužená nula a výchylky uvnitř něj neplatí pro měření. Druhé černé políčko vpravo u plné výchylky není rovněž vhodné pro měření. V některých případech teče totiž el. voltmetrem mřížkový proud a měrný obvod je tlumen. Tím je zhoršena přesnost nastavení maxima.

Knoflíkem K3 ladíme oscilátor a při rezonančním kmitočtu, tj. při maximální výchylce ručky indikačního přístroje odečítáme pod ryskou ukazatele na příslušné stupnici naměřenou hodnotu. Pro každý rozsah přepínače K2 má přístroj samostatnou stupnici, takže naměřené hodnoty odečítáme přímo, bez převádění.

Nedosáhneme-li resonance na nastaveném rozsahu, je buď hodnota měřené indukčnosti (kapacity)

citu, musíme měřit kapacitu kabelu na obou koncích. Místo přerušení vypočítáme následujícím způsobem.

Známe tyto hodnoty: l – celková délka kabelu

C_1 – kapacita naměřená na jednom konci

C_2 – kapacita naměřená na druhém konci

Měřič indukčnosti a kapacit TESLA BM 366 je elektronický měřicí přístroj pro měření kapacit a indukčností. Malé rozměry a váha jej předurčují pro použití v dílenské a opravářské praxi, lze jej však použít i pro běžná měření laboratorní.

POPIS

Přístroj pracuje na principu rezonančním. Měřená indukčnost nebo kapacita tvoří spolu s vestavěnou kapacitou nebo indukčností kmitavý obvod, na který se přivádí vř napětí proměnného kmitočtu. Při nalaďení oscilátoru na kmitočet, který odpovídá rezonančnímu kmitočtu kmitavého obvodu, ukáže měřidlo vestavěného elektronického voltmetru maximální výchylku. Ladicí kondensátor oscilátoru má stupnici cejchovanou v hodnotách kapacit a indukčností, takže naměřené hodnoty odečítáme přímo pod ryskou ukazatele.

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením na síť se přesvědčíme, zda je přístroj přepojen na správné síťové napětí. Přepojení se provádí kotoučkem přepínače na zadní stěně přístroje. Otáčením šroubu uprostřed kotoučku voliče kotouč uvolníme a natočíme tak, aby číslo udávající správné síťové napětí bylo pod trojúhelníkovou značkou. Šroub potom opět zašroubujeme a tím kotouček zajistíme. Je-li kotouček v poloze naznačené na obr. 2, je přístroj přepojen na síťové napětí 220 V. V náběhu série byl u přístrojů použit jiný typ voliče napětí. Přepínání se u tohoto typu voliče provádí po uvolnění zajišťovacího kovového pásku, vytažením přepínacího kotoučku a zasunutím tak, aby číslo udávající napětí sítě bylo pod trojúhelníkovou značkou. Po přepojení je třeba opět připevnit zajišťovací pásek. Vedle voliče síťového napětí je síťová pojistka a síťová zástrčka. Při přepojení přístroje na jiné síťové napětí je třeba vyměnit síťovou pojistku. Hodnoty pojistek pro napětí 120 V a 220 V jsou uvedeny v odstavci „Technické údaje“.

STABILISÁTOR STŘÍDAVÉHO NAPĚTÍ TESLA BM 206

A. C. VOLTAGE STABILIZER TESLA BM206

POUŽITÍ

Stabilisátor střídavého napětí je určen pro obory elektroakustického průmyslu, kde se vyžaduje konstantní napětí střídavé napětí. Lze jej použít při provozu nejrůznějších elektrických přístrojů, protože stabilizuje kolísající napětí sítě pro každou zátěž v mezích udaných hodnot. Je jednoduchý a pracuje zcela automaticky. Nejvíce se používá v kinematografii, při použití fotožalanky, fotometrů, komparátorů barev a j.

Stabilisátor střídavého napětí lze s výhodou používat rovněž pro napájení různých lékařských přístrojů, obviřek v roentgenologii, kde udržuje stejnoměrné žhavicí napětí a zvyšuje tím životnost lamp.

Širokými možnostmi využití se stává stabilisátor TESLA BM 206 nezbytným doplňkem každé dobře vybavené laboratoře.

POPIS PŘÍSTROJE

Stabilisátor pracuje s magneticky přesyceným železem a skládá se z prvků, jež jsou v částečné rezonanci.

Pracuje zcela samostatně a bezhlavně a nevyžaduje žádné obsluhy. Do provozu se uvádí pouhým připojením na síť.

Výstupní napětí je pro každou zátěž až do 300 W neproměnné a odebírá se ze čtyř párů zdílek, umístěných na čelní desce přístroje.

Přilůčenství, které je dodáváno s přístrojem, tvoří síťová šňůra se zástrčkou „Flexo“ a sáček s náhradní pojistkou.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Stabilisátor je konstruován pro 220 V — 50 c/s, při účinnosti sítě $\cos \varphi \approx 1$.

Stabilita výstupního napětí při kolísání sítě o $\pm 15\%$ je lepší než $\pm 1\%$.

Výstup je upraven pro tři různé maximální zátěže: 100, 200, 300 W.

Výstupní napětí není zátěží sinusového průběhu.

Spotřeba naprázdno: max. 70 W

Jistič: síťovou pojistkou 2,5 A

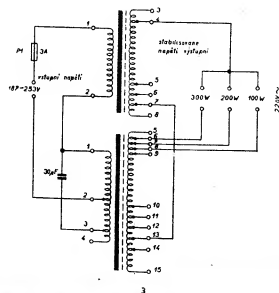
Rozměry: šířka 225 mm

výška 265 mm

hmotnost 25 kg

Váha: 25 kg

SCHEMA

INSTRUCTIONS FOR USE

The TESLA A. C. voltage stabilizer, type BM 206, is designed for use in all those branches of the electrical industry where constant voltage is required for the powering of appliances. It may be utilized for supplying A. C. to electrical instruments as it stabilizes fluctuating mains voltage regardless of load within the rated limits. The stabilizer is of simple design and operates fully automatically. It is most useful in the motion picture industry for the feeding of photoelectric cells, photometers, colour comparators, etc.

The TESLA stabilizer can be applied to advantage for powering medical instruments, especially X-ray instruments, in connection with which it maintains a steady filament current and enhances the life of the tubes.

Owing to its versatility and wide possibilities of application, the TESLA BM 206 stabilizer is indispensable in all well equipped laboratories.

DESCRIPTION

The TESLA stabilizer type BM 206, is designed for 220 V, 50 c/s at a power factor $\cos \varphi \approx 1$, utilizes saturated iron cores and is made up of components which are in partial resonance. The output voltage stability is better than $\pm 1\%$ at mains voltage fluctuations of $\pm 15\%$. The stabilizer operates automatically with a minimum of noise and does not require any maintenance. To set the stabilizer in operation it is sufficient to connect it to the mains.

The output voltage can be taken from three pairs of terminals on the front panel of the stabilizer. Outputs are designed for loads 100, 200 and 300 W.

The following are supplied with each stabilizer as standard accessories: a rubber insulated mains cord fitted with plug and connector and a spare mains fuse.

WECHSELSPANNUNGSGLEICHHALTER TESLA BM 206

BEDIENUNGSANLEITUNG

Dieser Stabilisator für Wechselspannungen ist für alle Betriebsfälle in der Elektrotechnik bestimmt, die eine konstante Spannungsversorgung erfordern. Er eignet sich zum Betrieb der verschiedenartigen Geräte, die die Spannungsschwankungen in den angegebenen Grenzen bei jeder Belastung ausgeglichen werden. Dieses einfache Gerät arbeitet völlig automatisch, es wird hauptsächlich in der Kinematographie, beim Betrieb von Fotozellen, Fotometern, Farbenkomparatoren u. a. verwendet, von grossem Vorteil ist die Anwendung dieses magnetischen Spannungsgleichhalters auch zum Betrieb verschiedener medizinischer Apparate, besonders in der Röntgenologie, wo von der Konstanz der Heizspannung die Lebensdauer kostspieliger Röhren abhängt.

Wegen seiner vielseitigen Verwendbarkeit gehört der Stabilisator Tesla BM 206 zur unumgänglichen Ausrüstung jedes neuzeitlichen Laboratoriums.

BESCHREIBUNG

Der Spannungsgleichhalter ist für eine Netzspannung von 220 V, 50 Per., $\cos \varphi \approx 1$ gebaut.

Die stabilisierende Wirkung beruht auf dem Prinzip der magnetischen Sättigung, wobei einzelne Teile des Stromkreises in Resonanz arbeiten. Dies geschieht völlig selbsttätig und geräuschlos, ohne die Notwendigkeit irgend einer Wartung. Das Gerät stabilisiert die Netzschwankungen $\pm 15\%$ mit Genauigkeit $220 \text{ V} \pm 1\%$ bei entsprechenden Belastungen.

Durch blosses Anschliessen an das Netz ist das Gerät betriebsfertig, die Ausgangsspannung wird von drei Buchsenpaaren an der Frontplatte abgenommen. Die Ausgänge sind für max. Abnahme 100 W, 200 W und 300 W vorgesehen.

Als Zubehör wird eine FLEXO Netzschleife, sowie in einem Papierumschlag eine Ersatzleitung mitgeliefert.

СТАБИЛИЗАТОР НАПРЯЖЕНИЯ ПЕРЕМЕННОГО ТОКА TESLA BM 206

НАЗНАЧЕНИЕ

Стабилизатор напряжения предназначен для применения в различных отраслях электротехники, требующих постоянно устойчивого напряжения питания переменного тока. Стабилизатор применяется при эксплуатации различных электрических устройств в виду способности стабилизировать меняющееся напряжение сети при какой-либо величине нагрузки и длины проводов.

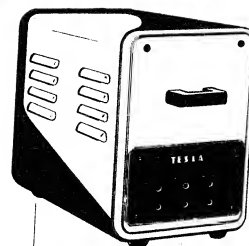
Стабилизатор имеет весьма простую конструкцию и работает вполне автоматически. Стабилизатор находит главное применение в кинематографии в том же, при работе с фотосенситивными элементами, фотоаппаратами, измерительными и т. п. Стабилизатор можно также применять для питания различных электрических лечебных аппаратов, в особенности рентгеновских аппаратов, у которых поддерживается постоянство напряжения питания обеспечивает длительный срок службы ламп. Стабилизатор напряжения переменного тока является необходимым дополнением любой хорошо оборудованной лаборатории.

ОПИСАНИЕ

Стабилизатор рассчитан для напряжения 220 в, 50 гц, при коэффициенте мощности $\cos \varphi \approx 1$.

Стабилизатор работает с несимметричным мостом и состоит из элементов находящегося в состоянии частичного резонанса. Понижение выходного напряжения при изменении напряжения сети $\pm 15\%$ не больше, чем $\pm 1\%$ при соответствующей нагрузке. Работа происходит только путем присоединения к сети. Выходное напряжение выведено и тремя парами выводов на лицевой стороне прибора. Отдельные выходы предназначены для нагрузок макс. 100, 200 и 300 вт. Стабилизатор поставляется со шнуром марки „Флекс“, для присоединения к сети и с ленточным предохранителем, заключенным в оболочку.

STABILISÁTOR NAPĚTÍ 220V

TESLA BM 206

ZMT 01 - 2746/57

STABILISÁTOR STŘÍDAVÉHO NAPĚTÍ TESLA BM 206

A. C. VOLTAGE STABILIZER TESLA BM206

POUŽITÍ

Stabilisátor střídavého napětí je určen pro obory elektrotechnického průmyslu, kde se vyžaduje konstantní napětí střídavé napětí. Lze jej použít při provozu nejrůznějších elektrických přístrojů, protože stabilizuje kolísající napětí sítě pro každou zátěž v mezích udaných hodnot. Je jednoduchý a pracuje zcela automaticky. Nejvíce se používá v kinematografii, při použití fotočlánků, fotometrů, komparátorů barev a j.

Stabilisátor střídavého napětí lze s výhodou používat rovněž pro napájení různých lékařských přístrojů, obzvláště v roentgenologii, kde udržuje stejnoměrné žhavicí napětí a zvyšuje tím životnost lamp.

Širokými možnostmi využití se stává stabilisátor TESLA BM 206 nezbytným doplňkem každé dobře vybavené laboratoře.

POPIS PŘÍSTROJE

Stabilisátor pracuje s magneticky přesytceným železem a skládá se z prvků, jež jsou v částečné rezonanci.

Pracuje zcela samostatně a bezhlukově a nevyžaduje žádnou obsluhu. Do provozu se uvádí pouhým připojením na síť.

Výstupní napětí je pro každou zátěž až do 300 W ne proměnné a odebrá se ze tří párů svítek, umístěných na čelní desce přístroje.

Přístrojensví, které je dodáváno s přístrojem, tvoří slovní štůra se zástrčkou a zástrčkou „Flexo“ a sáček s náhradní pojistkou.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Stabilisátor je konstruován pro 220 V — 50 c/s, při účinnosti sítě $\cos \varphi \approx 1$.

Stabilita výstupního napětí při kolísání sítě o $\pm 15\%$ je lepší než $\pm 1\%$.

Výstup je upraven pro tři různé maximální zátěže: 100, 200, 300 W.

Výstupní napětí není čistě sinusového průběhu.

Spotřeba naprázdno: max. 70 W

Jistič: síťovou pojistkou 2,5 A

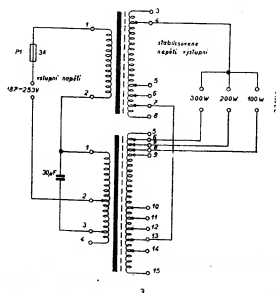
Rozměry: šířka 225 mm

výška 265 mm

hmotnost 320 mm

Váha: 25 kg

SCHEMA

INSTRUCTIONS FOR USE

The TESLA A. C. voltage stabilizer, type BM 206, is designed for use in all those branches of the electrical industry where constant voltage is required for the powering of appliances. It may be utilized for supplying A. C. to electrical instruments as it stabilizes fluctuating mains voltage regardless of load within the rated limits. The stabilizer is of simple design and operates fully automatically. It is most useful in the motion picture industry for the feeding of photoelectric cells, photo-meters, colour comparators, etc.

The TESLA stabilizer can be applied to advantage for powering medical instruments, especially X-ray instruments, in connection with which it maintains a steady filament current and enhances the life of the tubes.

Owing to its versatility and wide possibilities of application, the TESLA BM 206 stabilizer is indispensable in all well equipped laboratories.

DESCRIPTION

The TESLA stabilizer type BM 206, is designed for 220 V, 50 c/s at a power factor $\cos \varphi \approx 1$, utilizes saturated iron cores and is made up of components which are in partial resonance. The output voltage stability is better than $\pm 1\%$ at mains voltage fluctuations of $\pm 15\%$. The stabilizer operates automatically with a minimum of noise and does not require any maintenance. To set the stabilizer in operation it is sufficient to connect it to the mains.

The output voltage can be taken from three pairs of terminals on the front panel of the stabilizer. Outputs are designed for loads 100, 200 and 300 W.

The following are supplied with each stabilizer as standard accessories: a rubber insulated mains cord fitted with plug and connector and a spare mains fuse.

WECHSELSPANNUNGSGLEICHHALTER TESLA BM 206

BEDIENUNGSANLEITUNG

Dieser Stabilisator für Wechselspannungen ist für alle Betriebsfälle in der Elektrotechnik bestimmt, die eine konstante Spannung erfordern. Es eignet sich zum Betrieb der verschiedenartigsten Geräte, da die Spannungsschwankungen in den angegebenen Grenzen bei jeder Belastung ausgeglichen werden. Dieses einfache Gerät arbeitet völlig automatisch, es wird hauptsächlich in der Kinematographie, beim Betrieb von Fotozellen, Fotopapieren, Farbenkomparatoren u. a. verwendet, von grossem Vorteil ist die Anwendung dieses magnetischen Spannungsgleichhalters auch zum Betrieb verschiedener medizinischer Apparate, besonders in der Roentgenologie, wo von der Konstanz der Heizspannung die Lebensdauer kostspieliger Röhren abhängt.

Wegen seiner vielseitigen Verwendbarkeit gehört der Stabilisator Tesla BM 206 zur unumgänglichen Ausrüstung jedes neuzeitlichen Laboratoriums.

BESCHREIBUNG

Der Spannungsgleichhalter ist für eine Netzspannung von 220 V, 50 Per., $\cos \varphi \approx 1$ gebaut.

Die stabilisierende Wirkung beruht auf dem Prinzip der magnetischen Sättigung, wobei einzelne Teile des Stromkreises in Resonanz arbeiten. Das geschieht völlig selbsttätig und geräuschlos, ohne die Notwendigkeit irgend einer Wartung. Das Gerät stabilisiert die Netzschwankungen $\pm 15\%$ mit Genauigkeit $\pm 1\%$ bei entsprechenden Belastungen.

Durch blosses Anschliessen an das Netz ist das Gerät betriebsfertig, die Ausgangsspannung wird von drei Buchsenpaaren der Frontplatte abgenommen. Die Ausgänge sind für max. Abnahme 100 W, 200 W und 300 W geeignet.

Als Zubehör wird eine FLEXO Messschleife, sowie in einem Papierumschlag eine Ersatzsicherung mitgeliefert.

СТАБИЛИЗАТОР НАПРЯЖЕНИЯ ПЕРЕМЕННОГО ТОКА TESLA BM 206

НАЗНАЧЕНИЕ

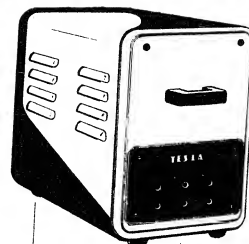
Стабилизатор напряжения предназначен для применения в различных отраслях электротехники, требующих постоянно постоянным напряжением источников переменного тока. Стабилизатор применяется при соединении различных электрических устройств в виду способности стабилизировать электрические напряжения сети при любой величине нагрузки в заданных пределах.

Стабилизатор имеет весьма простую конструкцию и работает вполне автоматически. Стабилизатор находит главное применение в кинематографии и также при работе с фотоэлектрическими элементами, фотокамерами, ласкриметрами и т. п. Стабилизатор можно также применять для питания различных электрических лечебных аппаратов, в особенности рентгеновских аппаратов, у которых поддерживание постоянного напряжения является обязательным условием длительной работы. Стабилизатор напряжения переменного тока является необходимым дополнением любой хорошо оборудованной лаборатории.

ОПИСАНИЕ

Стабилизатор рассчитан для напряжения 220 в, 50 гц, при коэффициенте мощности $\cos \varphi \approx 1$. Стабилизатор работает с насыщенным сердечником и состоит из элементов находящихся в состоянии частичного резонанса. Поддержание выходного напряжения при изменении напряжения сети $\pm 15\%$ не больше, чем $\pm 1\%$ при соответствующей нагрузке. Работа происходит вполне автоматически и без шума. Пуск в ход производится только путем присоединения к сети. Выходное напряжение выведено и тремя парами выводов на лицевой стороне прибора. Отдельные выходы предназначены для нагрузок макс. 100, 200 и 300 вт. Стабилизатор поставляется со шнуром марки «Флекс», для присоединения к сети и с пакетом предохранителей, включенных в комплект.

STABILISÁTOR NAPĚTÍ 220V

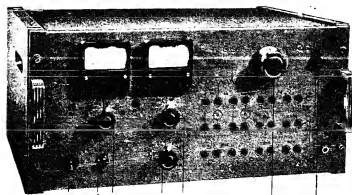

TESLA BM 206

ZMT 01 - 2744/57

STŘÍDAVÝ ROZVOD

V1 Z P1 P3 P2 K P4

TESLA BM 207

N Á V O D K O B S L U Ž E

STŘÍDAVÝ ROZVOD TESLA BM 207

Střídavý rozvod TESLA BM 207 je vhodný zdroj nestabilizovaného střídavého napětí pro různé účely v laboratorní a provozní elektrotechnické obor. Dovoluje odebrat jmenovité síťové napětí 120 V a 220 V regulovaných a všechna běžná napětí pro žhavicí svíčky, bud neregulovaná nebo regulovaná. Rozsah regulace je $\pm 15\%$. Rozvod je vybaven kontrolními měřicími přístroji, které lze použít jak pro měření vlastních napětí a odebraných proudů, tak i pro různé měření mimo přístroj.

POPIS FUNKCE

Síťový regulační transformátor reguluje napětí sítě v rozsahu $\pm 15\%$. Primár samostatného transformátoru pro žhavicí napětí je možno napájet buď přímo, nebo přes regulační transformátor, regulovaným síťovým napětím. Napětí jsou kontrolována voltmetrem, který je na žádané výstupní zdířce ložen přepínači P 2 a P 3. Ampérmetr s přesnostními rozsahy (P 1) je na větví, na níž se neměří, nahrazen zkratem. Maximální výstupní napětí na ampérmetru je menší než 0,1 V.

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením přístroje na síť nutno zkontrolovat správnou polohu voličů napětí, umístění jeho sadu síťové chassis. Případné přepojení provedeme po uvolnění zajišťovacího pásku, vytáhnutím a opětovným zasunutím přesměrovacího kroužku tak, aby dle odpovídající napětí sítě byla nastavena proti trojúhelníkové značce. Zajišťovací pásek nutno opět uzavřít. Z tabulky je přístroj nastaven na 220 V. Vede volič napětí je umístěna síťová pojistka a zkratka, označená vlnovkou. Síť zapínáme, respektive vypínáme vypínačem V 1. Po sepnutí vypínače V 1 rozsvítí se na panelu červená indikační žárovka.

POUŽITÍ PŘÍSTROJE

Výstupní zdířky jsou rozmístěny v pravé polovině panelu a jsou různobarevně označeny. Ze dvou párů zdířek označených bílými kroužky lze odebrat přes pojistku přístroje jmenovité síťové napětí. Regulované napětí 120 V a 220 V odebíráme ze zdířek, označených kroužky červenými. Výstupní zdířky žhavicích napětí jsou označeny barvou zelenou. Tato napětí mohou být regulována podle polohy přepínače P 4. Všechny výstupní zdířky jsou označeny údajem napětí a příslušného proudu. Dobrou informací o zapojení a použití přístroje dává barevné označení zdířek a označené schéma vytažené na panelu.

KONTROLNÍ MĚŘENÍ

Všechny odebrané proudy a napětí lze měřit vestavěným voltmetrem a ampérmetrem s příslušnými přepínači P 1, P 2, P 3.

V poloze přepínače P 1 „220 V – 0,4 A“ nebo „220 V – 2 A“ ukáže ampérmetr proud, odebraný ze spodních zdířek označených červenými kroužky a údajem „220 V – 2 A“.

V poloze „0,4 A“ nebo „2 A“ (modré body) můžeme použít měřidla k měření clích proudů (vně přístroje).

V poloze „120 V – 2 A“ nebo „120 V – 0,4 A“ máme proud odebraný ze spodních zdířek označených červenými kroužky a údajem „120 V – 2 A“.

Ka kontrolu napětí na všech výstupních zdířkách vlastního přístroje i pro různé měření vně přístroje můžeme použít voltmetr s přepínači P 2 a P 3.

V poloze přepínače P 2 „15 V“ a „300 V“ (modré body) jest voltmetr připojen na vstupní svorky pro měření clích napětí vně přístroje. Svorky jsou umístěny vlevo od měřidla a označeny „– V“.

V poloze přepínače „SIT“ (bílý bod) má voltmetr síťové napětí, na které je přístroj připojen. Přepínání do pravé krajní polohy (červený bod) propojíme voltmetr na přepínač P 3, kterým postupně řadíme na svorky měřidla jednotlivé výstupní napětí vlastní, které hodláme měřit. Všechna tato napětí jsou měřena regulovaně v rozsahu $\pm 15\%$ knoflíkem K. Žhavicí napětí od hodnot naměřených na svorkách v poloze „NERED“.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Regulované napětí a přípustné proudy - - - - - 220 V/2 A, 120 V/2 A, 55 V/1 A, 12,6 V/2 A, 6,3 V/3 A, 5 V/3 A, 4 V/3 A, 2,5 V/4 A

Maximální odběr ze všech zdířek 4 A

Regulační rozsah: pro 220 V - - - - - pro 120 V
naprázdno - - - - - 190 V – 255 V 102 V – 140 V
odběr 2 A - - - - - 187 V – 250 V 102 V – 137 V

Vnitřní odpor - - - - - menší než 3 Ohmy

Napájení - - - - - střídavé síť 120 nebo 220 V – 50 c/s

Příkon naprázdno - - - - - regulace na maximum – 54 W

regulace na minimum – 34 W

Jistiání - - - - - tavná pojistka 4 A/250 V pro obě napětí (při připojení na 120 V o zotřetí plných 700 VA, doporučujeme vyměnit pojistku za silnější).

Rozměry - - - - - 490 X 330 X 340 mm

Váha - - - - - 20 kg

A. C. POWER SUPPLY UNIT TESLA BM 207

The A. C. power supply unit TESLA BM 207 is designed for use as a source of unstabilized A. C. voltages for workshop and laboratory applications in several branches of electrical engineering. It delivers controllable mains voltages of 120 V and 220 V, and controllable as well as fixed filament voltages for currently used electronic receiving tubes. The range of control is $\pm 15\%$. The supply unit is fitted with measuring instruments which are applicable for the measurement of voltages delivered by the unit or supplied by any other external source.

OPERATION

Before the plug of the power supply unit is inserted into the receptacle of the A. C. mains, it is necessary to make sure that the settings of the voltage selector switches tally with the available mains voltage. These switches are on the back of the apparatus. If necessary their settings can be changed after the securing strips have been removed. The disc of each selector switch must be pulled out, turned and replaced in such a manner that the triangular indicator above the switch points to the available mains voltage. The securing strips must be replaced. Each newly delivered A. C. power supply unit is set to 220 V by the maker. Next to the voltage selector switches are the mains fuse and a receptacle marked „–“ for the mains plug. The power can be switched on with the main switch V 1. When the power is on, a pilot lamp on the panel of the unit glows red.

MAINS CONNECTION

The output sockets are situated on the right-hand side of the panel and are colour marked. Two sockets marked with white deliver the mains voltage via the mains fuse. The sockets marked with red supply a controlled mains voltage of 120 V or 220 V. The output sockets of filament voltages are marked with green. These voltages may be fixed or controlled according to the position of the switch P 4. All output sockets are marked with the voltages and currents which they are capable of delivering. To facilitate application, the diagram of the unit is engraved on the panel of the apparatus.

APPLICATION

The output sockets are situated on the right-hand side of the panel and are colour marked. Two sockets marked with white deliver the mains voltage via the mains fuse. The sockets marked with red supply a controlled mains voltage of 120 V or 220 V. The output sockets of filament voltages are marked with green. These voltages may be fixed or controlled according to the position of the switch P 4. All output sockets are marked with the voltages and currents which they are capable of delivering. To facilitate application, the diagram of the unit is engraved on the panel of the apparatus.

MEASUREMENTS

All currents and voltages delivered by the A. C. supply unit may be measured utilizing the built-in ammeter and voltmeter, the position of these and their ranges being selected with the switches P 1, P 2 and P 3.

Switch P 1. In the position „220 V – 0,4 A“ or „220 V – 2 A“ of this switch the ammeter indicates the current taken from the red sockets which are marked „220 V – 2 A“. In the position „0,4 A“ or „2 A“ (blue dots) of this switch the ammeter may be utilized for the current delivered by some external source.

In the position „120 V – 2 A“ or „120 V – 0,4 A“ of this switch the ammeter indicates the current taken from the red sockets marked „120 V – 2 A“.

The built-in voltmeter measures all output voltages of the A. C. power unit and of any external source.

Switch P 2. In the positions „15 V“ and „300 V“ (blue dots) of this switch the voltmeter indicates the voltage of any external source connected to the sockets marked „– V“ which are on the left-hand side of the panel. In the position „SIT“ (white dot) of this switch the voltmeter indicates the mains voltage to which the apparatus is connected. By switching to the right-hand position (red dot) the voltmeter is connected to the switch P 3, which connects subsequently all output voltages to the instrument. All these voltages may be controlled within $\pm 15\%$ by operating the knob K.

TECHNICAL DATA

Controllable voltages (permissible currents) - - - - - 220 V/2 A, 120 V/2 A, 55 V/1 A, 12,6 V/2 A, 6,3 V/3 A, 5 V/3 A, 4 V/3 A, 2,5 V/4 A

Maximum output of all sockets 4 A

Control range: for 220 V - - - - - for 120 V
no load - - - - - 190 V – 255 V 105 V – 140 V
2 A load - - - - - 187 V – 250 V 102 V – 137 V

Source impedance - - - - - less than 3 Ohm

Mains supply - - - - - A. C. 120 V or 220 V, 50 c/s

Power consumption with no load with the control set to maximum – 54 W

with the control set to minimum – 34 W

Fuse - - - - - 4 A/250 V for both mains voltages

When the source is on the mains voltage 120 V full loaded (700 VA), the higher value of the fuse must be used.

Dimensions - - - - - 490 X 330 X 340 mm

Weight - - - - - 20 kg

WECHSELSTROM-SPEISEGERÄT TESLA BM 207

Das Wechselstrom-Speisegerät TESLA BM 207 ist eine nichtstabilisierte Wechselstromquelle, die in zahlreichen Werkstätten und Laboratorien der Elektroindustrie benötigt wird. Das Gerät liefert eine regelbare, nominale Spannung von 120 V und 220 V sowie die gebräuchlichen Röhrenheizspannungen, und zwar mit oder ohne Regelung. Der Regelbereich erstreckt sich auf $\pm 15\%$ des Mittelwertes. Das Messgerät ist mit Voltmeter, Amperemeter und Wattmeter ausgestattet, die einerseits die gelieferten Ströme und Spannungen anzeigen und andererseits auch zur Messung fremder Stromquellen herangezogen werden können.

ARBEITSWEISE

Mit Hilfe eines Regeltransformators wird die Netzspannung im Bereich von $\pm 15\%$ geregelt. Die Primärwicklung des selbstständigen Heiztransformators kann entweder unmittelbar aus dem Lichtnetz oder aus der geregelten Netzspannung gespeist werden. Der Umschalter P2 und P3 an die verlangten Ausgangsklemmen angeschlossen werden. Das Amperemeter mit umschaltbaren Bereichen (P1) ist an der Abzweigleitung an der nicht gemessen wird, durch Kurzschluss ersetzt. Die Maximal-Spannungsabnahme beträgt 10 V bei 2 A Belastung.

ANSCHLUSS AN DAS LICHTNETZ

Vor dem Anschließen des Messgerätes an das Lichtnetz ist die richtige Einstellung des Spannungswählers zu überprüfen. Der Wähler muss so eingestellt sein, dass die der Netzspannung entsprechende Zählereingabe bei der Dreiecksmarkte liegt. In der Regel ist dies die Stellung 120 V. Wenn es auf 220 V umgeschaltet werden soll, ist zunächst der Fixierriegel abzunehmen, worauf die Dreiecksmarkte nach 220 V bei der Dreiecksmarkte liegt, wieder eingeschoben wird. Nach der Einstellung wird der Fixierriegel wieder befestigt. Neben dem Spannungswähler befindet sich ein Ein- und Ausschaltknopf des Gerätes wird mit Schalter V1 vorgenommen. Bei der Einstellung des Spannungswählers auf 220 V wird die Glühlampe auf 220 V umgeschaltet.

LEISTUNGSBESCHREIBUNG

Die Ausgangsbuchsen befinden sich auf der rechten Frontplattenhälfte und sind farblich gekennzeichnet. Die gebräuchlichsten Spannungen 120 V und 220 V können unmittelbar aus dem Lichtnetz oder aus der geregelten Netzspannung abgenommen werden. Die Heizspannungsbuchsen sind separat gekennzeichnet. Diese Spannungen können je nach Stellung des Umschalters P4 geregelt oder ungeregelt abgenommen werden. Die farblich gekennzeichneten Buchsen und das auf der Frontplatte eingezeichnete, übersichtliche Schema geben ein getreues Abbild der inneren Schaltung und erleichtern die Benutzung des Gerätes.

KONTROLLE DER STROME UND SPANNUNGEN

Sämtliche den Gerät entnommenen Ströme und Spannungen können mit dem eingebauten Amperemeter und Voltmeter sowie den zugehörigen Umschaltern P1, P2 und P3 gemessen werden.

Wenn der Umschalter P1 auf „220 V - 0,4 A“ oder „220 V - 2 A“ steht, zeigt das Amperemeter den aus den unteren, rot umrandeten und mit „220 V - 2 A“ bezeichneten Buchsen abgenommenen Strom an.

Bei der Stellung „0,4 A“ oder „2 A“ (blaue Punkte) kann das eingebaute Messinstrument zur Messung fremder Stromquellen außerhalb des Gerätes benutzt werden.

Bei der Stellung „120 V - 2 A“ oder „120 V - 0,4 A“ wird der aus den unteren, rot umrandeten und mit „120 V - 2 A“ bezeichneten Buchsen abgenommene Strom gemessen.

Zur Messung der Spannung an sämtlichen Ausgangsbuchsen sowie für verschiedene Spannungsmessungen ausserhalb des Apparates dient das eingebaute Voltmeter mit den zugehörigen Umschaltern P2 und P3.

Wenn der Umschalter P2 auf „15 V“ oder „300 V“ (blaue Punkte) steht, ist das Voltmeter an die zur Messung ausserer Spannungen bestimmten Eingangsbuchsen angeschlossen. Diese Buchsen befinden sich links vom Messinstrument und sind mit „+“ und „-“ gekennzeichnet.

Bei der Stellung „Nett.“ (weisser Punkt) wird die Spannung des Lichtnetzes gemessen, an das das Gerät angeschlossen ist.

Bei der äusseren Endstellung rechts (roter Punkt) wird das Voltmeter an den Umschalter P3 angeschlossen, mit dessen Hilfe sämtliche Ausgangsspannungen vollauf gemessen werden können. Alle diese Spannungen können mit dem Knopf K gleichzeitig im Bereich von $\pm 15\%$ geregelt werden.

Die Primärwicklung des selbstständigen Heiztransformators kann entweder unmittelbar aus dem Lichtnetz oder aus der geregelten Netzspannung gespeist werden. Die gebräuchlichsten Röhrenheizspannungen, und zwar mit oder ohne Regelung, werden mit einem Voltmeter gemessen, das durch Betätigung des Umschalters P4 auf die verlangten Ausgangsklemmen angeschlossen werden. Das Amperemeter mit umschaltbaren Bereichen (P1) ist an der Abzweigleitung an der nicht gemessen wird, durch Kurzschluss ersetzt. Die Maximal-Spannungsabnahme beträgt 10 V bei 2 A Belastung.

Von der Rückseite des Gerätes angebrachten Netzspannungsumschalter P2 und P3 an die verlangten Ausgangsklemmen angeschlossen werden. In der Regel ist dies die Stellung 120 V. Wenn es auf 220 V umgeschaltet werden soll, ist zunächst der Fixierriegel abzunehmen, worauf die Dreiecksmarkte nach 220 V bei der Dreiecksmarkte liegt, wieder eingeschoben wird. Nach der Einstellung wird der Fixierriegel wieder befestigt. Neben dem Spannungswähler befindet sich ein Ein- und Ausschaltknopf des Gerätes wird mit Schalter V1 vorgenommen. Bei der Einstellung des Spannungswählers auf 220 V wird die Glühlampe auf 220 V umgeschaltet.

Sämtliche den Gerät entnommenen Ströme und Spannungen können mit dem eingebauten Amperemeter und Voltmeter sowie den zugehörigen Umschaltern P1, P2 und P3 gemessen werden.

Wenn der Umschalter P1 auf „220 V - 0,4 A“ oder „220 V - 2 A“ steht, zeigt das Amperemeter den aus den unteren, rot umrandeten und mit „220 V - 2 A“ bezeichneten Buchsen abgenommenen Strom an.

Bei der Stellung „0,4 A“ oder „2 A“ (blaue Punkte) kann das eingebaute Messinstrument zur Messung fremder Stromquellen außerhalb des Gerätes benutzt werden.

Bei der Stellung „120 V - 2 A“ oder „120 V - 0,4 A“ wird der aus den unteren, rot umrandeten und mit „120 V - 2 A“ bezeichneten Buchsen abgenommene Strom gemessen.

Zur Messung der Spannung an sämtlichen Ausgangsbuchsen sowie für verschiedene Spannungsmessungen ausserhalb des Apparates dient das eingebaute Voltmeter mit den zugehörigen Umschaltern P2 und P3.

Wenn der Umschalter P2 auf „15 V“ oder „300 V“ (blaue Punkte) steht, ist das Voltmeter an die zur Messung ausserer Spannungen bestimmten Eingangsbuchsen angeschlossen. Diese Buchsen befinden sich links vom Messinstrument und sind mit „+“ und „-“ gekennzeichnet.

Bei der Stellung „Nett.“ (weisser Punkt) wird die Spannung des Lichtnetzes gemessen, an das das Gerät angeschlossen ist.

Bei der äusseren Endstellung rechts (roter Punkt) wird das Voltmeter an den Umschalter P3 angeschlossen, mit dessen Hilfe sämtliche Ausgangsspannungen vollauf gemessen werden können. Alle diese Spannungen können mit dem Knopf K gleichzeitig im Bereich von $\pm 15\%$ geregelt werden.

TECHNISCHE ANGABEN

Regelspannungen und zulässige Stromstärken

Maximale Stromabnahme aus allen Buchsen

Regelbereich:

bei Leerlauf

bei 2 A Belastung

Innerer Widerstand

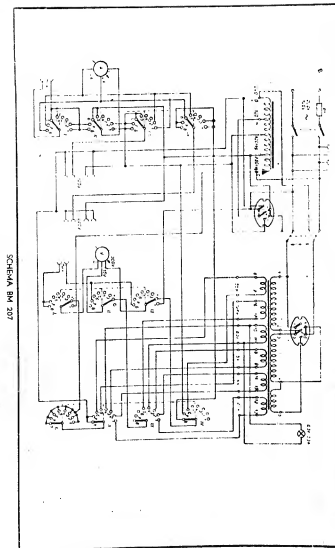
Speisung

Leistungsaufnahme bei Leerlauf

Sicherung

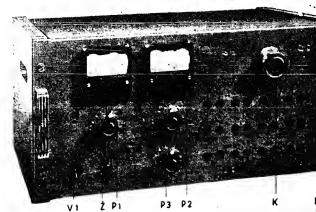
Abmessungen

Gewicht

Grdf 64

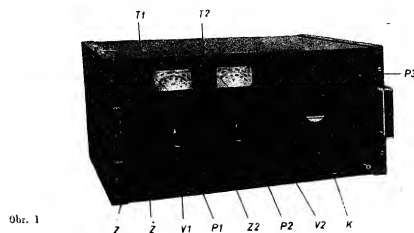
STRÍDAVÝ ROZVOJ

TESLA BM 2

NÁVOD K OBSLU

STEJNOSMĚRNÝ ROZVOD TESLA BM 208

Obz. 1

Fig. 1

D. C. POWER SUPPLY TESLA BM 208

NÁVOD K OBSLUZE

Stejnoseměrný rozvod TESLA BM 208 je zdroj, dorovňující plynulou regulaci napětí od 0 do 500 V, při maximálním odběru proudu 300 mA do 250 V a 240 mA do 500 V. Napětí není stabilizováno. Odběr nastaveného napětí je možný ze 4 párů výstupních zdířek. Je možné měření proudu ve všech 4 vývodech, jakož i proudu širmého. Kromě toho jsou vyvedeny zdířky pro síť a tři nejběžnější žávič napětí. Stejnoseměrný rozvod TESLA BM 208 náleží do řady laboratorních přístrojů, konstruovaných v panelovém provedení, takže jej lze s jinými podobnými přístroji seskupovat. Má široké použití ve všech oborech elektrotechnického průmyslu. Používá se s výhodou pro napájení různých slaboproudých zařízení v laboratorních při pokusných a výzkumných pracích, v opravářské praxi apod.

Popis

V přístroji pracují dvě paralelně zapojené elektronky AZ 12 jako dvoucestý usměrňovač. Filtrační řetěz zaručuje při zatížení:

INSTRUCTIONS FOR USE

The D. C. power supply TESLA BM 208 is a current source of continuously controllable output voltage from 0 to 500 V at maximum 300 mA up to 250 V and 240 mA up to 500 V. The delivered voltage is not stabilized and is connected to 4 pairs of output sockets. The currents and voltages of any of these outputs can be measured with the built-in instruments which also can indicate the total output. Sockets are fitted also which carry the mains voltage and 3 different commonly used A. C. filament voltages.

The D. C. power supply TESLA BM 208 is built as a laboratory instrument. It is an independent panel unit and can be combined with other TESLA instruments to form a laboratory test assembly.

Description

Two rectifying valves are applied in the power unit in parallel connection to supply via a smoothing network:

500 V/240 mA vlnitost menší než 0,2% a při 250 V/300 mA vlnitost menší než 1%/a. Měření proudů ve čtyřech odběrních větvích i ve voděti společně se děje měřením úbytku na vestavěných odporech. Voltmetr je zapojen před odpory ampérmetru, takže tyto neovlivní jeho spotřebu. Při zařazení je tedy napětí na zdířkách nižší proti údajům voltmetru max. o 2,2 V. Zvolenou účinnost se děje vyřazením sériového odporu pomocí tlačítka.

500 V/240 mA, ripple component less than 0.2%, 250 V/300 mA, ripple component less than 1%. In each output branch is a resistor, the voltage drop on which is utilized for the measurement of the output current. The voltmeter is connected in such a manner that its current consumption does not influence the current readings. Under full load conditions the output voltages are 2.2 V less than indicated by the voltmeter. A push-button switch changes the voltmeter range by shorting out a series resistor.

Připojení na síť

Před připojením přístroje na síť je nutné zkontrolovat správné umístění voličů napětí, umístěných na zadní stěně přístroje. Volič musí být nastaven tak, aby číslo odpovídající napětí sítě bylo postaveno proti trojúhelníkové značce. Z to-
váry je přístroj nastaven na 220 V. Je-li mána připojit přístroj na síť, je nutné přepnout přístroj na síťové napětí 120 V, vzhledem nej-
prve zajišťovací pásek, vzhledem nej-
přepnutí kotoučky a opět je za-
sazeme tak, aby údaj 120 V byl

Mains connection

Obr. 2 Fig. 2

Before the plug of the power supply is inserted into the receptacle of the A. C. mains, it is necessary to make sure that the settings of the voltage selector switches tally with the available mains voltage. Each newly delivered power supply unit is set to 220 V. The switches are on the back of the apparatus. If necessary their settings can be changed to 120 V after the securing strips have been removed. The disc, of each selector switch

proti trojúhelníkové značce. Zajišťovací pásek opět upevníme. Při změně síťového napětí se musí rovněž táhnout pojistka v síťovém přívodu (viz technické údaje). Vedle voličů napětí jsou umístěna pousada síťových pojistek a zá-
stávka označená vlnovkou. Síť zapínáme, resp.
vypínáme vypínačem V 1.

must be pulled out turned and replaced in such a manner that the triangular mark above the switch points to the available mains voltage of 120 V. The securing strips must be replaced. Simultaneously with the alteration of the mains voltage setting, the fuse of the power unit must be exchanged (see Technical data). Next to the voltage selectors are the fuse holders and a receptacle marked "M" for the mains connection. The power can be switched on with the main switch V 1.

Použití přístroje

Do zdířky v pravém dolním rohu panelu připojíme zem. Po zapnutí přístroje můžeme ode-
brat neregulované síťové napětí ze zdířek „sít“, regulované síťové napětí z červeně označených zdířek nad vypínačem V 2 a běžná žhavicí na-
pětí 12,6, 6,3 a 4 V. Spínačem V 2 připojíme (odpojíme) vestavěný eliminátor na regulovatelné síťové napětí, čímž získáme možnost ode-
brat stejnosměrné napětí regulovatelné od 0 do 500 V. K tomu nám slouží čtyři páry výstup-
ních zdířek, které jsou umístěny vpravo od V 2 a jsou označeny čís. 1 až 14 a příslušnými značkami + a -. Síťové napětí lze regulovat

Application

The socket in the right-hand bottom corner of the front panel must be earthed. When the power unit is energized it supplies uncontrolled mains voltage to the sockets marked „M“ and controllable mains voltage to the sockets which are marked with red and which are above the switch V 2. The most commonly used A. C. filament voltages of 12.6, 6.3 and 4 V are available also. The switch V 2 controls the built-in power supply which delivers rectified voltage controllable from 0 to 500 V. This output is connected to 4 socket pairs which are on the right-hand side of the panel and

vestavěným regulačním transformátorem, kno-
bikem K. Přepínačem P 2 přepínáme sekundár-
transformátoru směřujeme buď na 250 V/300
mA, nebo 500 V/240 mA, podle požadavku
proudu a napětí.

Kontrolní měření napětí

Při nastavení knoflíku přepínače P 2 na modrý
bod je vestavěný voltmetr připojen na zdítky
Z 2. Tyto zdítky umožňují nám provádět různá
měření napětí mimo vlastní přístroj. Základní
rozsah měřidla pro plnou výchylku je 500 V.
Tento rozsah je možno snížit na 150 V pro plnou
výchylku sepnutím tlačítka T 2. Při nastavení
knoflíku přepínače P 2 na červený bod měří
voltmetr výstupní napětí na zdítkách I, II, III
a IV. Tolerance naměřených hodnot $\pm 3\%$.

Kontrolní měření proudu

Pro měření proudu slouží vestavěný miliampér-
metr s příslušným přepínačem P 1. V poloze
přepínače P 1 (modrý bod) je měřidlo za-

azeno do obvodu zdítek Z 1 a měříme jim
měřit proudy mimo vlastní přístroj. Miliampér-
metr má rovněž dva rozsahy přepínatelné ta-
čátkem T 1. Základní rozsah pro plnou výchylku
je 500 mA, po sepnutí tlačítka — 100 mA.
V poloze přepínače P 1 červené body I až IV
— měří přístroj proudy odebrané ze zdítek
I až IV. V pravé krajní poloze — červený
bod V — měří přístroj úhrnný proud odebí-
rání současně ze všech čtyř zdítek I až IV.
Tolerance naměřených hodnot $\pm 3\%$.

Voltage measurements

When two switch P 2 is set to the blue dot, the
built-in voltmeter is connected to the sockets
Z 2. In this connection the voltmeter is prepared
for voltage measurements on external sources.
The full scale deflection of this voltmeter is
500 V, and it can be reduced to 100 V by de-
pressing the push-button switch T 2. When the
switch P 2 is set to the red dot, the voltmeter
is connected to the output sockets which are
marked I, II, III and IV. The accuracy is $\pm 3\%$.

Current measurements

The built-in milliammeter with the associated
switch P 1 can be used for several current
measurements. When the switch P 1 is set to

the blue dot, the milliammeter is connected
to the sockets Z 1 and can be used to mea-
sure the current delivered by an external D. C.
source. This instrument has also 2 ranges
controllable with the push-button switch T 1.
The basic range of 500 mA full scale deflec-
tion changes to 100 mA when the switch T 1
is operated. When the switch P 1 is set to
any of the red dots marked I to IV, the milli-
ammeter measures the current delivered by
the socket pairs which are marked also I to IV.
When the switch P 1 is set to the red dot
marked V, the milliammeter indicates the total
current delivered by all four output socket
pairs. The accuracy is $\pm 3\%$.

Technické údaje

Regulační rozsah: 0 až 500 V ss

Vlnitost při plném zatížení:
500 V/240 mA $\leq 0,2\%$
250 V/300 mA $\leq 1\%$

Regulace st. napětí: 0–250 V

Napětí pro žhavení elektronky: 4, 6,3, 12,6 V

the blue dot, the milliammeter is connected
to the sockets Z 1 and can be used to mea-
sure the current delivered by an external D. C.
source. This instrument has also 2 ranges
controllable with the push-button switch T 1.
The basic range of 500 mA full scale deflec-
tion changes to 100 mA when the switch T 1
is operated. When the switch P 1 is set to
any of the red dots marked I to IV, the milli-
ammeter measures the current delivered by
the socket pairs which are marked also I to IV.
When the switch P 1 is set to the red dot
marked V, the milliammeter indicates the total
current delivered by all four output socket
pairs. The accuracy is $\pm 3\%$.

Technical data

Controllable D. C. output: 0 to 500 V

Ripple component:
at 500 V/240 mA $\leq 0,2\%$
at 250 V/300 mA $\leq 1\%$

Control of A. C. voltage: 0–250 V

Available A. C. filament voltages: 4, 6,3 and
12,6 V

Osazení elektronkami: 2XAZ12
 Kontrolní žárovka: 12 V/0,2 A
 Maximální spotřeba naprázdno: 85 W
 Napájení: ze střídavé sítě 120 nebo 220 V - 50 Hz
 Jistič: tenkou pojistkou v síťovém přívodu 4 A
 (pro síť 120 V - 8 A)
 anodovou pojistkou 600 mA
 Rozměry: šířka 490 mm
 výška 230 mm
 hloubka 310 mm
 Váha: 36 kg

Valve complement: 2XAZ12
 Pilot lamp: 12 V/0,2 A
 Mains consumption (no load): 85 W
 Mains supply: 120 V or 220 V A.C., 50 c/s
 Fuses: mains fuse 4 A — for 220 V
 8 A — for 120 V
 H. T. fuse 600 mA
 Dimensions: width 490 mm
 height 230 mm
 depth 310 mm
 Weight: 36 kg

ELECTRICAL COMPONENT LIST

Resistors

No	Type	Value	Max. load W	Tolerance ± %	Standard ČSR
R 8	Carbon layer resistor	100 kΩ	1	10	TR 103 M 1/A
R 9	Carbon layer resistor	100 kΩ	1	10	TR 103 M 1/A
R 10	Carbon layer resistor	100 kΩ	1	10	TR 103 M 1/A
R 11	Carbon layer resistor	100 kΩ	1	10	TR 103 M 1/A
R 12	Carbon layer resistor	100 kΩ	1	10	TR 103 M 1/A
R 13	Carbon layer resistor	100 kΩ	1	10	TR 103 M 1/A

R1 — R7 are delivered with the measuring instrument 1 AP 780 02 and their values are chosen according to the used instrument.

Rp is delivered with the measuring instrument 1 AP 780 03 and its value is chosen according to the used instrument.

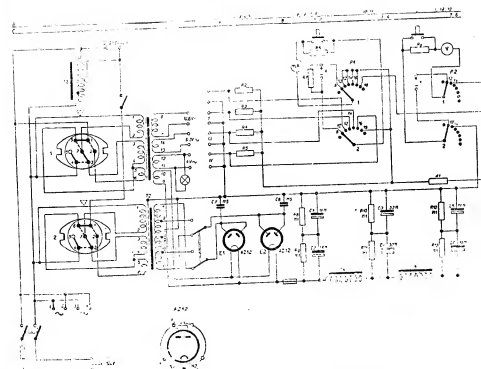
Capacitors

No	Type	Value	Max. DC voltage	Standard CSR
C 1	Electrolytic capacitor	16 μ F	450 V	TC 521 16 M
C 2	Electrolytic capacitor	16 μ F	450 V	TC 521 16 M
C 3	Electrolytic capacitor	32 μ F	450 V	TC 521 32 M
C 4	Electrolytic capacitor	32 μ F	450 V	TC 521 32 M
C 5	Electrolytic capacitor	16 μ F	450 V	TC 521 16 M
C 6	Electrolytic capacitor	16 μ F	450 V	TC 521 16 M
C 7				
C 8	MP box-type capacitor	2 $\times$ 0.5 μ F	1000 V	TC 487 2 $\times$ M5

Other components

Component	Value	Type
Tube E 1		AZ 12
Tube E 2		AZ 12
Measuring instrument		1 AP 780 02
Measuring instrument		1 AP 780 03
Pilot lamp		1 AN 109 00
Fuse cartridge	4 A/250 V	CSN 35 4731
Fuse cartridge	0.6 A/500 V	CSN 35 4732

Technological changes are reserved.

Zdroj VN TESLA BS 222a slouží jako stejnosměrný zdroj vysokého napětí, vhodný pro různé laboratorní účely v oborech impulsové techniky, radiolokace, vakuové techniky, televize a všude tam, kde zářivací proud nepřesahuje 2 mA. Hodí se zejména ke zkoušení různých izolačních materiálů o vysoké elektrické pevnosti.

○

The HT source TESLA BS 222a is designed as a D. C. source of high voltage. It is suitable for several laboratory applications, especially for research work in vacuum and pulse techniques, and in the designing of instruments for television, radar, etc. It is applicable for many tests where the current required does not exceed 2 mA, e. g. in the testing of insulating materials of high dielectric strength.

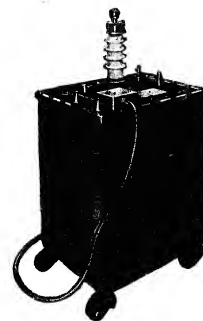
ZDROJ VN TESLA BS 222a

H. T. SOURCE TESLA BS 222a

Bezpečnost provozu vyžaduje nutně dálkové ovládání a kontrolu zdroje VN od samostatné ovládací jednotky. Vlastní zdroj je umístěn v bezpečné vzdálenosti za ochrannou mříží.

○

The safety of the operation needs the remote controlling of the HT source by means of the control unit. The HT source is to be placed in the safety distance, behind the protecting net.

Zdroj VN

Vlastní populací zdroj je vestavěn do uzavírací nádoby ze silného ocelového plechu, která je naplněna transformátorovým olejem. Víko nádoby tvoří deska ze silného izolčního materiálu, na níž je zavěšena celá vnitřní konstrukce. Vysoké napětí získané na transformátoru je usměrněna vysokým ventilem META VOA-Z, je kompenzována parocí, která je usměrněna na transformátor. Na výstupu je umístěn výkonný přepínač, který slouží k přepínání polarity výstupního stejnosměrného napětí, a to tak, že buď zapojí směr napětí, nebo jen při vypnutí zdroje.

Ovládací jednotka

Ovládací jednotka tvoří rozvaděč pro vlastní zdroj. Na předním panelu jsou umístěny nastavitelné prvky a měřicí přístroje, kterými lze sledovat zatěžovací proud a výstupní napětí. Supinice voltmetru do 75 kV je dělena po 2 kV. Na 50 kV je červená čára. Zdroj se nesmí napájet přetěžováním.

H. T. source

The H. T. source is mounted in an enclosed container which is made of strong sheet steel. This container is filled with transformer oil and is fitted with castors. The former oil and is fitted with castors. The insulating lid of the container is made of substantial material and carries the suspended structure of the source. The H. T. supplied by a transformer and rectified with an H. T. valve META VOA-Z is connected to the stand-off insulator on top of the H. T. supply unit. On the lid of the container is fitted also the lever of the switch which changes the polarity of the rectified voltage in such a manner that either the negative or the positive pole of the source is connected to the chassis. The polarity can be changed only when the H. T. source is inoperative.

Control unit

The control unit is the switch-board of the H. T. source. On its vertical front panel are mounted the controls, and the measuring instruments which indicate the delivered current and the output voltage. The

Fig. 2

Obr. 2

Vestavěn regulací autotransformátor, zapojený v síťovém přívodu, umožňuje plynulou změnu výstupního stejnosměrného napětí. Po každém odpojení zdroje od sítě, aťolič, po každém odpojení autotransformátoru nastává na regulaci autotransformátoru vysokého napětí. Během autotransformátoru je spojen mezikontakty se spínačem, který umožňuje zapnutí sítě do transformátoru VN, není-li běží na nule.

scale of the voltmeter which indicates up to 75 kV has 2 kV divisions. On the 50 kV's deflection is the red stripe on the voltmeter's scale. The source must not be operated on higher voltage than 50 kV. The built-in controllable autotransformer enables the continuous change of the D. C. output voltage. After each breaking of the mains supply (manually or automatically by the overload protection) this autotransformer must be reset to zero to maintain the output voltage.

Při přechodu při zkratech je zatížení jističe maximálním relé a stykačem.

Technické údaje

Stojísněrné
napětí: regulovatelné od cca
115 V do 50 kV
při zatížení je regula-
ční rozsah od 0-50 kV
menší než 1 %
Zvláštní:
Přenosnost měření
napětí: cca 3 %
proudů: cca 3 %
Zatížitelný proud: cca 2 mA trvale
Osazení:
META VOA-Z
Napájení:
220 V, 50 Hz
Přiklon:
max. 350 W

ke možné přechodu při zkratech je zatížení jističe maximálním relé a stykačem.

Technical data

D.C. output voltage: continuously control-
lable from approx.
115 V to 50 kV.
Under load the range
is 0-50 kV.
Ripple component:
Accuracy of
voltage indication: 3 % approx.
Accuracy of
current indication: 3 % approx.
Permissible load:
max. 2 mA perm.
Rectifying valve:
1 x META VOA-Z
Mains connection: 220 V, 50 Hz
Power consumption: max. 350 W.

Jistič: 2x síťová pojistka 1 A
a vestavěné reléové
zařízení

Safety devices: 2 main fuses 1 A
and a built-in automa-
tic circuit breaker.

Rozměry a váha Dimensions and Weight	výška Height	šířka Width	hloubka Depth	váha kg
zdroj H. T. source 50 kV	910 ⁺	460	110	cca 110 approx.
ovládací jednotka Control unit	230	190	110	cca 20 approx.

+) včetně izolátoru — including stand-off insulator

Příslušenství

Jako příslušenství se dodává s přístrojem
přívodní síťová šňůra „Flexo“, sáček s ná-
hradními pojistkami a návod k obsluze.

Accessories

Supplied with each apparatus are: a mains
cable, a bag with spare fuses, and an in-
structions booklet.

Návod k obsluze Instructions for use

Upozornění

Bezpečnost provozu při zkouškách vysokým napětím vyžaduje důsledné zachování bezpečnostních opatření předepsaných příslušnými normami a předpisů ESČ. Při provozu mějte vždy na paměti, že pracujete s vysokým napětím, které je životu nebezpečné. Vlastní zdroj se umísťuje za ochrannou síť nebo mříž s bezpečnostním vypínáním dle účelu zabránit osobám přiblížení se nepovolených osob do blízkosti zdroje se zkoušeným objektem. Zkoušky provádíme od ovládací jednotky, která se umísťuje odděleně na délku propojovacího kabelu v pačeticové ladiči. Kabel má 10 párovou izolovanou zástrčku a připojí se do párové zásuvky Sv 1 (obr. 3).

Important note

When tests with high voltage are carried out, for safety reasons it is essential to adhere to all safety measures as stipulated by the ESČ. During operation it is necessary to bear in mind that high voltage of lethal character is being dealt with. The H. T. source itself has to be placed behind a protective netting or grid, the door to which is fitted with a safety power switch in order to prevent unauthorized persons from approaching the H. T. source and the object under test. The tests are carried out by operating the control unit which is placed apart from the H. T. source at a distance equal to the length of the screened interconnecting cable. This cable is fitted with a 10-pole connector plug which has to be inserted into the appropriate socket Sv 1 situated on the back wall of the control unit (Fig. 3).

Zdroj BS 222a musí být uzemněn podle předpisů ESČ. Není dovoleno zdroj uzemňovat společně s jiným přístrojem nebo strojem. Zemní vodič se připojuje na svorku Z (obr. 3) ovládací jednotky a svorku G (obr. 5) na viku zdroje.

According to the current safety regulations the H. T. source BS 222a must be always earthed when in operation, but it is not permissible to apply an earth which is used also for other instruments or machines. Earth leads must be attached to the binding post Z of the control unit (Fig. 3) and to the binding post G on the lid of the H. T. source (Fig. 5).

Obr. 3

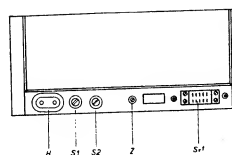

Fig. 3

Připojení na síť

Zdroj je konstruován pro připojení na síť 220 V / 50 c/s a připojuje se přívodní šňůrou „Flexo“ (viz příslušenství) do zástrčky H na zadní straně ovládací jednotky (obráz. 3).

Před připojením síťové šňůry neopomíňte se přesvědčit, zda vypínače V1 a V2 (obráz. 4) jsou ve vypnuté poloze a regulátory transformátoru — knoflík K vstřed (zcela doleva). Dále se přesvědčte, zda přepínač P1 (obráz. 4) ovládací jednotky je v souhlasné poloze s přepínačem M (obráz. 5) na víku zdroje. Víko zdroje Vz je ze silného izolačního materiálu a nese celou vnitřní konstrukci zdroje, která je ponořena v nádobě s transformátorovým olejem. Pojistný ventil Vr (obráz. 5) kompenzuje přetlak v nádobě, který vzniká vlivem tepelné roztažnosti oleje při delší době provozu. Vypust oleje je na boku nádoby.

Na vnější straně víka zdroje je umístěn přepínač polarity zdroje M.

Polaritu zdroje je dovoleno přepínat jen při vypnutém zdroji!

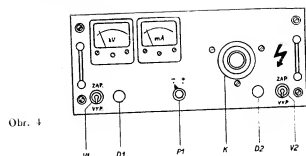
Mains connection

The apparatus is designed for connection to mains of 220 V, 50 c/s, utilizing the supplied mains connection cable (see ACCESSORIES), the plug of which has to be inserted into the receptacle H which is situated on the back wall of the control unit (Fig. 3).

Before connecting the mains cable it is essential to ascertain that the two switches V1 and V2 (Fig. 4) are in the „OFF“ position, and that the variable autotransformer control K has been turned to the extreme left position.

Further, it is necessary to make sure that the switch P1 (Fig. 4) of the control unit points to the same marking as the switch M which is on the lid of the H. T. source (Fig. 5).

The heavy lid Vz of the H. T. source is made of insulating material and carries the whole structure of the H. T. unit which is immersed in transformer oil held in a steel container. The safety valve Vr (Fig. 5) compensates for the pressure inside the container created by the thermal expansion

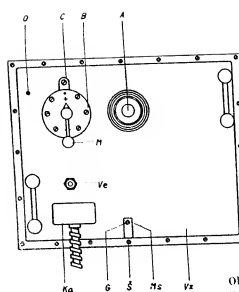

Zaostřeny objekt se připojuje mezi kulíčku A na keramickém izolátoru a zemní svorku G (obráz. 5). Svorka G a šroub S musí být propojeny mosaznou spojkou Ms.

of the oil during prolonged operation. The outlet valve for the oil is on the side wall of the container. On the top of the lid is fitted the polarity reversing switch M. The polarity of the H. T. source must be changed only when the H. T. source is inoperative.

The article which has to be tested has to be connected between the ball terminal A on the top of the ceramic stand-off insulator and the earth binding post G (Fig. 5). The binding post G and the screw S nearest to it must be interconnected with a brass link Ms.

Automatické ochrany

a) Pod krytem kabelového vývodu Ka je umístěno jiskřidlo, které slouží jako automatická ochrana při vnitřní poruce zdroje. Vzdálenost hrotů jiskřidla je přesně nastavena a není dovoleno ji zkusmo měnit. Nastavení je kritické pro spolehlivost ochrany!

Automatic protective devices

a) Under the cover of the cable connection Ka is a spark gap which serves as automatic protection in case of failure of the H. T. source. The distance of this spark gap is set precisely and should not be altered. The setting of the spark gap is most important for the safe operation of this protective device.

Obr. 5
Fig. 5
10

b) Proti přetížení při zkratech je přístroj jistič ochranným reléovým zařízením zabudovaným v ovládací jednotce. Vzhledem k velké citlivosti použitého relé doporučuje se chránit ovládací jednotku při provozu před otřesy a nárazy. Při otřesech nebo při nárazu může relé vypnout, i když zdroj není přetížen.

Uvedení do provozu

Po přečtení předchozích odstavců tohoto návodu a kontrole, zda umístění, instalace a příprava přístroje k provozu odpovídá pokynům dodavatele, můžeme přistoupit k praktické zkoušce a vlastní práci. Zkoušený objekt, jak již bylo řečeno, zapojí se ozei korovou kulíku izolatoru A a svarník G (obr. 5b). Nyní uzavřeme ochrannou desku G (obr. 4) a dále manipulaci provádíme od ovládací jednotky.

Přirodní sířovou slánu zasuneme do zásuvky 220 V, 50 c/s a výtokem V1 (obr. 4) zapneme síť. Kontrolní dostavka D1 signalizuje zapnutí žhavení usměrňova-

b) The H. T. source is protected against overload by a relay which is mounted inside the control unit. With regard to the great sensitivity of this device, it is recommended protect the control unit from shocks and vibrations during operation. Vibrations or shocks may trip the relay even if the H. T. source is not overloaded.

Operation

After reading the foregoing part of this booklet and checking if the positioning, installation and preparation of the apparatus tally with the maker's instructions, the H. T. source may be applied in actual practice for the intended purpose. The article which has to be tested, as already stated above, has to be connected between the ball terminal A and the binding post G (Fig. 5b). The manipulation with the H. T. source is carried out remotely from the control unit and with the protective grid closed.

celho ventilu. Asi po 3 vteřinách žhavicí ventilu může zapnout transformator vysokého napětí vypínačem V 2. Zapnutí VN signalizuje dioda D 2. Ohřevním knoflíkem K doprava nastavíme požadované výstupní napětí, jehož hodnotu kontrolujeme voltmetrem na panelu ovládací jednotky. Hodnotu autotransformatoru nám sdělá výchylka ručičky miliampermetru. Při zkratu na zkoušeném objektu, nebo přestupných zatíženích proud hodnotu asi 2,5 mA, odpoji ochranné relé automaticky transformator VN od sítě. Velikost VN nemá vliv na vypínání.

Upozornění

Vypnutí relé z jakýchkoli příčin transformator VN, je třeba nejprve přepnout vypínačem V 2 (obráz. 1) do polohy „vypnuto“, knoflík relé transformatoru K vytáhnout zcela doleva a potom teprve je možno transformator VN vypínáčem V 2 opět zapnout. Výstupní napětí je nastaveno knoflíkem K, znova nastavit. Stejným způsobem postupujeme, jestliže jsme práci přerušili a zdroj vypnuli.

The mains cable is connected to the socket of the 220 V, 50 c/s mains and the power is switched on by placing the toggle switch V1 (Fig. 1) into the upper position. The neon lamp D1 indicates that the filament of the rectifying valve is on. After approximately three seconds heating of the valve, the H.T. transformer may be switched on with the switch V2. The neon lamp D2 indicates that the H.T. circuit is operative. By turning the control K clockwise the output voltage is raised to the required value which is indicated by the voltmeter mounted on the panel of the control unit. The intensity of the loading current is indicated by the deflection of the milliammeter.

When a short circuit occurs across the tested object, or when the loading current exceeds approximately 2.5 mA, the protective relay automatically disconnects the H.T. transformer from the mains. The magnitude of the H.T. voltage has no influence on this switching procedure.

Po každém vypnutí, dříve než odpojíte zkoušený materiál, proveďte umělý zkrat mezi vedlívou koncevkou izolátoru a zemnicí svorkou. Zkrat se provádí pomocí tyče z izolačního materiálu (vinidur) 1 m dlouhé, zakončené kovovou špičkou, která je spojena izolovaným vodičem se zemnicí svorkou zdroje G (obráz. 5).

When the test is terminated, before the sample of the tested material is removed, it is necessary to short-circuit temporarily the ball terminal with the earth binding post. Such short circuits are best made by using a rod 1 metre long made of insulating material (plastic) and fitted with a metal tip which is connected via an insulated conductor to the earth binding post G (Fig. 5) of the H.T. source.

Note

After the protective relay has disconnected the H.T. transformer for whichever reason, first of all it will be necessary to return the toggle of the switch V2 (Fig. 5) into the „OFF“ position and then to turn back the control K of the autotransformer to the extreme left position, then only will it be possible to connect the mains again to the H.T. transformer by operating the switch V2. The output voltage must be reset by turning the control K clockwise. The same procedure has to be adopted if during operation the mains supply has been cut intentionally.

Běžná údržba

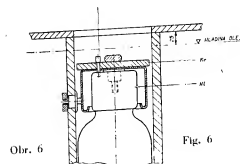
1) Z předchozího popisu obsluhy je zřejmé, že provádění zkoušek vysokým napětím pomocí zdroje Tesla BS 222a je jednoduché, rychlé a neklade žádné zvláštní požadavky na odbornost obsluhy. Poruchy během provozu jsou málo pravděpodobné, je nutno však důsledně dlat všech pokynů a zvláštních upozornění uvedených v tomto návodu, aby vlastní nedbalostí nebylo zařízení poškozeno, nebo aby nedošlo k úrazu obsluhy.

2) Zdroj lze před naplněním olejem pečlivě vysušit a vakuovat. Výměnu zdroje z nádoby nebo výměnu oleje provádějte novou vakuací, která musí být provedena v odborném závoji. V pravidelných intervalech je třeba kontrolovat, zda se nezhoršily elektrické a chemické vlastnosti oleje pod minimální stanovené normou ČSN ESC 8:1950. Elektrická pevnost oleje nesmí klesnout pod 33 kV/3 mm. Při této hodnotě je nutno olej regenerovat nebo vyměnit.

Maintenance notes

1. From the above description it follows that material tests utilizing the high voltage delivered by the source TESLA BS 222a are simple and speedy, and do not require the operator to have expert knowledge. Stoppages during operation are not likely to occur, nevertheless it is necessary to adhere strictly to all instructions especially those given in this booklet under the heading "NOTE" in order to prevent damage to the equipment or even injury to the operator through his own remissness.

2. The H. T. source has been thoroughly dried and evacuated by the makers before being filled with oil. Whenever the H. T. source is removed from the container or the oil is exchanged, the apparatus must be evacuated afresh and this can be accomplished only in a specialized factory. It is necessary to ascertain regularly that the electrical and chemical properties of the oil respond to the standards in force, e.g. the dielectric strength of the oil must not fall below 33 kV/3 mm. When this limit is reached the oil must be either regenerated or exchanged.

3) V přístroji je použito vakového usměrňovacího ventilu META VOA-Z, který je oamontován v přepínači polarity. Při výměně usměrňovacího ventilu postupujeme takto:
a) Přepínač polarity na viku zdroje přepneme do polohy +.
b) Odšroubujeme 6 šroubů na desce přepínače B a šroub C (viz 5).
c) Desku přepínače posuneme tak, že šipka přepínače bude směřovat na červený

3. In the H. T. source is utilized an H. T. rectifying diode META VOA-Z, which is mounted in the polarity reversing switch. If this valve has to be exchanged the procedure is as follows:
a) The polarity switch is placed in the position marked +.
b) The 6 screws marked B and the screw marked C (Fig. 5) are removed.
c) The covering plate of the reversing switch is rotated counterclockwise until

bod 0) na vřku zdroje a rukojet i s deskou vytáhneme směrem nahoru.
 d) Rukou v čisté gumové rukavici nahmatáme pod hladinou oleje kolk F [obr 6] a vytáhneme jej.
 e) Tím jsme odjistili protikorozní kryt Kr, který vystroubujeme otáčejím doleva.
 f) Po vystroubování krytu se uvolní přístup k bakelitové hlavici ventilu H1, za níž ventil uchopíme a vytáhneme.

the lever of the switch points towards the red dot (see in Fig. 5) on the lid of the H. T. source. The covering plate is removed by moving it upwards.
 d) With clean rubber gloves on the hands the wedge F (Fig. 6) is found under the oil level and is removed.
 e) The corona ring Kr thus loosened is removed by unscrewing it counter-clockwise.
 f) The bakelite ferrule H1 of the rectifying valve is now accessible. The valve can now be withdrawn.

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors:

No	Art	Value	Max. load	Tolerance	Standard ČSR
R1	Carbon layer resistor	20 kΩ	1 W	± 5 %	TR 103 20k/B
R2	Carbon layer resistor	500 "	1 W	± 5 %	TR 103 M5
R3	Wire-wound resistor	50 Ω	2 W	± 5 %	TR 503 50/B
R4	Wire-wound resistor	50 "	4 W	± 5 %	TR 611 50/B
R5	Wire-wound resistor	50 "	2 W	± 5 %	TR 503 50/B
R6	Wire-wound resistor	50 "	2 W	± 5 %	TR 503 50/B
R7	Wire-wound resistor	50 "	2 W	± 5 %	TR 503 50/B
R8	Carbon layer resistor	500 kΩ	1 W	± 10 %	TR 103 M5
R9-28	Carbon layer resistor	10 "	1 W	± 10 %	TR 103 10k/A
R30-156	Carbon layer resistor	1 MΩ	1 W	± 5 %	TR 103 1M/B

Ra = R5 — R7 in parallel
 Rb = R9 — R28 in series
 Rc = R30 — R145 in series
 Rd = R146 — R155 in parallel

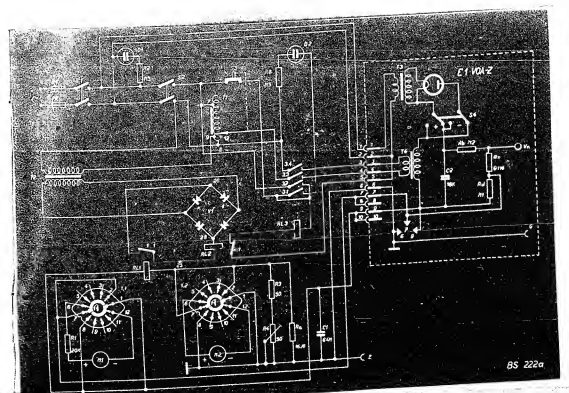
Capacitors:

No	Art	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
C 1	Box-type capacitor	64 μ F	160 V	—	TC 653 64 M
C 2	capacitor	18,000 pF	65 kV	—	1AK 717 08

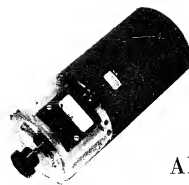
Other electrical components:

Tube EI (VOA-Z)	1AN 110 96
Glow lamp D1, D2	1AN 109 13
Relay RL 1	1AN 599 05
Relay RL 2	1AN 599 07
Relay RL 3	1AN 599 06
Selenium rectifier V 1	1AN 744 15
Cartridge P 1, P 2 4 A/250 V	CSN 35 4731
V-meter M 1	1AP 780 36
mA-meter M 2	1AP 780 37

18

85 222a

ABSORPČNÍ VLNOMĚR
ABSORPTION WAVEMETER
TESLA BM 335

Obr. 1
Fig. 1

NÁVOD K OBSLUZE

Použití

Absorpční vlnoměr TESLA BM 335 slouží v technice velmi krátkých vln k rychlému a pohodlnému měření kmitočtu oscilátorů a jiných kmitočtových zdrojů při jejich uvádění do chodu, kontrole a pod.

Popis

Přístroj je konstruován ve tvaru válce, v jehož dutině je umístěn měrný laděný obvod s detektorem, příslušný převod ozubenými koly (1:3) na otočnou kmitočtovou stupnici a indikační depřetržový přístroj. Hlavní částí vlnoměru je vlastní laděný obvod, tvořený symetrickým motýlovým obvodem. V detektoru je použito krystalové diody 21NQ50. Jako indikátora se užívá

INSTRUCTIONS FOR USE

Application

The absorption wavemeter TESLA BM 335 serves in the v. h. f. technique for easy and quick measurements of the frequency of oscillators and of other frequency sources that are being put to operation, checked, etc.

Description

The instrument is designed in the form of a cylinder, the cavity of which accommodates the tuned measuring circuit with a detector, the geared transmission (with a gear ratio of 1 to 3) to the rotary frequency scale, and the moving-coil indicating instrument. The principal part of the wavemeter is the tuned circuit, constituted by a symmetrical butterfly circuit. For de-

tection, the crystal diode 21NQ50 is used. Indication is provided by the D. C. meter type DHR 3—200 μ A. The coupling of the source with the measuring circuit is accomplished by approaching the pulled-out small antenna, or the whole butterfly circuit to the frequency source.

Na stupnici lze odečítat kmitočty buď přímo v MHz, nebo přesněji na rovnoměrné stupnici pomocí cejchovní křivky. Pro kmitočty v rozsahu od 900 MHz do 1300 MHz lze užít vlnoměru jako indikátoru. Přístroj nepotřebuje napájecí zdroj, při měření je možno jej držet v ruce nebo postavit na nožky.

Na stupnici lze odečítat kmitočty buď přímo v MHz, nebo přesněji na rovnoměrné stupnici pomocí cejchovní křivky. Pro kmitočty v rozsahu od 900 MHz do 1300 MHz lze užít vlnoměru jako indikátoru. Přístroj nepotřebuje napájecí zdroj, při měření je možno jej držet v ruce nebo postavit na nožky.

tection, the crystal diode 21NQ50 is used. Indication is provided by the D. C. meter type DHR 3—200 μ A. The coupling of the source with the measuring circuit is accomplished by approaching the pulled-out small antenna, or the whole butterfly circuit to the frequency source.

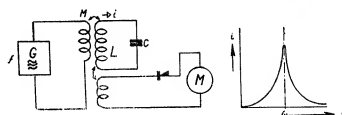
When the measuring circuit is tuned to resonance, the instrument indicates this by a maximum pointer deflection. When measuring the frequency of sources with a small power output, resonance can be indicated directly inside the source (for instance, in oscillators, by the drop in grid current). The frequencies from 200 to 900 Mc/s are covered by a single range. The frequency can be read directly in Mc/s on the scale, or a more accurate result can be obtained by using the reading on the linear scale and the calibration curve. For frequencies from 900 to 1300

Funkce

Měřič je založen na resonanci seriového laděného obvodu.

Při vazbě kmitavého laděného obvodu LC se zdrojem kmitů (oscilátor, generátor a pod.) pomocí vhodného vazebního členu nebo jen přímým laděným okruhem ke zdroji indukují se v okruhu v proud i .

Obr. 2 — Fig. 2

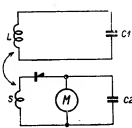
Velikost tohoto proudu závisí při konstantní vazbě okruhu na zdroji na velikosti in-

dukčnosti L a kapacity C . Proud i bude maximální, když okruh bude v rezonanci. Indikace resonance měrného laděného okruhu se může provádět různými způsoby:

Operation

The measurement is based on the resonance of a tuned series circuit.

a) Vazební smyčkou S odebíráme z měrného okruhu část vlnové energie. Abychom proud v této smyčce mohli měřit stejnosměrným měřidlem, musíme jej usměrnit diodou. Resonance se pak projeví maximální výchylkou měřidla (viz obr. 3)

Obr. 3 — Fig. 3

a generator, etc.) by means of a suitable coupling member, or if simply the tuned circuit approaches the source, a H. F. current i is induced in the circuit. With a constant coupling between the circuit and the source the magnitude of this current depends on the value of the inductance L and of the capacitance C . The current will reach its maximum, when the circuit is in resonance.

The indication of resonance of the tuned circuit can be obtained by various methods:

a) With the aid of the coupling loop S a part of the H. F. energy is taken from the measuring circuit. To enable current measurement on this loop by a D. C. instrument, it has to be rectified by a diode. Thus, resonance is indicated by the maximum deflection of the measuring instrument. (See Fig. 3.)

b) Při resonanci měřného okruhu odebíráme z obvodu zdroje kmitočtu část vlnové energie, což se může projevit různým způsobem přímo ve zdroji. Na příklad v oscilátoru se při resonanci přibližného měřného laděného okruhu prudce změni velikost natíkového nebo anodového proudu, což lze indikovat citlivým měřným přístrojem. Takto způsobu indikace mějeme, nestabilitu výkonu zdroje ke zřetelné výchylce měřidla vlnoměru.

Očíslování kmitočtu je možné buď podle odpočítání křivky na rovnoměrně stupňatém, nebo přímo v MHz na stupnici s příslušným ztením a menší přesností.

Na horní části statoru je umístěna anténka, která slouží k měření v méně přístupných

b) With the measuring circuit at resonance a part of the H. F. energy in the circuits of the source is consumed, and this can find various kinds of response in the source itself. In the oscillator, for instance, a sudden change of grid or anode current occurs at resonance of the approaching tuned measuring circuit, and this can be indicated by a sensitive measuring instrument. This method of indication will be used, if the power output of the source is not sufficient for a distinct deflection of the wavemeter.

Frequency readings are possible with the aid of the calibration curve from the linear scale, or in Mc/s read directly on the frequency scale with a smaller accuracy.

The upper part of the stator carries the small antenna, which is provided for mea-

surements on less accessible circuits and at higher frequencies (above 500 MHz). Anténka se při měření vždy vysune z horní části statoru. Přední část krytu slouží k ochráně motýlového obvodu před vlivy prostředí a případným mechanickým poškozením. Před měřením se odejme posunutím a vysunutím.

Měření

Měříme-li kmitočty generátoru, kde oscilátor není přístupný, vyvedeme jeho výstup do smyčky, k níž se vlnoměrem přiblížíme. Při měření kmitočtu oscilátoru stačí se přiblížit vlnoměrem na vhodnou vzdálenost k jeho obvodům, ovšem tak, aby se přiblížením vlnoměru k obvodu oscilátoru nezměnil jeho kmitočet. Je-li měření

surements on less accessible circuits and at higher frequencies (above 500 Mc/s approximately). During measurements, the antenna should always be pulled out from the upper part of the stator. The front part of the cover serves for protection of the butterfly circuit against the influence of the ambient atmosphere, and against mechanical damage. Before measurement it should be removed by a slight turn and pull.

Measurements

If measuring the frequency of a generator, the oscillator of which is not accessible, its output should be fed to a loop and we approach the loop with the wavemeter in a suitable distance from the oscillator circuits, provided the proximity of the wavemeter does not affect the oscillator frequency. If the measured frequency is in the range

kmitočet v rozsahu od 200 do 400 MHz, přibližně se ke zdroji jedním ramenem motýlového obvodu. Je-li měřený kmitočet vyšší než asi 500 MHz, stačí se přiblížit anténkou, vysunutou z horní části statoru.

Vlnoměr přibližně k měřenému zdroji a plynou otáčením knoflíkem, až se objeví zřetelná, plynulá se měnící výchylka měřidla. Vyhledáme na maximální výchylku měřidla a odečteme kmitočet buď přímo na stupnici, nebo přesněji pomocí cejchovací křivky.

Resonance laděného obvodu se může projevit i v měřeném zdroji, např. změnou měřkového proudu oscilátoru nebo podobně. Tato změna pak může sloužit k indikaci kmitočtu místo výchylky měřidla.

from 200 to 400 Mc/s, the source should be approached by one arm of the butterfly circuit.

If the frequency exceeds about 500 Mc/s, it is sufficient to approach the measured circuit with the antenna pulled out from the upper part of the stator.

We approach the measured source with the wavemeter while turning the knob until a distinct, smoothly varying, meter deflection is obtained. The wavemeter is to be tuned to reach a maximum deflection, and the reading can be taken either directly from the scale, or — which is more accurate — with the aid of the calibration curve. The resonance of the tuned circuit can also be reflected in the behaviour of the measured source, in a drop of oscillator grid current, for instance. Then this change can be used for indication of frequency instead of the meter deflection.

Zásadně měříme vlnoměrem tak, že nejprve ladíme obvod ve větší vzdálenosti od zdroje, aby případným prudkým vzrůstem proudu se nepoškodila dioda, příp. měřidlo. Teprve nestačí-li výchylka měřidla ke zřetelnému určení resonance, přiblížíme laděný obvod blíže ke zdroji.

U nejvyšších kmitočtů měřícího rozsahu (asi od 500 MHz výše) se může projevit kromě hlavní resonance, jejíž průběh je velmi ostrý, i parazitní resonance, která je ale značně menší, takže ji lze snadno odlišit. Pro kmitočty vyšší než 900 MHz se začíná parazitní resonance projevovat zřetelně, takže v rozsahu od 900 MHz do 1300 MHz lze použít absorpčního vlnoměru jen jako indikátoru kmitočtu.

By principle, measurements with the wavemeter are to be carried out, as a rule, so that the circuit is tuned in a greater distance from the source, to prevent the diode or the instrument from being damaged by a sudden surge of current. Only if the meter deflection is too small to give a clear indication of resonance, the tuned circuit can be moved towards the source.

At the higher frequencies of the measuring range (from about 500 Mc/s upwards) besides the main resonance, the slope of which is very steep, also parasite resonances can occur, that are considerably smaller, so that they can be distinguished easily. At frequencies higher than 900 Mc/s parasite resonances become more evident, so that in the range from 900 to 1300 Mc/s the absorption wavemeter can only be used as frequency indicator.

Technické údaje

Rozsah měřené kmitočtu:
200—900 MHz

Rozsah indikované kmitočtu:
900—1300 MHz

Přesnost měření:
přímé čtení na stupnici $\pm 2.5\%$
odečítání pomocí ocejhovní křivky $\pm 1.5\%$

Osazení:
křemíková dioda 21NQ50

Rozměry:
 $\varnothing$ 80 mm
délka 200 mm

Váha:
1 kg

Přisloušenství:
ocejhovní křivka

10

Technical data

Range of measured frequency:
200 to 900 Mc/s

Range of indicated frequency:
900 to 1300 Mc/s

Measurement accuracy:
direct readings on Mc/s scale $\pm 2.5\%$
readings from calibration curve $\pm 1.5\%$

Detector:
silicon diode 21NQ50

Dimensions:
diameter — 80 mm
length — 200 mm

Weight:
1 kilogram

Accessories:
calibration chart

Rozpis elektrických součástí

C1, L Vlnoměr absorpční
IXP 808 04

C2 Kondensátor keramický
TC 740 100/A

E1 Křemíková dioda
21NQ50

M Sa mikroampérmetr
DHR3 — 200 μ A

List of electrical parts

C1, L Absorption wavemeter
IXP 808 04

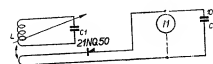
C2 Ceramic capacitor
TC 740 100/A

E1 Silicon diode
21NQ50

M D. C. microammeter
DHR3 — 200 μ A

Schema zapojení

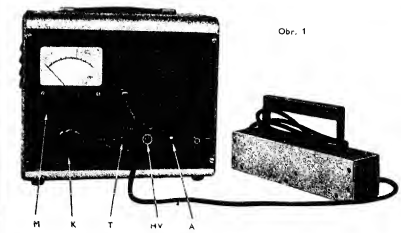
Diagram of connections

Obr. 4 — Fig. 4

11

FERROMETER TESLA TM 411

Obr. 1

FERROMETER TESLA TM 411

NÁVOD K OBSLUZE

Ferrometr TESLA TM 411 je určen k přibližnému, avšak velmi rychlému a pohodlnému zjišťování ztrátového čísla běžných transformátorových a dynamových plechů v celých tabulkách. Pouhým přiložením jeho elektromagnetu na skulinu zkoušeného plechu se určí podle výchylky ručičky přístroje přímo ztrátové číslo ve W/kg, což značí ztrátový výkon ve W na 1 kg plechu při vybuzení na hodnotu vyčení 10 000 gaussů. Ferrometr je založen na vztahu mezi ztrátovým číslom a permeabilitou běžných transformátorových a dynamových plechů při vhodném zvoleném vyčení. Přístroj sestává ze dvou částí: z elektromagnetu s drádem a z napájecího a měřicího zařízení s ručkovým přístrojem ve skříni. Do skříně se ukládá též jeho elektromagnet. Obě části se mezi sebou spojují kabelem.

PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Před připojením přístroje na síť je nutno přepnout jej na správné napětí sítě přepojovačem umístěným na zadní straně přístroje. Přepnutí provedeme uvolněním spínacího páku, vřazením a zasunutím přepovídacího klouzku tak, aby číslo plechuho klouzku bylo po-
staveno proti trojúhelníkové značce. Zašifrovaný nápis odpovídá napětí. Z ověření je přístroj přepojen na 220 V. Vlevo od voliče je síťová pojistka

INSTRUCTIONS FOR USE

The ferrometer TESLA TM 411 is designed for the approximate yet extremely speedy and simple testing of the power loss of standard transformer or dynamo sheets. The loss factor is measured by pressing the electromagnet onto a whole sheet of the material which has to be tested. The needle instrument indicates directly the power loss in W/kg, i. e., the losses in watts per 1 kg of the tested sheet-iron at a saturation of 10,000 gauss.

The function of the apparatus is based on the relation between the loss factor and the permeability of standard transformer and dynamo sheets at a suitably chosen saturation. The ferrometer consists of an electromagnet conveniently fitted with a handle which has to be pressed onto the tested material, and a measuring instrument which — together with the power supply and calibrating device — is encased in a portable cabinet which has space for the storing of the electromagnet. Both units are interconnected with a cable.

MAINS CONNECTING

Before connecting the apparatus to the mains it is necessary to ascertain that its power tap is switched to the available mains voltage. The mains voltage selector switch is located on the back of the apparatus and is secured with a metal strip. After the removal of this strip the disc of the switch can be pulled out and turned. The triangle above the switch must point to the available mains voltage. The securing strip must always be re-

Obr. 2

a síťová zástrčka označená vlnovkou. Sítzapišme resp. vypínáme vypínačem HV (obr. 1). Při zapnutí se rozsvítí kontrolní žárovka A.

MĚŘENÍ

Z prostoru u zadní stěny skříně vyjmeme jeho elektromagnet a jeho kabel zasuneme do zástrčky na předním panelu přístroje (viz obr. 1). Přístroj zapneme vypínačem HV a tlačítkovým přepínačem T (obr. 1). Přepneme na sílu plechu, který budeme zkoušet. Při zasunutí tlačítka měří přístroj ztráty plechu o síle 0,35 mm a při vřazení tlačítka 0,5 mm. Knoflík K (obr. 1) nastavíme tak, aby ručička přístroje H (obr. 1) ukazovala na červenou rysku stupnice při nastavení rukovětí Jha. Tím je ferrometr připraven k další práci. Při nastavování musíme dbát, aby magnetické jeho tělo v místě, kde alespoň do vzdálenosti 50 cm není žádný železný předmět, včetně rolníků, který by ovlivňoval správnost nastavení.

Zkoušenou tabuli plechu položíme na rovnou podložku z magneticky nevodivého (hlavně ne ze železného) materiálu. Jeho elektromagnetu postavíme na plech nejméně 10 cm od okraje tabule a ručičku Jha dobře stlačíme. Ručička přístroje ušleje na stupnici přímo hodnotou ztrátového čísla plechu ve W/kg. V polose jeho kolno ve směru válcování plechu je dáti přístroje vždy menší než při poloze označené průměrnou hodnotou měření v obou směrech válcování.

Ručičku magnetického jha se nesmí sřazovat,

placed after voltage switching. Each newly delivered apparatus is set by the makers to 220 V. The mains fuse and the receptacle for mains connection are to the left of the voltage selector. The power can be switched on (off) with the switch HV (Fig. 1). The position of this switch is indicated by a pilot lamp.

OPERATION

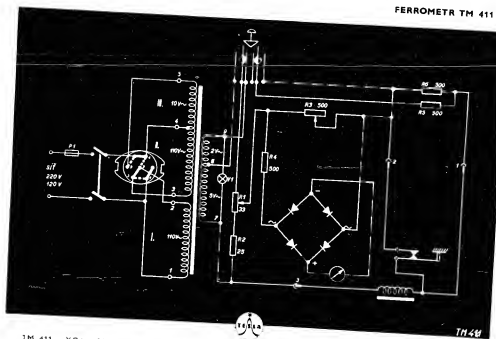
Remove the electromagnet from the storage space inside the cabinet and connect it to the apparatus with the cable, inserting its plug into the socket on the panel (Fig. 1). Switch on the mains switch HV. When sheets of 0.35 mm thickness have to be measured, the switch T must be depressed, and for the testing of sheets of 0.5 mm thickness, it must be pulled out. Set the deflection of the instrument to the red mark by operating the knob K (Fig. 1). During the described procedure, the electromagnet must stand at least 50 cm from any ferrous mass of larger dimension, as this mass could influence the accuracy of future measurements.

Place the sheet which has to be tested on a firm non-ferrous base, preferably on a wooden bench. Place the electromagnet on the sheet at least 10 cm from any of its edges, and depress the handle.

The pointer of the instrument now indicates directly in W/kg the loss factor of the tested material. The indicated number is always smaller when the electromagnet is placed parallel to the direction in which the sheet was rolled out, than when it is perpendicular to this direction. The correct loss factor is the mean value calculated from both indications. The handle must not be depressed without the

VÝROBNÍ SCHEMA

FERROMETER TH 411

TH 411 - XCA - 200/58

Gratia 01 - 216/58

nemí jeho přiloženou na železný plech. Setačením rukou při otevírání magnetického obvodu jeho přístroj přestává dělat, to tak často, přístroj se přestává.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Rozsah měření: 1 až 4 W/kg
 přesnosti měření: 15 %
 tloušťka měřené plechu: 0,35 a 0,5 mm
 Stabilita: celkový zařazení čísel přístroj nezávislý na odchylkách síťového napětí
 0 - 10 %
 Napájení ze sítě: 120 V nebo 220 V, 50 c/s
 Jistič: savnou pojistkou 0,5 A pro obě napětí
 Spotřeba: přibližně 10 W
 Zároveň: 8 V / 0,3 A
 Rozměry: šířka 120 mm
 výška 265 mm
 hloubka 225 mm
 Váha: 9,2 kg

PŘÍSLUŠENSTVÍ

K přístroji dodáváme síťovou šňůru, náhradní pojistku a magnetické jeho, které je umístěno v prostoru za odnímatelnou zadní stěnou skříně.
 TESLA BRNO — BRNO, ČECHYNSKÁ 16

electromagnetic, being placed on an iron sheet. Excessive current passing through the open magnetic circuit causes overloading of the instrument, and when repeatedly done could damage the apparatus.

TECHNICAL DATA

Measuring range of the loss factor: 1 to 4 W/kg
 Accuracy of measurements: 15 %
 Thickness of the tested sheets: 0.35 mm and 0.5 mm
 Stability: The applied calibrating device makes the apparatus independent of mains fluctuations of 10 %
 Power supply: A. C. mains 120 V or 220 V, 50 c/s
 Fuse: 0.5 A for both voltages
 Power consumption: 10 W approx.
 Pilot lamp: 8 V / 0.3 A
 Dimensions: width 120 mm
 height 265 mm
 depth 225 mm
 Weight: 9.2 kg

ACCESSORIES

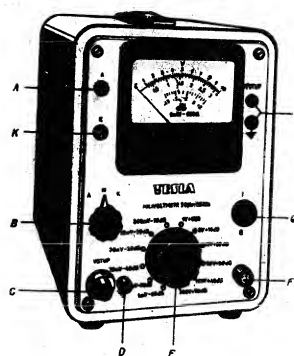
Standard accessories delivered with each apparatus are: a mains cord, spare fuses, and the electromagnet with handle, which are all stored inside the cabinet of the apparatus behind the removable back wall.

MILLIVOLTMETER TO 3 Mc/s
TESLA BM 384

TRUWA RM 304
MILLIVOLTMETER TO 5 Mc/s
Instructions for use

Fig. 1.

- A - Potentiometer for anode voltage fine setting
- K - Potentiometer for calibration fine setting
- B - Performance switch
- C - Coaxial input connector
- D - Earth socket
- E - Range switch
- F - Pilot lamp
- G - Mains switch
- H - Amplifier output sockets

APPLICATION

This instrument is designed for the measurement of AC voltages * from 0.1 mV to 300 V within the frequency range 20 c/s to 3 Mc/s. It can be applied, for example, for amplification and frequency response measurements, etc. The meter of the instrument is calibrated also in terms of dB, so that it can be applied as a level meter - dB meter.

The advantage of this instrument is its high input resistance which enables the measurement also of sources of high internal resistance.

As an amplifier, the instrument can be applied for the amplification of AC voltages up to a maximum frequency of approximately 6 Mc/s.

DESCRIPTION

The TESLA EM 304 millivoltmeter consists basically of a cathode follower and a four-stage wide-band amplifier, to the output of which is connected an AC voltmeter, the microammeter of which operates in connection with germanium diodes in incomplete bridge connection. The voltage to be measured is brought over an isolating capacitor to the grid of the cathode follower (within the ranges 1 to 300 mV, directly; within the ranges 1 to 300 V, over a 60 dB high-resistance divider). The isolating capacitor is rated to withstand 1000 V, i.e. the total of the DC voltage and the peak of the AC must not exceed this value. Behind the cathode follower is a six-stage low-resistance divider stepped-up in 10 dB steps, from which the voltage is fed to the input of the four-stage amplifier. The first three stages operate as a conventional voltage amplifier, the fourth stage, which has no shunted screen grid and cathode, operates as a current amplifier for the meter of the instrument. From the cathode of the fourth stage the voltage is fed to the output sockets, so that the instrument can be applied also as a measuring amplifier. In the three-stage voltage amplifier pentodes are employed in a conventional circuitry with partial

correction of the frequency response curve by chokes. For raising the stability and for equalizing the frequency response, a frequency-dependent inverse feedback which controls also the meter circuit is applied from the anode of the final amplifier stage to the cathode of the first amplifier stage. The amplification of low frequencies is suppressed approximately 4 x by the inverse feedback.

In the range of higher frequencies, the inverse feedback becomes frequency-dependent and its effect is reduced, thus compensating for the amplification drop at these frequencies. For the calibration of the amplification, an incandescent lamp stabiliser is employed which is powered by the mains transformer. The output voltage is approximately 0.9 V AC and is connected over a divider to the input of the cathode follower. To improve the stability, the anode voltage is stabilised electronically and the heater voltage by barretters.

BLOCK SCHEMATIC DIAGRAM

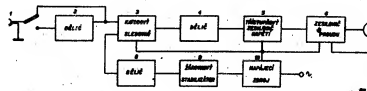

Fig. 2.

1 - Input	7 - Measuring instrument
2 - Divider	8 - Divider
3 - Cathode follower	9 - Incandescent lamp stabiliser
4 - Divider	10 - Powering unit
5 - Three-stage voltage amplifier	11 - Output of the measuring amplifier
6 - Current amplifier	

TECHNICAL DATA

Measuring ranges: 1, 3, 10, 30, 100, 300 mV,
1, 3, 10, 30, 100, 300 V.

Frequency coverage: 20 c/s to 3 Mc/s

Accuracy of measurements: Basic error: $\pm 1\%$ of the full-scale deflection;
 $\pm 2\%$ of the measured value

Frequency error: $\pm 3\%$ of the measured value within the range
40 c/s to 1 Mc/s;
 $\pm 4\%$ of the measured value within the range
20 c/s to 3 Mc/s

Deflection fluctuations caused by mains voltage changes:
At mains voltage changes by $\pm 10\%$ the deflection fluctuates up to $\pm 3\%$ (without recalibration).
If the instrument has been recalibrated, then the additional error caused by mains voltage changes is less than 1% and is included in the data given in the previous item "Accuracy of measurements".

Input resistance: ≥ 8 Mohms for voltages at frequencies from 20 c/s to 1.5 Mc/s;
 > 0.2 Mohm (negative) for voltages at frequencies from 1.5 Mc/s to 3 Mc/s.

Input capacitance: < 30 pF within the range
1 to 300 mV;
 < 17 pF within the range
1 to 300 V. } without coaxial cable

< 75 pF within the range
1 to 300 mV; } with
 < 62 pF within the range } coaxial
1 to 300 V. } cable

Applications of the instrument:

Wide-band amplifier: Frequency range: 20 c/s to 3 Mc/s
Amplification: 500 x
Output resistance: Approx. 650 ohms
Frequency dependence: With the output terminals loaded with a capacitance of approximately 40 pF, the drop is less than 2 dB at 3 Mc/s.

Level meter (dB meter): Range: -70 to + 50 dB.
0 dB is determined as a power of 1 mW across a resistor of 600 ohms.

Further applications: The instrument can be used as an indicator or as an auxiliary amplifier up to 6 Mc/s.

Complement: 6 x 6F52, 1 x 6IA1, 1 x 14TA31,
Tubes: 1 x A211

Barretters: 2 x V255 - 12 - 18 V

Germanium diodes: 2 x 2N941

Lamps: 2 x 2.5 V/0.075 A,
1 x 6 V/0.05 A

Powering: 220 V or 120 V $\pm 10\%$, 50 c/s

Power consumption: 65 W

Protective devices: Fuse: 0.4 A for 220 V, or
0.8 A for 120 V

Overall dimensions: 350 x 260 x 195 mm

Weight: 9 kg

Before carrying out a measurement, it is essential to allow the instrument to heat up for 15 minutes. The instrument measures the mean value of the voltage fed to the input.

CONNECTION TO THE MAINS

Before connecting it to the mains it is necessary to make sure that the instrument has been set to the correct mains voltage. The setting is carried out by turning the disc of the switch which is on the back panel of the instrument. After the screw in the centre of the disc of this selector has been loosened, the disc has to be pulled out and turned so that the number indicating the correct mains voltage is below the triangular mark. Then the screw has to be tightened again, thus securing the disc. If the disc is in the position shown in Fig. 3, then the instrument is connected to 220 V. Next to the mains voltage selector are the mains fuse and receptacle. When changing the voltage setting of the instrument, the mains fuse has to be exchanged also. The fuse values for 120 V and 220 V are given in the section "TECHNICAL DATA".

Fig. 3.

MEASUREMENT

The instrument is set in operation with the switch G which is on the front panel; switching on is indicated by the pilot lamp P (Fig. 4).

After switching on the instrument, approximately 15 minutes must elapse to allow for amplification stabilisation, in order to ensure accuracy of measurements as listed. The measuring voltage is connected to the input connector C either by a coaxial cable (included in the accessories), or by independent leads terminating in banana plugs. If leads with banana plugs are employed, then the one connected to the chassis of the measured object has to be connected to the earthing terminal D, and the other lead to the centre socket of the input connector C.

It is essential, especially at higher frequencies, to consider carefully which method of connection is the more advantageous with regard to the errors which could be caused. Connection by a coaxial cable is advantageous if its relatively high capacitance is irrelevant, e.g. for measurements at lower frequencies or of sources of low internal resistances. If the capacitance of the connecting lead at a certain frequency is no longer negligible with regard to the internal resistance of the measured object, then an additional error occurs. The diagrams in Figs. 9, 10, 11 and 12 give information about the frequencies and source resistances at which an error of 1 % occurs.

Example: The voltage across a resistive divider is measured in the following setup:

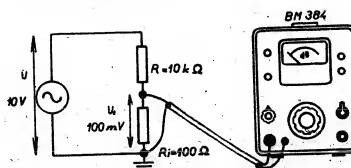

Fig. 4.

The internal resistance R_i of the measured source is approximately 100 ohms. From the diagram (Fig. 10) it can be seen that within the voltage range 1 to 300 mV the connection of the millivoltmeter causes an additional error of 1 % at $f =$ approximately 5 Mc/s (point 1). A similar error occurs also when independent leads are employed, of course at frequencies where the input capacitance of the millivoltmeter itself begins to have influence. Also in this case can be determined from the diagram in Fig. 9 the frequency at which an additional error of 1 % occurs. (In this example $f =$ approximately 7.5 Mc/s, i.e. far beyond the limiting frequency of the millivoltmeter (point 2)). At higher frequencies, the error increases according to the following informative table:

Error:	1 % for $X_c = 7R$
	2 % for $X_c = 5R$
	5 % for $X_c = 3R$
	10 % for $X_c = 2R$

where $X_c = \frac{1}{\omega C}$ is the reactance of the input capacitance C of the millivoltmeter (with coaxial cable) at the considered frequency, and R is the internal resistance of the source, the voltage of which is being measured. When measurements are carried out across an inductance which is practically undamped by the circuitry of the source (e.g. if it is powered over a high resistance), then the impedance across which the voltage is being measured grows, owing to the parallel connection of the input capacitance, according to the relation:

$$Z = \frac{4L}{1 - \omega^2 LC}$$

If the reactance of the input capacitance of the millivoltmeter falls at a certain frequency to a hundredth multiple of the reactance of the inductance, then an additional error of 1 % of the measured voltage is caused. In this case also can be determined from the diagram the frequency at which (at the given inductance) the additional error is 1 %.

Example: Measurement of a voltage across an inductance
 $L = 50 \mu H$. (The setup is given in Fig. 5).

An error of 1 % occurs when a coaxial cable is employed at a frequency of 250 kc/s - point 1, or when independent leads are used at a frequency of 400 kc/s - point 2 (Fig. 9).

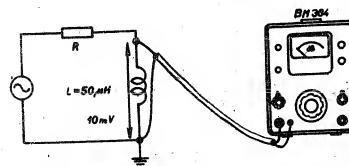

Fig. 5.

The advantage of applying independent leads is in the reduction of the input capacitance; however, it can cause certain other errors during the measurement, e.g. it can cause capacitive (or inductive) coupling with the circuit which powers the measured object, as the powering voltage can be many times higher than the measured one.

Example: Measurement of a voltage over the output of a divider at $f = 3$ Mc/s.

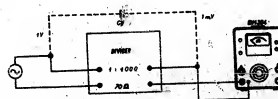

Fig. 6.

A stray capacitance $C_p = 0.1 \text{ pF}$ is sufficient to raise the output voltage of the divider by 1 %. When the measurement is carried out across large resistances, and when independent leads are employed also it is essential to take into account the effect of hum which is an interfering AC voltage produced in the leads usually by induction from the mains, and is combined with the measured voltage. The interference caused by hum is most troublesome at the lowest voltages measured.

From the given example it is obvious that the application of independent leads is advantageous at higher frequencies, provided they are kept as short as possible.

When setting up a measuring assembly, great care must be taken to prevent the introduction of hum into the input circuit of the millivoltmeter by incorrect connection of the earth leads. Hum can be caused, for example, by the equalizing current between the zero conductor (connected in the mains receptacle to the chassis of the instruments) and the actual zero potential of a separate earth connection which is unsuitably employed.

An example of unsuitable connection (for the measurement of the output voltage of a generator) is indicated in Fig. 7.

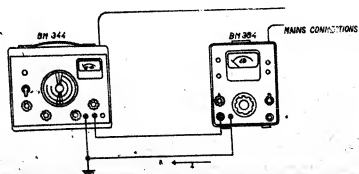

Fig. 7.

Between the chassis of the millivoltmeter and earth flows an equalizing current i . It causes a voltage drop in the lead "a" which interconnects the earthing sockets of the two instruments. This drop is superimposed on the measured voltage when the active sockets of the instruments are interconnected.

For example, a current of 10 mA at a resistance of 0.1 ohm of the lead "a" produces a voltage drop of 1 mV, i.e. a full-scale deflection of the meter when the most sensitive measuring range is employed. In this case it is advantageous to connect a separate earth to the zero conductors directly in the mains receptacles.

It is also essential to ensure that the active and earthing leads do not form large loops in which external magnetic fields could produce induced voltages. It is recommended to place the active and earthing leads in parallel close to each other.

Setting the minimum of the interfering signal:
The tubes of the amplifier are heated by AC. With regard to the high sensitivity of the amplifier, it is impossible to prevent completely the penetration of interfering AC voltage (hum) into the grid circuits of the tubes. This interference is caused either by the heating, or by the stray field of the mains transformer. In addition, also the inherent noise of the large resistors in the input circuit of the instruments becomes active. These two factors (hum and noise) produce an interfering signal which appears as a deflection of the meter, even when there is no voltage connected to the input of the millivoltmeter. On the back panel of the instrument is a control marked E39 (see Fig. 8) for setting the minimum of the interfering signal.

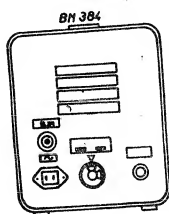

Fig. 8.

The setting has to be carried out with the input connector screened by a metal cap and with the instrument set to the range 1 mV.

When exchanging the tube E1 or E2, it is essential to select it carefully, as all tubes of this type are not suitable for the achievement of the lowest possible interfering signal.

Application as an amplifier:

The output sockets H of the amplifier are on the front panel. The employed leads have to terminate in banana plugs, as when such a plug is inserted into the active socket, the circuit of the meter is automatically disconnected. The frequency response of the amplifier is essentially flat from 20 c/s to 5 Mc/s within ± 2 dB, provided the capacitance which is connected to the output sockets is not larger than 40 pF. With a smaller degree of accuracy, the amplifier can be used for the amplification of AC voltages at frequencies up to 5 Mc/s.

Application as a level meter (dB meter):

The instrument is provided with a dB scale which enables the direct measurement of frequency response in terms of dB. The

zero level is determined as a power of 1 mW across a resistance of 600 ohms, i.e. 0.774 V. Of course "0 dB" can be set in any range and during the measurement employed for comparison. The setting "0 dB" is carried out by changing the voltage on the measured object.

Calibration of the instrument:

The millivoltmeter is calibrated by the makers by the use of precise laboratory instruments. Transitory and long-term stability is achieved by the application of inverse feedback and by the use of stabilized powering voltages. However, it is impossible to prevent completely the effect of tube ageing, and from time to time it is necessary to check the accuracy of the millivoltmeter.

The calibration is carried out with the built-in calibrating voltage source of 50 c/s by setting the performance switch B to the position "K" whilst the input connector is screened.

The needle of the meter of the instrument must swing to the red calibration mark, otherwise it will be necessary to adjust the potentiometer K which is on the front panel of the instrument. The calibration can be carried out with the instrument set to any of the ranges 1 V to 300 V.

Also when the mains voltage setting of the instrument is changed it is recommended to recalibrate the instrument, so as to eliminate an additional error which is maximum $\pm 3\%$ at $\pm 10\%$ mains voltage changes.

Frequency dependence of the deflection.

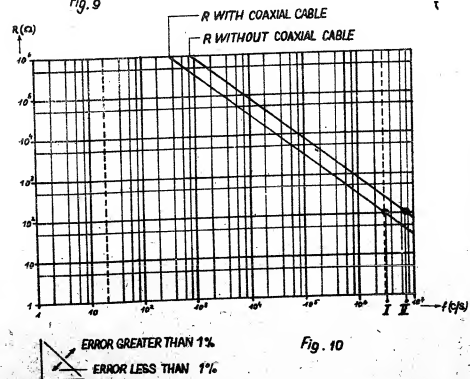
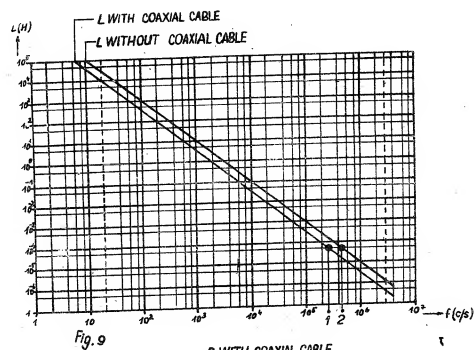
The germanium diodes are frequency-dependent. This dependence changes according to the magnitude of the rectified voltage. Equalization of this dependence can be carried out only for certain voltages - in the millivoltmeter this is carried out for full-scale deflection of the meter. For smaller deflections, therefore, the frequency dependence of the germanium diodes becomes apparent and for more accurate measurements it is necessary to correct the results of measurements according to the diagram in Fig. 15.

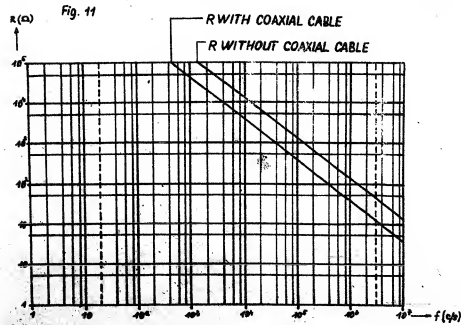
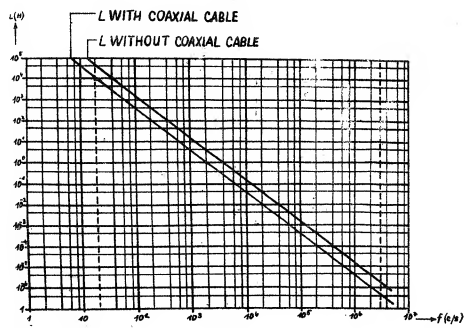

Checking of the anode voltage.

The stabilization of the anode voltage is set so that at mains voltage changes by $\pm 10\%$ the anode voltage fluctuates by maximum $\pm 0.5\%$.

As in time ageing of the tubes can cause greater changes (and these can adversely influence the accuracy at higher frequencies), it is recommended to check the anode voltage from time to time and if necessary adjust it. The checking is carried out by setting the performance switch B to the position "A" (with any measuring range selected without disconnecting the measured voltage). The needle of the meter must swing to the red calibration mark - otherwise the deflection will have to be adjusted with the potentiometer A.

ERROR GREATER THAN 1%
 ERROR LESS THAN 1%

Fig. 12

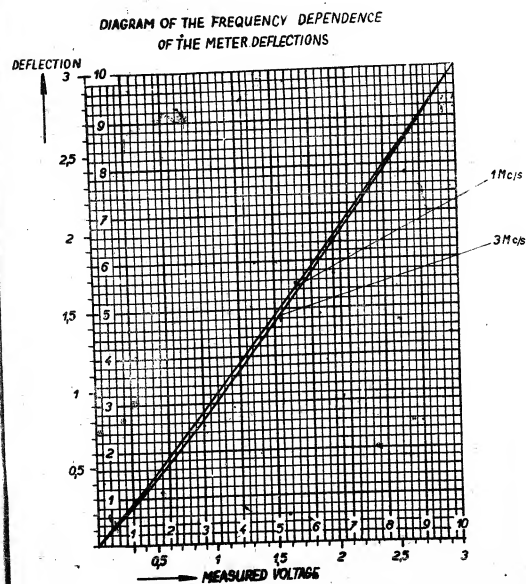

Fig. 13

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors:

No.	Type	Value	Max. load	Tolerance	Standard CSR
R1	carbon layer	10 MΩ	0.1 W	± 2 %	WE 681 01 10M/C
R2	carbon layer	9.7 kΩ	0.1 W	± 1 %	WE 681 01 9k7/D
R3	carbon layer	10 Ω	0.05 W	-	TR 110 10
R4	wire-wound	16 Ω	0.5 W	-	TR 501 16
R5	carbon layer	100 Ω	0.1 W	-	TR 111 100
R6	carbon layer	10 MΩ	0.1 W	± 2 %	WE 681 01 10M/C
R7	carbon layer	500 Ω	0.25 W	-	TR 101 500
R8	carbon layer	3.2 kΩ	0.25 W	-	TR 101 3k2
R9	resistance strip	20,23 Ω	-	± 5 %	1A7 679 28
R10	resistance strip	4374.7 Ω	-	± 5 %	1A7 679 24
R11	carbon layer	8 kΩ	0.25 W	-	TR 101 8k
R12	carbon layer	20 Ω	0.25 W	-	TR 101 20
R13	carbon layer	10 kΩ	0.25 W	-	TR 111 10k
R14	carbon layer	2 MΩ	0.25 W	-	TR 101 2M
R15	carbon layer	100 Ω	0.25 W	-	TR 101 100
R16	carbon layer	10 Ω	0.25 W	-	TR 101 10
R17	carbon layer	6.4 kΩ	0.5 W	-	TR 102 6k4
R18	carbon layer	25 kΩ	0.25 W	-	TR 101 25k
R19	carbon layer	500 kΩ	0.25 W	-	TR 101 M5
R20	carbon layer	4 kΩ	1 W	-	TR 105 4k
R21	carbon layer	100 Ω	0.05 W	-	TR 110 100
R22	carbon layer	4 kΩ	0.5 W	-	TR 102 4k
R23	carbon layer	100 Ω	0.25 W	-	TR 101 100
R24	carbon layer	25 kΩ	0.25 W	-	TR 101 25k
R25	carbon layer	500 kΩ	0.25 W	-	TR 101 M5
R26	carbon layer	1 kΩ	1 W	-	TR 105 1k
R27	carbon layer	100 Ω	0.05 W	-	TR 110 100
R28	carbon layer	100 Ω	0.25 W	-	TR 101 100
R29	carbon layer	2.5 kΩ	0.5 W	-	TR 102 2k5
R30	carbon layer	25 kΩ	0.25 W	-	TR 101 25k
R31	carbon layer	500 kΩ	0.25 W	-	TR 101 M5
R32	carbon layer	100 Ω	0.05 W	-	TR 110 100
R33	carbon layer	6.4 kΩ	0.5 W	-	TR 102 6k4

No.	Type	Value	Max. load	Tolerance	Standard CSR
R34	carbon layer	25 kΩ	0.25 W	-	TR 101 25k
R35	carbon layer	250 Ω	0.25 W	-	TR 101 250
R36	carbon layer	500 Ω	0.25 W	-	TR 101 500
R37	wire-wound	64 Ω	4 W	-	TR 611 64
R38	wire-wound	200 Ω	4 W	-	TR 611 200
R39	potentiometer	64 Ω	0.5 W	-	WN 690 01 64
R40	carbon layer	1 kΩ	0.25 W	-	TR 101 1k
R41	carbon layer	200 kΩ	0.5 W	-	TR 102 k2
R42	carbon layer	200 kΩ	0.5 W	-	TR 102 k2
R43	carbon layer	1 kΩ	0.25 W	-	TR 101 1k
R44	carbon layer	200 kΩ	0.5 W	-	TR 102 k2
R45	carbon layer	100 kΩ	0.5 W	-	TR 102 k1
R46	carbon layer	50 kΩ	0.25 W	-	TR 101 50k
R47	carbon layer	200 kΩ	0.5 W	-	TR 102 k2
R48	wire-wound	64 Ω	4 W	-	TR 611 64
R49	wire-wound	32 Ω	1 W	± 5 %	TR 502 32/B
R50	carbon layer	12.5 kΩ	1 W	-	TR 103 12k
R51	wire-wound	32 Ω	1 W	± 5 %	TR 502 32/B
R52	carbon layer	100 kΩ	0.5 W	-	TR 102 k1
R53	potentiometer	100 kΩ	0.5 W	-	WN 694 01 100k
R54	carbon layer	40 kΩ	0.5 W	-	TR 102 40 k
R55	potentiometer	1 kΩ	0.5 W	-	WN 694 01 1k/M
R56	wire-wound	6.4 kΩ	2 W	± 2 %	TR 505 6k4/C
R57	wire-wound	16 Ω	0.5 W	-	TR 501 16
R58	carbon layer	360 kΩ	0.1 W	± 1 %	WE 681 01 M36/D
R59	carbon layer	250 Ω	0.25 W	-	TR 101 250
R60	carbon layer	125 Ω	0.25 W	-	TR 101 125
R61	carbon layer	10 Ω	0.25 W	-	TR 101 10
R62	carbon layer	250 Ω	0.25 W	-	TR 101 250
R63	carbon layer	250 Ω	0.25 W	-	TR 101 250
R64	potentiometer	lin. 500 Ω	0.5 W	-	WN 694 01 500/M
R65	potentiometer	lin. 32 Ω	0.5 W	-	WN 690 01 32
R66	potentiometer	32 Ω	0.5 W	-	WN 690 01 32
R67	carbon layer	10 Ω	0.05 W	-	TR 110 10
R68	carbon layer	12.5 Ω	0.05 W	-	TR 110 12k5
R69	carbon layer	10 Ω	0.05 W	-	TR 110 10
R70	carbon layer	10 Ω	0.05 W	-	TR 110

No.	Type	Value	Max. load	Tolerance	Standard CSR
R71	resistance strip	1,385.3 Q	-	± 0.5 %	LAF 679 29
R72	resistance strip	437.6 Q	-	± 0.5 %	LAF 679 25
R73	resistance strip	138.4 Q	-	± 0.5 %	LAF 679 26
R74	resistance strip	43.77 Q	-	± 0.5 %	LAF 679 27
R75	potentiometer	680 Q	0.2 W	-	WN 790 25 680
R76	potentiometer	470 Q	0.2 W	-	WN 790 25 470
R77	wire-wound	500 Q	1 W	± 2 %	TR 502 500/C
R78	wire-wound	500 Q	1 W	± 2 %	TR 502 500/C
R79	carbon layer	1 kQ	0.1 W	-	TR 111 1k
R80	carbon layer	1 kQ	0.1 W	-	TR 111 1k

Note: Ra = R67 or R68

Capacitors:

No.	Type	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
C1	paper	10,000 pF	1,000 V	-	TC 155 10k
C2	trimmer	6 pF	-	-	LAK 701 02
C3	mica	5,000 pF	250 V	5 %	WK 714 31 5k/B
C4	paper	10,000 pF	250 V	-	TC 152 10k
C5	MP box-type	4 pF	160 V	-	TC 455 4M
C6	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50 M
C7	trimmer	6 pF	400 V	-	LAK 701 02
C8	trimmer	6 pF	400 V	-	LAK 701 02
C9	electrolytic	100 pF	12 V	-	TC 903 100 M
C10	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50 M
C11	paper	0.1 pF	160 V	-	TC 151 M1
C12	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50M
C13	electrolytic	100 pF	12 V	-	TC 903 100M
C14	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50M
C15	paper	0.1 pF	160 V	-	TC 151 M1
C16	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50M
C17	electrolytic	100 pF	12 V	-	TC 903 100M
C18	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50 M
C19	electrolytic	50 pF	250 V	-	TC 595 50M
C20	paper	0.1 pF	160 V	-	TC 151 M1

- 20 -

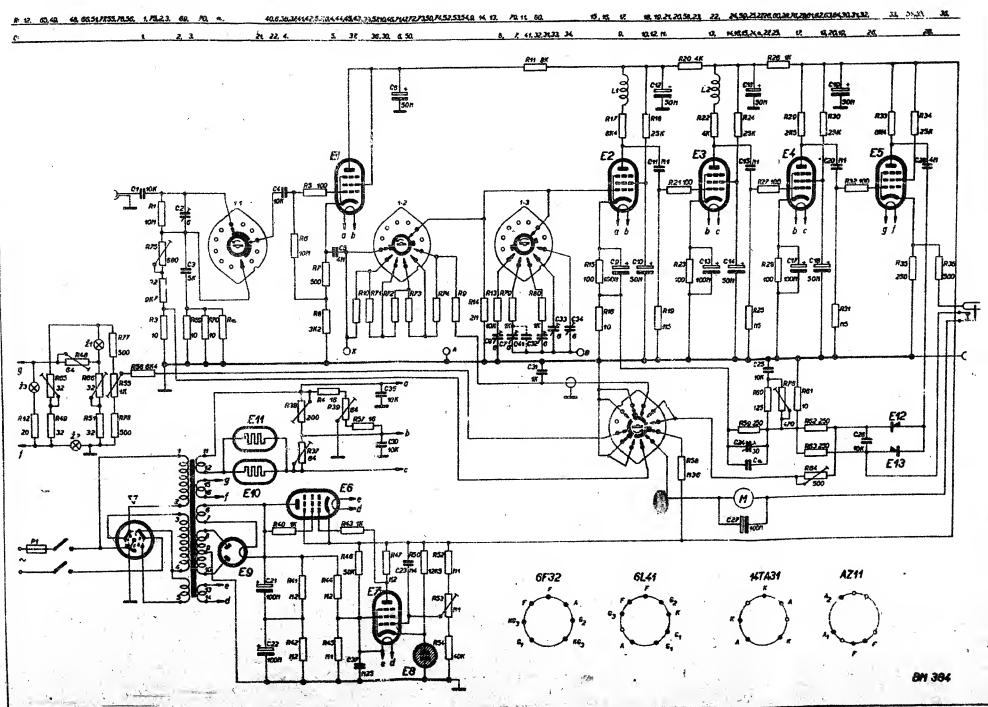
No.	Type	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
C21	electrolytic	100 pF	250 V	-	TC 595 100M
C22	electrolytic	100 pF	250 V	-	TC 595 100M
C23	paper	0.4 pF	160 V	-	TC 120 M4
C24	trimmer	30 pF	-	-	FW 703 01
C25	paper	10,000 pF	-	-	WK 723 28 10k
C26	paper	10,000 pF	-	-	WK 723 28 10k
C27	electrolytic	100 pF	12 V	-	TC 903 100M
C28	MP box-type	4 pF	160 V	-	TC 455 4M
C29	ceramic	25 pF	350 V	-	TC 740 25
C30	paper	10,000 pF	160 V	-	TC 120 10k
C31	paper	1,000 pF	-	-	WK 723 29 1k
C32	trimmer	6 pF	400 V	-	LAK 701 02
C33	trimmer	6 pF	400 V	-	LAK 701 02
C34	trimmer	6 pF	400 V	-	LAK 701 02
C35	trimmer	50 pF	350 V	-	TC 740 50
C36	paper	10,000 pF	160 V	-	TC 120 10k
C37	paper	0.25 pF	160 V	-	TC 120 M25
C41	ceramic	6.4 pF	600 V	-	TC 307 674

Note: Ca = C29 or C35

Other electrical components:

Marking	Value - Type	Drawing No.
Tube E1, E2, E3, E4, E5, E7	6P32	
Tube E6	6XA1	
Tube E8	14TA31	
Tube E9	AZ11	1AN 110 01
barretter E10, E11	V255-12-18	
germanium diode E12, E13	3BX1	
Pilot lamp	6V/0.05 A	1AN 109 12
Pilot lamp	2.5 V/0.075 A	1AN 109 18
Measuring instrument	500 pA DERS	LAF 760 52
Fuse cartridge F1	0.4 A/250 V for	CSN 35 4731
Fuse cartridge F1	220 V	
Fuse cartridge F1	0.8 A/250 V for	CSN 35 4731
Fuse cartridge F1	120 V	

- 21 -

RLC MŮSTEK
TESLA TM393

NAVOD K OBSLUZE

RLC můstek TESLA TM 393 je určen k měření odporů, indukčnosti a kapacit. Je pro provoz ze střídavé sítě a je konstruován jako provozní přístroj, kterého lze použít i pro méně přesná měření laboratorní. Široké měřicí rozsahy umožňují jeho použití v silno- i slaboproudé elektrotechnice k měření jednotlivých částí nízkofrekvenčních obvodů.

Konstruován náleží do řady provozních přístrojů TESLA, konstruovaných v kovové skřínce s rukojetí.

RLC BRIDGE
TESLA TM393

INSTRUCTIONS FOR USE

The RLC bridge TESLA TM 393 is designed for measurements of resistances, inductances and capacitances. It takes the power necessary for operation from the A. C. mains and is intended mainly for routine measurements. It is suitable also for laboratory use where the requirements of precision are not too high. Wide ranges render the apparatus suitable for use in the light- and heavy-current industries and for the testing of A. F. and R. F. circuits.

This apparatus is one of the workshop instruments made by TESLA. It is built into a steel cabinet and is fitted with a handle for carrying.

POPIS

Přístroj sestává z vlastního můstku, ze zesilovače s usměrňovačem, z nízkofrekvenčního oscilátoru, z napájecího zdroje a galvanometru. Veškeré tyto části jsou vestavěny do společné skříně.

Můstek

Rada normálních odporů a teplotovaný potenciometr tvoří vlastní můstek, který obsáhne rozsah dvou dékad. Pro měření kapacit přepojuje se do jednoho ramene měrný kondenzátor 10.000 pF a potenciometr pro vyrovnávání dielektrických ztrát. Při měření indukčnosti se do tohoto ramene zapojuje kapacitní normál 0,1 μF a event. druhý odpor pro vyrovnání ztrátového úhlu paralelně k měrnému kondenzátoru. Z tohoto důvodu jsou pro měření indukčnosti na přepínači K 4 dvě polohy pro měření indukčnosti.

Zesilovač

Vestavěný zesilovač je v provozu vždy při měření kapacit a indukčnosti a při měření odporů pouze tehdy, měří-li se střídavým napětím. Zesilovač je dvoustupňový a zapojuje se do diagonaly mostu přepínačem K 3, je-li tento přepínač v poloze „—“. První stupeň zesilovače má elektronku EF 22, v jejímž anodovém obvodu je filtr LC. Za tímto filtrem je potenciometr, kterým se nastavuje citlivost zesilovače. Druhý stupeň je elektronka EBL 21, zapojená jako třídodový zesilovač. Diodový systém této elektronky usměrňuje získaný signál pro galvanometr.

Nízkofrekvenční oscilátor

Nízkofrekvenční oscilátor je tvořen obvodem LC v obvyklém zapojení a jako oscilační elektronky je použito EF 22. Oscilátor slouží k napájení můstku při měření střídavým napětím a jeho kmitočet je přibližně 400 Hz.

Napájecí zdroj

Napájecí zdroj je tvořen síťovým transformátorem a usměrňovačem elektronkou AZ 1 s příslušnými vyhlazovacími kapacitami a odpory.

DESCRIPTION

The instrument consists of the bridge proper, an amplifier with rectifier, an A. F. oscillator, an appropriate power source and an indicating galvanometer. All these parts are fitted into a common case.

Bridge

The range of the bridge covers two decades. The bridge consists of standard resistors and a calibrated potentiometer. For the measurement of capacitances, a standard capacitor of 10,000 pF and a variable resistor for compensating dielectric losses are inserted into one of the bridge branches. For the measurement of inductances, another standard capacitor of 0.1 μF, and, if necessary, a second variable resistor for loss compensation and connected in parallel with the standard capacitor are switched into this branch of the bridge. Consequently the switch K 4 has two positions for inductance measurements.

Amplifier

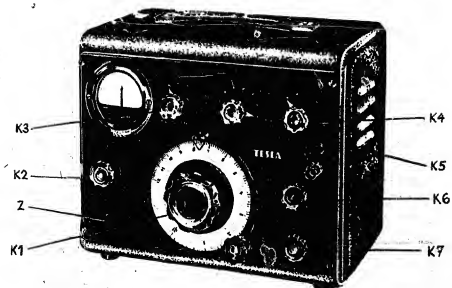
During the measurement of capacitances and inductances, the built-in amplifier is in operation, whereas during resistance measurements it operates only if the measuring current is A. C. The amplifier has two stages and it can be connected into the diagonal of the bridge with the switch K 3 (in its position, marked "A. C."). The first stage of the amplifier is fitted with a tube EF 22, in the anode circuit of which is an LC filter. This filter is followed by a volume control for setting the sensitivity of the instrument. In the second stage of the amplifier, a tube EBL 21 operates as a triode amplifier. The diode of this tube rectifies the output signal of the bridge for supplying the indicating galvanometer.

A. F. oscillator

The A. F. oscillator operates with an LC circuit which is connected in the usual manner to the tube EF 22. This oscillator feeds the bridge whenever A. C. is used for operation, and supplies a measuring current of approximately 400 c/s.

Power supply unit

The built-in power supply unit contains the mains transformer, the rectifying valve AZ 1, and a smoothing network made up of resistors and capacitors. This power unit supplies the anode voltage and filament current for the tubes and also feeds the selenium

Dává osovité napětí pro zesilovač, zřívací napětí pro elektrony a střídavé napětí pro suchý usměrňovač, ze kterého se napájí můstek při měření stejnosměrným napětím.

Galvanometr

Galvanometr je normální ručkový přístroj s nulou uprostřed, takže při měření odporů stejnosměrným napětím indikuje i směr rozložení mostu. Při měření střídavým napětím se vychyluje ručka pouze jedním směrem.

Přístrojství

Jako příslušenství je k přístroji dodávána síťová žhářka „Flexa“ o soket s náhradními pojistkami pro 120 V a 220 V.

Připojení na síť

Před připojením na síť je nutné přístroj přepnout na jmenovité napětí sítě připojováním napětí, umístěným na zadní straně přístroje. Přepnutí provedeme po uvolnění zajišťovacího kovového pásku, vytáhnutím o zsunutím přepínačů kotoučků tak, aby číslo udávající napětí bylo postaveno proti trojúhelníkové značce (obr. 2). Zajišťovací pásek opět připevníme. Vlevo vedle voliče napětí je síťová pojistka P a dále síťová zástrčka. Vpravo od voliče je osovité pojistko Po (obr. 3).

Síť zapínáme knoflíkem K 2 povytáhnutím nebo pootočením doprava, přičemž se rozsvítí signální žárovka Z.

Kříd přístroje je zapojen na ochranný vodič.

rectifier which supplies the bridge, whenever D. C. measuring current is required.

Galvanometer

The balance indicator of the bridge is a measuring instrument with zero in the middle of the scale. It indicates during measurements with D. C. also the direction of unbalance. In A. C. measurements the deflection is in one direction only.

Accessories

A mains cable with plug and connector, and a fabric bag with spare fuse cartridges for 120 V and 220 V are supplied with the bridge as standard accessories.

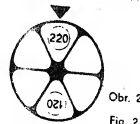
Mains connection

Before the bridge is switched on it is necessary to ascertain that its power supply unit is adapted to the available mains voltage.

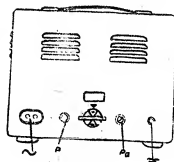
The mains voltage selector is on the back of the instrument. If necessary the voltage can be changed (after the securing metal strip has been removed temporarily) by pulling out the disc of the selector, turning it and then inserting it in such a way that the triangular mark above it points to the required voltage (Fig. 2). Then the securing strip must be replaced. Next to the voltage selector are the mains fuse "P" and the power receptacle "A, C". The anode fuse "Po" (Fig. 3) is on the right-hand side of the mains voltage selector.

To switch on the bridge, the knob K 2 is operated (pulled out or turned clockwise) and simultaneously the pilot lamp Z lights up.

The framework of the instrument is connected to the protective conductor of the mains cable.

Obr. 2.
Fig. 2.

Obr. 3.
Fig. 3.

MĚŘENÍ

Měření odporů stejnosměrným napětím (obr. 4)

Stejnoseměrným napětím lze měřit veškeré ohmické odpory, bez ohledu na jalovou složku. Měřený odpor připojíme na svorky XRLC o vytvoření (pootočením) knoflíku K 2 uvedeme přístroj do provozu. Přepínač K 3 přepneme do polohy — a přepínač K 4 zapneme do polohy R.

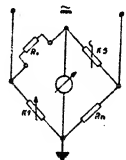
Knoflíkem K 2 nastavíme citlivost tak, aby ručka galvanometru nebyla vychýlena ož na doraz. Měrný potenciometr postavíme přibližně do střední polohy a přepínačem K 5 přepneme do té polohy, ve které je vychýlka galvanometru nejmenší. Podle potřeby zvýšíme citlivost knoflíkem K 2. Nastavením potenciometru K 1 (hrubě velkým knoflíkem a jemně malým knoflíkem) zvýšíme most tok, až ručka galvanometru ukáže na nulu. Při takto vytvořeném mostě odečteme údaj na stupnici knoflíku K 1 a násobíme ho číslem, na které ukazuje šipka přepínače rozsahů K 5.

Při měření stejnosměrným napětím jsou funkce knoflíků K 6 a K 7 vyřazeny a nezáleží na tom, jak jsou knoflíky nastaveny.

Měření velmi malých odporů

Při měření velmi malých odporů je nutné dbát, aby byl vyloučen vliv přechodových odporů. Veškeré tyto odpory měříme tak, že provedeme dvoje měření. Za první změříme přechodové odpory tak, že přepínač K 5 postavíme do polohy 0,1 Ω a svorky XRLC spojíme nakrátko silným drátem. Nyní vytváříme most a na stupnici K 1 odečteme přechodový odpor Rp. Přepínač přístroje dále neměníme, zkracovací drát odpojíme ze svorek XRLC a na jeho místo připojíme malý odpor, který má být změřen. Knoflíkem K 1 most znovu vytváříme a odečteme naměřenou hodnotu Rs. Správná hodnota měřeného odporu je pak rozdíl obou naměřených hodnot, tedy

$$R = R_s - R_p$$

Obr. 4.
Fig. 4.

MEASUREMENTS

Measurement of resistors with D. C. (Fig. 4)

Resistances can be measured with D. C. regardless to the reactive components. The resistor which has to be measured is connected to the binding posts marked "XRLC". The bridge is switched on by pulling (or rotating) the knob K 2. Then the switch K 3 is set to the position marked "D. C." and the switch K 4 to the position marked "R".

With the knob K 2 such a sensitivity is selected that the galvanometer does not indicate full scale deflection. The measuring dial K 1 is set approximately in the middle position and such a position of the range switch K 5 is selected. By increasing the sensitivity, if necessary, and by balancing the bridge by operating the dial K 1, (operating both knobs), the deflection of the galvanometer is reduced to zero. To obtain the result of the measurement, the reading on the dial K 1 is multiplied by the setting of the range switch K 5.

During measurements with D. C. the knobs K 6 and K 7 are inoperative, therefore their settings are irrelevant.

Measurement of very small resistors

During the measurement of very small resistors it is important to eliminate the influence of the resistance of the connections. All small resistors must be measured in two operations. First the resistance of all connections must be ascertained by setting the range switch K 5 to the position "0.1 Ω", interconnecting the binding posts "XRLC" with a heavy gauge wire, and measuring the resistance as described above to obtain the partial result (Rp). Leaving all settings of the bridge unaltered (except K 1), the resistor which has to be measured is connected to the binding posts "XRLC" after the shorting link has been removed. The second result (Rs) is higher by Rp than the correct value which is given, therefore, by the formula:

$$R = R_s - R_p$$

Měření odporů střídavým napětím

Střídavým napětím lze měřit pouze odpory čistě ohmické nebo od-
pory s velmi malou složkou kapacitní nebo induktivní. Měřený od-
por připojujeme rovněž na svorky Xa1c, přepínač K 4 zůstane
v poloze R, přepínač K 3 přepneme do polohy -. Potenciometrem
K 2 nastavíme menší citlivost, aby ručka galvanometru nebyla
vychýlena až na doraz. Přepínačem K 5 najdeme polohu, při které
je výchylka ručky nejmenší a knoflíkem K 1 vyvolíme pak můstek
na nulu. Knoflíkem K 2 zvýšíme citlivost a opětným dostavením
potenciometru K 2 nastavíme velkou citlivost zesilovače, nevrátí se ručka
galvanometru na nulu, což je způsobena vlastním šumem zesila-
vače, a pak vydržíme most na nejmenší výchylku, bez ohledu
na to, že ručka neukazuje na nulu. I v tomto případě jsou poten-
ciometry K 6 a K 7 mimo provoz a nezáleží na jejich postavení.
Naměřenou hodnotu odečítáme již známým způsobem.

Měření kapacit (obr. 5)

Kapacity se měří pouze střídavým napětím a přepínač K 3 musí být
proto v poloze -. Přepínač K 4 přepneme do polohy C a měřený
kondenzátor připojíme na svorky Xa1c. Potenciometrem K 2 na-
stavíme zprvu malou citlivost, aby ručka galvanometru nebyla vy-
chýlena až na doraz. Přepínačem rozsahů K 5 přepneme do po-
lohy nejmenší výchylky indikátoru a most vyvolíme potenciometrem
K 1. Citlivost zesilovače zvýšíme a opětným dostavením knoflíku
K 1 vyvolíme most. Protože měřený kondenzátor má určité ztráty
v dielektriku, je do série s měřeným kondenzátorem zapojen pro-
měnný odpor K 7, kterým je možno most přesně fázově vyvážit.

Measurement of resistors with A. C.

Only resistors with very low or practically no inductive or capacitive
components can be measured with A. C. The resistance to be
measured must be connected to the binding posts "Xa1c" and the
switch K 3 set to the position "A. C.". Then a low sensitivity is se-
lected (with K 2) in order to obtain a small deflection of the gal-
vanometer. After the position of K 5 has been found at which
the deflection decreases to the lowest possible value, the sensitivity
is increased and the bridge is balanced by operating the dial K 1.
Finally the maximum sensitivity is set and the setting of K 1 is
corrected if necessary. At maximum sensitivity the pointer of the
galvanometer does not return to zero when the bridge is comple-
tely balanced, owing to the internal noise level of the amplifier,
therefore the bridge must be balanced to achieve the lowest pos-
sible deflection. The positions of the knobs K 6 and K 7 are irre-
levant, as both these controls are inoperative during the measure-
ment of resistors. The result of the measurement must be ascer-
tained as described in the previous section.

Measurement of capacitors (Fig. 5)

The measurement of capacitors can be carried out with A. C. only,
therefore the switch K 3 must be set to the position marked
"A. C.". The switch K 4 is in the position "C" and the capacitor
which has to be measured is connected to the binding posts
"Xa1c". First a low sensitivity is selected with K 2 in order to pre-
vent overloading of the galvanometer. Then such a position of the
range switch K 5 is found at which the deflection decreases to the
lowest possible value. After increasing the sensitivity with K 2,
the bridge is balanced by operating the dial K 1. As the capacitor
which is being measured has always a certain amount of losses
caused by its dielectricum, a variable resistor K 7, is connected in
series with the standard capacitor. This resistor is suitable for bal-
ancing the phase relations of the bridge.

Je tedy nutné po vyvážení mostu, tímto pro-
měnným odporem, označeným na panelu
„tg δ“, pootečítat tak, aby se výchylka snížila.
Opětovým dostavením potenciometru K 1
a K 7 vyvolíme most. Naměřenou kapacitu
čteme na stupnici knoflíku K 1 a násobíme ji
číslem, proti kterému je postaven přepínač
rozsahů K 5.

Údaj knoflíku K 7 není cejchován, lze však po-
dle jeho polohy posuzovat jakost dielektrika.

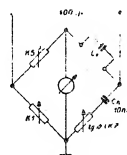
Měření malých kapacit

Při měření malých kapacit je nutné brát v úvahu i vlastní kapaci-
tu svorek přístroje, která je asi 2 pF, a přivádě, není-li kondenzá-
tor připojován přímo na svorku přístroje. Měříme-li malou kapaci-
tu s přiváděním dráhy, musíme předem změřit kapacitu těchto
dráh, při čemž má být jejich poloha stejná při připojení i od-
pojení kondenzátoru. Druhé měření pak provedeme s připoje-
ným kondenzátorem a výslednou kapacitu měřeného kondenzátoru
je dána rozdílem obou naměřených kapacit.

Měření indukčnosti (obr. 6 a 7)

Při měření indukčnosti je nutné přepnout přepínač K 3 do polohy
„-“. Přepínač K 4 do polohy Lp a měřenou indukčnost připojíme na
svorky Xa1c. Potenciometrem K 2 nastavíme menší citlivost, aby
vychýlení můstku bylo snazší. Přepínačem K 5 přepneme do té
polohy, ve které je výchylka galvanometru nejmenší, a knoflíkem
K 1 vyvolíme most.

Proměnným odporem K 7 pro ztrátovou složku, odpovídající po-
loze přepínače K 4 otočíme tak, aby se výchylka galvanometru
dále snížila. Nelze-li otočením potenciometru dosáhnout minima
výchylky, musíme přepínač K 4 přepnout do polohy Ls a vyvolat
ztrátovou složku proměnným odporem K 6. Po dosažení nížší vy-
chýlky galvanometru musíme můstek knoflíkem K 1 znovu vyvolit
a po zvýšení citlivosti knoflíkem K 2 tento postup opakovat, až
dosáhneme nejnižší výchylky oběma knoflíky K 1 a příslušného

Obr. 5.

Fig. 5.

After the bridge has been balanced it is ne-
cessary to reduce the remaining deflection of
the galvanometer by operating the knob K 7.
To reduce the deflection to the lowest possible
degree, it will be necessary to repeat the re-
gulation of K 1 and K 7. The result of the
measurement is the product of the setting of
the range switch K 5 and the reading on the
main dial.
The knob K 7 is not calibrated, nevertheless
its position allows the judging of the quality
of the dielectricum.

Measurement of small capacitors

For inductance measurements the switch K 3 must be set to the
position marked "A. C.", the switch K 4 to the position "Lp" and
the coil to be measured must be connected to the binding posts
"Xa1c". With the volume control K 2 the lowest sensitivity is set
in order to facilitate the balancing of the bridge. Then the switch
K 5 is set to such a position in which the deflection of the indi-
cator is the smallest, and the bridge is balanced
by operating the knob K 1.

Measurement of inductances (Figs. 6 and 7)

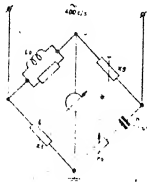
For inductance measurements the switch K 3 must be set to the
position marked "A. C.", the switch K 4 to the position "Lp" and
the coil to be measured must be connected to the binding posts
"Xa1c". With the volume control K 2 the lowest sensitivity is set
in order to facilitate the balancing of the bridge. Then the switch
K 5 is set to such a position in which the deflection of the indi-
cator is the smallest, and the bridge is balanced
by operating the knob K 1.

The variable resistance K 7, which compensates for losses in the
bridge circuitry when the knob K 4 is in position "Lp", is then ope-
rated until a further reduction of the galvanometer deflection is
achieved. If no minimum can be arrived at by the operation of the
resistor, then the position of the switch K 4 must be changed to
"Ls" and the losses compensated for by operating the knob K 6.

potenciometru pro zřetelovou sílu. Po takovém vyvážení můžeme čtení pak poměřenou indukčnost na stupnici knoflíku K 1 a násobíme ji číslem, proti kterému je nastavena síla přepínače K 5. Naměřená indukčnost je pak udána v jednotkách, které označuje přepínač K 5, buď v mH nebo v H. Vyvážení je nutno provést důsledně, jinak při nedokonalém vyvážení může být měření zatíženo hrubou chybou.

V praxi se velmi často vyskytují cívky, jež mají při kmitočtu 400 Hz malou hodnotu činitele jakosti Q. Tyto cívky je nutno měřit s přepínačem K 4 nastaveným do polohy Lp. Naměřená hodnota indukčnosti odpovídá přitom seriové kombinaci z indukčnosti a ztrátového odporu (obr. 7). Ztrátový odpor je přitom vyrovnáván pramenovým odporem K 6.

Pro měření civek, které mají vyšší hodnoty činitele jakosti Q, je nutno nastavit přepínač do polohy Ls a vyrovnávat ztráty pramenovým odporem K 7. Naměřená hodnota indukčnosti odpovídá přitom náhradnímu schématu, v němž jsou ztráty cívky soustředěny do odporu, připojeného paralelně k ideální indukčnosti. Toto schéma bývá používáno při měření indukčnosti transformátorů, u nichž převládají ztráty v železe. Hodnota indukčnosti v paralelním náhradním schématu se liší od hodnoty v seriovém náhradním schématu podle vzorce

Obr. 6. Fig. 6.
schéma podle vzorce

$$L_p = L_s \left(1 + \frac{1}{Q^2} \right)$$

V případě, že měříme cívku o malém Q v nevhodné poloze přepínače K 4 (Ls), naměříme tedy vyšší hodnotu indukčnosti. Pokud je možno přesně vyrovnat most v obou polohách přepínače K 4, je obvykle vhodnější použít hodnoty naměřené v poloze Lp.

After setting the smallest possible deflection, the balance must be readjusted with K 1 and the procedure repeated at increased sensitivity until the smallest possible deflection and the best possible balance are achieved by operating the knob K 1 and the resistor pertaining to the setting of the knob K 4. The resulting scale of the dial of K 1 by the setting of the switch K 5. K 5, i. e. either in units indicated by the pointer of the knob carried out exactly in order to avoid gross errors in the results. In actual practice many coils are used the Q factor of which are fairly low at a frequency of 400 c/s. Such coils must be measured with the switch K 4 in the "Lp" position. The result of measurement is then the series combination of the inductance and the resistance of the measured object (Fig. 7). In this measuring setup the loss resistance is compensated for with the resistor K 6. For the measurement of coils with higher Q values, the switch K 4 must be set to the position "Ls" and the losses must be compensated for by operating the resistor K 7. The result of measurement then corresponds to an equivalent diagram in which the losses of the coil being measured are concentrated in a resistance connected in parallel to an ideal inductance. This setup is usually applied when the inductance of transformers is measured, supposing that the iron losses are predominant. The inductance in such a parallel equivalent diagram differs from the inductance in a series equivalent diagram as follows:

Obr. 7. Fig. 7.

losses of the coil being measured are concentrated in a resistance connected in parallel to an ideal inductance. This setup is usually applied when the inductance of transformers is measured, supposing that the iron losses are predominant. The inductance in such a parallel equivalent diagram differs from the inductance in a series equivalent diagram as follows:

$$L_p = L_s \left(1 + \frac{1}{Q^2} \right)$$

If a coil of low Q value is being measured with the switch K 4 set to the unsuitable position "Ls", always an inductance value is arrived at which is higher than the correct one.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Rozsah odporů:	0,01 Ω — 10 MΩ, rozdělena do osmi rozsahů; možnost měření buď stejnosměrným nebo střídavým napětím.
Rozsah indukčností:	0,01 mH — 1000 H; rozdělena do sedmi rozsahů.
Rozsah kapacit:	1 pF — 100 μF, rozdělený do sedmi rozsahů.
Přesnost měření:	pro R a C ± 2%, při měření elektrolýtických kondenzátorů je přesnost horší; pro L ± 3%.
Vlastní kapacita svarek:	cca 2 pF.
Měrný kmitočet:	cca 400 c/s.
Galvanometr:	± 100 μA s mechanickou nulou uprosřed.
Elektronky:	EF 22 — první stupeň zesilovače, EBL 21 — druhý stupeň zesilovače, EF 22 — nf. oscilátor, AZ 1 — usměrňovač, žárovka 6,3 V/0,3 A.
Pojistky (obr. 3):	síťová (P) pro 220 V ..... 0,4 A, pro 120 V ..... 1 A, anodová (Po) ..... 0,1 A.
Napájení:	střídavé napětí 120 nebo 220 V, 50 c/s.
Příkon:	cca 30 W.
Rozměry:	šířka ..... 320 mm, výška ..... 265 mm, hloubka ..... 225 mm.
Váha:	9,4 kg.

As far as it is possible to balance the bridge exactly with the switch K 4 in both positions ("Lp" as well as "Ls"), it is usual to complete the measurement in the position marked "Lp".

TECHNICAL DATA:

Resistance range:	0,01 Ω — 10 MΩ, divided into 8 ranges. The measurements can be carried out with A, C or D. C.
Inductance range:	0,01 mH — 1000 H, divided into 7 ranges.
Capacitance range:	1 pF — 100 μF, divided into 7 ranges.
Accuracy:	± 2 % for R and C measurements; (results of measurements of electrolytic capacitors are less accurate). ± 3 % for L measurements.
Capacitance of the binding posts:	2 pF approx.
Measuring frequency:	400 c/s approx.
Calvanometer:	± 100 μA with zero in the middle of the scale.
Tubes:	EF 22 — first amplifier stage, EBL 21 — second amplifier stage, EF 22 — A. F. oscillator, AZ 1 — rectifier, Pilot lamp 6,3 V, 0,3 A.
Fuses (Fig. 3):	P: mains — 0,4 A for 220 V, 1 A for 120 V. Po: H. T. — 0,1 A.
Power supply:	A. C. from the mains 220 V or 120 V, 50 c/s.
Power consumption:	30 W approx.
Dimensions:	Width 320 mm, height 265 mm, depth 225 mm.
Weight:	9,4 kg.

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors

No.	Art	Value	Max. load	Tolerance	Standard CSR
R1	resistance card	1 Ω			
R2	resistance card	10 Ω		0.5 %	XF 681 00
R3	resistance card	100 Ω		0.5 %	XF 681 00
R4	resistance card	1 k Ω		0.5 %	XF 681 03
R5	resistance card	10 k Ω		0.5 %	XF 681 02
R6	carbon resistor	100 k Ω	0.4 W	0.5 %	XF 681 01
R7	carbon resistor	1 M Ω	0.4 W	1 %	WK 681 03/M1/D
R8	potentiometer	12 k Ω		2 %	WK 681 03/1M/D
R9	resistance card	10 k Ω		0.5 %	1AN 690 04
R10	potentiometer	15 k Ω		0.5 %	XF 681 01
R11	resistance card	1 k Ω		0.5 %	1AN 690 03
R12	potentiometer lin.	1 k Ω		0.5 %	XF 681 02
R13-R21	potentiometer	50 k-1 M	0.5 W		WK 694 02/1k/N
R14	carbon resistor	2 M Ω	0.5 W	10 %	1AN 698 01
R15	carbon resistor	500 Ω	0.5 W	10 %	TR 102 2M/A
R16	carbon resistor	200 k Ω	1 W	10 %	TR 102 500/A
R17	carbon resistor	400 k Ω	1 W	10 %	TR 103 M2/A
R18	wire-wound resistor	10 Ω	4 W	10 %	TR 103 M2/A
R19	carbon resistor	20 Ω	0.5 W	10 %	TR 601 10/A
R20	carbon resistor	20 k Ω	1 W	10 %	TR 102 20
R21	carbon resistor	32 k Ω	2 W	10 %	TR 103 20K/A
R22	carbon resistor	10 k Ω	0.5 W	10 %	TR 104 32K/B
R23	carbon resistor	10 k Ω	0.5 W	10 %	TR 102 10K/A
R24	carbon resistor	1 k Ω	0.5 W	10 %	TR 103 1k/A
R25	carbon resistor	1 k Ω	0.5 W	10 %	TR 102 10k
R26	carbon resistor	32 k Ω	2 W	5 %	TR 104 32k/B
R27	carbon resistor	44 k Ω	0.5 W	5 %	TR 102 44k/B
R28	carbon resistor	160 k Ω	0.5 W	5 %	TR 102 M16/B
R29	carbon resistor	10 k Ω	2 W	10 %	TR 104 10k/A

Adjustable resistors

No.	Art	Value	Max. load	Tolerance	Standard CSR
Rc	carbon resistor	320 k Ω or 500 k Ω or 800 k Ω or 100 k Ω or 125 k Ω	1 W 1 W 1 W 1 W 1 W		TR 103 M32 TR 103 M5 TR 103 M8 TR 103 M1 TR 103 1M25/A
Rd	precise resistor	1.6 M Ω or 2.5 M Ω or 4 M Ω or 5 M Ω or 6.4 M Ω or 8 M Ω or 10 M Ω	0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W	10 %	WK 681 03 1M6 WK 681 03 2M5 WK 681 03 4M WK 681 03 5M WK 681 03 6M4 WK 681 03 8M WK 681 03 10M/C
Re	precise resistor	1.6 M Ω or 2.5 M Ω or 4 M Ω or 5 M Ω or 6.4 M Ω or 8 M Ω or 10 M Ω	0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W 0.4 W	2 %	WK 681 03 1M6 WK 681 03 2M5 WK 681 03 4M WK 681 03 5M WK 681 03 6M4 WK 681 03 8M WK 681 03 10M/C

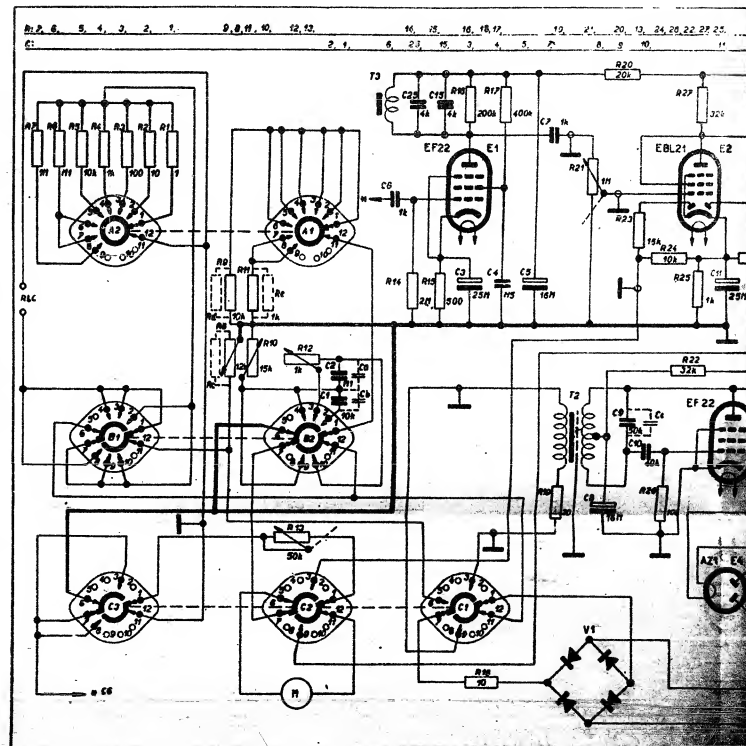
Capacitors

No.	Art	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
C1	micro capacitor	5000 pF	500 V	1 %	WK 714 00/34/D
C2	styroflex capacitor	0.1 μ F	250 V	1 %	CK 724 21/M1/D
C3	electrolytic capoc.	25 μ F	12 V		TC 500 25M
C4	paper capacitor	0.5 μ F	400 V	10 %	TC 103 M5/A
C5-C8	electrolytic capoc.	16-16 μ F	450 V		TC 521 16/16M
C9	paper capacitor	1000 pF	600 V	10 %	TC 104 1k/A
C7	paper capacitor	1000 pF	600 V	10 %	TC 104 1k/A

No.	Art	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
C9	paper capacitor	50,000 pF	400 V	5 %	TC 103 50k/B
C10	paper capacitor	40,000 pF	400 V	5 %	TC 103 40k/B
C11	electrolytic cap.	25 μ F	12 V	5 %	TC 500 25M
C12	paper capacitor	0.1 μ F	400 V	10 %	TC 103 M1/A
C13+C14	electrolytic cap.	16+16 μ F	450 V	5 %	TC 321 16/16M
C15	mica capacitor	4,000 pF	500 V	5 %	TC 212 4k/B
C16	paper capacitor	5,000 pF	1000 V	5 %	TC 106 5k
C17	paper capacitor	5,000 pF	1000 V	5 %	TC 106 5k
C23	mica capacitor	4,000 pF	500 V	5 %	TC 212 4k/B

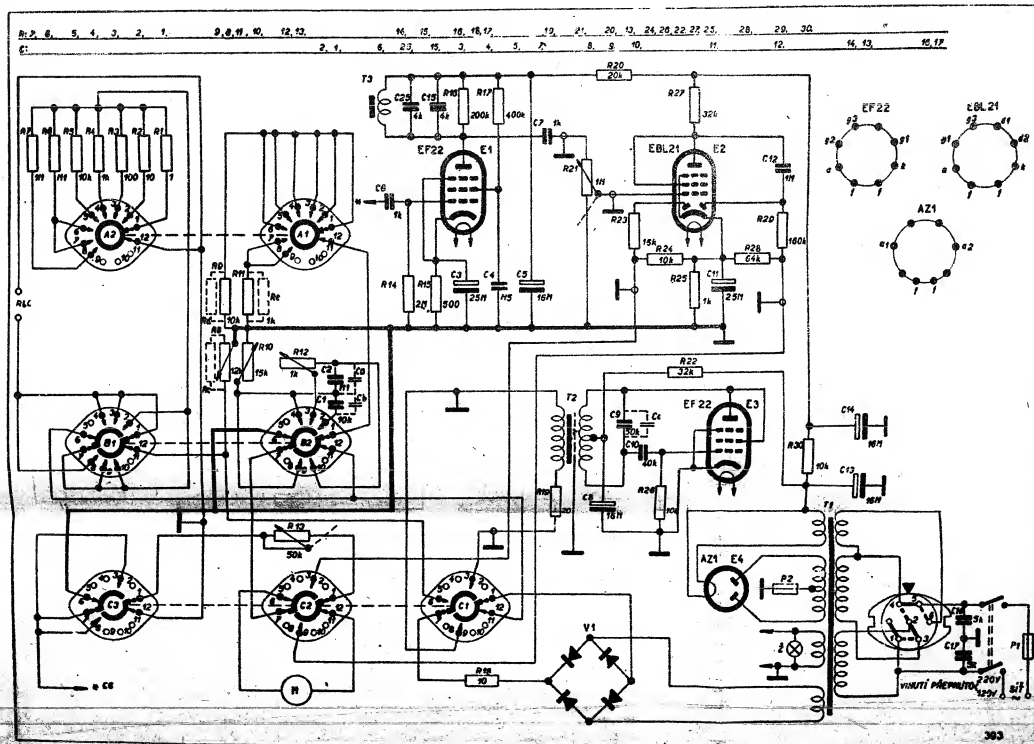
Adjustable capacitor

No.	Art	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
Ca	mica capacitor	1000 pF or 2000 pF or 5000 pF	500 V	5 %	WK 714 08/1k WK 714 08/2k WK 714 08/5k/B
Cb	mica capacitor	1000 pF	500 V	5 %	WK 714 08/1k
Cc	paper capacitor	16,000 pF or 5000 pF or 10,000 pF	400 V	5 %	TC 103 16k TC 103 5k TC 103 10k/B

Tolerance	Standard CSR
5%	TC 103 50k/B
5%	TC 103 40k/B
10%	TC 500 25M
	TC 103 1M/A
5%	TC 521 16/16M
5%	TC 212 4k/B
5%	TC 106 5k
5%	TC 106 5k
5%	TC 212 4k/B

Tolerance	Standard CSR
5%	WK 714 08/1k
5%	WK 714 08/2k
5%	WK 714 08/5k/B
5%	WK 714 08/1k
5%	TC 103 16k
5%	TC 103 5k
5%	TC 103 10k/B

RC GENERATOR TESLA BM 218a

INSTRUCTIONS FOR USE

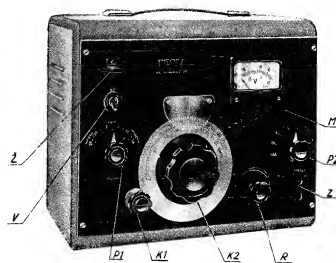

Fig. 1

- Z Pilot lamp
- V Mains switch
- P1 Range selector switch
- K1 Frequency fine setting
- K2 Frequency coarse setting
- R Continuous output control ($R = 26$)
- Z Output terminals
- P2 Output control in steps (divider)
- M Output voltage indicator

The RC generator TESLA BM 218a is designed for wide applications as a test apparatus. It can be used wherever a stable source of A. C. from 20 c/s to 1.2 Mc/s is required and where essentially undistorted waveforms of relatively high voltages are required.

The generator is suitable for response control, sensitivity measurements, distortion control, etc. It is applied usually in connection with an A. F. vacuum tube voltmeter and an oscilloscope. The great advantage of this apparatus is the permanent control of the output voltage by means of the built-in V. T. voltmeter.

DESCRIPTION

The oscillator applies double feedback. The frequency-independent positive feedback is connected to the cathode of the first tube to provide automatic control of the oscillating voltage by incandescent lamp stabilization. The produced frequency is determined by the components of the bridged-over T-network which applies a strong negative feedback to the grid of the first tube for all frequencies except the one to which the oscillator has been tuned. The ranges of the oscillator are selected by switching the T-network. Continuous frequency control is provided by the ganged variable capacitor.

CONNECTION TO THE MAINS

Before the generator is connected to the mains, it is necessary to make sure that the setting of the mains voltage selector is correct. This selector is on the back wall of the apparatus and must be set so that the marking of the available mains voltage is below the triangular mark. Each newly delivered generator has been set by the makers to 220 V.

Should it become necessary to change the voltage setting to 120 V, the securing strip of the selector must be removed, the selector withdrawn, turned and then replaced so that the triangular mark indicates 120 V. Then the securing strip must be replaced.

Next to the mains voltage selector are the mains receptacle and the fuses. One fuse is in the supply lead, the other is in the anode circuit of the power rectifying valve. The mains fuse must be exchanged whenever the mains voltage of the apparatus is changed (see TECHNICAL DATA). When the power is switched on (off) with the switch V, the pilot lamp Z lights up (goes out) (Fig. 1).

Fig. 2

OPERATION

Usually it is not necessary to earth the instrument, as its framework is connected to the third (earthed) conductor of the mains cord.

The overall frequency range of the generator is divided into 5 bands. For the bands I to IV, i. e. for frequencies up to 200 kc/s, a common scale — the outer one — is provided

on the dial. Band V has a separate scale of smaller diameter. The required band can be set with the switch P1.

The knob K2 serves for the coarse setting of the required frequency, the knob K1 enables the fine setting of the dial. The output terminals of the generator are marked "2" in Fig. 1.

The output voltage of 10 V can be reduced in steps down to 0.003 V with the switch P2. Each step can be controlled continuously with the control R. Exact setting of the required voltage is made possible by the application of the built-in V. T. voltmeter, the instrument (M) of which indicates the output on two separate scales for 10 V and 3 V. On the back wall of the apparatus are openings to make accessible further controls: the spindle of the positive feedback regulator "1" which enables the setting of a maximum output voltage of approximately 15 V, and the spindle of the hum suppressor "2" (see Fig. 3). ("1" = R14, "2" = R42, see diagram).

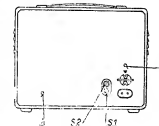

Fig. 3

ACCESSORIES

Standard accessories of the generator are: a mains cord with fitted power plug and connector, and a bag with spare main fuse cartridges for 220 V and 120 V and a spare H. T. fuse.

TECHNICAL DATA

Frequency range:	20 c/s to 1.2 Mc/s, divided into 5 bands:
I.	20—200 c/s
II.	200—2000 c/s
III.	2—20 kc/s
IV.	20—200 kc/s
V.	0.2—1.2 Mc/s

Calibration accuracy after one hour of operation:

Band I.	$\pm 3\%$
Bands II. to IV.	$\pm 2\%$
Band V.	$\pm 5\%$

Distortion:

Dependent on the setting of the dial. In the bands I. to IV., between 20 and 100, it is $\leq 1.3\%$ between 100 and 200 it is slightly higher

Output voltage:

Continuously controllable between 0 and 10 V (if necessary up to 15 V can be set with the positive feedback control — but higher distortion and mistuning of range V will be encountered).

Output control in steps:

Output voltage:	10; 3 V; 1 V; 0.3 V; 0.1 V; 0.03 V; 0.01 V;
Output impedance (approx.):	150 Ω 2 k Ω 200 Ω 20 Ω 0.003 V

Frequency response: ± 1.5 dB over the whole range

Tube complement: AZ12, 3XEBL21, 6B32 (6AL5), STV280/40 (11TF25)

Power supply: A. C. mains 220 V or 120 V, 50 c/s

Fuses: Mains fuse (S 1) 1 A for 220 V
1.6 A for 120 V
H. T. fuse (S 2) - 0.16 A

Power consumption: approx. 80 W

Dimensions: width 320 mm
height 265 mm
depth 225 mm

Weight: 10.2 kg

FUNCTIONAL DIAGRAM

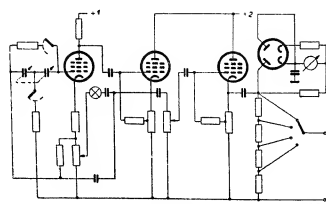

Fig. 4

EXAMPLES OF APPLICATION

1. Tracing of the frequency response of an output transformer

Instruments applied: 1. A. F. millivoltmeter BM 210
2. RC generator BM 218a

The RC generator is connected to the primary of the transformer under test via a resistor R_1 . The secondary is connected to the input of the A. F. millivoltmeter and bridged over with a resistor R_2 (see Fig. 5).

The magnitude of $R_2 = R_z - R_e$, where R_z is the loading impedance of the tube for which the output transformer is designed. R_e is the output impedance of the RC generator. The magnitude of R_z can be determined from the formula:

$$R_z = \frac{R_e \cdot R_k}{R_e - R_k}$$

where R_e is the input impedance of the A. F. millivoltmeter and R_k is the load for which the transformer is designed (usually 5 ohms). It can be assumed that R_e equals approximately R_k as R_k is much smaller than R_e .

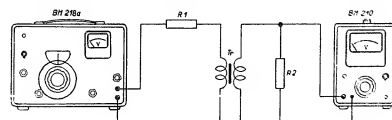

Fig. 5

During measurement the frequency is altered and the output voltage of the RC generator is kept constant. The results of measurement can be recorded in a diagram on paper with mm divisions to obtain the frequency response curve of the tested transformer.

If the ratio of the transformer is unknown, it can be ascertained by using the same measuring setup as described above, but now the resistors R_1 and R_2 are deleted. The transformer ratio equals the voltage ratio between the voltage induced in the secondary and the voltage impressed upon the primary.

A push-pull transformer is tested in such a way that the frequency response of each half of it is measured separately.

2. Tracing of the frequency response of an A. F. amplifier

Instruments applied: 1. A. F. millivoltmeter BM 210
2. RC generator BM 218a
3. Measured amplifier

The setup is connected according to Fig. 6

The magnitude of the resistor R_x is given by the formula:

$$R_x = \frac{R_e \cdot R_z}{R_e - R_z}$$

where R_0 is the input impedance of the A. F. millivoltmeter and R_z is the loading impedance of the amplifier. As long as R_z is smaller than 100 ohms, R_x may be chosen to be equal to R_z as a sufficient approximation.

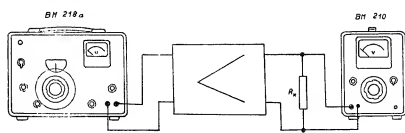

Fig. 6

A suitable voltage is on set the RC generator and is kept constant during the measurement. The frequency is altered and the output voltage of the amplifier under test is recorded. The results can be plotted in a diagram utilizing the customary logarithmic scale. (See Fig. 7.)

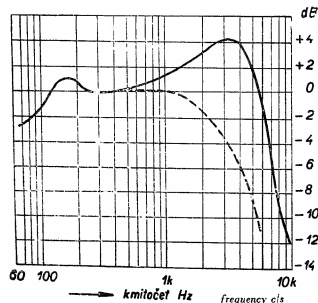

Fig. 7

3. Amplifier sensitivity measurements

The instruments applied and the setup remain as before. The sensitivity of an amplifier is defined by the A. F. voltage which has to be connected to the input of the amplifier

which delivers the rated output. To achieve the rated output it is necessary to obtain an output voltage as follows:

$$E_{out} = \sqrt{R_z \cdot N},$$

where R_z is the loading resistance of the amplifier and N is the rated power.

The amplification is given by the relation:

$$A = \frac{E_{out}}{E_g},$$

where E_g is the voltage connected to the input, i. e. the output voltage of the RC generator.

For exact measurements it is essential that the input impedance of the amplifier under test should be larger than the output impedance of the RC generator. Only then is the reading of the built-in V. T. voltmeter correct. If the above condition is not fulfilled, it is necessary to measure continuously the input voltage of the amplifier by the application of a millivoltmeter which is permanently connected.

4. Inductance measurements

Instruments applied: 1. A. F. millivoltmeter BM 210

2. RC generator BM 218a

3. Calibrated variable resistor 200 ohms (an uncalibrated one is applicable also if the adjusted resistance can be ascertained additionally by measuring with an ohmmeter)

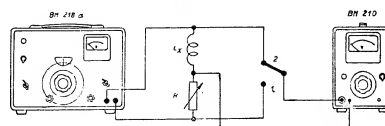

Fig. 8

With the setup according to Fig. 8, inductances up to 1 mH can be measured with sufficient accuracy.

A suitable frequency is selected on the RC generator. The switch P is set to the first position and the deflection of the A. F. millivoltmeter is recorded. Then the switch is changed to the second position and the variable resistor R is adjusted until the same deflection is achieved. By switching back to the first position of P then again to the second position, the deflection is checked and the magnitude of R is ascertained.

The inductance is given by the formula:

$$L_x = \frac{R}{\omega}$$

where $\omega = 2\pi f$ and f is the frequency delivered by the RC generator.

Note: The switching can be accomplished by changing the connecting wires. In the first position the leads to the RC generator must be interchanged, as the earth terminals of the RC generator and of the A. F. millivoltmeter are connected to the third (earthed) conductors of the mains cords.

5. Capacitance measurements

The instruments applied and the setup remain as before, only instead of the inductor L_x under test the capacitor C_x which has to be measured is connected. With this setup only capacitance above 50 000 pF are measurable. The produce is the same as that described above. The result can be computed from the formula:

$$C_x = \frac{1}{\omega R}$$

Note: If the frequency 15.9 kc/s is utilized for both measurements, then the calculations are greatly simplified. L_x and C_x are given by the following simplified formulae:

$$L_x = R \cdot 10^{-5}$$

$$C_x = \frac{1}{R} \cdot 10^{-5}$$

6. Frequency measurements

Instruments applied: 1. RC generator BM 218a
2. Service oscilloscope TM 694

Source of the measured frequency.

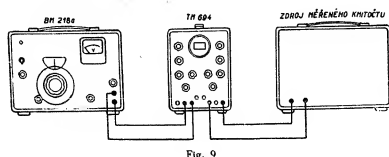

Fig. 9

The RC generator BM 218a is applied as an external source of horizontal sweep voltage for the oscilloscope. If the generator frequency tallies exactly with the frequency being measured, a stationary figure appears on the screen of the C. R. T. oscilloscope. If the measured frequency is of sinusoidal waveform, then the depicted figure is a circle, an

ellipse or a straight line. With other waveforms (square waves, sawtooth oscillations, etc.) the figures are distorted. If one of the frequencies which are being compared is a whole multiple of the other one, then simple figures are obtained and their shapes alter owing to the phase shifts. In Fig. 10 are given Lissajous figures for frequency ratios of 2:1 and 5:1. If one of the frequencies is given by a mixed multiple of the other but the ratio remains given by the ratio of whole numbers, then more complicated figures are obtained. Examples are given in Fig. 11 for the ratios 5:4 and 3:2. A ratio can be ascertained by counting the peaks of the curve forming the figure on the vertical and horizontal sides. The following formula is applicable for the frequency relations:

$$f_v = \frac{m}{n} \cdot f_h$$

where f_v is the frequency applied to the vertical amplifier (or the vertical deflection plates) of the C. R. T. oscilloscope and f_h is the frequency applied to the horizontal amplifier (or the horizontal deflection plates). The number of peaks of the figure curve is m —horizontally and n —vertically (see Fig. 11).

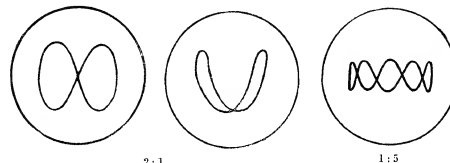

Fig. 10

The accuracy of measurement is given by the calibration of the test generator — in this case by the RC generator TESLA BM 218a.

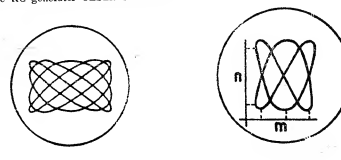

Fig. 11

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors:

No.	Type	Value	Max. load	Tolerance	Standard ČSSR
R1	carbon layer	10 MΩ	0.2 W	± 2%	WK 681 02 10M/C
R2	carbon layer	3.2 MΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 3M2/D
R3	carbon layer	320 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 M32/D
R4	carbon layer	32 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 32k/D
R5	carbon layer	3 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 3k/D
R6	carbon layer	7.4 MΩ	0.1 W	± 2%	WK 681 01 7M4/C
R7	carbon layer	740 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 M74/D
R8	carbon layer	74 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 74k/D
R9	carbon layer	7.4 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 7k4/D
R10	carbon layer	660 Ω	0.1 W	± 1%	WK 681 01 660/D
R11	carbon layer	1 MΩ	0.25 W	—	TR 101 1M
R12	carbon layer	6.4 kΩ	1 W	± 5%	TR 103 6k4/B ✓
R13	carbon layer	1 kΩ	0.5 W	± 5%	TR 102 1k/B
R14	potentiometer	2 kΩ	0.5 W	—	WN 694 01 2k/N ✓
R15	carbon layer	1 kΩ	0.5 W	± 5%	TR 102 1k/B
R16	carbon layer	2.5 kΩ	0.5 W	± 10%	TR 102 2k5/A
R17	carbon layer	10 kΩ	0.5 W	—	TR 102 10k
R18	carbon layer	400 Ω	0.25 W	—	TR 101 400
R19	carbon layer	1 MΩ	0.25 W	—	TR 101 1M
R20	carbon layer	125 Ω	0.5 W	± 10%	TR 102 125/A
R21	carbon layer	6.4 kΩ	2 W	± 10%	TR 104 6k4/A
R22	wire-wound	1 kΩ	4 W	—	TR 504 1k
R23	wire-wound	4 kΩ	6 W	—	TR 612 4k
R24	carbon layer	320 kΩ	0.25 W	—	TR 101 M32
R25	carbon layer	320 kΩ	0.25 W	—	TR 101 M32
R26	potentiometer	5 kΩ	0.5 W	—	WN 694 02 5k/N
R27	carbon layer	400 Ω	0.25 W	—	TR 101 400
R28	carbon layer	1 MΩ	0.25 W	—	TR 101 1M
R29	carbon layer	125 Ω	0.5 W	± 10%	TR 102 125/A
R30	carbon layer	6.4 kΩ	2 W	± 10%	TR 104 6k4/A
R31	carbon layer	100 kΩ	0.25 W	± 10%	TR 101 M1/A
R32	wire-wound	32 kΩ	12 W	—	TR 613 32k
R33	carbon layer	64 kΩ	0.25 W	—	TR 101 64k

No.	Type	Value	Max. load	Tolerance	Standard ČSSR
R34	potentiometer	160 kΩ	0.5 W	—	WN 694 01 M16/N
R35	carbon layer	2.22 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 2k22/D
R36	carbon layer	5.2 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 5k2/D
R37	carbon layer	2 kΩ	0.1 W	± 1%	WK 681 01 2k/D
R38	carbon layer	200 Ω	0.1 W	± 1%	WK 681 01 200/D
R39	carbon layer	24.4 Ω	0.1 W	± 1%	WK 681 01 244/D
R40	carbon layer	220 Ω	0.1 W	± 1%	WK 681 01 220/D
R41	carbon layer	24.4 Ω	0.1 W	± 1%	WK 681 01 244/D
R42	potentiometer	50 Ω	0.5 W	—	WN 690 01 50
R43	carbon layer	8 kΩ	0.5 W	± 5%	TR 102 8k/B
R44	carbon layer	6.4 kΩ	2 W	± 10%	TR 104 6k4/A
R45	carbon layer	6.4 kΩ	2 W	± 10%	TR 104 6k4/A
R46	carbon layer	10 MΩ	0.2 W	± 2%	WK 681 02 10M/C
R47	carbon layer	12 MΩ	0.5 W	± 5%	WK 681 04 12M/B
R48	carbon layer	400 Ω	0.5 W	± 5%	TR 102 400/B

Note:

Ra = R13 + R43 in parallel
 Rb = R1 + R46 + R47 in series
 Rc = R21 + R44 in parallel
 Rd = R30 + R45 in parallel

Capacitors:

No.	Type	Value	Max. D. C. voltage	Tolerance	Standard ČSSR
C1	variable	2X500 pF	—	—	IAN 705 06
C2	trimmer	30 pF	—	—	PN 703 01
C3	trimmer	30 pF	—	—	PN 703 01
C4	trimmer	30 pF	—	—	PN 703 01
C5	trimmer	30 pF	—	—	PN 703 01
C6	trimmer	30 pF	—	—	PN 703 01
C7	mica	16 pF	500 V	± 10%	TC 200 16/A
C8	mica	80 pF	500 V	± 10%	TC 200 80/A
C9	paper	2,500 pF	600 V	—	TC 104 2k5
C10	electrolytic	16 μF	250 V	—	TC 511 16M
C11	paper	0.25 μF	400 V	—	TC 122 M25
C12	mica	32 pF	500 V	± 10%	TC 200 32/A

No.	Type	Value	Max. D. C. voltage	Tolerance	Standard ČSSR
C13	trimmer	30 pF	—	—	PN 703 01
C11	paper	32,000 pF	160 V	—	TC 102 32k
C15	electrolytic	100 μF	100 V	—	TC 502 G1
C16	electrolytic	50 μF	100 V	—	TC 502 50M
C17	paper	0.25 μF	400 V	—	TC 122 M25
C18	electrolytic	50 μF	100 V	—	TC 502 50M
C19	MP box-type	4 μF	160 V	—	TC 454 4M
C20, 21	electrolytic	32/32 μF	450/450 V	—	TC 521 32/32M
C22, 23	electrolytic	32/32 μF	450/450 V	—	TC 521 32/32M
C24	paper	64,000 pF	160 V	—	TC 101 64k
C25	mica	32 pF	500 V	± 10%	TC 200 32/A
C26	paper	2,500 pF	100 V	—	TC 122 2k5
C27	paper	25,000 pF	160 V	—	TC 120 25k
C28	electrolytic	25 μF	12 V	—	TC 500 25M
C29	paper	16,000 pF	160 V	—	TC 120 16k
C30	paper	40,000 pF	160 V	—	TC 120 40k

Note:

Ca C14 + C27 or C29 or C30

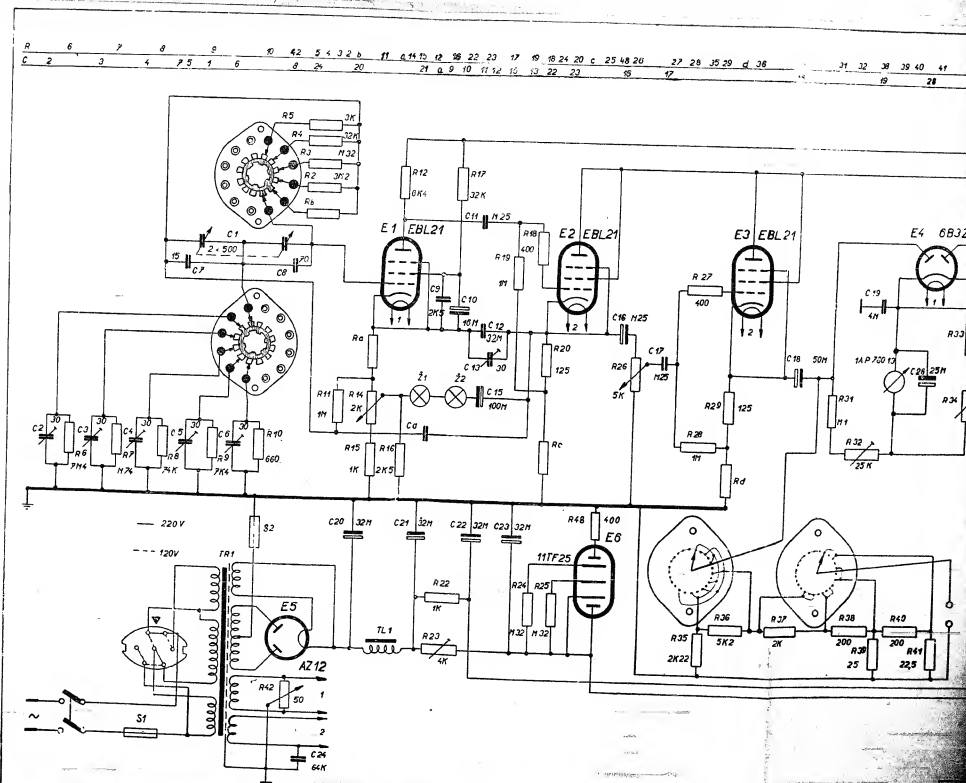
The value of the capacitors C7 and C8 given on diagram is reached by scratching.

Other electrical components:

Component	Type — Value	Standard ČSSR
Tube E1, E2, E3	EBL21	—
Tube E4	6R32	—
Tube E5	AZ12	IAN 110 00
Tube E6	11TF25	—
Pilot lamp Z1, Z2	60 V/50 mA	IAN 109 07
Measuring instrument	100 μA	1AP 780 13
Fuse cartridge	1 A/250 V for 220 V	ČSN 35 4731
Fuse cartridge	1.6 A/250 V for 120 V	ČSN 35 4731
Fuse cartridge	0.16 A/250 V	ČSN 35 4731

The tube E5 is specially selected to suit the instrument.

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP82-00020R0001400180001-7

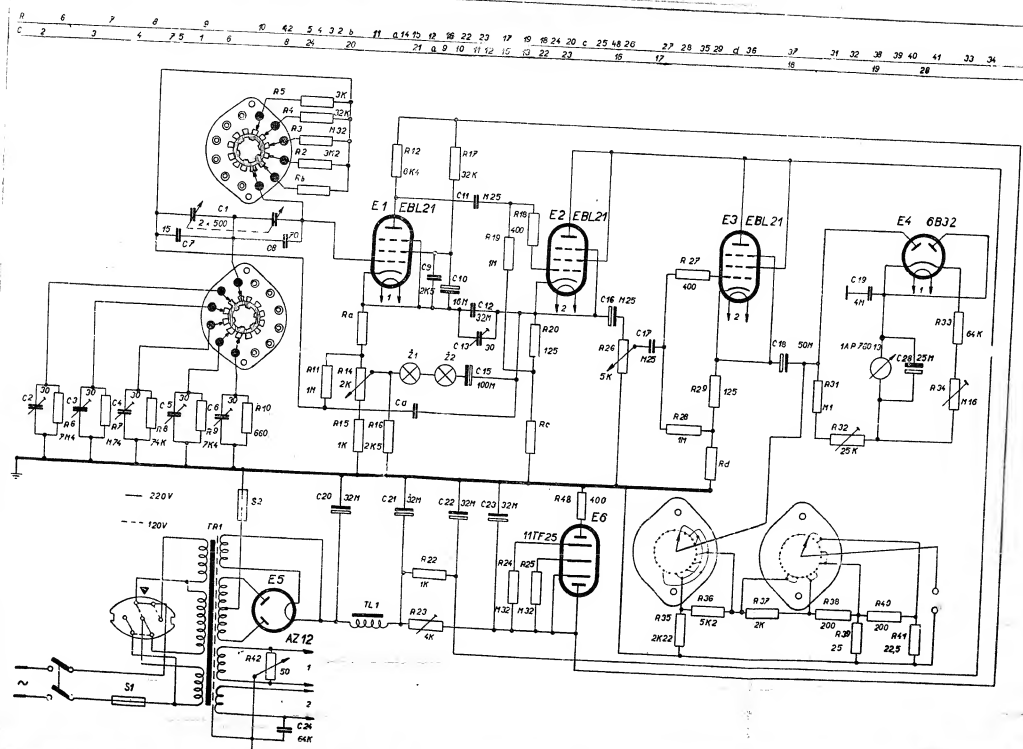

Tolerance	Standard CSSR
—	PN 703 01
—	TC 102 32k
—	TC 502 G1 _L
—	TC 502 50M _L
—	TC 122 M25 _L
—	TC 502 50M _L
—	TC 454 4M
—	TC 521 32/32M
—	TC 521 32/32M
—	TC 101 64k
—	TC 200 32/A
± 10%	TC 122 2k5
—	TC 120 25k
—	TC 500 25M
—	TC 120 16k
—	TC 120 40k

is reached by scratching.

Standard CSSR

1AN 110 00
1AN 109 07
1AP 780 13
CSN 35 4731
CSN 35 4731
CSN 35 4731

TESLA BS 367

SLEDOVAČ SIGNÁLŮ

Sledovač signálů Teslo BS 367 je určen především pro opravy rozhlasových přijímačů o zařízení zvukové techniky. Lze jím, jak již sám název udává, sledovat vstupní signál v různých stupních zesílení o podle akustického výkonu nebo optického indikátoru sledovače lokalizovat funkční zóvu zkušebního přístroje. Malé rozměry přístroje a malé váho umožňují jeho použití mimo dílnu, což přichází v úvahu hlavně v těch případech, kdy není možno vodný přístroj nebo aparaturu dopravit do opravy (velké hudební skříně, zesilovací soupravy pro kina, rozhlasové ústředny apod.). Možnosti širokého využití v dílenské, opravářské a amatérské praxi představuje tento miniaturní přístroj vhodnou a vitanou pracovní pomůcku v celém oboru elektroakustiky.

POPIS

Sledovač signálů není čistě jednoúčelový přístroj. Zahrnuje v sobě celkem 3 funkční jednotky:

- a) Tlustupňový nf zesilovač se vstupní sondou, s optickým indikátorem a reproduktorem. Zesilovač je osazen elektronkami 6CC41, 6L31 a optickým indikátorem EM81. Citlivost je nastavitelná plynule vstupním děličem K2 (R6). Vstupní sonda sledovače signálů se přepíná otočením hlavice H (obr. 1) na nf nebo vf. Při přepnutí na akustické kmitočty (poloha označená jednou tečkou) je na vstup sledovače připojen RC člen, při přepnutí na vf (dvě tečky) je na vstup připojen diodový detektor osazený germaniovou diodou. V poloze vf pracuje vstupní sonda v rozsahu 100 kc/s až 200 Mc/s. Vstupní kapacita sondy je 21 pF. Maximální vstupní napětí je 250 Vss nebo 100 Veff. Špičkové napětí střídavé složky superponované na stejnosměrnou složku max. 400 V.
- b) Astabilní multivibrátor pro sledování souvislým spektrem. Multivibrátor osazený elektronkou 6CC31 je zdrojem napětí obdélníkového průběhu o základním kmitočtu asi 1 kc/s. — Vstupní napětí cca

Konstruujeme propojení na minus pol výstupního konektoru Z (viz všeobecné zásady) a druhým (druhým) vývodem multivibrátoru kontrolujeme postupně jednotlivé stupně přijímače. Správný postup je podle následujícího obrázku, kde v tomto případě postupujeme od ony koncové elektronky k anteně dříve.

1. Anoda koncové elektronky	7. Anoda nf zesilovací elektronky
2. Řídící mřížka elektronky	8. Řídící mřížka
3. Anoda nf elektronky	9. Anoda směšovače
4. Řídící mřížka nf elektronky	10. Řídící mřížka
5. Katoda diody	11. Antenní zářivka přijímače
6. Anoda diody	

Při doteku vývodu multivibrátoru na naznačených místech se musí z reproduktoru ozvat tón, jehož vhodnou sílu můžeme nastavit knoflíkem K1. Jestliže se tón necítí (nebo jen velmi slabě), je závada mezi místem, kde se právě dotýkáme a místem předtím. Tím je chyba lokalizována na několik málo součástek a může být snadno nalezena, event. za pomoci žárovkové nebo doutnavkové zkoušečky. Výstupní napětí multivibrátoru o cca 10V sledovatele nastavujeme jen tak, aby nedocházelo k přetížení zkoušeného zařízení nebo sledovatele signálu. Při hledání závady můžeme také postupovat opačně, tj. od antenní zářivky zkoušeného přijímače. V tomto případě postupujeme tedy opět podle obr. 3, od vývodu, tj. zesilovač se vstupní sondou. Při hledání závady postupujeme sondou na vý - poloha označená ke koncovému stupni a použijeme vstupní sondy. Nejprve přepneme sondu na vý - poloha označená dvěma tečkami. Při doteku na mřížce směšovače vyjdeme otáčivým kondenzátorem některou

z blízkých stanic a tím zkontrolujeme činnost vstupních obvodů směšovače. Neovliví se žádoucí stanice z reproduktoru sledovatele, přikontrolujeme přesnější v obvodu a jejich součástí. Přitom můžeme s výhodou použít jiný signál z multivibrátoru, který přivedeme na antenu vstup přijímače. Je-li závada odstraněna, postupujeme dále (podle obr. 3) směrem ke koncové elektronce, při čemž hlasitost sledovatele reprodukování signálu musí narůstat úměrně počtu zastávajících stupňů přijímače. Neroste-li zesílení, je třeba kontrolovat vždy přesnější okruh, včetně elektronky, u níž se závada projevuje. Rovněž je nutné přikontrolovat vždy dobré propojení „zemí“ zkoušeného přijímače a sledovatele.

Při sledování signálu můžeme s výhodou použít vestavěného optického indikačního zařízení nebo rozšíření světelné výšky můžeme usuzovat, zda signál je skutečně zesílen. Optický indikátor rovněž umožňuje hledat závady i v rušném prostředí. Lokálně při sledování signálu postupujeme až k detekci (bod 5), nutno přepnout vstupní sondu na nf - poloha označena jednou tečkou. Při dalším sledování postupujeme pak opět po mřížkách bodů dle obr. 3 až na anodu koncové elektronky. Projeví-li se nám v některém místě závada, je při dodržování uvedeného postupu lokalizována vždy na malý okruh součástí a lze ji snadno objevit a odstranit.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Citlivost sledovače:

nf při 1 kci/s a výst. výkonu 50 mW 25 mV
vf pro 1 Mc/s ± 30 % modulaci a výst. výkonu 50 mW
30 mV

Kmitočtový rozsah spektra kmitočtů
multivibrdator:

1 kci/s — 20 Mc/s

dotyková 1 MΩ

široková 20 Ω

Kontrolní odpory zkoušečky:

6CC41, 6CC31, 6L31, EM81, 1N1N40, 6Z31

Osvětlení:

ze sítě 120 V nebo 220 V, 50 c/s

Napájení:

ternou pojistkou v síťovém přívodu

Jističení:

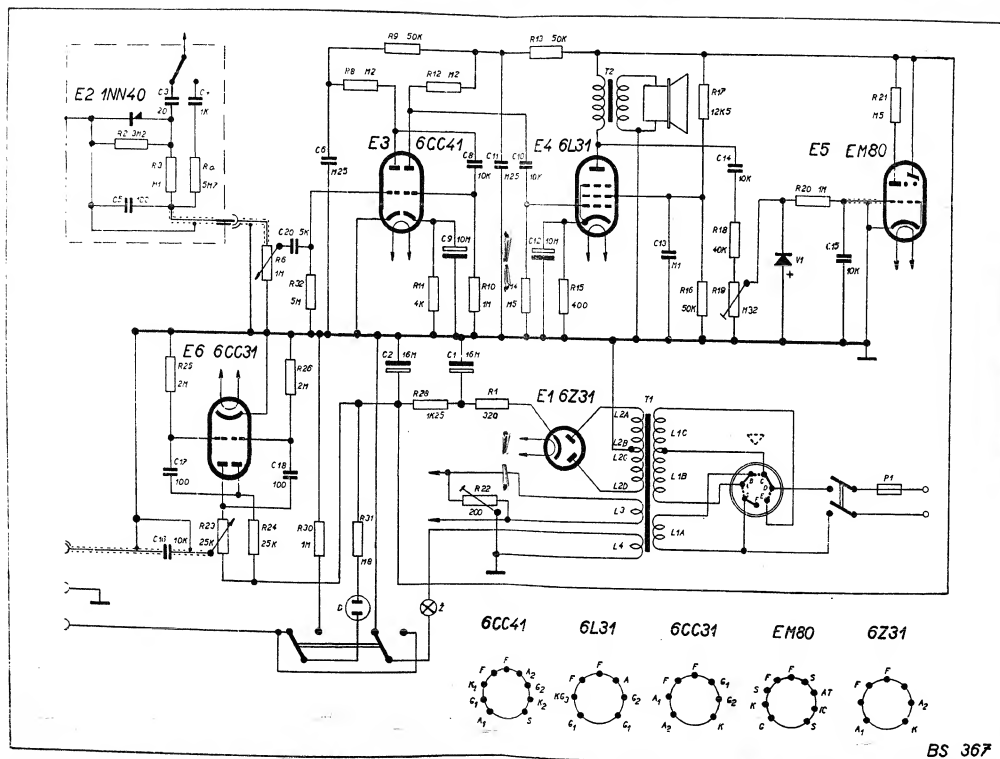
pro 120 V pojistka 0,2 A

pro 220 V pojistka 0,4 A

Příkon:

35 W

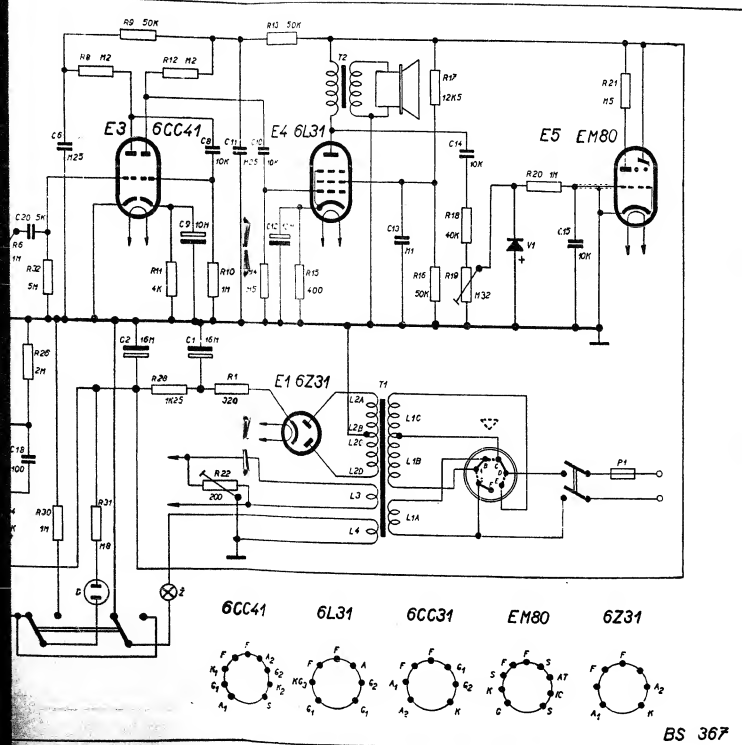
Název	Typ	Rozměry v mm			Váha kg	Cena
		šířka	výška	hloubka		
Sledovač signálů	TESLA B5 367	260	195	145	ca 6	

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors:

No.	Art	Value	Max. load	Tolerance	
R 1	carbon layer	320 Ω	0.5 W		TR 10
R 2	carbon layer	3.2 MΩ	0.25 W	±10%	TR 10
R 3	carbon layer	0.1 MΩ	0.25 W	±10%	TR 10
R 4	carbon layer	3.2 MΩ	0.1 W	±10%	TR 10
R 5	carbon layer	2.5 MΩ	0.1 W	±10%	TR 10
R 6	potentiometer	1 MΩ	0.5 W		WN 10
R 8	carbon layer	0.2 MΩ	0.5 W		TR 10
R 9	carbon layer	50 kΩ	0.5 W		TR 10
R 10	carbon layer	1 MΩ	0.5 W		TR 10
R 11	carbon layer	4 kΩ	0.5 W		TR 10
R 12	carbon layer	0.2 MΩ	0.5 W		TR 10
R 13	carbon layer	50 kΩ	0.5 W		TR 10
R 14	carbon layer	0.5 MΩ	0.5 W		TR 10
R 15	carbon layer	400 Ω	0.5 W		TR 10
R 16	carbon layer	50 kΩ	1 W		TR 10
R 17	carbon layer	12.5 kΩ	1 W		TR 10
R 18	carbon layer	40 kΩ	0.5 W		TR 10
R 19	potentiometer	0.32 MΩ	0.5 W		WN 10
R 20	carbon layer	1 MΩ	0.5 W		TR 10
R 21	carbon layer	0.5 MΩ	0.5 W		TR 10
R 22	potentiometer	200 Ω	0.5 W		WN 10
R 23	potentiometer	25 kΩ	0.5 W		WN 10
R 24	carbon layer	25 kΩ	1 W		TR 10
R 25	carbon layer	2 MΩ	0.5 W		TR 10
R 26	carbon layer	2 MΩ	0.5 W		TR 10
R 27	carbon layer	10 kΩ	1 W		TR 10
R 28	carbon layer	1.25 kΩ	2 W		TR 10
R 30	carbon layer	1 MΩ	0.5 W		TR 10
R 31	carbon layer	0.8 MΩ	0.5 W		TR 10
R 32	carbon layer	5 MΩ	0.5 W		TR 10

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Resistors:

No.	Art	Value	Max. load	Tolerance	Standard CSR
R 1	carbon layer	320 Ω	0.5 W		TR 102 320
R 2	carbon layer	3.2 M Ω	0.25 W	$\pm 10\%$	TR 101 3M2/A
R 3	carbon layer	0.1 M Ω	0.25 W	$\pm 10\%$	TR 101 M1/A
R 4	carbon layer	3.2 M Ω	0.1 W	$\pm 10\%$	TR 111 3M2/A
R 5	carbon layer	2.5 M Ω	0.1 W	$\pm 10\%$	TR 111 2M5/A
R 6	potentiometer	1 M Ω	0.5 W		WN 694 06 1M
R 8	carbon layer	0.2 M Ω	0.5 W		TR 102 M2
R 9	carbon layer	50 k Ω	0.5 W		TR 102 50k
R 10	carbon layer	1 M Ω	0.5 W		TR 102 1M
R 11	carbon layer	4 k Ω	0.5 W		TR 102 4k
R 12	carbon layer	0.2 M Ω	0.5 W		TR 102 M2
R 13	carbon layer	50 k Ω	0.5 W		TR 102 50k
R 14	carbon layer	0.5 M Ω	0.5 W		TR 105 M5
R 15	carbon layer	400 Ω	0.5 W		TR 102 400
R 16	carbon layer	50 k Ω	1 W		TR 103 50k
R 17	carbon layer	12.5 k Ω	1 W		TR 103 12k5
R 18	carbon layer	40 k Ω	0.5 W		TR 102 40k
R 19	potentiometer	0.32 M Ω	0.5 W		WN 694 01 M32/N
R 20	carbon layer	1 M Ω	0.5 W		TR 102 1M
R 21	carbon layer	0.5 M Ω	0.5 W		TR 102 M5
R 22	potentiometer	200 Ω	0.5 W		WN 690 01 200
R 23	potentiometer	25 k Ω	0.5 W		WN 697 02 25k/N
R 24	carbon layer	25 k Ω	1 W		TR 103 25k
R 25	carbon layer	2 M Ω	0.5 W		TR 102 2M
R 26	carbon layer	2 M Ω	0.5 W		TR 102 2M
R 27	carbon layer	10 k Ω	1 W		TR 103 10k
R 28	carbon layer	1.25 k Ω	2 W		TR 104 1k25
R 30	carbon layer	1 M Ω	0.5 W		TR 102 1M
R 31	carbon layer	0.8 M Ω	0.5 W		TR 102 M8
R 32	carbon layer	5 M Ω	0.5 W		TR 102 5M

LIST OF ELECTRICAL COMPONENTS

Capacitors:

No.	Art	Value	Max. DC voltage	Tolerance	Standard CSR
C1 } C2 } C3 }	electrolytic	16/16 μ F	350/385V		TC 519 16/16M
C4	ceramic	20 pF	700 V		TC 700 20
C5	mica	1,000 pF	1,000 V		TC 740 100
C6	ceramic	100 pF	350 V		TC 122 M25
C7	paper	0.25 μ F	400 V		TC 122 10k
C8	paper	10,000 pF	400 V		TC 531 10M
C9	electrolytic	10 μ F	30/35 V		TC 122 10k
C10	paper	10,000 pF	400 V		TC 122 10k
C11	paper	0.25 μ F	400 V		TC 122 M25
C12	electrolytic	10 μ F	30/35 V		TC 531 10M
C13	paper	0.1 μ F	400 V		TC 122 M1
C14	paper	10,000 pF	400 V		TC 122 10k
C15	paper	10,000 pF	400 V		TC 122 10k
C16	paper	10,000 pF	400 V		TC 122 10k
C17	mica	100 pF	500 V	$\pm 5\%$	TC 211 100/B
C18	mica	100 pF	500 V	$\pm 5\%$	TC 211 100/B
C19	electrolytic	8 μ F	—		TC 529 8M
C20	mica	5,000 pF	250 V		WK 714 31 5k

Electronic tubes:

Tube E1	6Z31	1AN 110 41
Tube E2	1NN40	1AN 110 19
Tube E3	6CC41	1AN 110 72
Tube E4	6L31	1AN 110 42
Tube E5	EM81	
Tube E6	6CC31	1AN 110 70

Further electrical components:

Neon lamp	1AN 109 13
Incandescent lamp	1AN 109 13
Rectifier V1	1AN 744 14
Fuse cartridge	CSN 35 4731 0.2 A/250 V
Fuse cartridge	CSN 35 4731 0.4 A/250 V

Supplementary changes of connecting and components are reserved.
The tubes marked 1AN 110... are specially selected for use in the signal tracer.

TECHNICAL DATA

Sensitivity of the signal tracer:

A. F.
25 mV at 1 kc/s and 50 mW output power;
R. F.
30 mV at 1 Mc/s, 30% modulation and 50 mW output power.

Frequency coverage of the multivibrator frequency spectrum:

1 kc/s to 20 Mc/s.

Test resistances of the continuity tester:

1 Mohm — neon lamp
20 ohms — incandescent lamp

Tube complement:

6CC41, 6CC31, 6L31, EM81, 1NN40, 6Z31.

Powering:

A. C. mains 120 V or 220 V, 50 c/s

Safety devices:

Fuse in the mains connection
0.2 A for 220 V, or
0.4 A for 120 V.

Power consumption:

35 W.

Designation	Type	Dimensions mm			Weight kg	Price
		Width	Height	Depth		
Signal tracing instrument	TESLA BS 367	260	195	145	6 approx.	

TESTING OF A RADIO RECEIVER

If the receiver is a complete model with a built-in loudspeaker, the multivibrator can be utilized to advantage for testing the stages and circuits.

The chassis of the receiver is connected to the negative pole of the output connector Z (see "General instructions") and using the other pole, the voltage-carrying pole of the connector, all stages of the receiver are tested successively. The correct sequence, as given in Fig. 3, is to proceed from the loudspeaker to the aerial socket.

1. Anode of the output tube	7. Anode of the I. F. tube
2. Control grid of this tube	8. Control grid of this tube
3. Anode of the A. F. amplifying tube	9. Anode of the mixer
4. Control grid of this tube	10. Control grid of this tube
5. Cathode of the diode	11. Aerial socket of the receiver
6. Anode of the diode	

Whenever the output of the multivibrator is connected to one of the above listed points, a tone must become audible in the loudspeaker. The volume of this tone is controllable with the knob K1. Should no tone be audible or should it be very weak, then the defect is between the point which is being touched and the one before it. Thus the defect is located, is limited to a few components and can be found easily, in some cases by the application of the neon lamp or incandescent lamp continuity tester. The output voltage of the multivibrator and the sensitivity of the signal tracer should be adjusted so that the instrument under test or the tracer itself is not overloaded. It is possible also to carry out the test in a reversed sequence, i. e. beginning with the aerial socket of the receiver. In this case the multivibrator is not applied, but the signal tracer itself with the probe connected to its

input utilized. Once more the circuitry is tested according to Fig. 3, but by proceeding from the R. F. stages towards the output stage. First the probe is switched to the R. F. position (marked with two dots). Whilst the grid of the mixer is being touched with the prong of the probe, the receiver is tuned to some nearby transmitter, in order to test the correct functioning of the mixer input circuits. If no transmitter becomes audible in the loudspeaker of the tracer, then the R. F. stages and their components must be tested. For this purpose it is advantageous to apply a strong signal delivered by the multivibrator, which is fed to the aerial socket of the receiver under test. After the defect has been removed, testing may proceed (according to Fig. 3) towards the output tube, whilst the volume of the signal reproduced by the signal tracer loudspeaker must increase gradually in proportion to the number of the receiver stages. If the signal volume does not increase, it is necessary to test always that stage, including the electronic tube applied in it, which appears to be defective. It is essential to maintain a good earth connection of the receiver which is being tested and of the signal tracer.

During signal tracing the built-in visual tuning indicator may be utilized also to advantage. According to the narrowing or widening of its glowing sector, it is possible to judge whether the signal is actually being amplified or not. The visual indicator facilitates the defect location in a noisy environment. As soon as the detector stage (point 5) is reached during the signal tracing, the input probe

ACCESSORIES

The following are delivered with each signal tracer as standard accessories: an input probe, a coaxial cable fitted with a specially designed connector for the connection of the multivibrator, 2 rubber insulated cables for the continuity tester, 2 crocodile clips, a rubber insulated mains cord with plug and connector, a bag of spare fuse cartridges for 120 V and 220 V, and an instructions booklet.

CONNECTION TO THE MAINS

Before the instrument is connected to the mains, it must be ascertained that it is switched to the available mains voltage. For changing the mains voltage, a selector switch is provided on the back wall of the instrument. The disc of this switch can be pulled out and rotated after its centre screw has been released. The number corresponding to the available mains voltage must be set against the triangular mark. After changing the voltage, the centre screw must be tightened again in order to secure the chosen position of the switch. When the disc is in the position indicated in Fig. 2, the instrument is switched to the mains voltage of 220 V. A certain number of instruments have been fitted with

a mains changeover switch of a different type retaining the old type of the instrument. It is provided in such a position that the changeover switch is under the control of the instrument. The changeover switch is not to be used for changing the mains voltage.

OPERATION

After the instrument has been switched on, the tubes to get heated, and the instrument is ready for operation. The neon lamp indicates the instrument is in operation with the neon lamp glowing. When the power is on, the neon lamp glows. On the other hand, when the power is off, the neon lamp is not glowing. To test the signal tracer, both of the pins of the tracer and the centre pin of the connector are connected with the plug of the probe. If the tracer and the multivibrator are operative, a tone will be audible in the loudspeaker.

After making sure that the instrument operates correctly, the test procedure can be commenced. There are many application possibilities for the signal tracer, but in all cases its basic parts, i.e. the amplifier and the multivibrator, are utilized. The application possibilities and the procedures themselves can be followed easily from the examples given below:

SIGNAL TRACER

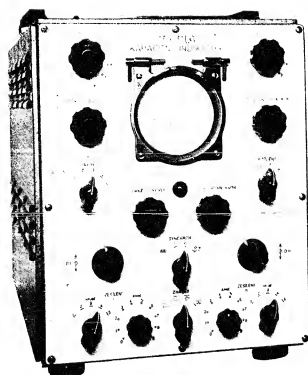

The signal tracer TESLA BS 367 is designed primarily for the repair of radio receivers and sound amplifying equipment. As its name suggests, it is suitable for tracing the input signal in all stages of amplification. By means of the acoustic output or the visual indicator of this instrument, it is possible to locate a functional defect in the tested equipment. The small dimensions and light weight of the signal tracer make it possible to apply it also outside the workshop, especially in cases where it is impossible to transport the defective instrument or equipment into the workshop (as is the case with large radiograms, cinema equipment, sound amplifying plants, etc.).

Owing to its wide application possibilities in production, repair work and for amateur use, this miniature measuring instrument is a suitable and welcome aid in all branches of sound engineering.

DESCRIPTION The signal tracer TESLA BS 367 is not merely a single-purpose instrument. It is composed of three independent units:

- a) A three-stage A. F. amplifier equipped with an input probe, a visual indicator and a loudspeaker. The amplifier is fitted with the electronic tubes 6CC41, 6L31 and a visual indicator EM81. The sensitivity is continuously controllable with the input divider K2 (R6). The input probe of the signal tracer can be switched to A. F. or R. F. by rotating its head H (Fig. 1). When it is switched to A. F. (this position is marked with a dot), an RC network is connected to the input of the tracer; when it is switched to R. F. (two dots), a diode detector fitted with a germanium diode is connected to the input. In the R. F. position, the probe operates within the range 100 kc/s to 200 Mc/s. The input capacitance of the probe is 21 pF. The maximum input voltage may be 250 V D. C. or 100 V R. M. S. The peak voltage of an A. C. superimposed on a D. C. component may reach maximum 400 V.
- b) A stable multivibrator for aligning with a continuous frequency spectrum. It utilizes an electronic tube 6CC31 and delivers a square-wave voltage of the basic frequency of 1 kc/s. The output voltage

CAPACITIVE PRESSURE INDICATOR
7A1A BN 500

APPLICATION

The instrument is designed primarily for displaying quantity variations which can be transformed into capacitance changes.

The variable capacitances is housed in a probe which is situated inside the space in which the change to be measured takes place. Primarily, the instrument is designed for displaying pressure variations spread over magnified periods of time, such as the pressures of compression, suction, power and exhaust strokes inside the cylinders of internal combustion engines, fuel injection pressures in oil engines, pressures in suction and exhaust pipes, further, lifts of injection jet needles and lifts of valves. With the aid of suitable pick-ups and applying convenient methods also vibrations of engine parts can be displayed.

DESCRIPTION

The pick-up of variations is a capacitor, the capacitance of which changes in accordance with the quantity variations to be displayed. Its capacitance changes influence the frequency of the oscillator so that, owing to variations to be displayed, frequency modulation takes place. The carrier frequency — after having been amplified and limited — passes a discriminator stage, and the D. C. and A. F. components of the resulting voltage are connected through a divider to a push-pull output stage which controls the vertical deflection plates of the C. R. tube. All stages, from the discriminator to the C. R. tube, are D. C. coupled, so that even a permanent capacitance change is registered by an alteration of the figure position on the screen. The instrument has two equal channels for the simultaneous displaying of two separate different phenomena by using two transducers. One of the traces of the double-beam C. R. tube can be connected to a source of timing marks. For information and exact ascertaining of the observed phenomenon position with respect to the working cycle of the engine, marks can be displayed on the C. R. tube screen. These are either vertical lines or interrupt the displayed figure in the intervals corresponding to the marks. The stationary position of the observed phenomenon on the C. R. tube screen is adversely influenced by fluctuations in the engine revolutions; therefore, due stabilizing is carried out in the time base triggering circuit. Each instant of starting of the engine operation cycle corresponds to the starting instant of the time base. The instant of starting the time base can be, however, retarded, so that the trace of the start is shifted by up to 360° in one operation cycle, or one operation cycle is entirely left out and starting takes place at every alternate operational cycle. Triggering of the time base can be also effected with a mechanical contactor, but then, delayed starting is not possible.

If the observation has to be quite independent of the engine and if perfect synchronization between the picture and the process is not necessary, automatic time base can be applied, using direct synchronization with the observed process. The time base employs a thyatron and its frequency can be selected in five steps. After the frequency has been roughly selected, it can be adjusted exactly with the aid of the appropriate control fitted on the instrument panel.

The capacitance indicator employs a C. R. tube which displays two phenomena simultaneously. The brightness and focussing of the two traces is independent. The properties

of the display section, i. e. brightness, focus and synchronization are such that it is possible — with the aid of an adaptor — to photograph the displayed figure without any interference, such as undulation of the trace (spot wobble), R. F. remnants and the like. For the described instruments transducers have been evolved for pressure indications from 0 to 500 kg per sq. cm. The measuring ranges of the transducers depend on the diaphragms stepped up from 0.1 to 1 mm. By suitable adjustment of a transducer, also very low partial pressure curves of high total values can be displayed by the application of counter-pressures.

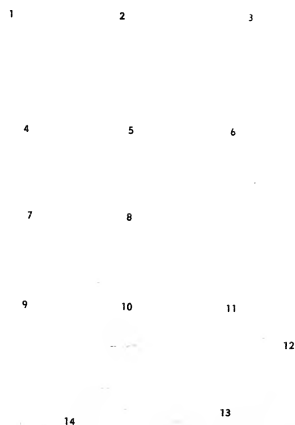
ADVANTAGES

The permissible distance of the instrument from the measured place 10 metres or even more. With the aid of an adaptor and a suitable camera photographs of the displayed figures can be made without difficulty; the accuracy of the calibration curves depends solely on the static pressure indicator employed. Horizontal marking of the displayed figure renders the picture still more accurate and allows also perfect evaluation of the diagram obtained. The wide frequency range renders possible the displaying of very fast phenomena, e. g. of the 30th harmonic frequency of 12,000 R. P. M. The instrument is easily transportable and withstands external influences.

TECHNICAL DATA

Frequency response:	0–6 kc/s –3 dB (0.7 of the original value)
Sensitivity:	min. 0.6 pF/cm approx. max. 0.02 pF/cm approx. of the trace deflection
Vertical deflection linearity:	The maximum error at transducer capacitance changes by ≈ 2 pF 5%
Time base frequency:	in five steps, fine adjustment within 0.3 to 1800 c/s
Time base linearity:	Maximum error 5%
Time base delayed start:	in 4 steps, fine delay adjustment within the limits of 1.4 to 310 msec. compared with the start impulse of the magnetic transducer
Marks:	movable within the lower third of the screen; adjustable height: from 0 to 5 cm
Intensity marks:	adjustable width from 0 to 2 mm
Valve complement:	1 $\times$ 1Y50, 2 $\times$ ECH81, 5 $\times$ EF80, 4 $\times$ 6L43, 2 $\times$ 6B32, 4 $\times$ 6F36, 2 $\times$ 6CC31, 1 $\times$ 6F31, 2 $\times$ ECC85, 1 $\times$ OR2-100/2, 1 $\times$ 21TA31, 2 $\times$ 11TF25
Mains operation voltage and power consumption:	120/220 V, 50 c/s, 220 W approx.

BLOCK CIRCUIT DIAGRAM

1 Capacitance transducer - 2 Capacitance transducer - 3 Magnetic transducer of marks - 4 Oscillator I - 5 Oscillator II - 6 Source of timing marks - 7 RF amplifier + discriminator - 8 RF amplifier + discriminator - 9 D. C. amplifier - 10 D. C. amplifier - 11 Source of starting pulses - 12 C. R. tube - 13 Mechan. contact - 14 Time Base.

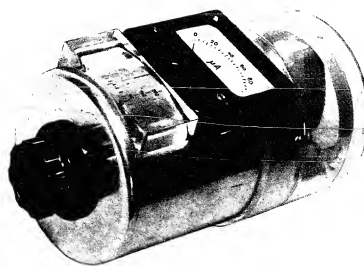
KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Grafia 04, Brno - 1383 59

Printed in Czechoslovakia

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00028R001400050001-7

ABSORPTION WAVEMETER
TESLA BM 387

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00028R001400050001-7

APPLICATION

The absorption wavemeter TESLA BM 387 serves for carrying out speedy measurements of the frequencies of the oscillators and other frequency generators within the range from 47—200 Mc/s; it indicates frequencies up to 270 Mc/s.

DESCRIPTION

The instrument is designed in the form of a cylinder. During the measurement the instrument can be held in the hand or it can stand on its legs.

The measuring circuit of the wavemeter is a tuned LC circuit with variable inductance and capacitance. The simultaneous changing of L and C is rendered possible by a sliding contact fitted onto the rotor of the capacitor, by means of which a part of the circular coil which forms the inductance is connected in parallel with the capacitance. After being rectified by a silicon diode, the voltage across the measuring circuit is indicated by a D. C. microammeter Type DHR 5—100 μ A. The maximum deflection of this meter indicates that the measuring circuit is in resonance with the frequency to be measured.

The rotor of the capacitor is connected with the frequency scale by a double gear 1:5, so that approx. 2.7 scale revolutions cover the whole angle of rotation of the rotor. Three dials are fitted on the disc, mutually overlapping by approx. 25°. A further linear scale is provided for the calibration of the auxiliary calibration chart.

The pointer fitted on the rotor moves over three fields marked on the inductance. The pointer position during the tuning indicates the appropriate scale for reading the result. The tuned circuit is protected by a removable transparent cover against mechanical damage and dust.

ADVANTAGES

Small dimensions and weight, easy manipulation, measurement readiness.

TECHNICAL DATA

Range of measurement: 45—200 Mc/s, facility to indicate frequencies up to 270 Mc/s

Accuracy: $\pm 1\%$ when a calibration chart is used
 $\pm 2.5\%$ when reading directly from the dial of the wavemeter

Valve Complement: Silicon diode 21 NQ 50
D. C. microammeter Type DHR 5—100 μ A

BASIC DIAGRAM

Item	Type	Dimensions mm			Weight kg	Order Nr.
		Width	Height	Depth		
Absorption Wavemeter	TESLA BM 387	110 x 200 mm			1.15	BM 387

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

KO 1758 a - 6103

Printed in Czechoslovakia

Sentinel Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R001400380013

Sentinel Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00038R001400380013

APPLICATION

The probes Type BS 375 and 376 are intended to provide supplementary outfit for the voltohmmeters TESLA BM 216 and BM 289 for transitory measurements of D. C. voltages up to 15 and 30 kV.

DESCRIPTION

The probes are designed as resistive dividers moulded into thermoplast tubes. The H. T. source the voltage of which is to be measured, is touched with the terminal of the probe (i. e. its point); the measuring instrument indicates across the resistor R 1 the voltage drop on the terminals of the voltohmmeter 0—300 V. (See illustration.)

During the measurements the grid leak resistor of the voltohmmeter tube is disconnected (by a switch). Three cables are provided for connecting the probe, the cable marked "+" is connected to the positive terminal of the voltohmmeter, the cable "Z" to the negative one. The H. T. is applied to the probe point "K", i. e. the H. T. component the voltage of which is to be measured is touched with the probe point "K". The cable with the terminal "Zs" forms the negative branch. Moreover, the negative terminals of the measured H. T. source and of the voltohmmeter are connected by a special conductor lest the measuring instrument might be damaged in the case of an accidental interruption of the conductor Z.

ADVANTAGES

Simple manipulation, versatile applicability, mechanical sturdiness and durability, operation safety and reliability.

TECHNICAL DATA

Probe Type BS 375:	Divider 1:50 for voltages up to 15 kV
Probe Type BS 376:	Divider 1:100 for voltages up to 30 kV
Meas. voltage accuracy:	Measuring instrument BM 289 (BM 216) $\pm 3\%$ Divider 1:50 $\pm 3\%$ Divider 1:100 $\pm 3\%$

BASIC DIAGRAM

Item	Type	Dimensions mm			Weight kg	Order Nr.
		Overall length	Tube	Protecting shield		
PROBE 15 kV D. C.	TESLA BS 375	303	ø 20	ø 90		BS 375
PROBE 30 kV D. C.	BS 376	448	ø 20	ø 90		BS 376
Cable "Z" and "A": 150 mm						
Cable "Za": 170 mm						

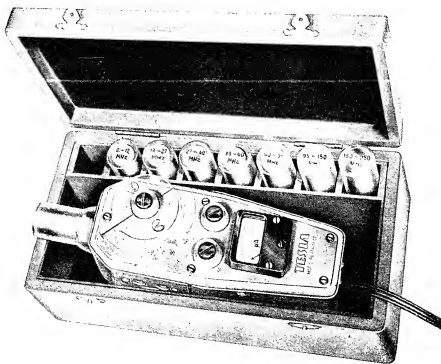
KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

KO 1765 a - 6101

Printed in Czechoslovakia

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP83-00038R00140025000117

RESONANCE METER
TESLA BM 342

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP83-00038R00140025000117

APPLICATION

The resonance meter TESLA BM 342 is designed to provide facilities of speedy measurements of the resonant frequency of oscillating or non-oscillating LC circuits within the range from 5 to 250 Mc/s. The instrument is also suitable for use as an absorption or beat wavemeter (réceiver), or as an A. M. auxiliary oscillator for the alignment of U. S. W. and TV receivers. As an independent meter it measures the resonance of chokes and in conjunction with an auxiliary inductance or capacitance of known magnitude, it measures capacitors and inductors respectively. Besides, the resonance meter can also be used for checking aeriels and aerial feeders.

DESCRIPTION

Basically, the instrument is an oscillator which covers a wide frequency range and in the grid circuit of which a meter is provided for following the grid current. During measurements, the tuned circuit of the resonance meter is inductively coupled with the circuit to be measured. Mutual alignment of the circuits is indicated by a drop in the grid current.

ADVANTAGES

The instrument proper is of miniature dimensions and small weight. Easily exchangeable coils and simple tuning allow speedy measurements. A microammeter is employed as grid current indicator; thus, accurate resonance determination is attained.

TECHNICAL DATA

Frequency range:	5—250 Mc/s, subdivided in eight continuously tunable bands: 5— 7 Mc/s 8— 12 Mc/s 18— 27 Mc/s 27— 40 Mc/s 39— 60 Mc/s 60— 95 Mc/s 95—150 Mc/s 150—250 Mc/s
Frequency calibration accuracy:	$\pm 2\%$
Power supply:	220 or 120 V, 50 c/s, the accuracy of measurements is not adversely influenced by voltage fluctuations of $\pm 10\%$
Power consumption:	5 W
Valve complement:	1 $\times$ 6F32
The right is reserved to modify the instrument if such modifications improve the performance or the appearance.	

FUNCTIONAL DIAGRAM

Designation	Type	Dimensions mm			Weight kg	
		Width	Height	Depth		
Resonance Meter	TESLA BM 342	94	215	82	1.20	

KOVO PRAHA-CZECHOSLOVAKIA

KO 1756 a - 6101

Printed in Czechoslovakia

ABSORPTION WAVEMETER

TESLA 200

APPLICATION

The absorption wavemeter TESLA BM 335 is one of basic meters designed for microwave applications. Its small design and simple operation allows to carry out speedy frequency measurements of oscillators and other frequency generators when their setting in operation and checking is effected.

DESCRIPTION

The instrument is designed in the form of a cylinder, the cavity of which accommodates the tuned measuring circuit with a detector, the drive gear of the rotary frequency scale and a moving coil indicator. The main part of the wavemeter is the tuned measuring circuit itself, formed by a symmetrical butterfly circuit.

The detector employs a crystal diode. A D. C. microammeter Type DHR 3—200 μ A is employed as indicating instrument. The coupling of the measuring circuit with the source is attained by approaching the protruding aerial to the frequency generator.

The maximum deflection of the meter pointer indicates that the tuned measuring circuit is in resonance with the frequency to be measured. When measuring low output generators the resonance can be indicated directly in the source (e. g. by grid current drop in oscillators). The frequencies of 200—900 Mc/s are covered by a single range and can be read either from the dial (calibrated directly in terms of Mc/s) of the wavemeter or — with a higher accuracy — from a linear scale with aid of a calibration chart. The instrument can be handled by holding it in hand, or — if fine tuning is to be carried out — it can be placed on the table. For this purpose it is fitted with two legs. For frequencies 900 Mc/s to 1300 Mc/s the wavemeter can be used as an indicator. No power supply unit is necessary for the instrument.

ADVANTAGES

Small dimensions and weight. Readiness to carry out speedy measurements and easy servicing. One range covers the whole frequency range.

TECHNICAL DATA

Frequency range:	200—900 Mc/s, facility of indications up to 1300 Mc/s
Measurement accuracy:	$\pm 1.5\%$ when reading from a calibration chart, $\pm 3\%$ when read directly from the scale
Tube complement:	Crystal diode 21 NQ 50 D. C. meter DHR 3—200 μ A

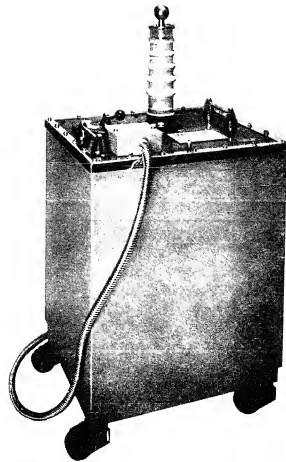
BASIC DIAGRAM

Item	Type	Dimensions mm			Weight kg	Order Nr.
		Width	Height	Depth		
Absorption Wavemeter	TESLA BM 335	ø 80	× 200 mm		1	BM 335

KOVO PRAHA-CZECHOSLOVAKIA
KO 1773 a - 6101

Printed in Czechoslovakia

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00028R001400200017

HT SOURCE 50W

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00028R001400200017

BASIC DIAGRAM

Designation	Type	Dimensions mm			Weight kg	Order No.
		Width	Height	Depth		
H.T. source 50 kV	TESLA BS 222a	460	910 ²⁾	440	140	BS 222a
Control unit		490	230	410	20	

²⁾ with insulator.

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

COK 312145 n - 5004 - F 040666 - Pt 01

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The TESLA BS 222a H. T. source is designed for use as a source of D. C. of continuously controllable voltage for laboratory applications in pulse technics, radio location, vacuum technics, and generally wherever the current does not exceed 2 mA. It is especially suitable for insulation tests of materials of great dielectric strength.

DESCRIPTION

The apparatus is built as two separate units: the cabinet of the H. F. source is fitted with castors to facilitate transport; the control unit contains, as well as all necessary control elements, two instruments for permanent indication of the output. This design makes it possible to place the H. T. source behind a protective wire net and to apply remote control. The two units are interconnected with a 4 m long screened cable. Thus the greatest possible safety is secured for the operator.

The H. T. source is in a sturdy container made of steel sheet and filled with oil. The strong lid of insulating material carries the whole structure. The H. T. produced by the transformer is connected to porcelain feed-through insulators. On the lid is the lever of the polarity change switch which connects either the plus or the minus pole to the chassis. This switch can be operated only when the H. T. source is not in use.

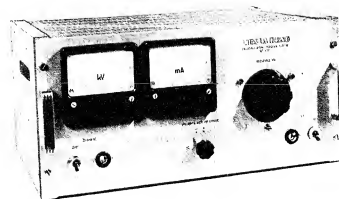
The control unit is the switchboard of the apparatus. On its panel are the controls and the measuring instruments which indicate the output current and voltage. Each division of the voltmeter scale represents 500 V; the full scale deflection is 50 kV. The built-in controllable autotransformer enables continuous output control. Whenever the source has been disconnected from the mains – regardless of whether intentionally or automatically by the cut-out – this transformer must be set back to minimum before the power is switched on again. The slider of the autotransformer is ganged with the H. T. switch which cannot be operated when the slider is not in the zero position.

The apparatus is fitted with an overload relay and cut-out as protection against short circuits.

ADVANTAGES

Continuous output control. Polarity selection. Permanent indication of voltage and current by the built-in instruments. The power supply to the H. T. transformer is interrupted automatically at accidental overloads. Easy and safe operation.

CONTROL UNIT

TECHNICAL DATA

Rated output voltage:	controllable from approx. 115 V to 50 kV. Under load the control range is 0–50 kV
Ripple component:	less than 1%
Permissible load:	max. 2 mA continuously
Tube complement:	one H. T. rectifying valve META VOA-Z
Mains connection:	220 V, 50 c/s = 10%
Safety measures:	2 × 2.5 A mains fuse and overload cut-out

TESLA BM 211
CIRCUIT MAGNIFICATION METER

BASIC DIAGRAM

H. F. oscillator

Q detector

V. T. voltmeter
for Q test
H. F. voltage

H. F. detector

Designation	Type	Dimensions, mm			Weight, kg	Order No.
		Width	Height	Depth		
Circuit magnification, meter	TS2A-211	490	275	140	15	815-211

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

KO 1660 a - 6006

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The TESLA BM 211 circuit magnification meter is designed for a wide variety of R. F. measurements by the resonance method. It indicates directly the magnification, inductance and capacitance of coils; the power factor, capacitance and inductance of capacitors; the inductance of resistors, etc. The apparatus is suitable also for the exact comparison of coils, capacitors, insulating materials, etc.

DESCRIPTION

The magnification meter is essentially a wide range H. F. oscillator, the output voltage of which is kept constant by H. F. detection. A part of this voltage is injected into a test circuit which is comprised of the coil which has to be measured and of the tuning capacitor of the magnification meter. The voltage developed across this capacitor at resonance is taken to the V. T. voltmeter via an attenuator and a detector stage. The voltmeter registers two rectified voltages: one is delivered by the H. F. detection which maintains the constant oscillator voltage, the second is taken from the test circuit via the Q detector.

Measurement of components other than coils. To the binding posts "Lx" is connected an auxiliary coil which resonates with the built-in tuning capacitor at the required frequency. The measurement is indirect because it is based on the mistuning of the test circuit.

Measurement of dielectric constants of insulating materials. Dielectric constants are ascertained from the change of capacitance of a test capacitor which consists of two plates of known dimensions. The insulating material which has to be measured is placed between these plates.

ADVANTAGES

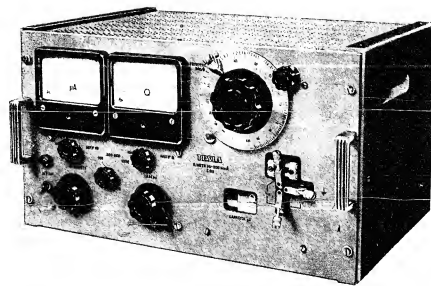
Speedy and simple application. Direct measurement of capacitances and inductances. Wide variety of applications. Good stability, and sufficient accuracy of Q measurements which is independent of even the highest frequencies.

TECHNICAL DATA

Magnification range:	$Q = 0 \div 450$
Frequency ranges:	the whole frequency range 30 kc/s to 30 Mc/s is divided into 6 positions of the selector: 30 ÷ 95 kc/s, 95 ÷ 300 kc/s, 300 ÷ 950 kc/s, 950 kc/s ÷ 3 Mc/s, 3 ÷ 9.5 Mc/s and 9.5 ÷ 30 Mc/s
Inductance range:	measured directly: 0.5 μ H to 0.5 H; computed from the formula $L = \frac{25350}{f^2 C}$ (f... Mc/s, L... μ H, C... pF): 0.07 μ H to 0.7 H, provided that the self-capacitance of the coil is negligibly small in comparison to the tuning capacitance
Capacitance range:	measured directly: 0.1 pF to 400 pF; computed: 0.1 pF to 0.1 μ F
Range of capacitor and dielectric losses:	0.05 % to 10 % for capacitances of up to 400 pF, and for insulating materials applied in a test capacitor of max. 400 pF
Accuracy:	$\pm 1\%$; ($\pm 1.5\%$ above 3 Mc/s)
Frequency:	$\pm 5\%$ over the whole range, provided that the self-capacitance of the coil which is being measured has been compensated
Q factor:	$\pm 3\%$ over the whole range, provided that the self-capacitance of the coil which is being tested is negligible in comparison with the tuning capacitance
Inductance:	$\pm 10\%$ over the whole range
Loss angle:	$\pm 1\%$ or $\pm 2\%$ (whichever is the larger) in direct measurements
Capacitance:	mains voltage fluctuations of $\pm 10\%$ do not affect the accuracy of measurement which is independent also of ambient temperature variations of $+10^\circ\text{C}$ to $+30^\circ\text{C}$
Stability:	220 or 120 V, 50 c/s
Mains connection:	55 W
Power consumption:	UBL 21, 2x ECH 21, 6 AL 5, 2x AZ 11, 2x 12 TA 31
Tube complement:	

DESIGN

Self-contained panel unit with all connections on the front panel.

TESLA BM 220
H.F. CIRCUIT MAGNIFICATION METER

BASIC DIAGRAM

Designation	Type	Dimensions mm			Weight kg	Order No.
		Width	Height	Depth		
H. F. circuit magnification meter	TESLA BM 220	490	275	340	15 approx.	BM 220

KOVO PRAHA-CZECHOSLOVAKIA

KO 1644 z - 6006

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The TESLA BM 220 H. F. circuit magnification meter is a precision laboratory instrument designed for quality factor measurements within the frequency range 30 to 200 Mc/s. It may be applied widely in several branches of electronics, especially in radio location, television, radar, etc. It is designed as a panel instrument and can be combined with other similar laboratory appliances.

DESCRIPTION

The apparatus consists of an H. F. generator, the range of which is 30—200 Mc/s, a voltage dividing H. F. line, and two diode voltmeters. The voltage produced by the generator is registered by the low impedance diode voltmeter which enables the setting of its constant magnitude. The H. F. voltage, which is controlled by changing the oscillator anode potential, is taken via the H. F. dividing line to a tuned circuit which is formed by the coil, the properties of which are being tested, and a calibrated tuning capacitor. The voltage produced at resonance in this test circuit is directly proportional to its Q factor. A diode voltmeter of high input impedance and calibrated directly in values of Q is connected in parallel to the tuning capacitor. The change of the Q ranges is accomplished by changing the sensitivity of this second diode voltmeter.

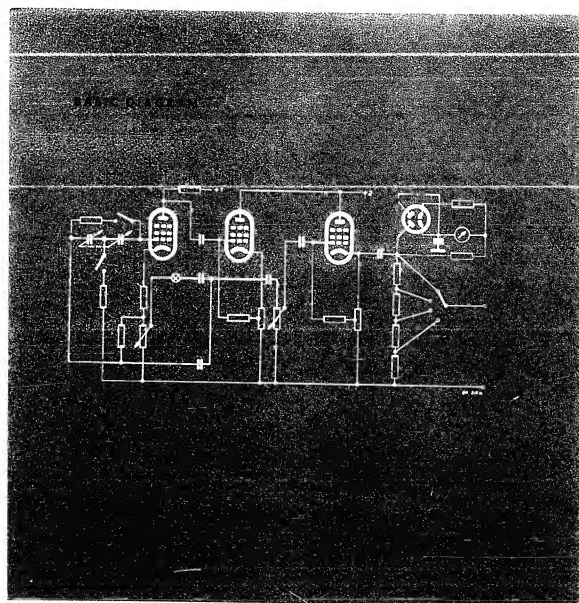
ADVANTAGES

Simple and speedy operation. Direct reading of capacitance, inductance and Q. Accuracy and stability.

TECHNICAL DATA

Magnification range:	Q = 0 to 1,200, divided into 4 settings of the selector: 0— 100 0— 300 0— 600 0—1,200
Frequency range:	30 Mc/s — 200 Mc/s divided into 2 settings of the range selector: 30—75—200 Mc/s
Accuracy:	
Q factors:	± 15 % within the frequency range 30—100 Mc/s
Tuning capacitance:	± 1 % or ± 0.5 pF (whichever is the larger)
Frequency:	± 1 %
Tube complement:	4× 6J6, 2 × RD12Ga, 6AL5, AZ11, UY1N, STV280/40
Mains connection:	220 or 120 V, 50 c/s
Fuse:	fuse in the mains connection

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Grafia 04, Brno - 1383 59

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The TESLA BM 2180 RC signal generator is designed for wide applications as a test apparatus. It is suitable for use in sensitivity measurements, distortion and response control, etc. It is usually applied in connection with an A. F. vacuum tube voltmeter and an oscilloscope.

DESCRIPTION

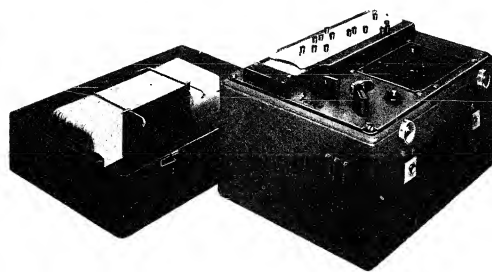
The generator applies double coupling. The frequency independent positive feed-back is connected to the cathode of the first oscillator tube and operates with automatic control of the oscillating voltage, using an incandescent lamp stabilizer. The frequency is determined by the components of a bridged-over T-filter which applies a strong negative feed-back to the grid of the first tube for all frequencies except the one which has to be produced by the oscillator. The ranges of the oscillator are selected by switching the filter. The frequency is controlled continuously by two ganged variable capacitors.

ADVANTAGES

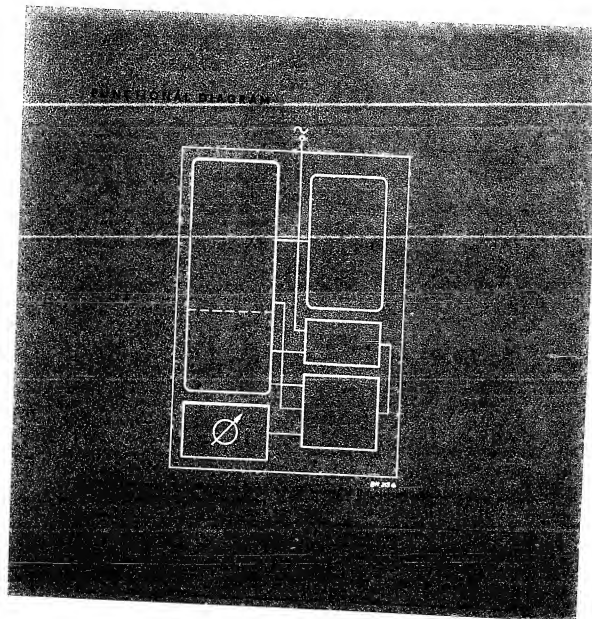
Low distortion. Stable frequency. High output voltage over the whole range, permanently controlled by the built-in V. T. voltmeter. Continuous and decadic control of the output voltage. Low output resistance. Frequency independent output attenuator.

TECHNICAL DATA

Frequency range:	20 c/s to 1.2 Mc/s, divided into 5 settings of the range selector:
I.	20-200 c/s
II.	200-2,000 c/s
III.	2-20 kc/s
IV.	20-200 kc/s
V.	0.2-1.2 Mc/s
Accuracy of the frequency scales:	range I: = 3% ranges II-IV: = 2% range V: = 5%
Frequency deviation owing to warming-up:	max. 3%
Distortion:	dependent on the setting of the frequency dial. Within the ranges I-IV between 20 and 100 it is $\leq 1.5\%$; between 100 and 200 it is larger
Output voltage:	continuously controllable between 0 and 10 V, (if necessary up to 15 V can be set with the positive feed-back control, but larger distortion and frequency deviation will be met with within the range V)
Output control in steps:	10; 3; 1; 0.3; 0.1; 0.03; 0.01; 0.003 V
output voltage:	150 Ω 2 k Ω 200 Ω 20 Ω
output impedance approx.:	≈ 1 dB over the whole range
Frequency response:	AZ 12, 3 $\times$ EBL 21, 6 B 32 (6 AL 5), STV 280/40
Tube complement:	220 or 120 V, 50 c/s
Mains connection:	mains fuse 1 A for 220 V, mains fuse 1.6 A for 120 V. H. T. fuse 0.16 A
Fuses:	80 W approx.
Power consumption:	

KOYO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Grafia 04, Brno - 1383 59

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The electronic tube tester type BM 215 A is designed for recognition of electronic tube quality by ascertaining the emission capacity of the cathode, continuity of the filament, inter-electrode short circuits as well as mutual conductance and vacuum. The instrument is primarily intended for repair-workshops and can be used for testing of all known tube types. On the front panel are fitted 15 different sockets for all standard types of tube bases. The tests of tubes of special design (i. e. with unusual type of the base) can be effected by connecting the electrodes with special cords to the marked sockets. The apparatus is of standard service design; it is easily transportable and can be employed for various other applications, e. g. as short-circuit tester, circuit continuity tester, etc.

DESCRIPTION

The instrument consists of a power unit, connecting board, two performance selector switches and a switch for mains voltage equalizing. Special sockets on the panel serve for connection of electronic tubes which are not of standard design. The filament continuity is checked by a measurement in bridge connection, the anode and grid current is tested by applying the voltage to the respective electrodes and by connecting a meter into their circuit; mutual conductance is ascertained by the change of U_{gr} by 1 Volt. Correct vacuum is ascertained by unchanging deflection of the meter when the position of the switch is changed from Io to VAC (vacuum). During this operation a resistor of 200 kohms is inserted in the connection to G₁. The short circuits are ascertained by resistance measurement.

ADVANTAGES

The measuring method is direct and semi-automatic for all standard types of electronic tubes. Facility to test also such types of tubes the socket for which is not built-in in the instrument. Facility to widen the applicability of the tester — e. g. by employing a regulating potentiometer for continuous control of the G₁ bias; the instrument can be employed for ascertaining short circuits and for checking the circuit-continuity; easy and speedy servicing, facility of checking and adjustment of the supply voltage.

TECHNICAL DATA

Types of sockets:	Side contact, ten-pin socket, European octal, American octal, five-side-contact, miniature, Rimlock, Noval, socket of the type 6L50 and EF50, five-pin socket, seven-pin socket, American seven and four-pin sockets.
Anode voltage:	0–300 V in six steps
The highest anode and screening grid voltage is:	300 V in seven steps: 0; 20; 50; 100; 150; 250; 300 V
Voltage accuracy:	±5% at mains voltage 220 V (120 V) and load up to 0.1 A
The maximum first grid bias:	48 V (in seven steps) 0; 1.5; 3; 6; 12; 24; 48 V
Voltage accuracy:	±3% at mains voltage 220 V (120 V) without the load
The maximum current range of the meter:	500 mA, in five steps: 1.5; 5; 15; 150; 500 mA
Filament voltage:	from the voltage on the sockets of the Uf connecting switch 0, 0.5, 1, 9.3, 20, 40, 60 V and 0.7, 1.45, 3, 5.2, 7, 15, 50 V filament voltage for almost all types of tubes can be derived with accuracy ±5%. Maximum admissible load for voltages up to 25 V is 2 A, for voltages higher than 25 V 0.3 A.
Power supply:	220 V or 120 V, 50 c/s
Power consumption:	10 W approx. + consumption of the heated tube
Protection:	fuses and cut-outs
Valve complement:	6Z31

The right is reserved to carry out modifications in order to improve the performance or the appearance of the instrument.

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP83-00080R00140025000117

TESLA BM 211
CIRCUIT MAGNIFICATION METER

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP83-00080R00140025000117

BASIC DIAGRAM

H. F. oscillator

Q detector

H. F. detector

V. T. voltmeter
for Q and
H. F. voltage

Designation	Type	Dimensions mm			Weight kg	Order No.
		Width	Height	Depth		
Circuit magnification meter	TESLA BM 211	490	275	340	15	BM 211

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

KO 1660 a - 6006

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The TESLA BM 211 circuit magnification meter is designed for a wide variety of R. F. measurements by the resonance method. It indicates directly the magnification, inductance and capacitance of coils; the power factor, capacitance and inductance of capacitors; the inductance of resistors, etc. The apparatus is suitable also for the exact comparison of coils, capacitors, insulating materials, etc.

DESCRIPTION

The magnification meter is essentially a wide range H. F. oscillator, the output voltage of which is kept constant by H. F. detection. A part of this voltage is injected into a test circuit which is comprised of the coil which has to be measured and of the tuning capacitor of the magnification meter. The voltage developed across this capacitor at resonance is taken to the V. T. voltmeter via an attenuator and a detector stage. The voltmeter registers two rectified voltages: one is delivered by the H. F. detection which maintains the constant oscillator voltage, the second is taken from the test circuit via the Q detector.

Measurement of components other than coils. To the binding posts "Lx" is connected an auxiliary coil which resonates with the built-in tuning capacitor at the required frequency. The measurement is indirect because it is based on the mistuning of the test circuit.

Measurement of dielectric constants of insulating materials. Dielectric constants are ascertained from the change of capacitance of a test capacitor which consists of two plates of known dimensions. The insulating material which has to be measured is placed between these plates.

ADVANTAGES

Speedy and simple application. Direct measurement of capacitances and inductances. Wide variety of applications. Good stability, and sufficient accuracy of Q measurements which is independent of even the highest frequencies.

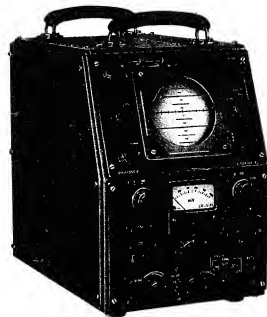
TECHNICAL DATA

Magnification range:	$Q = 0 \div 450$
Frequency ranges:	the whole frequency range 30 kc/s to 30 Mc/s is divided into 6 positions of the selector: 30-95 kc/s, 95-300 kc/s, 300-950 kc/s, 950 kc/s-3 Mc/s, 3-9.5 Mc/s and 9.5-30 Mc/s
Inductance range:	measured directly: 0.5 μ H to 0.5 H; computed from the formula $L = \frac{25350}{f^2 C}$ (f... Mc/s, L... μ H, C... pF): 0.07 μ H to 0.7 H, provided that the self-capacitance of the coil is negligibly small in comparison to the tuning capacitance
Capacitance range:	measured directly: 0.1 pF to 400 pF; computed: 0.1 pF to 0.1 μ F
Range of capacitor and dielectric losses:	0.05 % to 10 % for capacitances of up to 400 pF, and for insulating materials applied in a test capacitor of max. 400 pF
Accuracy:	
Frequency:	$\pm 1 \%$; ($\pm 1.5 \%$ above 3 Mc/s)
Q factor:	$\pm 5 \%$ over the whole range, provided that the self-capacitance of the coil which is being measured has been compensated
Inductance:	$\pm 3 \%$ over the whole range, provided that the self-capacitance of the coil which is being tested is negligible in comparison with the tuning capacitance
Loss angle:	$\pm 10 \%$ over the whole range
Capacitance:	$\pm 1 \%$ or $\pm 2 \text{ pF}$ (whichever is the larger) in direct measurements
Stability:	mains voltage fluctuations of $\pm 10 \%$ do not affect the accuracy of measurement which is independent also of ambient temperature variations of $+ 10^\circ \text{C}$ to $+ 30^\circ \text{C}$
Mains connection:	220 or 120 V, 50 c/s
Power consumption:	55 W
Tube complement:	UBL 21, 2 $\times$ ECH 21, 6 AL 5, 2 $\times$ AZ 11, 2 $\times$ 12 TA 31

DESIGN

Self-contained panel unit with all connections on the front panel.

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00058R001400090001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00058R001400090001-7

Oscilloscope, system Křizik, type T 565 — a versatile instrument for the viewing of wave-forms of voltages from the lowest frequencies (D. C. voltages) up to 2 Mc/s. The voltages of the periodical or aperiodical (transient) phenomena which can be studied with the T 565 oscilloscope may range from 10 mV to 500 V.

The wide frequency range of the built-in amplifiers and of the time base make the T 565 oscilloscope an instrument universally applicable in many branches of science and industry (electronics, telecommunications, power engineering, physics, chemistry, biology, etc.). With any of the foregoing kinds in use there exists the possibility of measuring the voltages under observation.

DESCRIPTION.

The oscilloscope is built into a lacquered steel cabinet which protects the circuitry of the instrument from damage and from interfering influences. All controls are on the front panel of the instrument and their functions are clearly marked with engravings. The screen of the C. R. tube is fitted with a graduated transparent shield and with a protective shade to prevent the penetration of light from the sides. The built-in calibrating equipment enables the values of the wave-forms observed to be measured. The procedure of measurement is very simple. The calibrating voltage is led to the input terminals. By means of the calibrating voltage the image on the screen is shifted as required (e. g. from peak to peak), the built-in voltmeter indicating the voltage which has caused this image shift and which — consequently — corresponds to the magnitude of the voltage under observation.

Detailed instructions for use are supplied with each instrument.

BASIC PROPERTIES OF THE OSCILLOSCOPE.

The vertical deflection amplifier operates linearly from 0 to 1 Mc/s. It is applicable for frequencies up to 2 Mc/s. In connection with the four-step frequency independent input voltage divider, it makes possible the studying and measurement of voltages from 10 mV to 500 V of different frequencies having D. C. components and of switching and other single-stroke phenomena, biological voltages, etc. The calibrating equipment enables measurements within the full range to be effected.

The horizontal deflection amplifier operates linearly from 0 to 0.5 Mc/s. It is applicable for frequencies up to 1 Mc/s.

The continuously controllable time base makes possible photographic recordings at the lowest frequencies and of the slowest phenomena.

TECHNICAL DATA:

Rated mains voltage	220 V A. C.
Rated mains frequency	50 c/s.
Input voltage range	from 200 V to 240 V A. C.
C. R. tube*)	type B 10 S 1
Screen	diameter 100 mm
Anode voltage	1300 V
Sensitivity without amplifiers	
vertically	12 V per cm of figure height
horizontally	14 V per cm of figure height

VERTICAL AMPLIFIER:

Max. sensitivity	30 mV D. C./cm; 10 mV R. M. S./cm
Amplification	
continuously controllable	
within the range	1 : 10
controllable in steps with	
an attenuator	1 : 1, 1 : 10, 1 : 100, 1 : 1000
Frequency range	from 0 to 1 Mc/s.
Amplification	linear; max. error — 3 dB; operates
	up to 2 Mc/s.
Linear phase response	from 0 to 100 kc/s.
Input impedance	2 M Ω , 30 pF
Inputs:	
1 pole earthed or symmetrical to earth;	
direct connection of D. C. and A. C.;	
indirect connection via capacitors	0.25 μ F (for A. C. only)
Input voltage	max. 500 V A. C.

*) For the studying of higher frequencies than those for which the amplifiers are designed, the deflection plates of the C. R. tube are connected to terminals on the back wall of the oscilloscope via capacitors 0.25 μ F.

Calibrating circuit

Calibrating voltage

Ranges of the calibrating voltage

Ranges of the meter

Minimum voltage which can be measured on the screen

Calibrating voltage control

Accuracy of the calibrating voltage

Total calibrating accuracy of the instrument, i. e. including the divider deflections $\pm$ linearities of the screen, etc.

D. C., positive

0 to 100 mV, 0 to 1, 0 to 10, 0 to 100 V ditto

10 mV; read off the 100 mV scale by a potentiometer continuously from 0 up to the voltage limit value determined by the measuring range

$\pm 2\%$

$\pm 5\%$

HORIZONTAL AMPLIFIER:

Max. sensitivity

300 mV D.C./cm; 100 mV R. M. S./cm

Amplification:

continuously controllable within the range

with an attenuator

Frequency range

Amplification

Linear phase response

Input impedance

1 : 10

1 : 10

from 0 to 0.5 Mc/s.

linear, max. error -3 dB; operates up to 1 Mc/s.

from 0 to 70 kc/s.

2 M Ω , 30 pF

Inputs:

1 pole earthed or symmetrical to earth;

direct connection of D. C. and A. C.;

indirect connection via capacitors

Input voltage

0.25 μ F (for A. C. only)

max. 500 V A. C.

TIME BASE:

Frequency

Synchronization

from 1.5 c/s to 30,000 c/s*)

either by the studied voltage, or by the mains frequency, or by an external voltage

Single-stroke operation:

Triggering

Tube complement

speed equivalent to the speed of the time base

by a positive pulse of approx. 30 V or by the short-circuiting of two terminals with an auxiliary switch

1 x B 10 S 1 RFT Leipzig

8 x EF 42 TUNGSRAM

2 x 6 F 32 TESLA

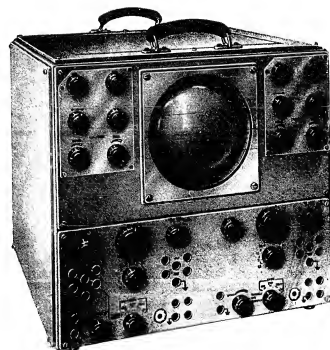
3 x 6 L 31 TESLA

3 x UV 1 TESLA

*) By the connection of a larger capacitor, the time base frequency can be lowered to 0.1 c/s (or even less).

SerIALIZED COPY Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP83-00058R00140025000117

SerIALIZED COPY Approved for Release 2011/02/09 : CIA-RDP83-00058R00140025000117

DOUBLE-BEAM OSCILLOSCOPE, system Křizik, type D 564 - a versatile instrument for the viewing of two phenomena independent of each other. The voltages of the periodical or aperiodical phenomena which can be studied with the D 564 oscilloscope may range from 10 mV to 500 V and from the lowest frequencies (D. C. voltages) up to 1 Mc/s.

The wide frequency coverage of the built-in amplifiers and of the time base render the D 564 oscilloscope an instrument universally applicable for use in many branches of science and industry (electronics, telecommunications, power engineering, physics, chemistry, biology, etc.). It can be applied to advantage especially in biology owing to the possibility of the simultaneous observation of two mutually independent voltages.

DESCRIPTION

The instrument is built into a portable cabinet. All controls and the screen of the C. R. tube are situated on the front vertical panel and their functions are clearly marked with engraved inscriptions. The screen of the C. R. tube is fitted with a graduated transparent shield and with a protective shade to prevent the penetration of light from the sides. The applied double-beam C. R. tube has a screen diameter of 160 mm.

Each of the deflection systems operates in connection with a vertical amplifier, a horizontal amplifier and a time base generator of the designs well proved in the popular Křizik oscilloscope, type T 531.

The two deflection systems are mutually independent (they have only one common earth point) and, therefore, enable the simultaneous viewing of two independent waveforms.

ADVANTAGES

The C. R. tube of large screen diameter (160 mm) with two independent beam systems produces large and clear images.

The vertical deflection amplifiers operate linearly from 0 to 1 Mc/s, the errors do not exceed +0.5 dB - 3 dB; they are applicable up to 2 Mc/s. In connection with the four-step frequency independent input voltage dividers, they make possible the studying and measurement of voltages from 10 mV to 500 V of different frequencies having D. C. components (switching and other single-stroke phenomena).

As the two figures on the C. R. tube screen are traced independently, each can have a different time base; this is advantageous for the viewing of irregular voltage waveforms.

The horizontal deflection amplifiers operate linearly from 0 to 0.4 Mc/s, the error does not exceed +0.5 dB - 3 dB; they are applicable for frequencies up to 1 Mc/s.

The time bases (of linear characteristics even at the lowest frequencies) make possible photographic recordings even of the slowest phenomena. One common time base may be utilized also for both deflection systems of the oscilloscope.

TECHNICAL DATA

Rated mains voltage: 220 V A. C.
 Rated mains frequency: 50 to 60 c/s.
 C. R. tube:
 Screen: Diameter 160 mm
 Anode voltage: 1400 V^{*)}

Vertical amplifier:**)

Max. sensitivity:

Amplification:

Frequency coverage:

Linear phase response:

Input impedance:

Inputs:

Input voltage:

Horizontal amplifier:**)

Max. sensitivity:

Amplification:

Frequency range:

Linear phase response:

Input impedance:

Inputs:

Input voltage:

Time base:**)

Frequency:

Synchronization:

Triggering:

Single-stroke operation:

Tube complement:

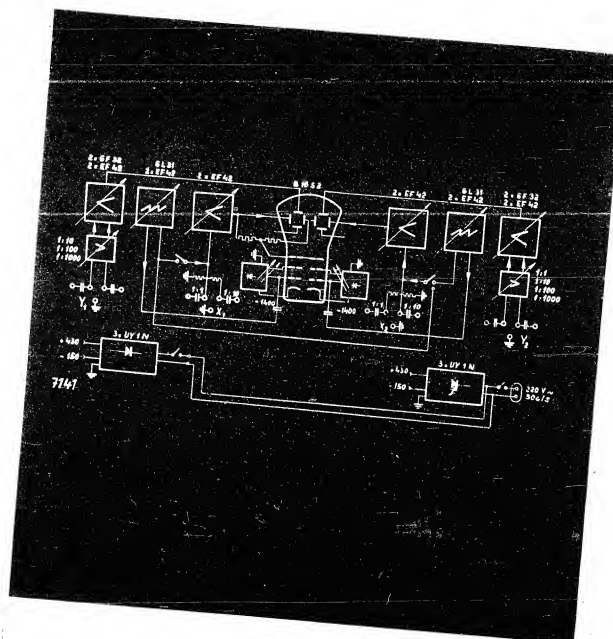
30 mV D. C./cm; 10 mV R. M. S./cm
 controllable continuously 1:10 and
 with an attenuator in steps 1:10,
 1:100, 1:1000
 from 0 to 1.2 Mc/s, linear amplification; max. error up to -3 dB; operates up to 2 Mc/s.
 from 0 to 100 kc/s.
 2 MΩ, 30 pF
 1 pole earthed or symmetrical to earth; direct connection of D. C. and A. C.; indirect connection via capacitors: 0.25 μF (for A. C. only)
 max. 500 V

300 mV D. C./cm; 100 mV R. M. S./cm
 controllable continuously within the
 range 1:10 and with an attenuator
 1:10; overall range 1:100
 from 0 to 0.5 Mc/s, linear amplification; max. error up to -3 dB; operates up to 1 Mc/s.
 from 0 to 70 kc/s.
 2 MΩ, 30 pF
 1 pole earthed or symmetrical to earth; direct connection of D. C. and A. C.; indirect connection via capacitors: 0.25 μF (for A. C. only)
 max. 500 V

from 1.5 c/s. to 30,000 c/s.†) by the mains frequency, or by an external voltage by a positive pulse of 30 V or by the short-circuiting of two terminals with an auxiliary switch
 Speed equivalent to the speed of the time base
 1 x B 16 S 2, RFT Leipzig
 16 x EF 42, TUNGSRAM
 4 x 6F 32, TESLA
 6 x 6L 31, TESLA
 6 x UY 1N, TESLA

*) On request a C. R. tube may be supplied which applied 2000 V auxiliary anode voltage.
 **) Equal for both systems.

†) A common time base (for both systems) may be also applied.
 ‡) This range may be lowered to 0.1 c/s. or less by the connection of an external capacitor.

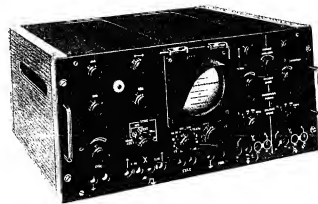
Kovo PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Ex. 103: a - 104 - SG 3-50-561

Printed in Czechoslovakia

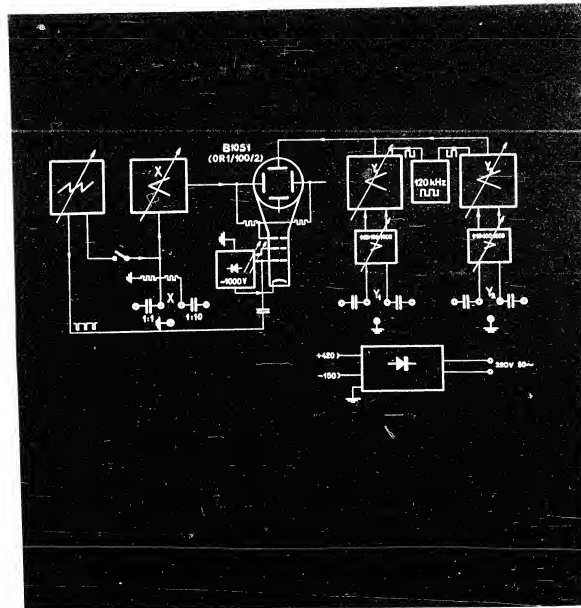

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00058R001400200011

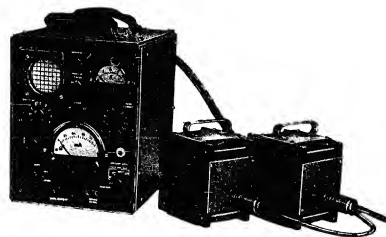
Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00058R001400200011

*) The two amplifiers (vertical) have absolutely identical phase characteristics and sensitivity.
*) The connection of a larger capacitor the time base frequency can be lowered as required; an electrolytic capacitor is applicable also.
*) During switching, the cathode of the C. R. tube obtains a positive blanking pulse which makes the switching procedure invisible. A negative blanking pulse derived from a potentiometer is also available for fading one or other of the figures at the required (controllable) measure.

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP83-00028R001400280001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP83-00028R001400280001-7

FERROSCOPE, system Křizik, type F 563 — an instrument for material testing; designed for use in mechanical engineering and in allied branches of industry, for material classification and for the checking of the results of heat treatment, etc.

The ferroscope utilizes magnetic induction for its operation; consequently, it is suitable for the testing of magnetic materials, especially iron and steel. The properties of non-ferrous materials cannot be tested with it. However, if the material which has to be tested contains some ferromagnetic components, such as iron, nickel or cobalt, then the instrument becomes applicable.

The F 563 ferroscope is suitable for the measurement of the magnetic properties of soft magnetic materials (such as transformer stampings, cores for relays, permalloy articles, etc.).

DESCRIPTION

The Křizik F 563 ferroscope is built into a firm steel cabinet which protects its circuitry from damage and from external interfering influences. All controls, the screen of the C. R. tube and the measuring instruments are fitted on the vertical front panel of the instrument and their functions are clearly marked with engraved inscriptions. The screen of the C. R. tube is fitted with a graduated transparent shield and with a shade which prevents light from the sides from reaching the screen. The front panel of the instrument is recessed approximately 30 mm, the frame thus gained protects the controls and the measuring instruments from damage.

The instrument operates by comparison. A piece of material, the properties of which are known to be satisfactory, is used as a standard. With this material, the quality of which has been measured by some absolute method, the magnetic properties of the samples which have to be tested are compared by the ferroscope.

The ferroscope is basically a combination of an oscilloscope and a V. T. voltmeter built into a common cabinet together with the power supplies which feed the test coils. The magnetizing current is controlled by switching the taps of a transformer and is indicated by a built-in instrument.

The standard is inserted into one coil, the article under test into the other. Through the primary windings of both coils flows the same magnetizing current. Voltages induced in the secondary coils are equivalent to the magnetic properties of the inserted samples. These voltages are connected to the oscilloscope and to the V. T. voltmeter so that both these instruments indicate deflections equivalent to the difference between them. As far as the two samples have equal magnetic properties, neither the oscilloscope nor the V. T. voltmeter indicates any deflection. If the sample under test differs from the standard, this will be indicated by the figure on the C. R. tube screen and by the deflection of the V. T. voltmeter. In some cases the oscilloscope will prove to be the more sensitive indicator, in others the V. T. voltmeter.

Instruments, the operation of which is based on the described principle, are well proved in actual practice. They indicate differences between samples which differ only in the content of carbon by 0.1%, in the applied heat treatment, the cemented surface layer, etc. It is a disadvantage that this method is sensitive also to differences in the cross section area of the samples. When rods are being compared, the diameter is important, but the length is irrelevant as long as it exceeds 0.5 metre.

TECHNICAL DATA

Rated mains voltage: 220 V A. C.
Rated mains frequency: 50 c/s.

Tube complement:
1 x 7 QR 20
3 x EBL 21
1 x 11 TA 31
1 x 6 F 32
2 x UY1N

Accessories:
1 pair of coils Ø 65 mm,
2 connection cables for the coils,
1 rubber insulated mains cord

With the coils supplied with this instrument, soft steel articles of Ø 3 mm and hard steel articles of Ø 13 mm can be tested. For articles of other dimensions (smaller or larger), special coils must be applied which can be supplied with internal diameters of 5, 10, 20, 35, 65, 100 and 150 mm. All larger coils are manufactured on special order according to the customer's requirements.

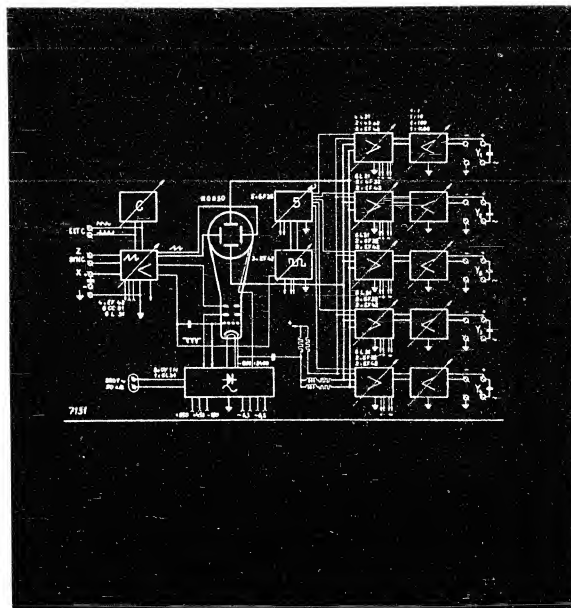
ADVANTAGES

The instrument classifies materials and objects without damaging their surfaces, so that articles which have been tested remain quite intact.

The two coils supplied with the ferroscope are identical. They are connected so that no compensating device is required.

The operation of the instrument is quite easy; any person may operate it after short training.

Each instrument is accompanied with detailed instructions and examples of use. Articles which may be tested with the ferroscope can be of dimensions ranging from a few mm in diameter to large castings of up to 100 kg or more in weight.

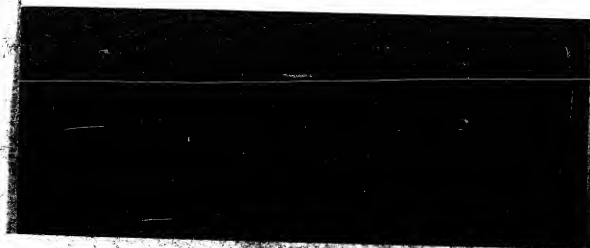
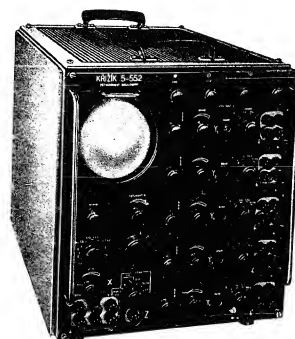

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

E. 1332 x - 1921 - SG 3-14 3823

Printed in Czechoslovakia

APPLICATION

The Kiliik five-channel oscilloscope, type K 552, is a universally applicable instrument for the simultaneous viewing and studying of the mutual phase relations of the voltage of up to five phenomena, the frequency of which is from zero (D. C. voltages) to 1 Mc/s. The oscilloscope is suitable for depicting periodical or aperiodical phenomena of 10 mV to 500 V. The wide frequency range of the built-in amplifiers and of the time base enables many applications of the oscilloscope K 552 in several branches of science and industry.

DESCRIPTION

The instrument is mounted in a portable steel cabinet. All controls and the screen of the C. R. tube are on the front panel on which is clearly indicated the purpose of each control. The screen of the C. R. tube is behind a protective transparent panel which has graduations and is fitted with a shade against the penetration of undesired external light. The applied C. R. tube is the single-beam tube TESLA 12 QR 50 which operates in connection with a horizontal amplifier and a time base generator of standard designs. The five vertical amplifiers utilized in the instrument have exactly equal properties.

All the vertical amplifiers are capable of dealing with D. C. voltages, have two stages, and operate in push-pull connection. All outputs are interconnected and operate into common anode resistors.

The built-in multivibrator produces a voltage of approximately 100 kc/s. which governs the set of five control tubes. The circuitry of the instrument ensures that only one of these tubes at a time passes current whilst the remaining four control tubes are idling. Thus the control frequency opens the control tubes successively.

Switching followers open successively the output stages of the five amplifiers. For approximately one millionth of a second the first of the vertical amplifiers supplies voltage to the deflection plates of the C. R. tube, then the second amplifier takes over then giving place to the third, which in its turn is then relieved by the fourth, the place of which is taken by the fifth; then the first amplifier takes over and the whole process is repeated as long as the instrument is in operation. Consequently, five voltage waveforms appear on the tube screen as results of the five voltages fed into the inputs of the amplifiers. If it is not necessary to observe simultaneously five voltage waveforms, the number of channels can be reduced to a minimum of two.

The switching of the channels can be accomplished, if necessary, also synchronously with the time base (instead of by using the built-in multivibrator). This method is applicable to advantage for the viewing of periodically recurrent phenomena of higher frequencies.

ADVANTAGES

Simultaneous viewing of up to five independent voltage waveforms. Owing to the utilization of a single-beam C. R. tube, the traces on the screen are interlocked with the time base, enabling the exact depiction of the mutual phase relations of all the studied voltage phenomena.

TECHNICAL DATA:

Cathode ray tube

Type TESLA 12 QR 50 with 125 mm Ø screen, sharp trace and green phosphor.
five independent amplifiers with matched characteristics and equal sensitivity

Vertical amplifiers:

Sensitivity (max.):

Gain:

Frequency response:

Linear phase response:

Input impedance:

Inputs:

Input voltage:

Horizontal amplifier:

Sensitivity (max.):

Gain:

Frequency response:

Linear phase response:

Input impedance:

Input:

Input voltage:

Time base:

Frequency range:

Synchronization:

Single sweep operation:

Trace switching:

Tube complement:

Main connection:

*) By connecting an external capacitor this frequency can be reduced arbitrarily (an electrolytic capacitor may be applied also).

**) Triggering with a positive pulse of 30 V or by shorting the sockets marked "syn" with a contactor.

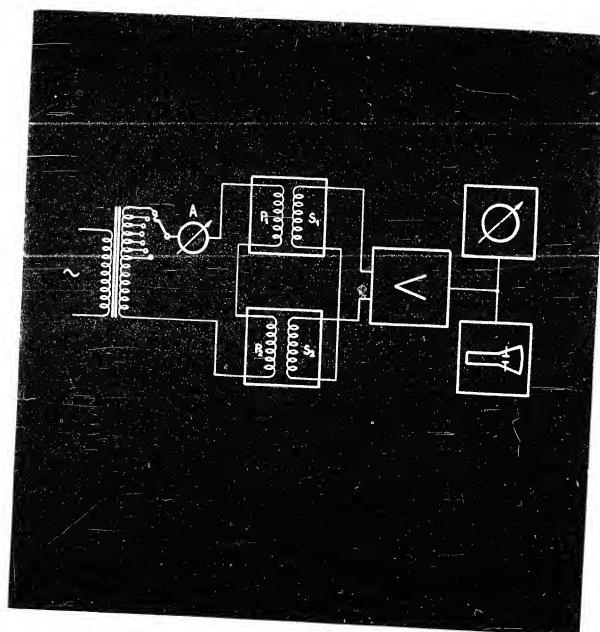
***) During switching, the cathode is supplied with a blanking pulse, consequently the interfering switching trace does not appear on the screen.

30 mV D. C. per cm,
10 mV R. M. S. per cm
controllable continuously 1:10 and in steps with an attenuator 10x, 100x, 1000x; the whole control range is therefore 1:10,000
essentially flat from 0 to 1 Mc/s.
max. deviation +0.5 dB, -3 dB;
operates up to 2 Mc/s.
from 0 to 100 kc/s.
2 mΩ; 50 pF
one pole earthed or symmetrical to earth;
direct connection of D. C. and A. C. or via a 0.25 μF capacitor (for A. C. only)
max. 500 V

1.5 V D. C. per cm,
0.5 V R. M. S. per cm
controllable continuously 1:10 and with an attenuator 1:10; the whole control range is therefore 1:100
essentially flat within the range 0 to 0.4 Mc/s. max. deviation -3 dB;
operates up to 1 Mc/s.
from 0 to 50 kc/s.
2 mΩ; 50 pF
one pole earthed;
direct connection for D. C. or A. C. or via a 0.25 μF capacitor (for A. C. only)
max. 300 V

1.5 to 30,000 kc/s.**)
either by the observed voltage or by the mains frequency, external sync. voltage is applicable also
velocity according to the time base***)
by the built-in multivibrator of approximately 100 kc/s. or by the time base****)

1 x 12 QR 50 TESLA
17 x FF 42 TUNGSRAM
7 x 6L 31 TESLA
12 x 6F 32 TESLA
5 x 6F 36 TESLA
1 x 6CC 31 TESLA
8 x UV 1 N TESLA
220 VA. C., 50 c/s.

KOYO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Ko 1332 - 5407 - SG 3-57-36.13

Printed in Czechoslovakia

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP83-00038R00140025000117

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP83-00038R00140025000117

APPLICATION

The Křizik Type "Z 562" Pre-amplifier has been designed for a larger than 10 x increase of sensitivity of conventional-type oscilloscopes fitted with D. C. amplifiers, such as e. g. Křizik T 531, D 536 and K 552. By means of the instrument voltages within a frequency range of from 0 c/s. to 50 kc/s. are amplified uniformly, as a result of which the instrument is suited very well for oscilloscope routine and laboratory work.

DESCRIPTION

A flat-shaped casing, the plan of which is identical with that of the Křizik Type T 531 or T 565 Oscilloscope, incorporates a built-in single-stage amplifier fitted with a ECH 21 tube. The heating anode voltage of this tube is stabilized and, in addition, the effect of the variable cathode potential is compensated for by a suitable kind of connection.

The anode voltage is reduced by means of a resistance divider to the input voltage level, so that the oscilloscope can be connected directly to the amplifier output.

The casing comprising the amplifier is placed below the T 531 Oscilloscope as a sort of stand. The control knobs, the mains switch, the terminals for both the input and the output voltages are located on the front panel which forms an extension of the oscilloscope front panel.

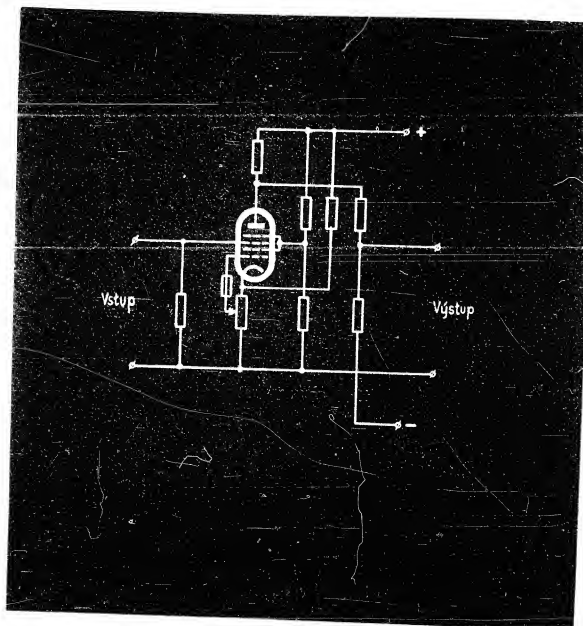
If several amplifiers are used (as e. g. with oscilloscopes for simultaneous observing of several phenomena), the individual amplifiers can be laid one upon another, thus occupying a very small area.

ADVANTAGES

Considerably large frequency range of the pre-amplifier which is suited also for amplifying of D. C. voltages enables a universal utilization of the instrument. Practicable shape saves room and enables easy operation.

TECHNICAL DATA

Energizing voltage:	220 V, 50 c/s. (for 60 c/s. a special type is available)
Admissible mains voltage fluctuation:	180 to 240 V
Minimum amplification:	10 x
Frequency range:	from 0 to 50 kc/s.
Short-time stability:	better than 1 mV D. C.
Maximum input voltage:	1000 mV
Maximum input voltage:	in conjunction with Křizik T 531 oscilloscope: 1 mV
Tube complement:	1 x ECH 21 TESLA 4 x 11 TA 31 TESLA 1 x 6 F 32 2 x 14 TA 31

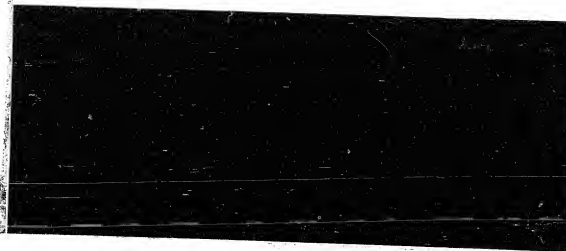

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

Ko 1329A - 3427 - SQ 367 367

Printed in Czechoslovakia

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00028R001400280001-7

Sanitized Copy Approved for Release 2011/02/08 : CIA-RDP82-00028R001400280001-7

APPLICATION

The TESLA BM 205 universal test oscillator is designed primarily for use in radio servicing, but it is suitable also for routine laboratory work. It is applied generally for the alignment of R. F. circuits, for fault finding, and for the making of sensitivity, selectivity and A. V. C. tests on radio receivers.

DESCRIPTION

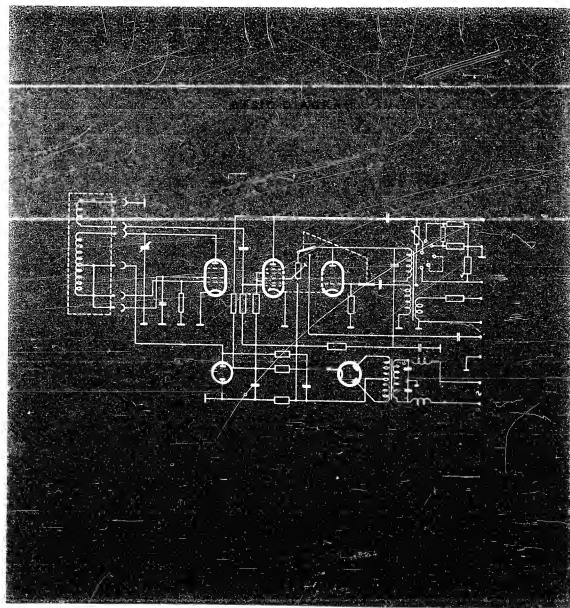
The instrument consists of two oscillators; a variable R. F. oscillator, and an A. F. oscillator which produces 400 c/s. The produced R. F. voltage, constant or variable, externally or internally modulated, or unmodulated, can be taken from two coaxial output sockets. The built-in source of modulating A. F. and the input for the connection of an external source of modulation also are connected to sockets on the panel of the apparatus.

ADVANTAGES

Direct reading frequency dial. Wide frequency range. Good stability. The modulating frequency is applicable also outside the apparatus. The output circuit of the oscillator and the capacitance of the supplied H. F. cable replace the generally applied dummy aerials.

TECHNICAL DATA

Frequency range:	94 kc/s — 30 Mc/s, divided into 5 bands
Stability of the R. F. frequency:	better than 0.1% at mains voltage fluctuations of $\pm 10\%$
Accuracy of the R. F. frequency:	better than $\pm 1\%$; in the band 9.4 — 30 Mc/s it is better than $\pm 3\%$
Output voltage:	
a) constant:	1 V ± 3 dB within the range 9.4 kc/s — 9.6 Mc/s (above 8 Mc/s the voltage drops to 0.6 V); 0.6 to 0.2 V within the range 9.4 — 30 Mc/s
b) variable:	within the range 0 — 100 mV with 5 step divider and continuous control
Output impedance:	constant output — 1,000 Ω , variable output — 10 Ω , of the 5th step — 100 Ω
Modulating frequency:	400 c/s, source impedance 10,000 Ω
Tube complement:	EF 22, ECH 21, AZ 11, 7475 or 12 TA 31
Mains connection:	220 or 120 V, 50 c/s
Power consumption:	20 W approx.
Fuse:	mains fuse 220 V — 0.2 A (120 V — 0.4 A)

KOVO PRAHA - CZECHOSLOVAKIA

KO 1651 x - 6006

Printed in Czechoslovakia